

Aan de minister van Binnenlandse Zaken
 en Koninkrijksrelaties
 Mevrouw mr. drs. J.W.E. Spies
 Postbus 20011
 2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Leeuwarden, 26 juni 2012
 Verzonden,

27 JUNI 2012

Ons kenmerk : 01009917
 Afdeling : Stafbureau Ondersteuning Bestuur en Directie
 Behandeld door :
 Uw kenmerk :
 Bijlage(n) : 5

Onderwerp : Zienswijze herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden,
 Súdwest Fryslân en Skarsterlân

Geachte mevrouw Spies,

De gemeenteraden van Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest Fryslân en Skarsterlân hebben op 17 april 2012 een gelijkluidend herindelingsadvies vastgesteld, welke wij op 27 april jongstleden hebben ontvangen. Het advies strekt ertoe de gemeente Boarnsterhim per 1 januari 2014 op te splitsen door middel van twee samenvoegingen met enerzijds Leeuwarden en anderzijds Heerenveen, alsmede een tweetal grenscorrecties met Súdwest Fryslân en Skarsterlân/De Friese Meren. Conform artikel 5, lid 4 van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) zenden wij u hierbij het herindelingsadvies *Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest Fryslân en Skarsterlân* toe, vergezeld van de daarbij behorende bijlagen.

Deze brief bevat onze zienswijze op het herindelingsadvies.

De herindeling die wij met onze zienswijze aan u voorleggen draagt een uniek karakter. Zij vindt haar achtergrond niet in de eerste plaats in de wens c.q. noodzaak de bestuurskracht van de ontvangende gemeenten te versterken, maar in de conclusie van de gemeenteraad van Boarnsterhim dat de in 1984 gevormde gemeente Boarnsterhim geen zelfstandig bestaansrecht meer heeft.

In overleg met de toenmalige staatssecretaris van BZK, mevrouw Bijleveld-Schouten, heeft de gemeente gekozen voor het in gang zetten van een saneringsproces van de gemeentelijke financiën met behulp van artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet (Fvw) en het gelijktijdig starten van het Arhi-proces dat moet leiden tot opheffen van deze gemeente.

Gelet op de multi-nodale oriëntatie van de gemeente is gekozen voor een opdeling van de gemeente over een aantal omliggende gemeenten in plaats van toevoeging aan één gemeente. Van meet af aan heeft hieromtrent nauw overleg plaatsgevonden met de provincie Fryslân en met uw ministerie. Dit complexe proces is door besluitvorming van de betrokken gemeenteraden tot afronding gekomen.

Leeswijzer

Alvorens wij onze zienswijze op de voorgenomen vrijwillige gemeentelijke herindeling uiteen zetten gaan wij in op de politiek-bestuurlijke context waarbinnen voorliggend herindelingsvoorstel tot stand is gekomen. Vervolgens beoordelen wij de voorgenomen herindeling op basis van de toetsingscriteria uit het vigerende Beleidskader gemeentelijke herindeling. Daarbij zullen wij ook nader ingaan op de wijze waarop binnen en door de betrokken gemeenten het arhi-proces is doorlopen. Daarna besteden wij specifiek aandacht aan de rol en positie van de Friese taal in relatie tot voorliggend fusievoorstel. Wij besluiten deze zienswijze met ons eindoordeel over de voorgenomen herindeling op basis van het voorliggende herindelingadvies.

Politiek-bestuurlijke context

Volgens de bestendige beleidslijn van de afgelopen jaren - blijkens het regeerakkoord van het thans demissionaire kabinet, het Beleidskader gemeentelijke herindeling van 8 juli 2011 en de toelichtende brief daarop van 29 maart 2012, alsmede het voorgaande Beleidskader uit 2009 - wordt ten aanzien van gemeentelijke herindeling als uitgangspunt gehanteerd dat deze alleen van onderaf tot stand kan komen. Dit uitgangspunt erkent dat in eerste instantie gemeenten zelf verantwoordelijkheid dragen voor de borging van hun bestuurskwaliteit, maar dat de provincie tegelijkertijd een eigenstandige verantwoordelijkheid heeft voor het waarborgen van de kwaliteit van het inliggende lokaal bestuur.

Daar waar door gemeenten een voorgestelde gemeentelijke herindeling als oplossingsrichting wordt nagestreefd achten wij het, in dit verband, onze rol en bevoegdheid om dit voornemen te bezien binnen de context van het geheel aan lokaal-bestuurlijke ontwikkelingen in Fryslân. Dit is als zodanig ook in ons coalitieakkoord bekrachtigd.

Motie-Heijnen

In 2009 is de provincie op eigen initiatief gestart met een debat over de provinciale regierol bij versterking van bestuurskracht van gemeenten, specifiek ten aanzien van gemeentelijke herindeling. Daarnaast heeft de Tweede Kamer bij de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel inzake de voorgenomen herindeling van de gemeente *Súdwest Fryslân*, op 15 april 2010 bij motie van het lid Heijnen c.s. (Kamerstuk 32242, nr. 12, vergaderjaar 2009-2010) de regering verzocht om de provincie te vragen in overleg met de gemeenten in Fryslân een, zo mogelijk gezamenlijke, visie op de lokaal-bestuurlijke inrichting van de provincie op te stellen. De concrete invulling van de provinciale regierol bij de borging van de lokale bestuurskwaliteit zal daarmee derhalve ingebed dienen te worden binnen de te formuleren visie op de lokaal-bestuurlijke organisatie.

Provinciale regierol

In september 2010 hebben Provinciale Staten de notitie over de versterking van de regierol van de provincie inzake de versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur vastgesteld. Hierin is, in aanvulling op de toepasselijke criteria uit het toenmalige Rijksbeleidskader gemeentelijke herindeling een set aanvullende criteria ontwikkeld, ter toetsing van zowel bestaande bestuurskrachtsituaties als van initiatieven ter versterking daarvan, gemeentelijke

herindelingsvoorstellen daarbij inbegrepen. Deze set criteria is toegesneden op de specifieke bestuurlijk-maatschappelijke situatie van Fryslân, en bestaat uit: (a) nodaliteit, (b) functionele relaties, (c) urgentie en omvang van de problematiek, (d) match tussen bestuurlijke constellatie en bovenlokale opgavenprofielen en (e) positieve keuze voor elkaar. Specifiek bij de toetsing van het grensbeloop bij herindelingsvoornemens zullen eveneens de volgende uitgangspunten door de provincie worden betrokken: grenzenloosheid en natuurlijke barrières als buitengrens.

Commissie van Wijzen

Conform de inhoudelijke en procesmatige uitgangspunten van deze notitie is de provincie vervolgens gestart met een visievormingstraject ten aanzien van de toekomstige lokaal-bestuurlijke inrichting van Fryslân. Hiertoe is een procesarchitect aangesteld en is een externe Commissie van Wijzen ingesteld, die op 15 maart 2011 advies hebben uitgebracht ten aanzien van de verdere provinciale standpuntbepaling. Wij hebben de commissie verzocht een integraal advies uit te brengen over de mogelijkheden, wenselijkheid en haalbaarheid van duurzame versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur, aan de hand van een verkenning van (boven)lokale opgaven op grond van Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid, en de mede daarop te identificeren bestuurlijk en maatschappelijk samenhangende gebiedsclusters. De commissie is daarbij voorts gevraagd te komen tot een gemotiveerde analyse over geëigende gebiedsgerichte oplossingsrichtingen (fusie, intergemeentelijke samenwerkingsmodaliteiten danwel handhaving van de status quo) ter realisatie van een dergelijke toekomstbestendige lokaal-bestuurlijke inrichting, in tijd gefaseerd op basis van draagvlak, urgentie en samenhang met voorgestelde oplossingen van bestuurlijke constellaties elders in de provincie.

Het advies van de commissie, getiteld "Meer burger, minder bestuur", maakt deel uit van het provinciale visievormingstraject ten aanzien van de toekomstige lokaal-bestuurlijke inrichting van Fryslân. Deze visie is bij voornoemde Kamermotie vereist gesteld bij de beoordeling van actuele en toekomstige herindelingsvoorstellen op initiatief van gemeenten (conform het 'van onderop'-uitgangspunt). Dat betekent dat die visie ook van toepassing is op de voorgenomen opsplitsing van Boarnsterhim en de daaruit voortvloeiende gebiedstoedelingen aan het vier-tal buurgemeenten in één samengestelde herindelingsprocedure.

De raden van de gemeenten Boarnsterhim, Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest Fryslân en Skarsterlân hebben op 22 november 2011 een eensluidend herindelingsontwerp vastgesteld. Vanuit onze eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheid zijn wij in de nazomer van 2011 reeds in periodiek overleg getreden met de Stuurgroep Herindeling Boarnsterhim. Hierbij hebben wij aangegeven het van belang te achten dat in het herindelingsadvies adequaat aandacht wordt besteed aan de wijze waarop de voorgenomen fusie past binnen de bredere provinciale context, op basis van de adviesrapportage van de Commissie van Wijzen en onze standpuntbepaling op basis hiervan. Naar ons oordeel wordt hierdoor ten aanzien van deze voorgenomen fusie adequaat tegemoet gekomen aan de motie-Heijnen.

Ten aanzien van Boarnsterhim stelt de Commissie van Wijzen vast dat de herindeling, en de hiermee verband houdende gebiedsverdeling, is gebaseerd op een raadsbesluit van de gemeente Boarnsterhim zelf. De Commissie wijst er in haar adviesrapportage voorts op dat het natuurgebied De Alde Feanen idealiter in één gemeentelijke beheershand zou moeten komen, en acht een toedeling van dit gebied aan Tytsjerksteradiel daarmee logisch. In een eerste reactie op het advies van de Commissie heeft het vorige college van Gedeputeerde Staten eind maart 2011 aangegeven het standpunt van de Commissie te kunnen onderschrijven en een toedeling aan Tytsjerksteradiel als een reële mogelijkheid te beschouwen.

Naar aanleiding van de divergerende bestuurlijke standpunten over de gebiedstoedeling van De Alde Feanen heeft nader bestuurlijk overleg plaatsgevonden. In paragraaf 4.3 zullen wij hier nader op ingaan.

Gemeentelijke besluitvormingstrajecten

De betrokken gemeenten hebben in aanloop naar de voorgenomen fusie uiteenlopende voortrajecten doorlopen. Hieronder worden deze trajecten per gemeente afzonderlijk kort geanalyseerd, waarna het door de betrokken gemeenten gezamenlijk doorlopen arhi-traject wordt beschreven.

Gemeentelijke voortrajecten

De gemeenteraad van Boarnsterhim heeft in april 2009 besloten onderzoek te laten uitvoeren naar de bestuurlijke toekomst van de gemeente. De aanleiding hiervoor werd gevormd door de zorgelijke financiële positie van de gemeente in samenhang met de als kwetsbaar getypeerde bestuurskracht. Dit heeft geresulteerd in een tweetal rapporten, te weten enerzijds het rapport "Onderzoek sociaal-geografische samenhang" inzake de maatschappelijke samenhang en oriëntatiepatronen, en anderzijds het rapport "Onderzoek naar samenwerking of herindeling" waarin de staat van de gemeentelijke bestuurskracht centraal stond in relatie tot een verkenning naar 3 concrete bestuurlijke toekomstopties:

- gemeentelijke zelfstandigheid in combinatie met gerichte samenwerking met Leeuwarden;
- gemeentelijke herindeling met Leeuwarden;
- gemeentelijke herindeling met Leeuwarden en Heerenveen, mogelijk aangevuld met enkele grenscorrecties.

De gemeenteraad heeft in september 2009 bepaald dat beide rapporten moesten dienen als onderlegger voor een uitvoerig traject van burgerconsultatie. In dit verband zijn 9 bijeenkomsten georganiseerd voor inwoners en vertegenwoordigingen van belangenorganisaties. Uit deze bijeenkomsten is naar voren gekomen dat er, vanwege de oriëntatie op de buurgemeenten, een duidelijke voorkeur is voor een herindeling langs de lijnen van de feitelijk bestaande maatschappelijke oriëntatie.

Naar aanleiding hiervan heeft de raad in december 2009 uitgesproken het niet wenselijk te achten dat de gemeente zelfstandig zou voortbestaan. Het behoud van de zelfstandigheid werd niet als realistische optie gezien omdat het gezien de geconstateerde kwetsbaarheden niet mogelijk is als duurzaam bestuurskrachtige gemeente te functioneren. De voorkeur werd uitgesproken voor een herindeling met meerdere gemeenten, omdat dat de gelegenheid biedt goed te kijken naar de bestuurlijke opgaven en identiteiten van de verschillende delen van Boarnsterhim. Naar aanleiding van dit raadsbesluit is het college gesprekken gestart met de buurgemeenten van Boarnsterhim. Daarbij is gesproken over de visie van de potentiële ontvangende gemeenten op het desbetreffende gebied. Eind november 2010 heeft de raad een definitief besluit genomen inzake de gewenste gebiedsverdeling, en het college de opdracht gegeven met de beoogde partnergemeenten het voorbereidingstraject tot herindeling te starten, met 1 januari 2014 als beoogde datum van herindeling.

De gemeenteraad van Heerenveen heeft in november 2010 een visiedocument op de bestuurlijke toekomst van de gemeente vastgesteld. Hierin werden 3 herindelingsvarianten voorgelegd, waarvan een samenvoeging met het zuidelijke deel van Boarnsterhim in alle opties deel uitmaakte. Op grond van de gevoerde bestuurlijke gesprekken met het college van Boarnsterhim is door Heerenveen een zogeheten *position paper* opgesteld, waarin de gemeente haar visie op de gebiedstoedeling als volgt heeft verwoord:

"Het samengaan met het zuidelijk deel van Boarnsterhim biedt kansen voor zowel de inwoners, bedrijven en organisaties van Heerenveen als Boarnsterhim.

De samenvoeging past in ons streven naar duurzaam lokaal bestuur en een betere verhouding tussen het aantal mensen dat gebruik maakt van regionale voorzieningen in stedelijke kernen en het aantal inwoners. Heerenveen wil nu en in de toekomst een gemeente zijn waarbinnen de kracht en dynamiek van de stad harmonieus samengaan met de kwaliteit en rust van het platteland”.

In juni 2011 heeft de raad het principebesluit genomen tot samenvoeging met Boarnsterhim-Zuid.

Het college van Leeuwarden is, na het door de raad van Boarnsterhim genomen besluit inzake het opgeven van haar zelfstandigheid, begin 2010 in overleg getreden met het college van Boarnsterhim. In een hiertoe opgesteld *position paper* schetst de gemeente haar visie op de beoogde gebiedstoedeling als volgt:

“Leeuwarden ziet (een gedeelte van) Boarnsterhim in combinatie met de eigen gemeente als een zeer kansrijk gebied. Er kan in die combinatie een mooie mix ontstaan van stad en platteland, die vanuit één sterke, grote gemeente wordt aangestuurd. Wij zien kansen op het gebied van recreatie en toerisme, bedrijvigheid en positionering”.

In oktober 2010 is bij raadsbesluit groen licht gegeven voor het verder gezamenlijk voorbereiden van de herindeling. In juni 2011 heeft de raad het principebesluit inzake de voorgenomen herindeling vastgesteld, inclusief de voorziene gebiedstoedeling van het noordelijk deel van Boarnsterhim.

Het college van Skarsterlân heeft begin 2010 bestuurlijk overleg gevoerd met het college van Boarnsterhim over de beoogde toedeling van het dorpsgebied van Terherne aan Skarsterlân c.q. de gemeente De Friese Meren i.o. Door de inwoners van Terherne was eerder al aangegeven dat een overgrote meerderheid van de bevolking voorstander is van aansluiting bij Skarsterlân. De gemeente Skarsterlân heeft in dit verband opgetreden als rechtsvoorganger van de eveneens per 1 januari 2014 nieuw te vormen gemeente De Friese Meren. Daartoe is de betrokkenheid van de beide fusiepartners Gaasterlân-Sleat en Lemsterland in dit separate traject geborgd binnen de projectorganisatie die is belast met de voorbereiding van de herindeling van De Friese Meren.

In juli 2011 heeft de raad van Skarsterlân het principebesluit tot grenscorrectie met het dorp Terherne vastgesteld.

De gemeente Súdwest Fryslân is per 2011 ontstaan door een samenvoeging van een vijftal voormalige gemeenten in de Zuidwesthoek van Fryslân. Gedurende 2010 is in een aantal bestuurlijke contacten overleg gevoerd over de bereidheid tot een mogelijke grenscorrectie met een aantal dorpen in en rond het gebied De Legeaën. Vanwege de natuurlijke oriëntatie van dit gebied op de plaats Sneek hebben de bewoners van dat gebied tijdens de burgerconsultatie door de gemeente Boarnsterhim aangegeven aansluiting te wensen met Súdwest Fryslân. De raad van Boarnsterhim heeft besloten deze wens te honoreren.

De raad van Súdwest Fryslân heeft in juni 2011 ingestemd met het principebesluit tot grenscorrectie met de dorpen Raerd, Dearsum, Poppenwier, Tersoal en Sibrandabuorren.

Op basis van de doorlopen voortrajecten in de afzonderlijke gemeenten hebben de gemeenten de voorbereidingen getroffen tot het opstellen van een herindelingsontwerp. De gemeenteraden hebben dit eensluidende document op 22 november 2011 vastgesteld.

Toetsing Beleidskader gemeentelijke herindeling

In het Beleidskader worden de criteria genoemd waaraan een herindelingsvoorstel dient te worden getoetst. Hieronder wordt per criterium aangegeven hoe wij de voorgenomen

herindeling beoordelen. Hierbij zullen wij, waar dat aan de orde is, ook de eigen geformuleerde provinciale uitgangspunten bij herindelingsvoorstellen betrekken.

Hierbij wijzen wij nadrukkelijk op het feit dat de herindelingsprocedure is gestart onder het gesternte van het voorgaande Beleidskader gemeentelijke herindeling uit 2009. Dit geldt voor het gemeentelijke voortraject in de gemeente Boarnsterhim, maar eveneens voor de voorbereiding van het opstellen van het herindelingsontwerp. Onderstaand wordt niettemin het stramien aangehouden zoals dat geldt voor de toetsingscriteria uit het Beleidskader gemeentelijke herindeling van juli 2011. Daarmee vindt derhalve eveneens inhoudelijke en procesmatige toetsing plaats aan de in dit nieuwe Beleidskader opgenomen criteria *Inhoudelijke noodzaak en Urgentie*.

1. Draagvlak

Conform het Beleidskader wordt hieronder onderscheid gemaakt tussen een drietal vormen van draagvlak, te weten lokaal bestuurlijk draagvlak, maatschappelijk draagvlak en regionaal bestuurlijk draagvlak.

1.1 Lokaal bestuurlijk draagvlak

Reeds in 2009 is in de gemeente Boarnsterhim de discussie over een mogelijke herindeling op de politieke agenda geplaatst. Vervolgens hebben in maart 2010 gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden, waarna de gemeenteraden van beoogde partnergemeenten zich konden uitspreken over de wenselijkheid van (betrokkenheid bij) een herindeling van Boarnsterhim. In 2010 is in bestuurlijk overleg door Boarnsterhim hierover gesproken met alle buurgemeenten, aan de hand waarvan de gemeenteraad in november van dat jaar haar standpunt heeft bepaald over de wenselijkheid van een herindeling en de daarbij behorende gebiedsverdeling.

Aan de hand van duidelijke meerderheidsbesluiten in de betrokken gemeenteraden ten aanzien van het herindelingsadvies stellen wij vast dat sprake is van een zeer royale mate van bestuurlijk lokaal draagvlak voor de voorgenomen herindeling en de daarmee verband houdende gebiedsverdeling.

In onderstaande tabel zijn de stemverhoudingen ten aanzien van het vastgestelde herindelingsadvies weergegeven:

	voor	tegen	afwezig
Boarnsterhim	15	0	2
Leeuwarden	32	1	4
Heerenveen	23	0	4
Súdwest Fryslân	33	0	4
Skarsterlân	14	0	7
Totaal	117	1	21

Deze besluiten zijn ingegeven door intensieve voortrajecten in de afzonderlijke gemeenten die wij hierboven in de paragraaf 'Gemeentelijke besluitvormingstrajecten' reeds nader hebben beschreven.

Zoals in het Beleidskader en uw daarmee samenhangende informerende brief van 29 maart jongstleden is aangegeven nemen wij de standpunten van de gemeenteraden als primair uitgangspunt bij deze beoordeling van het draagvlak, vanuit het uitgangspunt dat het gemeentebestuur primair verantwoordelijk is voor het investeren in het maatschappelijk draagvlak. Op grond van bovenstaande beoordelen wij het draagvlak voor de voorgenomen herindeling als evident.

1.2 Maatschappelijk draagvlak

Ten aanzien van het organiseren van maatschappelijk draagvlak voor de voorgenomen herindeling hebben de vijf gemeenten zich ingespannen om inwoners en overige belanghebbenden actief bij het herindelingsproces te betrekken. In alle gemeenten zijn bevolking, verenigingen van plaatselijk belang, maatschappelijke instellingen en bedrijfsleven door middel van meerdere bijeenkomsten in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van het voornemen tot herindeling en daarover hun opvatting kenbaar te maken. In dit verband dient vermeld te worden dat de wenselijkheid van herindeling als oplossing voor de gevoelde bestuurlijke knelpunten bij deze bijeenkomsten onomstreden is gebleken. Hieruit kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een groot draagvlak voor de voorgenomen herindeling onder de bevolking. Uit deze grote mate van draagvlak is ook het beperkte aantal ingediende zienswijzen op het herindelingsontwerp te verklaren. Als slotstuk van het proces om inzicht te verkrijgen in het maatschappelijk draagvlak heeft op 8 februari 2012 een hoorzitting plaatsgevonden waarbij de indieners van zienswijzen de gelegenheid hebben gekregen hun zienswijze nader toe te lichten.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal ingediende zienswijzen op het herindelingsontwerp:

	aantal
Boarnsterhim	8
Leeuwarden	0
Heerenveen	1
Súdwest Fryslân	0
Skarsterlân	1
Totaal	10

Van dit totaal aantal zienswijzen is een achttal zienswijzen ingediend door burgers en belangenverenigingen, en een tweetal door buurgemeenten. Overigens is 1 zienswijze buiten de wettelijke reactietermijn ingediend, en om die reden niet in behandeling genomen. Zoals in het herindelingsadvies is opgenomen heeft een tweetal zienswijzen geleid tot aanpassing van het herindelingsontwerp. Het betreft 2 marginale grensaanpassingen. Als bijlage 4 in het herindelingsadvies is de reactienota naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen opgenomen.

Wij hebben de gemeenten gewezen op de wenselijkheid van het opnemen in het herindelingsadvies van een logboek, waarin wordt beschreven op welke wijze de gemeentebesturen de burgers bij het traject hebben betrokken en geraadpleegd. Een dergelijk logboek voor de gemeenten Heerenveen, Leeuwarden, Skarsterlân en Súdwest Fryslân is als bijlage 3 in het herindelingsadvies opgenomen. In een separate bijlage zijn de uitvoerige verslagen van de 9 gespreksavonden die eind 2009 zijn georganiseerd voor de inwoners van de 18 kernen, alsmede voor de ondernemers en maatschappelijke organisaties van de gemeente Boarnsterhim opgenomen.

1.3 Regionaal draagvlak

Reeds in de voorfase van de oriëntatie op een mogelijke gebiedsverdeling is door Boarnsterhim aan mogelijk bij de herindelingsprocedure te betrekken buurgemeenten verzocht

om een zogeheten *position paper*, waarin de visie van de desbetreffende gemeente is opgenomen over de relatie met mogelijk toe te wijzen gebiedsdelen van de gemeente Boarnsterhim. Mede op basis hiervan heeft de raad van Boarnsterhim een eigenstandige afweging gemaakt over de gewenste gebiedsverdeling bij de opsplitsing van de eigen gemeente.

Voorts hebben de herindelingsgemeenten de besturen van de naburige gemeenten uitgenodigd tot het indienen van een zienswijze naar aanleiding van het vastgestelde herindelingsontwerp. De gemeente Boarnsterhim is centraal gelegen in de provincie Fryslân en kent om die reden veel buurgemeenten. Het gaat daarbij om de volgende 8 gemeenten: Leeuwarden, Tytsjerksteradiel, Smallingerland, Opsterland, Heerenveen, Skarsterlân, Súdwest Fryslân en Littenseradiel.

De gemeenten Littenseradiel en Opsterland hebben geen aanleiding gezien een zienswijze in te dienen. De gemeenten Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest Fryslân en Skarsterlân zijn alle rechtstreeks betrokken bij de herindelingsprocedure. De gemeenten Smallingerland en Tytsjerksteradiel hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze. In beide gevallen betreft het geen inhoudelijk bezwaar tegen de opheffing van de gemeente Boarnsterhim als zodanig, doch veeleer de gekozen gebiedstoedeling van het Boarnsterhimse deel van het Nationaal Park De Alde Feanen. Smallingerland geeft als zienswijze aan dat zij ervan uitgaat in de toekomst met de gemeente Leeuwarden op goede wijze tot afstemming en beleid te kunnen komen over de belangen in dit gebied.

Uitsluitend Tytsjerksteradiel heeft een als negatief aan te merken zienswijze tegen het herindelingsontwerp ingediend. Dit betekent dat wij een belangenafweging moeten maken tussen het belang van voortzetting van de herindelingsprocedure en het belang van de door Tytsjerksteradiel aangedragen bezwaren hiertegen. Deze inhoudelijke afweging hebben wij hieronder uitvoerig beschreven bij de toetsing van het criterium 'Regionale samenhang en evenwicht'.

Uit het bovenstaande blijkt dat met uitzondering van Tytsjerksteradiel de omliggende gemeenten in kunnen stemmen met de gekozen gebiedsverdeling, waarmee sprake is van een als breed te bestempelen regionaal bestuurlijk draagvlak.

2. Inhoudelijke noodzaak

2.1 Bestuurskracht

Mede als gevolg van het proces van verdergaande decentralisatie van overheidstaken kiest de rijksoverheid bewust voor het beleggen van beleidsuitvoering zo dicht mogelijk bij de burger. Dit sluit ook aan bij het uitgangspunt van de gemeente als 'eerste overheid'.

Dit vraagt om bestuurskrachtige gemeenten die hierop op toekomstbestendige wijze zijn toegerust. De 5 betrokken gemeenten zijn van oordeel dat de voorgenomen herindelingsvariant een adequate respons biedt op het toenemende aantal taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden dat bij de lokale overheid wordt belegd.

Bij het beoordelen van de inhoudelijke noodzaak van de voorgenomen herindeling dient te worden gerefereerd aan de bijzondere ontstaansgeschiedenis van dit herindelingsproces. Het gaat hier niet zozeer om de zelfstandige noodzaak tot versterking van de bestuurskracht van de ontvangende gemeenten maar om de noodzaak tot opheffing van de gemeente Boarnsterhim en een logische opdeling van deze gemeenten op grond van nodale samenhang.

Door de versterking van twee robuuste gemeenten Leeuwarden en Heerenveen biedt de voorgenomen herindeling naar ons oordeel de randvoorwaarden om op een optimale wijze

verdere impulsen te kunnen geven aan de ontwikkelopgaven en bestaande beheervraagstukken in het gebied. Het betreft onder meer opgaven op het gebied van economie, recreatie en toerisme en de herstructurering van woningen en infrastructuur, alsmede een adequate inbedding van het onderhoud aan kapitaalgoederen. De beoogde omvang van de nieuwe gemeenten Leeuwarden (105.000 inwoners), Heerenveen (50.000 inwoners) en De Friese Meren i.o. (51.500 inwoners), alsmede van de door een grenscorrectie uit te breiden gemeente Súdwest Fryslân (84.000 inwoners) maakt het mogelijk de gewenste bestuurlijke kwaliteit te borgen. Hiermee achten wij de nieuwe gemeenten in staat een hoogwaardige dienstverlening aan burgers en bedrijven te kunnen realiseren en een goede invulling te geven aan de maatschappelijke opgaven en ambities, ook in de regionale context. In paragraaf 3 gaan wij uitvoerig in op de noodzaak en urgentie om tot een goede bestuurlijke oplossing te komen van de problematiek van Boarnsterhim, en daarmee van midden-Fryslân.

2.2 Regionale opgaven en samenhang

Bij een voorgenomen herindeling dient geredeneerd te worden vanuit de eisen die de regio aan het lokaal bestuur stelt. Dit geldt eens te meer in geval van opsplitsing van een bestaande gemeente en de daaruit voortvloeiende gebiedsverdeling, aangezien in een dergelijk geval bij uitstek rekening gehouden kan worden bij een optimale aansluiting van de nieuwe grenzen aan de maatschappelijke opgaven die in die regio spelen. In een voorstel tot herindeling moet worden aangegeven wat de voorziene effecten van de voorgenomen herindeling zijn voor de samenhang en het evenwicht in de regio. In het herindelingsadvies wordt hierop uitvoerig ingegaan bij de behandeling van de motieven voor de twee samenvoegingen en de twee grenscorrecties.

Door de samenvoeging van het noordelijk deel van Boarnsterhim met Leeuwarden ontstaat een mooie mix van stad en het daarop georiënteerde platteland, die vanuit één sterke kern wordt aangestuurd. Dit komt optimaal tegemoet aan het nodaliteitsbeginsel dat wij zelf als leidraad hanteren bij de beoordeling van een voorgestelde nieuwe lokaal-bestuurlijke indeling. Deze gebiedstoedeling draagt bij aan een integrale bestuurlijke benadering van de voor het gebied belangrijke opgaven ten aanzien van met name beleidsvelden als (water)recreatie en toerisme alsmede economie en bedrijvigheid.

Het gebied rond Leeuwarden en noordelijk Boarnsterhim is een prachtig landschappelijk gebied met vele mogelijkheden voor recreatie en toerisme, zowel voor de eigen inwoners als voor Fryslân en zelfs ook in nationale context. Het gebied rond Grou en directe omgeving kan met het oog op deze functie verder ontwikkeld en versterkt worden. Bijvoorbeeld door opwaardering van oude routes voor wandel-, fiets- en vaarrecreatie. Er liggen kansen voor een samenhangende profilering op het gebied van watersport, zeker ook in relatie tot het waterrijke gebied rond het Pikmeer en het Nationaal Park De Alde Feanen.

Het samengaan van de gemeenten Leeuwarden en Boarnsterhim leidt tot versterking van de regio en daarmee ook tot versterking van de positie van Leeuwarden als provinciehoofdstad. Uitbreiding en typering van bedrijventerreinen kunnen bij een samengaan in regionaal verband worden bekeken. Boarnsterhim is naast Sneek dé gemeente waar water het imago bepaalt, in de vorm van onder meer watersport, skûtsjesilen, wonen aan het water en watergerelateerde bedrijvigheid. De laatste jaren is Leeuwarden meer en meer de (Europese) stad van de watertechnologie geworden. Er liggen evidente mogelijkheden om deze sterke punten voor de nieuwe gemeente tot een unieke profilering uit te bouwen.

Samenvoeging van het zuidelijk deel van Boarnsterhim met Heerenveen levert een positieve bijdrage aan het draagvlak voor het behoud van voldoende werkgelegenheid, recreatieve voorzieningen, hoogwaardige en bereikbare zorg, en diversiteit van natuur. Evenals het

geval is bij Leeuwarden ontstaat een maatschappelijk samenhangend geheel, dat de kracht en dynamiek van de stedelijke kern bundelt met de kwaliteit en rust van het omringende platteland. De toedeling van de kernen Akkrum-Nes en Aldeboarn versterken het bestaande toeristisch-recreatieve profiel van de gemeente Heerenveen, zowel in termen van cultuur-historie, waterrecreatie als natuurbeleving. De voorgenomen samenvoeging leidt ertoe dat de nieuwe gemeenten Leeuwarden en Heerenveen aan elkaar zullen gaan grenzen, waardoor de bestaande ontwikkelingskansen voor de voor Fryslân zeer belangrijke infrastructuur-as van de rijksweg A32 en de parallelle spoor- en waterweg - met inachtneming van de ruimtelijk-landschappelijke waarden - in eendrachtige samenhang kunnen worden gezien. Dit leidt tot een optimalisering van de samenhang in keuzes. Door de samenvoeging ontstaat

de nieuwe gemeente Heerenveen die als robuuste gemeente haar maatschappelijke opgaven zowel zelfstandig als in regionaal perspectief kan adresseren.

Aanvullend op de positieve effecten van beide beoogde samenvoegingen kan korthedshalve gesteld worden dat beide voorgenomen grenscorrecties op een vergelijkbare wijze - doch op een kleinere schaal - een profielversterkende uitwerking hebben op de ontvangende gemeentelijke partners.

De gebiedstoedeling bestendigt in bestuurlijk-organisatorisch opzicht de bestaande maatschappelijke verbanden. Met de beoogde gebiedsverdeling als gevolg van de splitsing van de gemeente Boarnsterhim is naar ons oordeel derhalve sprake van een optimale match tussen bestuurlijke constellatie en bovenlokale opgavenprofielen.

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Als bijlage 2 in het herindelingsadvies is een overzicht opgenomen van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Boarnsterhim thans deelneemt. In het herindelingsadvies wordt aangegeven dat door de vorming van de voorgestelde constellaties gemeenten van een zodanige schaal ontstaan dat zij het overgrote deel van hun takenpakket in eigen beheer zullen kunnen uitvoeren. Wij delen de opvatting van de gemeenten dat dit uit oogpunt van democratische legitimiteit, beheersbaarheid en het terugdringen van bestuurlijke drukte ook nagestreefd zou moeten worden. Daar waar participatie in een dergelijk samenwerkingsverband tot een maatschappelijke of regionale meerwaarde en/of tot evidente efficiencyvoordelen leidt, sluiten de nieuw te vormen gemeenten deelname aan dergelijke verbanden niet op voorhand uit. In deze fase van het herindelingsstraject spreken wij de verwachting uit dat de betrokken gemeenten dit aspect zullen betrekken bij de verdere voorbereiding op de te effectueren herindeling.

2.3 Financieel perspectief

Vanaf de dag dat door de betrokken gemeenten blijkens een vastgesteld herindelingsontwerp is besloten tot een gemeentelijke herindeling, houden wij van rechtswege financieel toezicht op de betreffende gemeenten. De door ons aangewezen besluiten van de raden en de colleges van B&W behoeven onze goedkeuring. Zo wordt voorkomen dat gemeenten uitgaven doen (of nalaten) die nog voordelen opleveren voor de betreffende gemeente, maar nadelig (kunnen) zijn voor de nieuw op te richten gemeente. Indien gemeenten uitgaven doen (of inkomsten verlagen) vinden wij onderlinge afstemming van groot belang. De gemeenten hebben onderzoek verricht naar hun financiële perspectief en de te verwachten ontwikkelingen. Dit is in het herindelingsadvies opgenomen. Gelet op de economische ontwikkelingen kan op voorhand geen enkele garantie worden gegeven over de toekomstige financiële armslag van de nieuw te vormen gemeenten. Gezien de

bevindingen komen wij tot de conclusie dat de huidige financiële positie van de betrokken gemeenten, samen met het thans gevoerde financiële beleid, voldoende aanleiding geeft om te veronderstellen dat de nieuw te vormen gemeenten een financieel gezonde uitgangspositie kennen. In beginsel geldt dit ook voor de gemeente Boarnsterhim, die voor het jaar 2010 een aanvraag heeft gedaan voor een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds. Deze gemeente zal op de herindelingsdatum schoon worden opgeleverd. Schone oplevering wil zeggen dat de artikel 12-gemeente beschikt over een structureel sluitende begroting waarbij de fusiegemeenten niet worden geconfronteerd met oude tekorten van de artikel 12-gemeente. Door te participeren in het herindelingstraject bevestigen de vier partnergemeenten van Boarnsterhim hun bereidheid mee te werken aan een adequate oplossing van de specifieke problematiek van de gemeente Boarnsterhim.

Bij een gemeentelijke herindeling kan een verrekking van rechten en verplichtingen plaatsvinden. Dit zal zeker het geval zijn indien het grondgebied van een bij de herindeling betrokken gemeente overgaat naar meer dan één gemeente of anders gezegd, als de gemeente bij een herindeling over twee of meer gemeenten wordt gesplitst. Door de provincie zijn hieromtrent beleidsregels opgesteld, die bij de betrokken gemeenten bekend zijn. Met nadruk moet worden gesteld dat deze beleidsregels alleen van toepassing zijn indien de door de gemeenten zelf gemaakte afspraken op dit punt niet worden nagekomen. Onderdeel van deze afspraken tussen de betrokken gemeenten betreffen specifiek ook de financiële ontvlechting. Daarover zijn de gemeenten in een bestuursovereenkomst een aantal verdeelprincipes overeengekomen, met als hoofdregels:

- datgene wat deelbaar is volgt het overgaande grondgebied;
- wat ondeelbaar is wordt verdeeld op basis van een vaste verdeelsleutel: Leeuwarden 55%, Heerenveen 29%, Súdwest Fryslân 11% en Skarsterlân/De Friese Meren 5%.

3. Urgentie

Dit criterium behelst de weging van de hiervoor onder de noemer 'Inhoudelijke noodzaak' behandelde deelcriteria in relatie tot het perspectief om hierin verbetering te kunnen aanbrengen op een andere wijze dan via de voorgestelde herindeling.

Hierboven is bij het gemeentelijke voortraject in Boarnsterhim reeds geschetst dat de aanleiding voor het ter discussie stellen van de eigen bestuurlijke zelfstandigheid is gelegen in enerzijds de financiële situatie en anderzijds de kwetsbare bestuurskracht van de gemeente. Behoud van de zelfstandigheid is naar het oordeel van de raad van Boarnsterhim, vanwege de aard en omvang van de bestaande problematiek, geen realistische optie. De gemeente kan zelf niet de benodigde bestuurskracht en middelen genereren om de bestaande opgaven op eigen kracht het hoofd te bieden. Als uitvloeisel van de geografische ligging van Boarnsterhim kan het gemeentelijke opgavenprofiel niet los worden gezien van de regionale context. Met de voorgestelde gebiedsverdeling vindt feitelijk een aanpassing van gemeentegrenzen plaats die beter aansluit bij de maatschappelijke opgaven waar het gebied voor staat.

In de bestaande documentatie over de artikel 12-situatie van de gemeente Boarnsterhim wordt uitvoerig aandacht besteed aan de specifieke achtergrondsituatie die heeft geleid tot de aanvraag van de artikel 12-status. Samenvattend heeft dit betrekking op een combinatie van een marginale financiële positie, een hoog ambitieniveau en een gebrekkige administratieve organisatie.

Een en ander valt nader uiteen in een aantal separate doch samenhangende factoren. Het gemeentelijk beleid is gedurende lange tijd gekenmerkt door een hoog ambitieniveau bij een relatief laag weerstandsvermogen. Met name ten aanzien van diverse projecten bleek het noodzakelijke investeringsvolume groter dan waartoe in dekking kon worden voorzien.

Tevens is komen vast te staan dat ten aanzien van de kapitaalgoederen (waaronder ook het omvangrijke aantal infrastructurele werken) dikwijls adequate beheerplannen ontbraken, waardoor enerzijds het aanwezige achterstallig onderhoud onvoldoende in beeld was en anderzijds onvoldoende jaarlijks budget beschikbaar voor het aanpakken ervan.

Voorts heeft de gemeente als gevolg van een actief grondbeleid het nodige risico genomen. De problematiek met betrekking tot de kostendekkendheid van de exploitaties heeft uiteindelijk geresulteerd in een verliesgevende grondexploitatie.

Tot slot is op grond van de invulling van de financiële functie en de planning- en control-cyclus onvoldoende zicht geweest op de daadwerkelijke financiële situatie, alsmede op de grip en sturing op de lopende projecten. Deze gebrekkige budget- en projectbewaking werd versterkt door de personele gevolgen van de reorganisatie van 2006, waardoor sprake was van een personele leegloop en een aanmerkelijk aantal niet vervulde vacatures.

Deze financiële situatie kenmerkte zich door een aanmerkelijk en structureel tekort op de begroting en meerjarenraming. Dit noopte de gemeente om eind 2009 voor het jaar 2010 voor het eerst een beroep te doen op artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet (Fvw). In diezelfde periode is door de raad van Boarnsterhim besloten dat het niet wenselijk was dat de gemeente zelfstandig zou voortbestaan. Dit principebesluit heeft geleid tot een uitgewerkt raadsbesluit van 30 november 2010, waarin werd besloten om de gemeente door middel van een herindelingsprocedure in gesplitste vorm op te heffen. Met dit raadsbesluit heeft Boarnsterhim zich voorgenomen om te streven naar een herindeling per 2014, hetgeen samen met de meest gereede partners tot het opstarten van de arhi-procedure heeft geleid. Gelet op de samenhang tussen de beoogde herindeling en de artikel 12-situatie van Boarnsterhim zal, zoals eerder aangegeven, de artikel 12-sanering leiden tot het schoon opleveren per datum van herindeling.

Al met al is sprake van een hoge mate van urgentie, waarvoor de beoogde herindeling geldt als breed gedeelde en gedragen oplossing voor de geschetste problematiek in het gebied.

4. Overige criteria

4.1 *Duurzaamheid*

Met de voorgestelde opsplitsing van Boarnsterhim, en diensgevolge de gebiedstoedeling aan Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest Fryslân en Skarsterlân/De Friese Meren i.o., ontstaat een viertal robuuste gemeenten die in staat geacht kunnen worden zowel het huidige als het toekomstige gemeentelijke takenpakket goed te kunnen adresseren. De schaalomvang als gevolg van de twee samenvoegingen stelt de gemeenten Leeuwarden en Heerenveen in staat om zowel bestuurlijk als ambtelijk een verdere professionaliserings-slag te maken, waardoor een optimale dienstverlening tegen acceptabele kosten in de toekomst gewaarborgd kan worden.

Met het vergroten van de schaalomvang van de centrumplaatsen Leeuwarden en Heerenveen wordt een belangrijke stap gezet in de vorming van een duurzaam lokaal bestuur in het centraal gelegen deel van de provincie. Eens te meer aangezien deze nieuwe gemeentelijke indeling in de beleving van de inwoners van het betreffende gebied ook als logisch wordt herkend. De twee samenvoegingen en de twee grenscorrecties leiden tot een optimale verhouding tussen het aantal mensen dat gebruik maakt van bovenlokale voorzieningen en het aantal mensen dat ook daadwerkelijk woonachtig is in de gemeenten die dergelijke voorzieningen in stand houdt. Een betere afstemming tussen het gebruik van voorzieningen en de daarmee gemoeide kosten leiden tot een evenwichtiger financieel draagvlak voor de instandhouding en ontwikkeling van deze voorzieningen. Wij verwachten derhalve dat de gemeenten in de nieuwe regionale constellatie qua schaal en het bijbehorende ontwikkel-perspectief goed toegerust zullen zijn voor een langere periode.

Overigens sluit de nieuwe gemeentelijke schaal samenwerking met buurgemeenten en overige medeoverheden uiteraard niet uit. Uit oogpunt van noodzakelijke beleidsafstemming of het kunnen behalen van efficiencyvoordelen zal intergemeentelijke samenwerking ook in de nieuwe constellatie als hulpstructuur in voorkomende gevallen uitkomst kunnen bieden. Eveneens kan het, gelet op de dynamiek in de bestuurlijke toekomstoriëntatie van een aantal gemeenten in de noordelijke schil van de provincie, in de toekomst het geval blijken te zijn dat enkele van de bij dit herindelingstraject betrokken gemeenten als beoogd partner gezien kunnen worden bij een eigenstandige herindelingsprocedure. Het spreekt voor zich dat in een dergelijk geval gekeken zal worden naar de inhoudelijke logica voor betrokkenheid, en de mate waarin hiermee tegemoet wordt gekomen aan een regionale optimalisering van de gemeentelijke indeling. Deze betrokkenheid is dan ook in geen geval ingegeven door een onvoldoende intrinsieke toekomstbestendigheid van de nu nagestreefde constellatie.

4.2 *Interne samenhang van de nieuwe gemeenten*

De oriëntatie van bewoners van het desbetreffende gebied is een wezenlijk aspect dat van belang is bij het samenstellen van stabiele nieuwe gemeentelijke entiteiten. Het betreft daarbij de logische samenhang binnen de nieuwe gemeenten in termen van sociaal-maatschappelijke en functionele oriëntatiepatronen, en de sociale, culturele, economische en geografische verbanden. Zoals eerder al gesteld is de noodzaak hiermee rekening te houden des te groter indien sprake is van opsplitsing van een gemeente.

De raad van Boarnsterhim heeft deze aspecten bij haar definitieve besluit inzake de gewenste gebiedsverdeling in november 2010 een doorslaggevende rol toegekend. De voorgestelde gebiedsverdeling sluit dientengevolge eveneens aan bij de beleving die de inwoners van de huidige gemeente Boarnsterhim zelf hebben, en die daarmee ook op een grote mate van maatschappelijk draagvlak kan bogen. Al met al stellen wij vast de conclusie van de betrokken gemeenten te kunnen delen dat de twee samenvoegingen en de twee grenscorrecties de mogelijkheden van de (nieuwe) gemeentebesturen versterken om de wenselijke ontwikkelingen vanuit een integrale visie op het gehele samenhangende gebied aan te sturen.

Kernenbeleid

Op basis van het herindelingsadvies is voorzien dat de 18 kernen van Boarnsterhim zullen worden verdeeld over vier ontvangende gemeenten: 9 kernen zullen overgaan naar Leeuwarden, 3 kernen naar Heerenveen, 5 kernen naar Súdwest Fryslân en 1 kern naar Skarsterlân/De Friese Meren.

Dit vraagt om een doordacht kernenbeleid, waarbinnen de voorwaarden kunnen worden geschapen om een voor de burgers en leefgemeenschappen binnen de kernen herkenbaar lokaal bestuur te blijven. Fryslân kenmerkt zich overigens bij uitstek door zijn veelkernigheid: de gemeente als bestuurlijke entiteit is daarbij niet de natuurlijke schaal waarmee inwoners zich vereenzelvigen, maar die oriëntatie ligt primair op de onderscheiden kernen zelf. De gemeenten hebben elk afzonderlijk dan ook veel ervaring opgedaan met een goed functionerend en gewaardeerd kernenbeleid, gericht op behoud van de leefbaarheid en verbondenheid. Wij hebben er bij de gemeenten op aangedrongen de verworvenheden van hun bestaande kernenbeleid ten volle te benutten voor de vormgeving van een kernenbeleid van de nieuw te vormen gemeenten. Wij gaan er dan ook vanuit dat een dergelijk beleid van de nieuw te vormen gemeenten tijdig wordt voorbereid ten behoeve van uiteindelijke besluitvorming door het nieuw te kiezen gemeentebestuur.

4.3 Evenwichtige regionale bestuurlijke verhoudingen

Dit criterium vertoont enige mate van inhoudelijke overlap met het criterium 'Regionale opgaven en samenhang', zoals hierboven is behandeld in paragraaf 2.2. Onder verwijzing naar hetgeen wij in die paragraaf reeds hebben aangegeven, beperken wij ons hier tot een belangenafweging naar aanleiding van de door de gemeente Tytsjerksteradiel ingediende zienswijze op het herindelingsontwerp, en de wijze waarop aan die hierin aangegeven bezwaren door de vijf gemeenten in het herindelingsadvies gevolg is gegeven.

Tevens zullen wij bij dit criterium beoordelen in hoeverre de voorgestelde herindelingsvariant leidt tot een vorm van restproblematiek bij de omliggende gemeenten, en daarmee de mate waarin zij ongunstig worden beïnvloed in hun bestuurlijke toekomstperspectief.

Conform de richtlijnen die daarvoor gelden hebben de gemeenten het vastgestelde herindelingsontwerp toegezonden aan alle buurgemeenten van de gemeente Boarnsterhim. Eveneens zijn deze gemeenten uitgenodigd voor nader overleg. De gemeente Tytsjerksteradiel heeft een als negatief te bestempelen zienswijze op de gebiedsverdeling, volgend uit de opsplitsing van Boarnsterhim, ingediend. Het Beleidskader schrijft voor dat in een dergelijk geval in het herindelingsadvies dient te worden aangegeven waarom het herindelingsproces toch is voortgezet. Het is daarbij vervolgens aan de provincie om af te wegen welk belang het zwaarste weegt: de voortzetting van het herindelingsproces of de aangedragen bezwaren. Onderstaand zetten wij onze belangenafweging nader uiteen.

In haar zienswijze geeft de gemeente Tytsjerksteradiel aan van opvatting te zijn dat in het kader van de voorgenomen herindeling het Boarnsterhimse deel van het Nationaal Park De Alde Feanen niet naar Leeuwarden maar naar Tytsjerksteradiel zou moeten overgaan. Wij achten het van belang daarbij te benadrukken dat hieruit dient te worden opgemaakt dat het derhalve geen inhoudelijk bezwaar tegen de opheffing van de gemeente Boarnsterhim als zodanig betreft, doch uitsluitend de gekozen gebiedstoedeling van het Boarnsterhimse deel van het Nationaal Park De Alde Feanen.

De argumentatie zoals deze door Tytsjerksteradiel in de zienswijze naar voren is gebracht betreft in feite een drietal overwegingen:

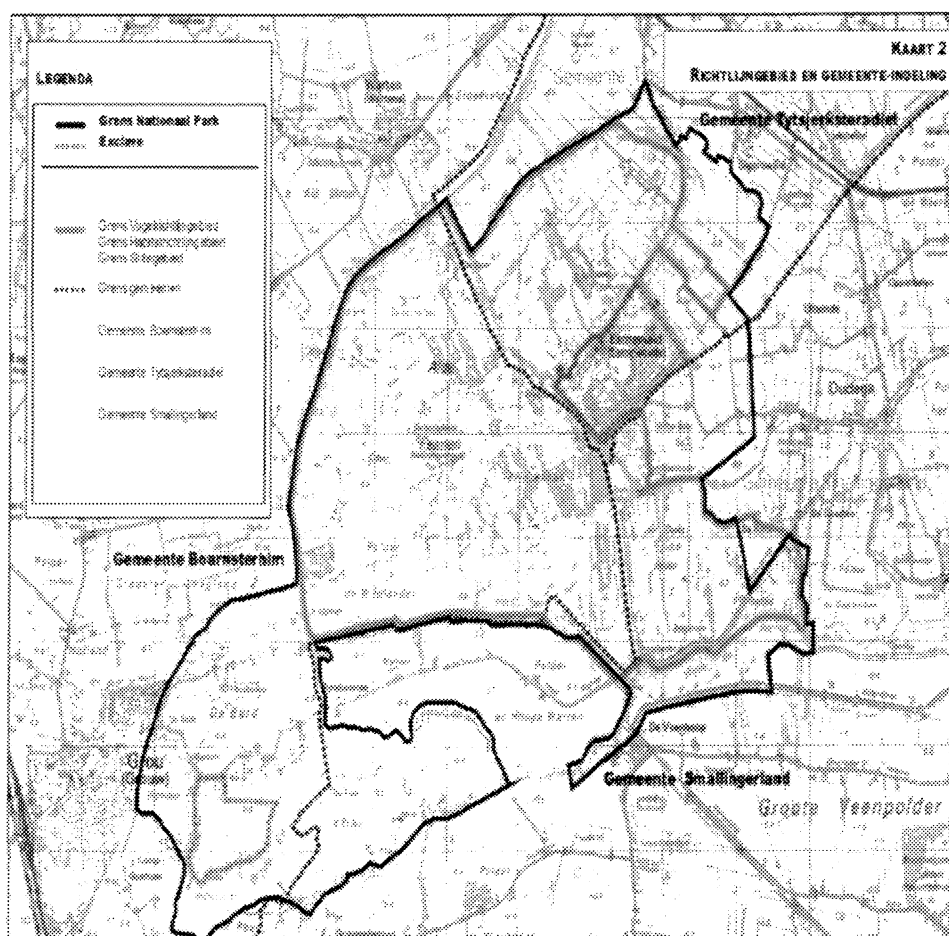
- voor De Alde Feanen als Nationaal Park is het, met betrekking tot het behoud van de natuurwaarden, van belang dat het gebied zoveel mogelijk in één gemeente komt te liggen;
- vanuit de lange betrokkenheid bij De Alde Feanen heeft Tytsjerksteradiel ervaring met het gebied opgedaan;
- het in Tytsjerksteradiel gelegen dorp Earnewâld heeft een spilfunctie in het gebied.

In de aanvullende hoorzitting is door de gemeente aangegeven dat met een gebiedstoedeling aan Tytsjerksteradiel bewerkstelligd wordt dat het nationaal park in één gemeentelijke beheershand zou komen te liggen.

De herindelingsgemeenten gaan in de reactienota (bijlage 4 bij het herindelingsadvies) in op de zienswijze van Tytsjerksteradiel. Hierin wordt door de gemeenten terecht geconstateerd dat, gelet op de gebiedsclaim van Tytsjerksteradiel, het Nationaal Park ook in geval van toedeling aan die gemeente, het betreffende gebied verdeeld blijft over drie gemeenten. Dit is gelegen in het feit dat Tytsjerksteradiel blijkens eerdere correspondentie aan ons college en aan de gemeenteraad van Boarnsterhim, alsmede in het door de gemeente opgestelde *position paper*, alleen aanspraak wenst te maken op het richtlijngebied (Natura 2000) dat zich thans op Boarnsterhims grondgebied bevindt. De begrenzing van dit gebied loopt slechts ten dele gelijk aan de grens van het Nationaal Park, zoals blijkt uit onderstaande gebiedskaart. Tytsjerksteradiel heeft in deze correspondentie aangegeven de bestaande functionele relatie tussen De Burd en Grou te erkennen, en het daarmee logisch te vinden dat dit gebiedsdeel van het Nationaal Park buiten een eventuele toedeling aan Tytsjerk-

steradiel blijft. Daarmee zou ook een honorering van de gebiedsclaim aan Tytsjerksteradiel tot de situatie leiden dat het gebied van het Nationaal Park gelegen zal blijven liggen in drie gemeenten, te weten Tytsjerksteradiel, Leeuwarden en Smallingerland. Dit houdt derhalve in dat een overgang van het bewuste gebied naar Tytsjerksteradiel in plaats van Leeuwarden niet bijdraagt aan het in minder gemeentelijke beheers handen onderbrengen van het Nationaal Park dan op dit moment het geval is.

Aanvullend op deze constatering stellen wij vast dat de raad van Boarnsterhim, weliswaar na een aanvankelijk standpunt ten faveure van gebiedstoedeling aan Tytsjerksteradiel, bij de definitieve vaststelling van de gebiedsverdeling bij de opsplitsing van de gemeente in november 2010 gehoor heeft gegeven aan de door de meerderheid van de inwoners van de samenhangende kernen Wergea, Warten en Warstiens - mede gelet op de verbondenheid van dit gebied aan De Alde Feanen - geuite voorkeur voor aansluiting van dit gehele gebied bij Leeuwarden. Wijziging van de gemeentelijke grenzen op basis van het herindelingsadvies doet niets af aan het feit dat Earnewâld, Warten en Grou de toegangspoorten tot het Nationaal Park zijn en blijven. Voorts geldt dat ook de gemeente Leeuwarden reeds ruime ervaring heeft opgedaan met het voeren van een adequaat natuur- en recreatiebeleid in het op haar grondgebied gelegen gebied De Grote Wielen en De Groene Ster. Deze ervaring zal samen met de bestaande expertise vanuit de huidige gemeente Boarnsterhim worden benut ten behoeve van het beheer en de ontwikkeling van de kwaliteit van de bestaande natuur- en recreatieve waarden van De Alde Feanen.

Bron: Beheer- en inrichtingsplan Nationaal Park De Alde Feanen (Overlegorgaan Nationaal Park De Alde Feanen)

Zoals hierboven reeds aangegeven in de paragraaf 'Politiek-bestuurlijke context' heeft de door ons ingestelde Commissie van Wijzen in haar adviesrapportage aangegeven het logisch te achten dat het natuurgebied De Alde Feanen vanuit Boarnsterhim overgaat naar Tytsjerksteradiel. In een eerste reactie op het adviesrapport heeft het toenmalige college van Gedeputeerde Staten aangegeven dit als een reële optie te beschouwen. Evenwel, vanwege de uiteenlopende bestuurlijke uitgangspunten over de gebiedstoedeling hebben wij vanuit onze eigenstandige verantwoordelijkheid in september 2011 een bestuurlijk overleg geëntameerd om, vanwege het evidente belang voor het oplossen van de financieel-bestuurlijke problematiek van Boarnsterhim, een verkenning te starten naar een voor de direct betrokken gemeenten aanvaardbare oplossing in de voorliggende kwestie. Inzet van dit overleg was het vinden van draagvlak voor het standpunt dat, geredeneerd vanuit de gebiedsopgaven van het natuurgebied, een effectief en efficiënt beheer van het gebied prioritair dient te zijn. Aangezien conform het herindelingsvoorstel is voorzien dat het Boarnsterhimse deel van het gebied van het Nationaal Park De Alde Feanen overgaat naar Leeuwarden, betekent dit dat de samenstelling van het Overlegorgaan - als overkoepelend bestuur van het Nationaal Park - per 2014 zal zijn gewijzigd, in die zin dat de gemeente Leeuwarden vanaf dat moment daarbinnen als rechtsopvolger van Boarnsterhim zal optreden. Tegelijk betekent dit dat het aantal gemeentelijke partners binnen het Overlegorgaan gelijk zal blijven. Om toch te kunnen zorgen voor de gewenste stroomlijning en het de facto zo adequaat mogelijk functioneren en ontwikkelen van het Nationaal Park - en de daarbij behorende overleg- en beheerstructuur - wordt door de betrokken gemeentelijke partijen op dit moment toegewerkt naar een set afspraken op basis waarvan gestreefd wordt naar afgestemd gemeentelijk beleid en een gezamenlijke gemeentelijke inbreng in het Overlegorgaan. De gemeente Tytsjerksteradiel heeft ons op 1 juni jongstleden schriftelijk in kennis gesteld van haar bereidheid de in voorbereiding zijnde bestuursafpraak inzake de gemeentelijke afstemming over het gebiedsbeheer en de gebiedsontwikkeling van het Nationaal Park De Alde Feanen te zullen ondertekenen.

Wij stellen daarmee vast dat met deze af te ronden bestuursafpraak de inhoudelijke gronden van bezwaar, zoals door Tytsjerksteradiel in de zienswijze zijn aangegeven, komen te vervallen. Dit leidt derhalve tot de slotsom dat wij aan het belang van het voortzetten van het herindelingsproces van Boarnsterhim en zijn partners een zwaarwegender belang toekennen dan aan de bezwaren hiertegen zoals deze door Tytsjerksteradiel naar voren zijn gebracht.

Restproblematiek

Wij delen de opvatting zoals die door de betrokken gemeenten in het herindelingsadvies is neergelegd, dat de opsplitsing en gebiedstoedeling er primair toe leidt dat de posities van Leeuwarden en Heerenveen als hoofdstad c.q. centrumplaats verder worden versterkt. Voor zowel Súdwest Fryslân als Skarsterlân/De Friese Meren betreft het beperkte, maar logische, gebiedstoedelingen. Wij zijn met de gemeenten van opvatting dat de effectuering van de voorgenomen herindelingvariant bijdraagt aan evenwichtige regionale bestuurlijke verhoudingen, en voor de niet-participerende buurgemeenten geen onevenredig nadeel in hun ontwikkelingsperspectief oplevert.

Positie van de Friese taal

Een specifiek punt van aandacht wordt gevormd door de aangegane verplichtingen ten aanzien van het Fries, die voortvloeien uit het ondertekenen en bekrachtigen door Nederland van het "Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden" en het "Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden". Hierin is onder andere bepaald dat nieuwe bestuurlijke indelingen het bestaande niveau van taalrechten voor inwoners van

een deelnemende gemeente niet mag verminderen (Handvest artikel 7, lid 1b en Kaderverdrag artikel 5). Daarnaast wordt in het eerste artikel van het Handvest ook genoemd dat het gebruik van de taal in het openbare en particuliere leven aangemoedigd moet worden. Uit de Friese Taalatlas 2011 blijkt dat in de gemeente Boarnsterhim het taalbeleid verder ontwikkeld is dan in de gemeenten Leeuwarden, Heerenveen en Skarsterlân. Het grootste gedeelte van Boarnsterhim gaat op in Leeuwarden en Heerenveen. Het percentage Fries-taligen is in Boarnsterhim aanmerkelijk hoger dan in deze gemeenten. Gelet op de bovengenoemde internationale verdragen dient er een actief taalbeleid te worden ontwikkeld om inwoners van Boarnsterhim er in de nieuwe gemeentelijke constellaties in taalrechten niet op achteruit te laten gaan. In het herindelingsadvies hebben de gemeenten ook aangegeven een dergelijk actief taalbeleid te willen gaan voeren.

De provincie en het ministerie van BZK willen met de betrokken gemeenten een "Overeenkomst inzake Fries taalbeleid" af te sluiten, zoals recentelijk ook het geval is geweest in de casus Súdwest Fryslân. Gelet op de samenhang tussen dit herindelingstraject en dat van de nieuw te vormen gemeente De Friese Meren ligt hierbij de totstandkoming van één integrale overeenkomst met alle betrokken gemeenten in de rede. Naar aanleiding hiervan zullen de provincie en het ministerie een faciliterende rol vervullen als het gaat om de ontwikkeling van taalbeleid. Te denken valt aan beleidsmatige ondersteuning door ambtelijke inzet en advies bij het opzetten van projecten om de positie van de Friese taal te verbeteren, ondersteuning bij het uitvoeren van een nulrapportage om het taalbeleid in de diverse gemeenten nauwkeurig vast te stellen, of het regisseren van overleg aangaande het taalbeleid.

De uitkomst moet zijn dat de positie van de Friese taal in de nog voor de betreffende gemeenten te ontwikkelen visie een herkenbare plaats krijgt. Het is uiteraard aan het bestuur van de gemeenten in de nieuwe constellatie om een dergelijk taalbeleid vast te stellen, maar wij achten het positief dat reeds in dit stadium wordt nagedacht over de vraag op welke wijze de Friese taal kan worden bevorderd.

Tot besluit

Op basis van de doorlopen voortrajecten in de afzonderlijke gemeenten hebben de gemeenten de voorbereidingen getroffen tot het opstellen van een herindelingsontwerp. De gemeenteraden hebben dit eensluidende document op 22 november 2011 vastgesteld. Het herindelingsontwerp is na vaststelling gedurende de wettelijk vereiste termijn van acht weken ter inzage gelegd. Gedurende die termijn zijn burgers, instanties en (buur)gemeenten in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken.

Hierboven is in de paragraaf 'Politiek-bestuurlijke context' reeds beschreven welke argumenten hebben geleid tot het aanpassen van het herindelingsontwerp tot het uiteindelijk vastgestelde herindelingsadvies. Dit gelijklopende herindelingsadvies is door de gemeenteraden op 17 april 2012 vastgesteld.

Wij constateren dat de vijf betrokken gemeenten, na zorgvuldige interne politieke afweging over de bestuurlijke toekomst van de eigen gemeente en aansluitend een uitvoerige informatie- en consultatieronde met burgers en instellingen, een gedegen en transparant voorbereidingstraject hebben doorlopen, dat voldoet aan de eisen die de Wet arhi en het Beleidskader gemeentelijke herindeling daaraan stellen.

Hierboven hebben wij het herindelingsadvies *Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest Fryslân en Skarsterlân* beoordeeld aan de hand van de daarvoor geldende toetsingscriteria - in hun onderlinge samenhang - en hebben wij ons een oordeel gevormd

over de kwaliteit van de doorlopen arhi-procedure. Op grond van deze afweging verzoeken wij u om op basis van dit herindelingsadvies, en onze zienswijze hierop, een voorstel van wet in voorbereiding te nemen, dat erop is gericht de voorgenomen herindeling per 1 januari 2014 te effectueren.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

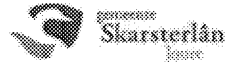
drs. A.J. van den Berg, secretaris

Als bijlage bij deze brief zijn toegevoegd:

- Herindelingsadvies *Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest Fryslân en Skarsterlân* (inclusief gebundelde bijlagen)
- Friestalige versie van het herindelingsadvies
- Getekende raadsbesluiten tot vaststelling van het herindelingsadvies d.d. 17 april 2012
- Verslagen van de raadsvergaderingen d.d. 17 april 2012
- Adviesrapportage van de Commissie van Wijzen

I.a.a.:

- de raden van de gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest Fryslân en Skarsterlân (door tussenkomst van de colleges van Burgemeester en Wethouders)
- Provinciale Staten van Fryslân

Herindelingsadvies

**Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden,
Súdwest-Fryslân en Skarsterlân**

Maart 2012

Vastgesteld door de gemeenteraden van Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden,
Skarsterlân en Súdwest Fryslân op 17 april 2012.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
Inleiding	6
1. Situatiebeschrijving en voorgeschiedenis.....	8
1.1 Situatiebeschrijving.....	8
1.1.1 <i>Situatiebeschrijving Boarnsterhim</i>	8
1.1.2 <i>Situatiebeschrijving Heerenveen</i>	9
1.1.3 <i>Situatiebeschrijving Leeuwarden</i>	10
1.1.4 <i>Situatiebeschrijving Skarsterlân</i>	12
1.1.5 <i>Situatiebeschrijving Súdwest-Fryslân</i>	14
1.2 Voorgeschiedenis	16
1.2.1 <i>Voorgeschiedenis gemeente Boarnsterhim</i>	16
1.2.2 <i>Voorgeschiedenis gemeente Heerenveen</i>	17
1.2.3 <i>Voorgeschiedenis gemeente Leeuwarden</i>	18
1.2.4 <i>Voorgeschiedenis gemeente Skarsterlân</i>	19
1.2.5 <i>Voorgeschiedenis gemeente Súdwest-Fryslân</i>	19
2. Motieven en achtergronden herindelingen en grenscorrecties.....	21
2.1 Inleiding	21
2.2 Landelijke ontwikkelingen	21
2.3 Provinciale context	22
2.4 Motieven voor de opsplitsing van Boarnsterhim.....	22
2.5 Keuze voor voorgestelde splitsing.....	23
2.6 Geografische uitwerking van de samenvoegingen en grenscorrecties.....	23
2.7 Motieven voor samenvoegingen.....	24
2.7.1 <i>Motieven voor samenvoeging met gemeente Leeuwarden</i>	24
2.7.2 <i>Motieven voor samenvoeging met gemeente Heerenveen</i>	25
2.7.3 <i>Motieven voor grenscorrectie met gemeente Súdwest-Fryslân</i>	26
2.7.4 <i>Motieven voor grenscorrectie met gemeente Skarsterlân</i>	26
3. Toekomstvisie voor het gebied	27
3.1 Inleiding	27
3.2 Friese taal en cultuur.....	27
3.3 Noordelijk deel Boarnsterhim – Leeuwarden.....	27
3.4 Zuidelijk deel Boarnsterhim – Heerenveen	28
3.5 Lege Geaën – Súdwest-Fryslân	30
3.6 Terheme – Skarsterlân.....	30
4. Toetsing aan Beleidskader Gemeentelijke Herindeling.....	32
4.1 Inleiding	32
4.2 Draagvlak	33
4.3 Bestuurskracht	33
4.4 Duurzaamheid	34
4.5 Interne samenhang.....	34
4.6 Regionale samenhang en evenwicht.....	34
4.7 Planologische ruimtebehoefte	35
5. Financiële aspecten	36
5.1 Inleiding	36
5.2 Financiële positie Boarnsterhim.....	36
5.3 Financiële positie Heerenveen, Leeuwarden, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân	36

5.4 Lokale lastendruk	37
6. Zienswijzen	39
7. Vervolgprocedure.....	39
Bijlagen	40
1. detailkaart nieuwe gemeente	
2. overzicht gemeenschappelijke regelingen Boarnsterhim	
3. verantwoording toetsing draagvlak gemeenten Heerenveen, Leeuwarden, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân	
4. reactienota zienswijzen herindeling Boarnsterhim	

Samenvatting

Voor u ligt het herindelingsadvies van vijf gemeenten in het hart van de provincie Fryslân: Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân (als rechtsvoorganger van de gemeente De Friese Meren i.o.). Dit advies is de tweede formele stap die de gemeenten samen zetten om te komen tot de opheffing van de gemeente Boarnsterhim per 1 januari 2014, door middel van twee samenvoegingen met Heerenveen en Leeuwarden en twee grenscorrecties met Súdwest-Fryslân en Skarsterlân.

In de beschrijving van het voortraject valt te lezen hoe Boarnsterhim vrijwillig en op eigen initiatief tot het besluit van opheffing is gekomen en hoe de betrokken gemeenten op constructieve wijze samen vormgeven aan de uitvoering van dit besluit.

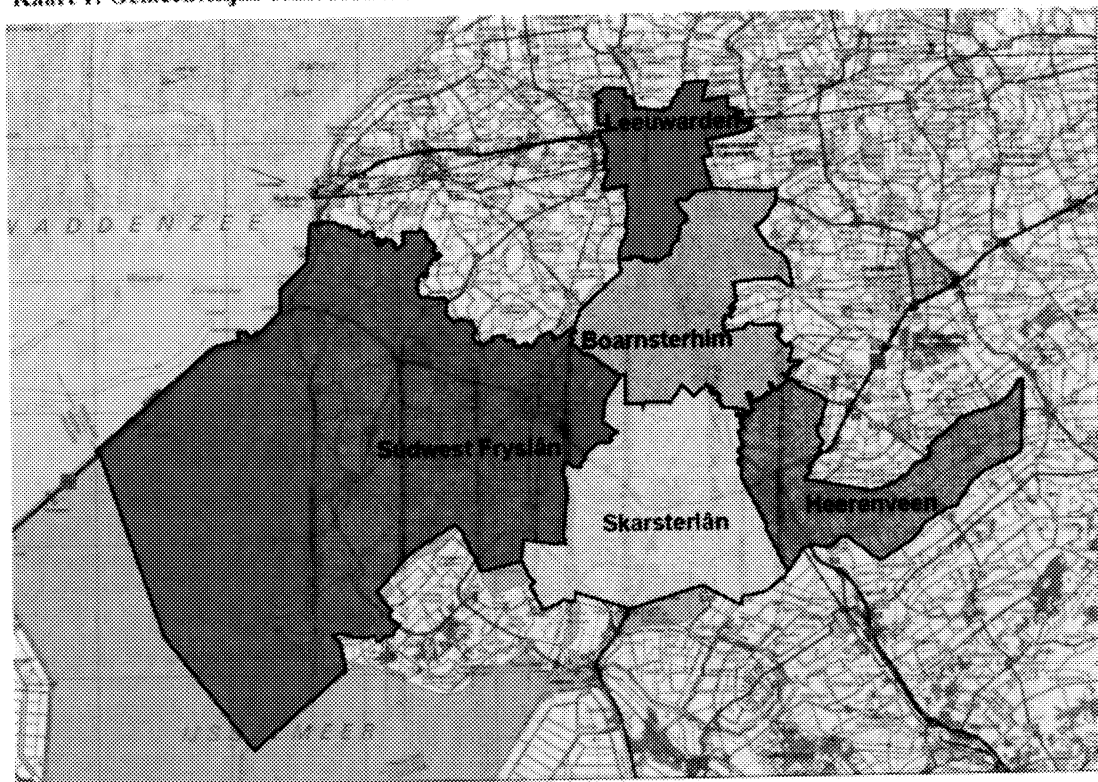
De belangrijkste redenen voor Boarnsterhim voor het voorliggende besluit zijn dat middelen en bestuurskracht niet toereikend zijn om op eigen kracht de opgaven van het gebied het hoofd te bieden. Boarnsterhim heeft een intensief traject met de bevolking doorlopen. Bij de voorgestelde toedeling van de gebiedsdelen zijn de eigen wensen van de bevolking in de kernen, de oriëntatie van de kernen, de sociaal-geografische en regionale samenhang leidend geweest. De gemeenten die de overgaande gebiedsdelen ontvangen, hebben gemotiveerd waarom zij de voorgestelde toedeling logisch, samenhangend en duurzaam ervaren en op welke wijze zij de toekomst van het overgaande gebied bij hun eigen gemeente zien.

Het vastgestelde voorstel over de wijze waarop de gemeente Boarnsterhim haar grondgebied wil overdragen ziet er als volgt uit. De dorpen Wergea, Warten, Warstiens, Eagum, Idaerd, Grou, Reduzum, Jirnsum en Friens in het noordelijk deel van de gemeente gaan deel uitmaken van de gemeente Leeuwarden. De dorpen Akkrum, Nes en Aldeboarn in het zuidelijk deel van de gemeente gaan deel uitmaken van Heerenveen. Het gebied met de dorpen Raerd, Dearsum, Poppenwier, Tersoal en Sibrandabuorren sluit aan bij de gemeente Súdwest-Fryslân, en het dorp Terherne sluit aan bij Skarsterlân (vanaf 1 januari 2014 de nieuw te vormen gemeente De Friese Meren).

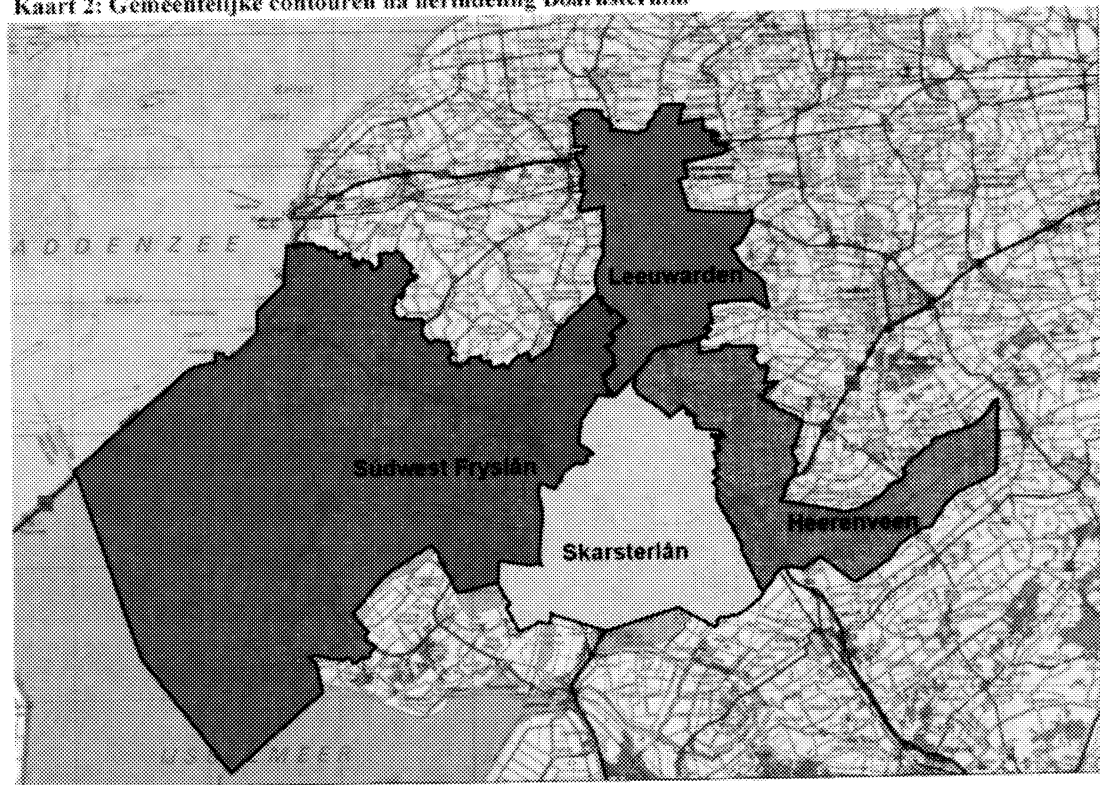
Na vaststelling in de vijf gemeenteraden volgt dit herindelingsadvies de geldende procedure zoals vastgelegd in de wet Arhi.

Onderstaande kaarten geven het voorstel voor toedeling van de gebiedsdelen in één opslag weer.

Kaart 1: Gemeentelijke contouren inclusief Boarnsterhim

Kaart 2: Gemeentelijke contouren na herindeling Boarnsterhim

Inleiding

Voor u ligt het herindelingsadvies van vijf gemeenten in het hart van de provincie Fryslân: Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân (als rechtsvoorganger van de gemeente De Friese Meren i.o.). Dit advies is de tweede formele stap die de gemeenten samen zetten om te komen tot de opheffing van de gemeente Boarnsterhim per 1 januari 2014 door middel van twee samenvoelingen en twee grenscorrecties.

Het bestuurlijk landschap van Fryslân is in beweging. De gemeenteraad van Boarnsterhim heeft nagedacht over versterking van de bestuurskracht en de verdere toekomst van de gemeente Boarnsterhim. Hij heeft uitgesproken dat het niet wenselijk is dat de gemeente Boarnsterhim zelfstandig blijft voortbestaan. Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân nemen als logische en natuurlijke partners gebiedsdelen van Boarnsterhim over.

Dat maakt dat dit herindelingsadvies een uniek karakter heeft. Tot op heden heeft er in Nederland nog geen traject plaatsgevonden waarin een gemeente vrijwillig en op eigen initiatief werd opgesplitst in vier afzonderlijke delen. De gekozen verdeling kan rekenen op ruim draagvlak in de betrokken dorpen. De uitwerking van de voorgenomen plannen in dit herindelingsadvies is gezamenlijk opgesteld door de vijf betrokken gemeenten. Daarbij moet worden genoemd dat het hier een herindelingsadvies betreft dat in formele zin voorziet in het instellen van twee nieuwe gemeenten met de namen Heerenveen en Leeuwarden door middel van *herindeling* (namelijk een samenvoeging van delen van Boarnsterhim met Leeuwarden en Heerenveen), het uitbreiden van twee bestaande gemeenten door middel van *grenscorrecties* (namelijk Súdwest-Fryslân en Skarsterlân) en het opheffen van één gemeente (namelijk Boarnsterhim).

Vanuit zorgvuldigheid en toekomstbestendigheid is er gekozen voor één integraal herindelingsadvies, waarin zowel de samenvoelingen als de grenscorrecties zijn opgenomen. Daarmee wordt op één en het zelfde moment een robuuste oplossing geboden voor alle inwoners en het totale grondgebied van de gemeente Boarnsterhim. Er wordt een integrale oplossing gepresenteerd, met duidelijkheid voor zowel inwoners, maatschappelijk middenveld en andere lokale en regionale belanghebbenden. De gemeenten Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân dragen door hun deelname bij aan het vergroten van de bestuurskracht in de regio. De samenvoelingen en grenscorrecties hebben als doel om ten dienste van de samenleving ook in de toekomst zorg te dragen voor een robuuste en adequate aanpak van maatschappelijke opgaven op en rond het grondgebied van de huidige gemeente Boarnsterhim. Tegelijkertijd wordt er verder gebouwd aan de bestuurskracht van de vier betrokken gemeenten. De vijf gemeenten hebben er zorg voor gedragen dat de belangen van de inwoners van de gemeente Boarnsterhim en de belangen van de inwoners in de andere vier gemeenten in balans samenkomen in de voorgenomen plannen.

Een speciale status in dit herindelingstraject is weggelegd voor de gemeente Skarsterlân. Deze gemeente is op dit moment, samen met haar partners Lemsterland en Gaasterlân-Sleat, betrokken in een herindelingstraject dat per 1 januari 2014 moet leiden tot het ontstaan van de gemeente De Friese Meren. De grenscorrectie met Boarnsterhim zal op 1 januari 2014 feitelijk plaatsvinden met deze nieuwe gemeente. Daar waar de gemeente De Friese Meren echter nog niet bestaat is dit herindelingsadvies opgesteld in overleg met haar rechtsvoorganger, de gemeente Skarsterlân. Daarbij heeft de gemeente Skarsterlân zorg gedragen voor zorgvuldige en adequate afstemming met haar fusiepartners. Daar waar gesproken wordt over Skarsterlân geldt dat dit per 1 januari 2014 geldt voor de gemeente De Friese Meren, er van uitgaande dat op basis van de brief van de minister de Arhi-procedure voor deze gemeente per 1 januari 2014 wordt afgerond.

Voor wat betreft het juridische fundament van dit herindelingsadvies hebben de gemeenten zich gebaseerd op de Grondwet en de wet Algemene Regels Herindeling (wet Arhi). In de Grondwet (artikel 123, eerste lid) is bepaald dat gemeenten kunnen worden opgeheven en ingesteld. De wet Arhi schrijft voor hoe het instellen en opheffen van gemeenten procedureel en qua inhoudelijke kaders in zijn werk dient te gaan. Daarnaast is dit herindelingsadvies opgesteld conform de uitgangspunten in het Beleidskader Gemeentelijke Herindeling, zoals vastgesteld in de ministerraad op 3 april 2009.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 worden de voorgeschiedenis en de huidige situatie van de vijf gemeenten beschreven. Centraal staan de kerncijfers, karakteristieken en in het voortraject genomen besluiten van de individuele gemeenten. Hoofdstuk 2 beschrijft de achtergronden en motieven van de voorgenomen samenvoegingen en grenscorrecties. Tevens wordt hier de voorgenomen gebiedsverdeling gepresenteerd. In hoofdstuk 3 wordt de toekomstige situatie verder uitgewerkt, inclusief een visie op de nieuwe gemeenten. In hoofdstuk 4 worden de voorgenomen plannen getoetst aan het Beleidskader Gemeentelijke Herindeling. Ter toelichting zijn in hoofdstuk 5 de financiële effecten van de herindeling opgenomen. Hoofdstuk 6 gaat in op de ingediende zienswijzen. In hoofdstuk 7 wordt dit herindelingsadvies vervolgens afgesloten met een toelichting op het vervolg van de Arhi-procedure.

1. Situatiebeschrijving en voorgeschiedenis

1.1 Situatiebeschrijving

In deze paragraaf worden de gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân geschetst zoals zij er feitelijk uitzien op het moment van voornemen tot herindeling (tweede halfjaar van 2011). Voor de volledigheid wordt in deze paragraaf tevens kort stilgestaan bij de kenmerken van de nieuw te vormen gemeente De Friese Meren.

1.1.1 Situatiebeschrijving gemeente Boarnsterhim

	Inwoners	Oppervlakte in km ²	Kernen	Raadszetels	Fte	Personeelsleden	Werkgelegenheid
Boarnsterhim	19.297	168,59	18	17	137	146	4570

Kenschets

De gemeente Boarnsterhim is in 1984 uit een fusie ontstaan en ligt in het midden van Fryslân. De gemeente telt ruim 19.000 inwoners en heeft een oppervlak van bijna 170 km². De gemeente telt 18 middelgrote en kleine dorpen. De kernkwaliteiten van de gemeente zijn natuur, cultuur, ruimte, bedrijvigheid en toerisme. Het buitengebied van de gemeente wordt vooral gekenmerkt door open agrarisch gebied en natuur. Ruimte en openheid zijn dé kwaliteiten van het buitengebied. Het waarnemen van de verschillende landschapstypen draagt bij aan de identiteit van de Gemeente Boarnsterhim. De agrarische bedrijven zijn in grote mate bepalend voor de beleving van het buitengebied.

Boarnsterhim is altijd sterk verbonden geweest met water. Meren, plassen, poelen en kanalen bepalen voor een groot deel het beeld van het landschap. Het bekendste natuurgebied binnen de gemeente is de Alde Feanen: een laagveenmoeras van circa 40 km² dat voor $\frac{2}{3}$ binnen de gemeentegrens ligt. De Alde Feanen is een van de drie Natura 2000 gebieden die voor het grootste deel binnen de gemeente ligt. De overige zijn het Sneekermeer en de Deelen.

Door de ligging van de gemeente Boarnsterhim (midden in het merengebied) vormt watergerelateerde recreatie een belangrijke economische drager. De Staande Mast vaarroute loopt door de gemeente. Bekende watersportdorpen binnen de gemeente zijn Akkrum, Grou en Terheme. Vrijwel alle dorpen hebben een eigen jachthaven en vooral in de drie hiervoor genoemde dorpen zijn verschillende verblijfsrecreatiemogelijkheden.

Een deel van de dorpen heeft een eigen bedrijventerrein. Een groot deel van de bedrijvigheid binnen de gemeente heeft een relatie met watersport. Veel bedrijventerreinen zijn dan ook aan het water gelegen. Grou heeft, als een van de weinige dorpen in Fryslân, een watergebonden bedrijventerrein. Het bedrijventerrein kent een gunstige ligging nabij openbaar vaarwater, een spoorlijn en de A32.

In het voorjaar van 2009 heeft Boarnsterhim de conclusie getrokken dat het meerjarenperspectief niet meer met eigen middelen sluitend is te krijgen. Gezien de financiële situatie heeft Boarnsterhim een beroep gedaan op het Rijk om voor een artikel-12 status in aanmerking te komen. De gemeente bevindt zich in een traject dat moet leiden tot een financieel 'schone' oplevering per 1 januari 2014, de beoogde datum van herindelen.

Voorzieningen

Afgezet tegen aard en schaal van de gemeente kent Boarnsterhim een bij een gemeente van deze omvang passend voorzieningenniveau. Voor bovenlokale voorzieningen maken de inwoners van Boarnsterhim gebruik van kernen als Sneek, Heerenveen, Leeuwarden en Joure. Boarnsterhim kent 17 basisscholen en 1 voortgezet onderwijslocatie. Het gemeenschapsleven wordt gefaciliteerd door 10 dorpshuizen. Binnen de gemeente Boarnsterhim zijn 16 plaatselijke belangenverenigingen actief. Verder kennen de dorpen in totaal 10 culturele organisaties, meerdere dansgezelschappen, 15 toneelverenigingen en muziekonderwijs. De gemeente stimuleert cultuur en educatie verder met de 6 aanwezige musea binnen de gemeente, 2 bibliotheken in Grou en Akkrum. Verspreid over de diverse kernen kent de gemeente ongeveer 12 locaties voor binnensport respectievelijk 18 locaties voor buitensport.

1.1.2 Situatiebeschrijving gemeente Heerenveen

	Inwoners	Oppervlakte in km ²	Kernen	Raadszetels	Fte	Personeelsleden	Werkgelegenheid
Heerenveen	43.419	140,16	16	27	330	397	20.300

Ruimtelijke omschrijving

De gemeente Heerenveen bestaat uit de hoofdplaats Heerenveen met circa 30.000 inwoners en 15 dorpen met als grootste Jubbega (3.350 inwoners) en drie dorpen met circa 1.500 inwoners (Oudeschoot, Nieuwehome en De Knipe). De landschappelijke structuur in en rond de gemeente Heerenveen kenmerkt zich door de opbouw van verschillende landschapstypen in oost-west gelegen stroken van dekzandruggen en beekdalen. De dorpen in de gemeente liggen in lintvorm langs de strook van de zandrug in oostelijke richting van de plaats Heerenveen (plus de vier lintdorpen van 'Oud-Aengwirden' in het veenweidegebied ten noordoosten van Heerenveen). De sterke gerichtheid van deze structuur is medebepalend voor de ruimtelijke kwaliteit. Ten westen van de plaats Heerenveen ligt het merengebied, ten zuiden het agrarische gebied grenzend aan de rivier de Tjonger, ten zuidoosten Oranjewoud en de Friese Wouden en ten noordoosten laagveengebied inclusief het natte natuurgebied De Deelen. Naast het landschap is de eigen cultuurhistorische identiteit van de dorpen bepalend voor de huidige identiteit van de gemeente.

Heerenveen ligt op het kruispunt van de rijkswegen A32 (Leeuwarden – Zwolle) en A6/A7 (Randstad – Flevopolder – Groningen). Verder heeft Heerenveen een Intercitystation op het spoor Leeuwarden – Zwolle. Een nieuwe spoorverbinding tussen Heerenveen en Groningen wordt gepland.

Heerenveen maakt deel uit van de economische kernzone Zuid-Fryslân (Sneek – Skarsterlân – Heerenveen – Opsterland – Smallingerland). In het Streekplan maakt Heerenveen samen met Joure deel uit van één van de bundelingsgebieden waar ruimtelijk-economische ontwikkeling geconcentreerd zal worden. Heerenveen is een van de stedelijke centra in Fryslân waar stedelijke voorzieningen voor een groter regionaal verzorgingsgebied worden geconcentreerd.

Ambities Heerenveen

Dynamiek en durf - Ondernemingsgeest en durf lopen al eeuwenlang als een rode draad door de gemeente. De dynamiek van de plaats Heerenveen met de rust en ruimte van het buitengebied maakt Heerenveen tot een aantrekkelijke gemeente. De omgeving vol cultuur en natuur biedt volop gelegenheid voor recreatie.

Economie – De gemeente Heerenveen staat op de 14^e plaats van top-economische locaties in Nederland (Elsevier, april 2011), het hoogste van Noord-Nederland, en functioneert als belangrijke economische kern voor een grotere regio. In de gemeente nam de werkgelegenheid toe van circa 17.400 (in 2001) naar 20.300 (in 2010), een groei van 17% (tegenover 6% in de provincie als geheel) Sterke sectoren zijn industrie, logistiek en distributie, zakelijke dienstverlening, gezondheidszorg, onderwijs en sport.

Stad van Sport - Heerenveen kent een rijke sportcultuur: voetbal, schaatsen, turnen, ijshockey, korfbal, atletiek en tal van andere sporten. Voor alle sporters zijn er faciliteiten voor training, scholing en

(medische) begeleiding. Het multi sportcomplex 'Sportstad Heerenveen' trekt top- en recreatiesporters aan, maar ook het bedrijfsleven en onderwijs. Het complex bestaat uit:

- Abe Lenstra Stadion (voetbal stadion van SC Heerenveen, capaciteit 26.500 staan- en zitplaatsen)
- gemeentelijke sportcomplexen (zwembaden, turnhal [nationale A-status], diverse sporthallen etc.)
- MBO Fryslân College
- gezondheidsboulevard
- circa 35.000 m² kantoren
- thuisbasis voor het Centrum voor Topsport en Onderwijs (één van de vier CTO's in Nederland) inclusief Talentenacademie (ruim 100 jonge sporttalenten uit o.a. de sporten schaatsen en turnen)

Veel Friezen, maar de inwoners van Heerenveen in het bijzonder, zijn trots op voetbalclub SC Heerenveen, meervoudig wereldkampioen schaatsen Sven Kramer en topturner Epke Zonderland. Het ijsstadion Thialf is (inter)nationaal bekend.

Duurzaamheid – Heerenveen is een Millenniumgemeente en participeert in duurzaamheidsprojecten. Zo ligt er een voorstel voor een 'EnergieLandschap' op het gebied naast het Klaverblad Heerenveen en de 'Light Challenge' als stimulans voor vernieuwende en energiezuinige concepten voor openbare verlichting.

Leefbaarheid en Dorpsvisies – De gemeente hecht veel waarde aan de relaties met de dorpen en wijken. De wijk- en dorpswethouders en de wijkmanagers hebben veelvuldig contact met bewoners en hun verenigingen. Alle dorpen in de gemeente hebben onlangs een eigen dorpsvisie opgesteld. Onderdeel hiervan is de dorpsagenda van projecten die of onder de verantwoordelijkheid van de bewoners zelf, de gemeente, of in combinatie van beide uitgevoerd zullen worden. De gemeente heeft een fonds beschikbaar gesteld dat voor de helft dorpsoverstijgende projecten meefinanciert en voor de helft projecten in het eigen dorp. De insteek bij de dorpsvisies is dat de dorpen zelf initiatiefnemer en trekker zijn.

Samenwerkingsagenda - Samen met de Provincie Fryslân heeft Heerenveen een samenwerkingsagenda opgesteld. Deze agenda bevat grote projecten waarvoor provincie en gemeente zich gezamenlijk inzetten, zoals een nieuw Thialf en de verkeersafwikkeling rondom Heerenveen.

Voorzieningen

Het voorzieningenaanbod in Heerenveen kent een bovenlokaal karakter. De regionale oriëntatie komt onder andere tot uitdrukking in het regionaal ziekenhuis Tjongerschans, middelbare scholen, een VMBO-plein en MBO-opleidingen. Het Posthuis Theater kent een capaciteit van 400 toeschouwers en ook de musea, waaronder Museum Belvédère (50.000 bezoekers per jaar) en streekmuseum Willem van Haren zijn van regionaal belang. De bibliotheek van Heerenveen heeft een dependance in Jubbega en de 'Ateliers Majeur' laten mensen kennis maken met cultuur. Veel bezoekers van buiten de gemeente bezoeken het Heerenveens centrum. Heerenveen heeft een regionale functie als uitgaanscentrum. Binnen de wijken en dorpen werkt de gemeente aan brede scholen en multifunctionele accommodaties.

1.1.3 Situatiebeschrijving gemeente Leeuwarden

	Inwoners	Oppervlakte in km ²	Kemen	Raadsetsels	Fte	Personeelsleden	Werkgelegenheid
Leeuwarden	94.848	84,1	10	37	1037	1018	67.320

Ruimtelijke omschrijving

Leeuwarden is ontstaan aan de oever van de voormalige Middellzee, op de plaats waar drie riviertjes (Vliet, Potmarge en Ee) in zee stroomden. Toen de Middellzee in de veertiende eeuw dichtslibde, behield de stad haar spilfunctie. Dankzij de centrale ligging kreeg de stad ook als bestuurscentrum steeds meer betekenis. De economische en bestuurlijke betekenis van Leeuwarden is terug te vinden in het stedenbouwkundig patroon, met een kenmerkende radiale structuur.

Leeuwarden is eerst en vooral hoofdstad van Fryslân. Hoofdstad van een provincie met een groen, waterrijk en wijds landschap. Leeuwarden vormt samen met de 5 buurgemeenten (Leeuwarderadeel, Tytsjerksteradiel, Boarnsterhim, Littenseradiel, Menameradiel) de Stadsregio Leeuwarden. Een samenwerkingsverband waarbinnen afspraken worden gemaakt over thema's als wonen, werken, voorzieningen en infrastructuur. Met de gemeenten Harlingen, Franekeradeel en Menameradiel vormt Leeuwarden de Westergozone, een economisch gericht samenwerkingsverband.

Leeuwarden ligt centraal in een wijdvertakt infrastructureel netwerk. Het spoor leidt naar vier richtingen: Harlingen, Sneek, Groningen en Zwolle. Belangrijke wegverbindingen zijn de A31 (richting Harlingen), de N31/A7 richting Drachten – Groningen en de A32 richting Heerenveen – Zwolle. De afstand tussen Leeuwarden en Amsterdam/Schiphol is binnen vijf kwartier af te leggen. Ten zuiden van de stad loopt het Van Harinxmakanaal.

De gemeente Leeuwarden telt bijna 95.000 inwoners, waarvan het merendeel in de stad woonachtig is. Negen dorpen telt de gemeente, waarvan enkele (Goutum, Hempens, Teerns) inmiddels tot het stedelijk gebied behoren. De overige 6 dorpen (Snakkerburen, Lekkum, Miedum, Wijtgaard, Wirdum en Swichum) liggen zo goed als onder de rook van Leeuwarden. De vliegbasis Leeuwarden ligt ten noordwesten van de stad, het Leeuwarder Bos aan de noordzijde en ten oosten bevindt zich het natuurgebied De Grote Wielen.

Voorzieningen

Leeuwarden biedt een veelheid aan woonmilieus voor verschillende doelgroepen. De binnenstad is met een groot en veelzijdig aanbod van winkels, voorzieningen en monumenten van grote betekenis. De drie HBO-instellingen bieden onderwijs aan ruim 18.000 studenten. Naast de Kenniscampus komt er een Watercampus voor watertechnologie. Kennisinstituten als Wetsus, Fryske Akademy, Waddenacademie en Vitens zijn van (inter)nationale betekenis. Op korte termijn wordt wetenschappelijk onderwijs geboden via de Universiteitscampus Fryslân. Op het gebied van gezondheidszorg heeft Leeuwarden een landsdelige functie. Het WTC Expo Center is inmiddels het derde beurscomplex van Nederland, stadsschouwburg De Harmonie staat in de landelijke top 5. In 2013 wordt het nieuwe Fries Museum geopend. Aquazoo aan de oostkant van de stad is met ruim 150.000 bezoekers per jaar een zeer belangrijke attractie. De financiële en zakelijke dienstverlening is in Leeuwarden sterk vertegenwoordigd, met name de banken en verzekeringsmaatschappijen. Zorggroep Noorderbreedte (o.a. MCL), justitie (o.a. CJIB), vliegbasis en Fryslân Campina zijn enkele grote werkgevers.

Ambities

In 2008 is de Stadsvisie "Leeuwarden fier verder! Op weg naar een duurzame stad" vastgesteld. Strategische concepten uit die visie zijn: Tijd voor schoonheid (accent op ruimtelijke kwaliteit en de monumentale binnenstad), Cure and Care, Kennisstad, Kantorenstad en Water. De genoemde 5 pijlers zijn met elkaar verbonden door de rode draad van duurzaamheid.

Het college van B&W heeft in het collegeprogramma drie ambities geformuleerd die een uitdaging vormen richting 2020:

- Leeuwarden is in 2020 onafhankelijk van fossiele brandstoffen
- Leeuwarden als knooppunt van kennis op gebied van watertechnologie
- Leeuwarden heeft in 2015 500 nieuwe groene banen.

Samen met de Provincie Fryslân heeft Leeuwarden de Samenwerkingsagenda opgesteld. Deze agenda bevat vijf grote projecten waarvan realisatie zowel door provincie als stad van belang wordt geacht:

- ontwikkeling van een Watercampus
- ontwikkeling Nieuw Stroomland
- gebiedsontwikkeling WTC/Expo en Lange Marktstraat e.o.
- University Campus Fryslân (UCF)
- kandidaatstelling Culturele Hoofdstad van Europa 2018.

De Watercampus wordt gerealiseerd op het voormalig Atoglasterrein langs de Potmarge. Een concentratie van bedrijvigheid en specifieke voorzieningen voor watertechnologie. Het toptechnologisch instituut Wetsus is een belangrijk onderdeel hiervan. Het gebied aan de zuid- en zuidwestkant van Leeuwarden verandert de komende decennia ingrijpend. Er is al gestart met de ontwikkeling van de stedelijke uitbreidingslocatie De Zuidlanden en in 2014 zal de realisatie van De Haak, de westelijke invalsweg, de noordwestelijke invalsweg en Overijsselselaan een feit zijn. In het plangebied Nieuw Stroomland zijn grootschalige initiatieven als de Dairy Campus en een Energiepark gepland. De westelijke kantorenhak en het WTC Expo zijn de motor voor de kantoren en evenementenmarkt in Leeuwarden en Fryslân.

Nieuwe kantoren worden gebouwd (CJIB, UPC), bestaande panden en gebieden herontwikkeld (NHL, LPF), parkeervoorzieningen gerealiseerd, een kwaliteitsimpuls voor de openbare ruimte e.d. Met de UCF worden bestaande en nog te ontwikkelen hoger onderwijsactiviteiten gebundeld en krijgt academisch onderzoek en opleidingen gestalte op het terrein van enkele specifieke kennishotspots. Leeuwarden maakt de ambitie als dynamisch centrum voor de hele provincie voor kennis en hoogwaardige cultuurbeleving waar door zich kandidaat te stellen als European Capital of Culture 2018.

1.1.4 *Situatiebeschrijving gemeente Skarsterlân*

	Inwoners	Oppervlakte in km ²	Kernen	Raadszetels	Fte	Personeelsleden	Werkgelegenheid
Skarsterlân	27.291	216,89	30	21	236.70	266	9.970

Kenmerken

De gemeente Skarsterlân is op 1 januari 1984 ontstaan door een fusie van de gemeenten Doniawerstal en Haskerland. Skarsterlân ligt in het zuidwesten van de provincie, tussen de grotere (meer verstedelijkte) plaatsen Sneek en Heerenveen. Skarsterlân onderscheidt zich daarvan door een relatief plattelandskarakter. Er bestaat een sterke binding en betrokkenheid van de bevolking. Mede als gevolg van de gunstige ligging aan het rijkswegennet (A6/A7), het hoog gewaardeerde woonklimaat en een goed voorzieningenniveau heeft de gemeente zich de laatste decennia sterk ontwikkeld.

Het grondgebied van de gemeente kenmerkt zich als een plattelandsgemeente met een gevarieerd landschap. Het westelijk deel van de gemeente ligt op een uitloper van de zandgronden van Gaasterland die tot aan Joure toe loopt, met bossen bij Sint Nicolaasga. Het oostelijke deel van de gemeente kenmerkt zich door veenweidegebied. Verder ligt een groot deel van de Friese meren binnen de gemeentegrenzen. In de hoofdplaats Joure woont iets minder dan de helft van de Skarsterlânse bevolking, 12.981 inwoners. De plaats heeft een rijke historie, kreeg in 1466 marktrechten en is van oudsher bekend van ambachtelijke activiteiten, zoals de klokken- en meubelmakerij en kopergieterijen.

Wonen en werken

De gemeente heeft de woningbouw de laatste decennia evenredig over de hele gemeente verdeeld, dus ook in de kleinere kernen is (naar verhouding) gebouwd. Deze richting wordt ook de komende jaren gevolgd. Daarbij legt Skarsterlân het accent steeds meer op de kwaliteit van het bestaande bebouwde gebied.

Skarsterlân is herhaaldelijk door het MKB uitgeroepen tot meest MKB-vriendelijke gemeente van Noord Nederland. Het midden- en kleinbedrijf is dan ook sterk vertegenwoordigd. De werkgelegenheid concentreert zich vooral in Joure, Sint Nicolaasga en Oudehaske/Nijehaske. De gemeente heeft een plattelandskarakter, de agrarische sector is belangrijk voor de gemeente.

Recreatie en toerisme

Het feit dat Skarsterlân beschikt over het meeste binnenwater van Fryslân en een aanzienlijk deel van het Friese merengebied beslaat, maakt dat de gemeente veel watersporters trekt. Watersportplaatsen als Langweer en Goïngarijp, maar in toenemende mate ook Joure, plukken hier dankbaar de vruchten van.

De gemeente beschikt over een professionele VVV-organisatie, met kantoren in Joure en Langweer, die landelijk goed staat aangeschreven. De gemeente Skarsterlân onderscheidt zich door de veelheid aan evenementen en activiteiten.

Voorzieningen

Zeker gelet op het aantal inwoners heeft Joure een in verhouding uitgebreid aanbod aan winkels. De centrale winkelstraat, de Midstraat, wordt goed gewaardeerd door zowel eigen bewoners als bezoekers. Watersporters lopen gemakkelijk vanuit de haven het winkelcentrum in.

In Skarsterlân zijn de voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport, cultuur van goed niveau. In het kader van de leefbaarheid in de kleinere dorpen zet de gemeente in op behoud van onderwijsvoorzieningen. Joure heeft twee vestigingen van middelbaar onderwijs en er wordt momenteel gewerkt aan een brede school in Joure-Zuid. De gemeente Skarsterlân kent de nodige sportverenigingen en sportvoorzieningen, verspreid over het gehele grondgebied. In Joure wordt momenteel gewerkt aan een combinatie van een nieuwe sporthal en een vernieuwd sport- en recreatiezwembad, onder de titel Sportief knooppunt Joure. Er zijn veel verenigingen en stichtingen die zich bezig houden met cultuur. Museum Joure is het centrum voor cultuur in Joure.

Duurzaamheid

De gemeente Skarsterlân wil bijdragen aan een duurzame samenleving. De gemeente heeft zich aangesloten bij de millenniumgemeenten, waarbij één van de doelen is dat er wereldwijd meer mensen moeten leven in een duurzaam leefmilieu. De gemeente voert het duurzaamheidsprincipe ook door in haar eigen organisatie. Bij nieuwe woningbouwprojecten is duurzaamheid een belangrijk speerpunt. Duurzaamheid bij bouw en wonen wordt dan ook gestimuleerd. In de nieuwe wijken Wyldehoarne en Broek-Zuid wordt ambitieus ingezet op energiebesparing en duurzaam bouwen.

Betrokkenheid inwoners

De gemeente heeft veelvuldig contact met de achttien verenigingen voor plaatselijk belang en een aantal wijkverenigingen in Joure. Het gemeentebestuur bezoekt de dorpen, heeft gesprekken met de besturen, bezoekt jaarvergaderingen en betreft de verenigingen bij nieuwe ontwikkelingen.

Toekomstvisie

In de in 2008 door de gemeenteraad vastgestelde toekomstvisie 2030 zet Skarsterlân in op een krachtige plattelandsgemeente. Er wordt een gestuurde ontwikkeling nagestreefd met een balans tussen enerzijds verandering met oog voor authentieke waarden en anderzijds dynamische en innovatieve ontwikkelingen. In dit kader wordt het midden- en kleinbedrijf gezien als drijvende kracht van de regionale economie. Het in de toekomstvisie vastgelegde streven leidt onder meer tot de keuze om Joure een nieuwe impuls te geven door in te zetten op vestiging van innovatieve ambtelijke bedrijven ('Joure Ambachtstad') en kennisintensieve bedrijven.

De landschappelijke kenmerken van de gemeente met zandgronden en bossen, evenals het grote merengebied bieden ruime mogelijkheden voor toeristisch-recreatieve activiteiten.

Verdere benutting van deze mogelijkheden via vernieuwende concepten, gericht op werkgelegenheidsgroei, is een speerpunt van gemeentelijk beleid.

Gemeente in oprichting: De Friese Meren

De gemeente Skarsterlân is betrokken in een fusieproces met de gemeenten Gaasterlân-Sleat en Lemsterland. Op basis van de brief van de minister van BZK wordt de Arhi-procedure van deze herindeling op 1 januari 2014 afgerond. Als voorlopige naam is gekozen voor 'De Friese Meren'.

De drie gemeenten hebben ieder afzonderlijk geconcludeerd dat de optie om zelfstandig te blijven zeker op termijn niet in het belang is van hun inwoners. In het herindelingsontwerp stellen de gemeenten dat fusie van de gemeenten Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân leidt tot de vorming van een krachtige plattelandsgemeente, waarin:

1. Het behouden van de bestaande plattelandscultuur het beste is gewaarborgd.
2. Er korte lijnen zijn tussen burgers en bestuur en ambtelijke organisatie.
3. Sprake is van een goede balans tussen beperkt-verstedelijkte grotere dorpen en het omliggende platteland.
4. Volop ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor de agrarische sector, het overige bedrijfsleven en de recreatieve en toeristische sector, in combinatie met het behoud van de landschappelijke waarden (grootschaliger aan de A6 en A7, kleinschaliger in de meer kwetsbare gebieden).

De drie gemeenten vormen met elkaar een homogeen gebied, een plattlandsgebied, gelegen tussen drie regionale verzorgingskernen. Het is een aantrekkelijk gebied om te werken, wonen en te recreëren en het gebied leent zich door zijn gevarieerde landschap uitstekend als toeristische trekpleister. Met name de aanwezigheid van een groot deel van het Friese Merengebied maakt het gebied bijzonder. De vorming van één gemeente voor dit gebied versterkt naar de mening van de gemeentebesturen de mogelijkheid om wenselijke ontwikkelingen te sturen.

Uit het gevolgde proces van besluitvorming in de drie gemeenten is gebleken dat de inwoners de keuze van de drie gemeenten om gezamenlijk de toekomst in te gaan ondersteunen.

De grenscorrectie met Boarnsterhim zal naar alle waarschijnlijkheid plaatsvinden op 1 januari 2014. Dit houdt in dat de overgaande gebiedsdelen te zijner tijd toegevoegd worden aan de dan nieuw functionerende gemeente De Friese Meren. In dit traject treedt Skarsterlân als rechtsvoorganger van De Friese Meren op. In die hoedanigheid verzorgt Skarsterlân ook de afstemming met de toekomstige fusiepartners Gaasterlân-Sleat en Lemsterland.

1.1.5 Situatiebeschrijving gemeente Súdwest-Fryslân

	Inwoners	Oppervlakte in km2	Kernen	Raadzetels	Fte	Personeelsleden	Werkgelegenheid
Súdwest-Fryslân	82.475	823,66	69	37	701	858	30.181

Algemeen

De gemeente Súdwest-Fryslân is per 1-1-2011 ontstaan door een vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Bolsward, Nijefurd, Sneek, Wûnseradiel, Wymbritseradiel en bestaat uit 6 steden en 63 kernen en dorpen. Qua oppervlakte (land en water) is het de grootste gemeente van Nederland. De combinatie van stedelijkheid en platteland én het omvangrijke grondgebied maken de gemeente uniek in Nederland. In de meer stedelijke zone Sneek – Bolsward langs de A7 bevinden zich de grote clusters van werkgelegenheid en voorzieningen. In het landelijk gebied met veel authentieke dorpen en kleinere steden zijn rust en ruimte te vinden. De combinatie van stedelijkheid en platteland biedt grote kansen voor een verdere groei van het toerisme.

Súdwest-Fryslân is de tweede gemeente van Fryslân, zowel wat betreft inwoners (ruim 82.000) als arbeidsplaatsen (ruim 30.000).

De hoofdwegen A7 (Afsluitdijk – Heerenveen), A6 (Joure – Lemmer), N 359 Bolsward – Lemmer) en de spoorlijn Leeuwarden – Sneek – Stavoren bieden de gemeente een goede ontsluitingsstructuur.

Kenmerkend voor de gemeente Súdwest-Fryslân zijn de kleuren groen (het open en weidse landschap), blauw (de vele meren en plassen) en rood (de steden en vele dorpen). De kwaliteit van de leefomgeving wordt mede bepaald door een goede balans tussen deze functies.

De gemeente Súdwest-Fryslân kenmerkt zich door een aantrekkelijke mix van steden en dorpen, waarbij elke kern zijn eigen karakter en identiteit heeft en kan behouden. Súdwest-Fryslân heeft stedelijke elementen, met culturele en monumentale eigenschappen (met o.a. 585 rijksmonumenten en 16 beschermde stad- en dorpsgezichten) en bezit ook de karakteristieke kenmerken van het Friese platteland.

Zes van de Friese Elfsteden zijn gelegen in de gemeente: Sneek, Bolsward, IJlst, Workum, Hindeloopen en Stavoren.

De centrumstad Sneek is voorzieningen stad voor de hele Zuidwesthoek van Fryslân. Met een verzorgingsgebied van > 100.000 inwoners is Sneek het koopcentrum voor de regio met o.a. streekziekenhuis en ROC (2600 leerlingen).

De gemeente beschikt onder andere over de volgende voorzieningen:

-	aantal scholen	circa	74
-	aantal sportaccommodaties	circa	200
-	aantal sportverenigingen	circa	400
-	aantal musea	circa	18
-	aantal bedrijventerreinen	circa	32
-	aantal ligplaatsen	circa	12.500

Ontwikkeling

Súdwest-Fryslân is een ontwikkelgemeente. Súdwest-Fryslân vaart niet alleen een ruimtelijke koers; ook de maatschappelijke ontwikkeling (sociale cohesie) vormt een belangrijke drager voor de verdere ontwikkeling van de gemeente. Súdwest-Fryslân is met ruim 82.000 inwoners de vierde gemeente van het Noorden. Een krachtige speler, die zijn potentie op toeristisch, recreatief en economisch vlak optimaal wil benutten en als voorzieningencentrum zijn positie wil versterken. Súdwest-Fryslân wil dan ook als nieuwe grote gemeente zowel regionaal, provinciaal als landelijk een rol van betekenis spelen.

De gemeente wil onderscheidend zijn en een eigen herkenbaar profiel creëren.

Belangrijke drijvers voor de toekomst zijn het benutten en versterken van de unieke kenmerken:

- het landschap
- het water
- de economische en culturele veelzijdigheid, en
- de kracht en eigenheid van de steden en kernen.

De verbinding tussen deze thema's levert een krachtig profiel op.

Het unieke landschap van Súdwest-Fryslân met het vele water, de verscheidenheid aan watertoerisme en de vele watersportgebonden bedrijven die aantoonbaar innovatief zijn, laten een duidelijk 'Blauw Profiel' zien.

Het vaargebied in Súdwest-Fryslân biedt een belangrijke poort naar andere vaargebieden. Naast die doorvaart geeft het water echter ook toegang tot en legt een verbinding tussen wonen, werken en recreëren in Súdwest-Fryslân. De ontwikkeling van waterfronten, de watersteden en waterdorpen, de veelheid aan mogelijkheden op het gebied van waterrecreatie en watertoerisme en de innovatie in de scheeps- en machinebouw zijn speerpunten. Ook de landbouwsector is nauw verbonden met water, zowel in de kwalitatieve als in de kwantitatieve zin. Water is immers één van de essentiële grondstoffen voor de landbouw.

Het 'Blauwe Profiel' van Súdwest-Fryslân als economische motor is het waard om een impuls te geven op verschillende terreinen: de aantrekkingskracht van de watersteden en waterdorpen, de werkgelegenheid (economische impuls door innovatie in de watersector), kennisontwikkeling (krachtenbundeling en onderwijs), behoud van cultureel erfgoed en versterking en verbetering van de infrastructuur (aantrekkelijk maken van watertoerisme). Innovaties op het gebied van watertechnologie kunnen van betekenis zijn voor verschillende sectoren in deze gemeente.

De gemeente staat dicht bij haar burgers, waarbij via korte lijnen en een daartoe ingerichte ambtelijke organisatie gebiedsgericht invulling wordt gegeven aan haar kernenbeleid. De Mienskip staat hierin centraal. De gemeente kiest voor eigenheid van dorpen en steden, waarbij de kracht van de kernen wordt gestimuleerd en behouden. Uitgangspunt is dat de kernen gelijkwaardig zijn, maar niet gelijk. Daarvoor wordt ingezet op een gedifferentieerd voorzieningenniveau dat past bij de aard en de schaal van de kern.

Alle ambities zijn gericht op een duurzame toekomst, waarvoor Súdwest-Fryslân verantwoordelijkheid wil nemen. Dit betekent ook dat de gemeente in de uitwerking van haar ambities duurzaamheid als verbindend element ziet: streven naar een ideaal evenwicht tussen economische, sociale en ecologische belangen.

1.2 Voorgeschiedenis

In deze paragraaf wordt de voorgeschiedenis per individuele gemeente in dit herindelingsadvies beschreven.

1.2.1 Voorgeschiedenis gemeente Boarnsterhim

Op 21 april 2009 besloot de raad van de gemeente Boarnsterhim een krediet beschikbaar te stellen voor het houden van onderzoek naar de toekomst van de gemeente. De financiële positie van de gemeente en de bestuurskracht waren de belangrijkste aanleidingen voor dit onderzoek. De raad formuleerde criteria waaraan enig model van herindeling zou moeten worden getoetst, namelijk bestuurskrachtig, lange termijn bestendig, logisch samenhangend, passend in groter verband op Friese schaal, aandacht voor wijken, dorpen en kernen en draagvlak. Twee bureaus werden belast met dit onderzoek. Op 19 juni 2009 verscheen het rapport 'Onderzoek sociaal-geografische samenhang', waarin de sociale, culturele, economische en geografische samenhang in het gebied werd onderzocht¹. Op 31 augustus 2009 volgde de rapportage 'Onderzoek naar samenwerking of herindeling', waarin bestuurskracht en varianten voor de toekomst van Boarnsterhim zijn onderzocht²:

- zelfstandig en samenwerking zoeken met de gemeente Leeuwarden
- met één gemeente: Leeuwarden, herindelen
- met meerdere gemeenten: Leeuwarden en Heerenveen, herindelen, mogelijk aangevuld met enige grenscorrecties.

In september 2009 zijn beide rapportages aangeboden aan de raad. Op basis van deze rapporten en op basis van de zeer zorgelijke financiële situatie is toen gemeld dat het zelfstandig voortbestaan van gemeente Boarnsterhim in feite niet realistisch is. De raad van Boarnsterhim besloot dat de bedoelde rapporten vrij konden worden gegeven voor een brede gedachtewisseling met de bevolking. Er zijn vervolgens negen gespreksavonden gehouden, die konden bogen op een grote belangstelling. Hoewel verschillende inwoners de wens tot zelfstandig blijven aan de orde stelden, waren deze geluiden verre in de minderheid ten opzichte van de stemmen die vonden dat de gemeente niet zelfstandig moet blijven. Er bleek met name grote zorg over het op peil houden van het voorzieningenniveau. De opvattingen van bewoners gingen gepaard met duidelijke uitspraken over de oriëntatie van hun woonplaats op een andere gemeente. Inwoners richtten zich vooral op de herindelingvariant met Heerenveen en Leeuwarden, mogelijk met enkele grenscorrecties. De beelden waren als volgt samen te vatten:

- Het noordwestelijk deel van het grondgebied van de gemeente koos overwegend voor een herindeling met Leeuwarden. Daarbij kwamen enige wensen ter tafel. Zo gaf het noordelijke deel van dit gebied aan er aan te hechten dat Wergea, Warten, Warstiens en de Alde Feanen in de toekomst bij elkaar zouden

¹ Bügel/Hajema adviseurs 2009:

[http://www.boarnsterhim.nl/boarnsterhim/incontact/productie/basis/instyle.nsf/Images/Bijlages/\\$File/Onderz+soc+geogr+samenh+Boarnsterhim.doc.pdf](http://www.boarnsterhim.nl/boarnsterhim/incontact/productie/basis/instyle.nsf/Images/Bijlages/$File/Onderz+soc+geogr+samenh+Boarnsterhim.doc.pdf)

² Wagenaar/Hoes 2009:

[http://www.boarnsterhim.nl/boarnsterhim/incontact/productie/basis/instyle.nsf/Images/Boarnsterhim/\\$File/09.08.31+Onderzoek+naar+samenwerking+of+herindeling.pdf](http://www.boarnsterhim.nl/boarnsterhim/incontact/productie/basis/instyle.nsf/Images/Boarnsterhim/$File/09.08.31+Onderzoek+naar+samenwerking+of+herindeling.pdf)

moeten blijven en dus gezamenlijk onderdeel van een nieuwe gemeente zouden moeten gaan uitmaken. Voor de Lege Geaën gaven de inwoners aan dat er sprake is van een stevige oriëntatie op de huidige gemeente Sneek. De dorpen Jirnsum en Raerd gaven een verschillend beeld te zien.

- Het zuidoostelijke deel van het grondgebied liet een uiteenlopend beeld zien. Terherne koos in grote meerderheid voor een opgaan in de gemeente Skarsterlân. In Akkrum was sprake van verdeeldheid. Een belangrijk deel van de bevolking koos voor samengaan met Heerenveen. Maar in Akkrum gingen ook stemmen op die wijzen in de richting van Skarsterlân. Aldeboarn ten slotte leek een voorkeur te hebben voor aansluiting bij Opsterland.

Tijdens de inspraakavond voor de koepelorganisaties hebben de verschillende sprekers aangegeven overwegend voorstander te zijn van herindeling. Tijdens de gespreksavonden is ook gelegenheid geboden om kenbaar te maken wat vooral zou moeten worden behouden indien er tot herindeling zou worden besloten. Wij noemen een aantal van de meest voorkomende wensen:

- de identiteit van de dorpen
- het behoud van de in de dorpen aanwezige voorzieningen
- goede benaderbaarheid van het gemeentebestuur.

Naast deze reacties zijn ook nog brieven ontvangen van een aantal inwoners. Deze brieven zijn na de besluitvorming van 15 december 2009 beantwoord.

Op 15 december 2009 sprak de raad van Boarnsterhim uit het niet wenselijk te achten dat de gemeente zelfstandig blijft voortbestaan.

Daaropvolgend heeft het college van Boarnsterhim met de colleges van Leeuwarden, Opsterland, Skarsterlân en Heerenveen gesproken. De voortgangsrapportage in de raad van 9 februari 2010 leidde tot het verzoek om ook met Tytsjerksteradiel en Littenseradiel in gesprek te gaan. Daaropvolgend is een nadere verkenning uitgevoerd bij de gemeenten Leeuwarden, Opsterland, Skarsterlân, Heerenveen en Tytsjerksteradiel. Ook hebben meermaals gesprekken plaatsgevonden tussen de burgemeesters van Boarnsterhim en van Sneek (toentertijd Súdwest-Fryslân i.o.). Op verzoek van de gemeente Smallingerland heeft een bestuurlijk gesprek plaatsgevonden, waarbij met name de economische en toeristische belangen van Smallingerland aan de orde zijn geweest. De raad van Boarnsterhim heeft de mogelijk bij de herindeling te betrekken gemeenten Heerenveen, Leeuwarden, Skarsterlân, Tytsjerksteradiel en Opsterland verzocht om een position paper in te dienen. Bijzondere aandacht is daarbij gevraagd voor de visie van de ontvangende gemeente op de relatie tussen gemeentebestuur en dorpen.

De resultaten uit deze gesprekken, tezamen met de input uit de informatie avonden, de externe onderzoeken en de position papers hebben geleid tot een voorstel voor de gebiedsindeling van de afzonderlijke delen van Boarnsterhim. Op 24 augustus 2010 is deze gebiedsindeling voorlopig vastgesteld. In september is dit voorstel openbaar gemaakt aan alle inwoners van Boarnsterhim, daarbij zijn inwoners nogmaals uitgenodigd hun zienswijze kenbaar te maken. Hier is slechts zeer beperkt gebruik van gemaakt. De zienswijzen zijn verwerkt in een reactienota. Op 30 november 2010 heeft de raad van Boarnsterhim zijn standpunt ten aanzien van de uiteindelijke vorm van de herindeling (de gebiedsindeling) definitief vastgesteld.

Op 22 november 2011 heeft de gemeenteraad vervolgens het herindelingsontwerp vastgesteld en ter inzage gelegd.

1.2.2 Voorgeschiedenis gemeente Heerenveen

De gemeente Heerenveen volgt de beweging in het bestuurlijke landschap van Fryslân met aandacht. In de directe omgeving spelen veel ontwikkelingen. De in oprichting zijnde gemeente De Friese Meren, de gerealiseerde gemeente Súdwest-Fryslân, de splitsing van Boarnsterhim en de uitspraken van de Commissie van Wijzen nopen Heerenveen een visie te formuleren op haar positie. In de raadsvergadering van 18 november 2010 stelde Heerenveen drie herindelingsvarianten voor haar gemeente vast. De herindeling van Boarnsterhim-Zuid maakt deel uit van alle varianten. In het raadsvoorstel verwoordt Heerenveen de positieve grondhouding als volgt: "Zoals wij dat onlangs aan de plaatselijk belangen van Boarnsterhim-Zuid uitlegden, zijn deze dorpen meer dan welkom in Heerenveen. De toeristische potentie

van de dorpen is slechts een van de redenen waarom toevoeging voor Heerenveen wenselijk is. Ook de cultuurhistorie en de agrarische en economische sectoren van Boarnsterhim-Zuid sluiten naadloos aan bij Heerenveen. Het is echter aan de raad van Boarnsterhim hier een afweging over te maken. Met belangstelling wacht het college van Heerenveen daarom de besluitvorming in Boarnsterhim af.”

In het voorjaar van 2010 voerde Heerenveen bestuurlijke gesprekken met een afvaardiging van het college van Boarnsterhim. De wens van raad en de bevolking in Boarnsterhim-Zuid om dit deel van het grondgebied van Boarnsterhim toe te voegen aan Heerenveen was onderwerp van gesprek. Op verzoek van Boarnsterhim stelde Heerenveen daaropvolgend een position paper op, dat op 1 juni 2010 door het college van Heerenveen werd vastgesteld.

Op 22 maart 2011 is de raad van Heerenveen verder geïnformeerd over de voorbereidingen voor de opsplitsing van Boarnsterhim. Naast een toelichting op de projectorganisatie werd de raad tevens geïnformeerd over de conclusies van het artikel-12 rapport Boarnsterhim 2010.

Op 27 juni 2011 stemde de raad van Heerenveen in met het principebesluit herindeling met Boarnsterhim. Daarin verstrekte de raad opdracht aan het college om (samen met de andere betrokken gemeenten Boarnsterhim, Leeuwarden, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân) het herindelingontwerp gemeente Boarnsterhim op te stellen en de definitieve besluitvorming over de herindeling van Boarnsterhim voor te bereiden. Dit heeft er toe geleid dat het herindelingontwerp op 22 november 2011 door de raad is vastgesteld en ter inzage is gelegd.

1.2.3 *Voorgeschiedenis gemeente Leeuwarden*

Volgend op de uitspraak van 15 december 2009 van de raad van Boarnsterhim over het opgeven van zelfstandigheid, heeft het college van Boarnsterhim begin 2010 gesprekken gevoerd met bestuurlijk vertegenwoordigers van Leeuwarden, om te vernemen hoe men staat tegenover een mogelijke herindeling met Boarnsterhim. Leeuwarden heeft als voorbereiding op dit gesprek een position paper opgesteld. In deze notitie worden, naast feiten en cijfers, de eerste gedachten over een mogelijke herindeling geschetst.

Op 20 oktober 2010 heeft de raad een mogelijke herindeling met een deel van de gemeente Boarnsterhim besproken. De raad heeft toen de visie op het voorlopige vertrekpunt van de gemeente Leeuwarden op een gedeeltelijk samengaan van Boarnsterhim en Leeuwarden vastgesteld. De raad van Leeuwarden stemde in met een verdere verkenning door het college van een mogelijke herindeling met Boarnsterhim. Bij een aangehouden motie gaf de raad aan dat er duidelijkheid moet zijn over de financiële situatie van de gemeente Boarnsterhim en de financiële bijdrage in het kader van de artikel 12-status, voordat besluitvorming kan plaatsvinden.

In maart 2011 is de raad van Leeuwarden per brief geïnformeerd over het principebesluit van 30 november 2010 van de gemeenteraad van Boarnsterhim, inclusief het door de raad van Boarnsterhim beoogde eindbeeld voor de gebiedsdeling, het tijdpad en de voorbereidingen voor de projectorganisatie. In dezelfde brief wordt de raad in het vooruitzicht gesteld dat de komende weken meer informatie beschikbaar komt over de financiële situatie van Boarnsterhim en de uitkomsten van het provinciaal onderzoek naar de bestuurskracht en toekomst van de gemeenten in Fryslân. In de brief wordt toegezegd dat zodra deze informatie beschikbaar is, er een voorstel komt over de formele medewerking aan de uitwerking van het herindelingsontwerp. Per separate brief is de raad geïnformeerd over de conclusies uit het rapport van het ministerie van BZK over de artikel 12-status.

Op 27 juni 2011 volgde dit voorstel en stelde Leeuwarden het principebesluit voorgestelde herindeling Boarnsterhim vast. Daarmee sprak Leeuwarden uit haar medewerking te willen verlenen aan de voorgestelde herindeling van Boarnsterhim en gaf de raad opdracht tot het opstellen van een gezamenlijk herindelingsontwerp. Het herindelingontwerp is vervolgens op 22 november 2011 door de gemeenteraad vastgesteld en ter inzage gelegd.

1.2.4 *Voorgeschiedenis gemeente Skarsterlân*

In het voorjaar van 2010 voerde Skarsterlân bestuurlijke gesprekken met een afvaardiging van het college van Boarnsterhim. Ter voorbereiding op deze gesprekken stelde het college van de gemeente Skarsterlân op verzoek van de raad van Boarnsterhim een position paper vast, waarin zij inzicht verschaftte in de positie van Skarsterlân in dit kader. Na meerdere bestuurlijke contacten met Boarnsterhim en vooroverleg over de wensen zoals die geuit zijn door het dorp Terherne en het gebied ten zuiden daarvan, is Skarsterlân in het voorjaar 2011 bestuurlijk en ambtelijk toegetreden tot de projectorganisatie die belast is met de herindeling van Boarnsterhim. Omdat de nieuwe fusiegemeente De Friese Meren op dit moment nog geen realiteit is, is de gemeente Skarsterlân voor dit proces partij. Op 1 januari 2014 treedt de gemeente De Friese Meren in de rechten en verplichtingen van de gemeente Skarsterlân. De aanhaking van de gemeentelijke fusiepartners Gaasterlân-Sleat en Lemsterland is, voorafgaand aan de realisatie van de herindeling van De Friese Meren, beledigd bij de projectorganisatie voor de fusie van De Friese Meren.

Op 6 juli 2011 heeft de raad van Skarsterlân ingestemd met het principebesluit tot grenscorrectie met de gemeente Boarnsterhim. In dit raadsvoorstel motiveert de gemeente Skarsterlân de voorgestelde grenscorrectie. Het dorp Terherne en het gebied ten zuiden van Terherne aan de zuidzijde grenzend aan de gemeente Skarsterlân en aan west- en oostzijde begrensd door respectievelijk de Snitsermar en het Hearenfeanster Kanaal worden, bij grenscorrectie, gevoegd bij de gemeente Skarsterlân. Zowel in het kader van de fusie De Friese Meren als in het kader van de opdeling van de gemeente Boarnsterhim is het signaal afgegeven dat Terherne c.a. prima zou passen bij de nieuwe gemeente De Friese Meren.

De raad werd gevraagd het principebesluit tot grenscorrectie te nemen en het college opdracht te geven tot verdere uitwerking van het herindelingontwerp. Het letterlijke besluit luidt als volgt:

1. Met inachtneming van de Wet Algemene regels herindeling (Arhi) een traject te starten dat is gericht op herindeling/samenvoeging van het dorp Terherne en het gebied ten zuiden van Terherne, aan de zuidzijde grenzend aan de gemeente Skarsterlân en aan west- en oostzijde begrensd door respectievelijk de Snitsermar en het Hearenfeanster Kanaal bij de gemeente Skarsterlân per 1 januari 2014.
2. Het college opdracht te geven om samen met de andere betrokken colleges een herindelingsontwerp op te stellen ten behoeve van een raadsbesluit in november 2011.
3. De fractievoorzitters of een anders samengestelde delegatie vanuit de gemeenteraad van Skarsterlân zitting te laten nemen in de klankbordgroep van de projectorganisatie Herindeling Boarnsterhim.

Voor toetsing van draagvlak onder de inwoners van Skarsterlân is het besluit ter inzage gelegd met de mededeling dat iedere inwoner van de gemeente wordt uitgenodigd daarop te reageren.

Het herindelingontwerp is vervolgens op 22 november 2011 vastgesteld door de raad en daarna ter inzage gelegd.

1.2.5 *Voorgeschiedenis gemeente Súdwest-Fryslân*

De gemeente Súdwest-Fryslân is per 1 januari 2011 ontstaan vanuit de voormalige gemeenten Bolsward, Sneek, Nijefurd, Wûnseradiel en Wymbritseradiel. Na eerdere bestuurlijke contacten met Boarnsterhim gedurende 2010 en vooroverleg over de wensen zoals die geuit zijn door de dorpen in het gebied de Lege Geaën, is Súdwest-Fryslân in het voorjaar 2011 bestuurlijk en ambtelijk toegetreden tot de projectorganisatie die belast is met de herindeling van Boarnsterhim.

Op 23 juni 2011 heeft de raad van Súdwest-Fryslân ingestemd met het principebesluit tot grenscorrectie met de gemeente Boarnsterhim. In dit raadsvoorstel motiveert de gemeente Súdwest-Fryslân de voorgestelde grenscorrectie waarbij de dorpen in het gebied de Lege Geaën toegevoegd worden aan Súdwest-Fryslân. De oriëntatie op Sneek en de onderlinge samenhang van de dorpen ten noordoosten van Sneek zijn daarbij leidend.

In het raadsvoorstel stelt de gemeente het volgende voor:

1. Met inachtneming van de Wet Algemene regels herindeling (Arhi) een traject te starten dat is gericht op grenscorrectie/samenvoeging van het gebied de Lege Geaën bij de gemeente Súdwest-Fryslân per 1 januari 2014.
2. Het college opdracht te geven om samen met de andere betrokken colleges een herindelingsontwerp op te stellen ten behoeve van een raadsbesluit in november 2011.
3. De fractievoorzitters vanuit de gemeenteraad van Súdwest-Fryslân zitting laten nemen in de klankbordgroep.

Ter informatievoorziening en toetsing van draagvlak is uitgegaan van een regulier inspraaktraject voor de gehele gemeente Súdwest-Fryslân, waarbij het principe besluit en het herindelingsontwerp ter inzage wordt gelegd. Het herindelingsontwerp is vervolgens op 22 november 2011 door de gemeenteraad vastgesteld en ter inzage gelegd.

2. Motieven en achtergronden herindelingen en grenscorrecties

2.1 Inleiding

De opsplitsing van Boarnsterhim heeft als doel om ten dienste van de samenleving ook in de toekomst zorg te dragen voor een robuuste en adequate aanpak van maatschappelijke opgaven op en rond het huidige grondgebied. Daarbij geldt dat zowel rekening wordt gehouden met de belangen van de inwoners van de gemeente Boarnsterhim als de belangen van de andere vier gemeenten. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de achtergronden en motieven van de individuele gemeenten met betrekking tot de voorgenomen samenvoegingen en grenscorrecties. Allereerst wordt ingegaan op landelijke en provinciale ontwikkelingen. Vervolgens wordt per gemeente ingegaan op meerwaarde van samenvoegingen of grenscorrecties. Ten slotte worden de voorgenomen samenvoegingen en grenscorrecties uitgewerkt.

2.2 Landelijke ontwikkelingen

De inrichting van het openbaar bestuur is de afgelopen decennia aan verschillende veranderingen onderhevig. Het takenpakket van gemeenten is in de loop der jaren uitgebreid, de taakverdeling tussen verschillende overheden verschuift en de complexiteit van de te behandelen onderwerpen is toegenomen. Diverse commissies hebben zich met dit onderwerp beziggehouden.

Zo stelde de VNG het rapport van de Commissie Gemeentewet en Grondwet (Commissie Van Aartsen) in 2007 'De eerste overheid' vast. De grondtoon van dit rapport is 'wat lokaal kan moet lokaal'. De gemeente wordt beschouwd als eerste overheid. Gemeenten moeten zich gaan inzetten voor een volwaardig, bestuurskrachtig lokaal bestuur, dat is toegerust voor een integraal en substantieel takenpakket. Opschaling van gemeenten is nodig om de robuustheid van het lokaal bestuur te vergroten.

Drie jaar later (in april 2010) komt de werkgroep Openbaar Bestuur (werkgroep Kalden) met een ander rapport over de inrichting van het openbaar bestuur. De werkgroep stelt in haar analyse dat schaalvergroting ertoe leidt dat gemeenten beter in staat zijn om taken van het Rijk en de provincie – met name op het sociale domein – over te nemen. Deze grotere gemeenten kunnen zelfstandig hun taken uitvoeren. Democratische legitimatie is beter gewaarborgd en bestuurlijke drukte wordt gereduceerd. Daar waar samenwerking in het realiseren van de maatschappelijke opgaven aan de orde is, zijn zij beter in staat om taakbewust hun verantwoordelijkheid in de keten op zich te nemen.

Het Regeerakkoord 'Vrijheid en verantwoordelijkheid' van het huidige kabinet stelt dat de overheid alleen dat doet wat zij moet doen, liefst zo dicht mogelijk bij mensen. Daarom streeft het kabinet naar minder bestuurlijke drukte door een heldere toedeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Taken van het bestuur worden op een zo dicht mogelijk bij de burger gelegen niveau gelegd.

In de tekst van het Bestuursakkoord 2011-2015 van VNG, IPO, UvW en Rijk wordt deze krachtige, kleine en dienstverlenende overheid geconcretiseerd. Om tot een doelmatige taakverdeling te komen, wordt een aantal taken gedecentraliseerd. Dit gaat gepaard met een forse overheveling van budgetten naar decentrale overheden: circa € 8,5 miljard.

De bovengenoemde ontwikkelingen leiden tot een wijziging van opvatting over aard en schaal van de gemeentelijke organisatie. In algemene zin klinkt de constatering dat kleine gemeenten in de toekomst in toenemende mate moeite zullen ondervinden om voldoende bestuurskrachtig te opereren en oplossingen te bieden aan de verschillende vraagstukken vanuit de samenleving. De raden van Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân zijn van mening dat de voorgestelde samenvoegingen en grenscorrecties aansluiten bij de landelijke trend.

2.3 Provinciale context

De tendens van schaalvergroting is niet nieuw in Fryslân. Reeds in 1984 is onder regie van de provincie de bestuurlijke inrichting van de provincie ingrijpend gewijzigd met het doorvoeren van een aantal herindelingen. De gemeente Boarnsterhim is daarvan het directe resultaat.

Het bestuurlijk landschap van de provincie Fryslân wijzigt de komende periode: de nieuwe gemeente Súdwest-Fryslân is per 2011 van start gegaan. De raad van Boarnsterhim heeft het voornemen om tot herindeling van zijn gemeente te komen uitgesproken. De gemeenten Skarsterlân, Lemsterland en Gaasterlân-Sleat hebben het voornemen tot fusie. In Midden- en Noord-Fryslân oriënteren gemeenten zich op hun omgeving.

In de provinciale notitie 'Taakbewust Toekomstbestendig' (2009) wordt de kwaliteit van het lokaal bestuur onderkend als een provinciale verantwoordelijkheid. Het uitgangspunt is dat initiatieven van onderop moeten komen. Eventuele herindelingen moeten leiden tot een herkenbare en duurzame versterking van het Friese openbaar bestuur. In de notitie wordt specifieke aandacht gegeven aan gevallen waarin wordt gekozen voor het opsplitsen van een gemeente. Voorkomen moet worden dat een gebiedsdeel van de te splitsen gemeente in bestuurlijke zin ontheemd raakt. In het geval van splitsing van een gemeente of gemeenten zal er tegelijkertijd een oplossing moeten worden gevonden voor alle gebiedsdelen.

In december 2010 geeft de provincie opdracht aan De Commissie van Wijzen om te komen tot een gemotiveerde visie op de toekomstige gewenste bestuurlijke indeling van Fryslân. In het advies 'Meer burger, minder bestuur' (2011) concludeert de Commissie van Wijzen dat zij, gezien de trends ten aanzien van burgers en decentralisatie, 'schaalvergroting onontkoombaar acht om te geraken tot een toekomstbestendige lokaal-bestuurlijke inrichting'. Het toenmalig college van GS heeft op grond van het bovengenoemd rapport positief gereageerd op de reeds in gang gezette herindeling trajecten van Boarnsterhim en de Friese Meren.

De betrokken gemeenten zijn van mening dat voor de bestuurskracht in de noordelijke provincies zelf en voor versterking van de bestuurskracht in regionaal en landelijk perspectief versteviging van de grotere Friese stadscentra nodig is. Zo worden krachtige gesprekspartners op regionaal, landelijk en Europees niveau gecreëerd. De versteviging van de grote Friese centra is ook van belang om het nodige draagvlak te behouden voor allerlei grootstedelijke en plattelandsvoorzieningen en economische en culturele activiteiten in Fryslân.

2.4 Motieven voor de opsplitsing van Boarnsterhim

De gemeente Boarnsterhim heeft op 15 december 2009 uitgesproken het niet wenselijk te achten zelfstandig te blijven voortbestaan. Het behoud van zelfstandigheid is geen realistisch alternatief omdat middelen en bestuurskracht niet toereikend zijn om op eigen kracht de opgaven van het gebied het hoofd te bieden. De raad van Boarnsterhim is tot die conclusie gekomen overwegende een viertal hoofdargumenten:

- als *eerste* de financiële situatie van Boarnsterhim. In 2008 kwam Boarnsterhim onder preventief toezicht van de provincie, voor 2010 is door Boarnsterhim een artikel 12-aanvraag ingediend. De begroting 2010 sloot met een tekort van € 15,3 miljoen waarvan € 3,4 miljoen structureel en € 11,9 miljoen incidenteel. Ook de meerjarenraming vertoont aanmerkelijke tekorten
- dit hangt nauw samen met het *tweede* argument, dat zich concentreert op de voorzieningen. Om in zelfstandigheid tot een financieel gezonde huishouding te geraken verlangt het Rijk van de gemeente dat inkomsten en uitgaven weer een duurzaam evenwicht vertonen. Inkomsten moeten gemaximaliseerd worden en uitgaven geminimaliseerd. De combinatie van een hoog lastenniveau en een, ten opzichte van de huidige situatie, versoberd voorzieningenniveau achtte de raad van Boarnsterhim voor zijn burgers en bedrijfsleven niet aanvaardbaar
- als *derde* de landelijke ontwikkelingen waarbij gemeenten door decentralisatie een steeds omvangrijker en complexer takenpakket krijgen. De gemeente Boarnsterhim ziet zich geconfronteerd met grote bestuurlijke en organisatorische uitdagingen. Bestuurlijk zal het de kunst zijn om goede bestuurders te

vinden. Organisatorisch komen de uitdagingen die op alle gemeenten landelijk afkomen, ook op Boarnsterhim af. Kleine gemeenten raken meer en meer aangewezen op samenwerking met grotere gemeenten of op de inhuur van externe experts. Dit komt de bestuurlijke legitimatie en ambtelijke sturingsmogelijkheden niet ten goede

- als vierde de wijzigende bestuurlijke verhoudingen in de provincie Fryslân. Grotere gemeenten zullen de toekomstige krachtsverhoudingen bepalen. Het is de vraag of de belangen van de gemeente Boarnsterhim binnen die krachtsverhoudingen nog goed tot hun recht kunnen komen.

De raad van Boarnsterhim is van mening dat de herindeling zo snel als mogelijk noodzakelijk is, per 1 januari 2014. De gemeente draagt er samen met provincie en Rijk zorg voor dat het artikel 12-traject ordentelijk wordt doorlopen en afgerond voor 1 januari 2014. De verdere ontwikkeling van het gebied en de aanpak van de dan voorliggende opgaven kan in de nieuwe bestuurlijke indeling van het grondgebied worden opgepakt.

2.5 Keuze voor voorgestelde splitsing

Met betrekking tot de bestuurlijke indeling heeft de gemeenteraad van Boarnsterhim, na een intensieve periode van (burger)raadpleging over de bestuurlijke toekomst van de gemeente, een voorstel geformuleerd over wijze waarop hij zijn grondgebied wil overdragen. Vastgesteld is dat de dorpen Wergea, Warten, Warstiens, Eagum, Idaerd, Grou, Reduzum, Jimsum en Friens in het noordelijk deel van de gemeente deel uit gaan maken van de gemeente Leeuwarden. De dorpen, Akkrum, Nes en Aldeboarn in het zuidelijke deel van de gemeente gaan deel uitmaken van Heerenveen. Het gebied met de dorpen Raerd, Dearsom, Poppenwier, Tersoal en Sibrandabuorren sluit aan bij de gemeente Súdwest-Fryslân en het dorp Terherne sluit door middel van grenscorrectie aan bij de gemeente Skarsterlân.

Bij het besluit en de voorgestelde toedeling naar de vier betrokken partners is primair gekeken naar de wensen van de bevolking in de kernen, de oriëntatie van de kernen en de maatschappelijke en regionale samenhang, zoals door de bevolking beleefd en door de raad erkend, en zoals naar voren gekomen in de gehouden onderzoeken en de mondelinge en schriftelijke reacties van burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

De gemeenteraden van Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân zien de logica van deze verdeling en sluiten zich aan bij het in Boarnsterhim genomen besluit. Daarmee is formeel sprake van twee samenvoegingen (respectievelijk Heerenveen en Leeuwarden) en twee grenscorrecties (respectievelijk Súdwest-Fryslân en Skarsterlân).

2.6 Geografische uitwerking van de samenvoegingen en grenscorrecties

Voor de geografische uitwerking van de samenvoegingen en grenscorrecties is het raadsbesluit van de gemeente Boarnsterhim als uitgangspunt genomen. Hoewel er rekening is gehouden met de beheeraspecten van de overgaande gebieden, zijn deze niet leidend geweest. Door de gemeenten worden hier onderlinge afspraken over gemaakt. De voorgenomen samenvoegingen en grenscorrecties zijn geografisch uitgewerkt aan de hand van twee leidende principes.

1. Primair wordt aangesloten bij logische en natuurlijke grenzen

Onder logische grenzen wordt verstaan:

- aansluiten bij bestaande dorpsstructuren; het is niet logisch om mensen die binding hebben met een bepaald dorp bij een andere gemeente – en dus een ander dorp – te voegen. Dit in lijn met het rapport van WagenaarHoes
- bestaande barrières aanhouden die in het landschap bepalend zijn en die mensen niet gemakkelijk oversteken, zoals wegen, een spoorlijn en/of gegraven watergangen van enige omvang (bijvoorbeeld de spoorlijn Leeuwarden-Zwolle, de A32 en het Prinses Margrietkanaal).

Onder natuurlijke grenzen wordt verstaan:

- door natuur gevormde grenzen, zoals waterlopen, kreekkruggen en/of landschapstypen.

2. Grenzen zijn passend bij de landschapstypen die vanuit landschapshistorie zijn te definiëren.

- grenzen moeten passen bij de landschapstypen die, vanuit de landschapshistorie gezien, aanwezig zijn. Deze zijn onder andere weergegeven in de Provinciale Verordening en de natuurlijke en landschappelijke waarden zoals die zijn weergegeven in het bestemmingsplan Buitengebied 2008.

Op basis van deze leidende principes is bij de geografische uitwerking grotendeels aangesloten bij de bestaande dorpsgebiedsgrenzen. Deze zijn door Boarnsterhim laatstelijk bij raadsbesluit van 2 september 2008 vastgesteld. Daarbij is de sociale structuur zorgvuldig geborgd; inwoners die zich bij bepaalde dorpen betrokken voelen, zijn ook aan de dorpsgebieden van die dorpen toegevoegd (bijvoorbeeld de jachthaven Sneekerhof en Abbenwier die nabij het Sneekermeer liggen, maar wel op Jirnsom gericht zijn, alsmede Flânsom en de Hegedyk die op Raerd gericht zijn en daar ook bij ingedeeld zijn). In een enkel geval is hier van afgeweken, aangezien een bestaande natuurlijke grens daar aanleiding voor gaf.

Voor wat betreft de grenzen is waar mogelijk aangesloten bij grootschalige, rechte watergangen. De grens tussen twee gemeenten wordt in die gevallen gevormd door het hart van de watergang. (bijvoorbeeld Prinses Margrietkanaal, Slachtegat, Mûzel). Het midden van de watergang als grens heeft als voordeel dat er geen problemen ontstaan of de oever nu wel of niet bij een gemeente hoort (in sommige waterlopen liggen nog wel eens 'buitendijkse gebieden'; indien de oever de grens zou zijn leidt dit tot discussie wat dan de oever is) en dat het overzichtelijk is. Alleen bij kleinere waterlopen is in voorkomende gevallen de bestaande dorpsgrens aangehouden (bijvoorbeeld de Krûsbrekken; een watergang zonder duidelijk verloop, niet een doorlopende watergang met duidelijk begin- en eindpunt).

Naast de leidende principes is zorgvuldig gekeken naar beheeraspecten zoals riolering, het onderhoud van wegen en bermen of het ophalen van afval. Hiervan is vastgesteld dat een pragmatische aanpak, waarbij de nieuwe gemeenten over de beheeraspecten in een later stadium afspraken maken, het meest passend is bij de opgaven die er zijn. Dit is conform staand beleid. De geografische uitwerking geeft geen aanleiding hier van af te wijken.

Een gedetailleerde kaart is opgenomen in bijlage 1.

2.7 Motieven voor samenvoegingen

De ontvangende gemeenten hebben in verschillende stadia van het proces gemotiveerd waarom zij openstaan voor de door Boarnsterhim voorgestelde splitsing en welke meerwaarde zij zien in toevoeging van de overgaande gebiedsdelen aan hun gemeenten. Heerenveen en Leeuwarden hebben dit in essentie weergegeven in hun position papers uit 2010. Súdwest-Fryslân en Skarsterlân geven in hun principebesluit herindeling/opdeling Boarnsterhim van juni respectievelijk juli 2011 toelichting op hun beweegredenen.

2.7.1 Motieven voor samenvoeging met Leeuwarden

De samenvoeging van het noordelijk deel van Boarnsterhim met de gemeente Leeuwarden biedt Leeuwarden een versterking van haar positie. Daarbij geldt dat de uitkomsten van de gehouden petearen in

en met de verschillende dorpen in Boarnsterhim voor Leeuwarden een belangrijk uitgangspunt zijn geweest voor verdere standpuntbepaling over begrenzing. De dorpen hebben zich in de meeste gevallen helder uitgesproken bij welke buurgemeente zij zich eventueel gevoegd willen zien. Daarnaast geldt dat Leeuwarden de combinatie van het gedeelte van Boarnsterhim met de eigen gemeente ziet als een zeer kansrijk gebied. Er zijn kansen op het gebied van recreatie en toerisme, bedrijvigheid en positionering. Specifiek gelden daarbij de volgende kansen en mogelijkheden:

- versterking van de Stadsregio op de noordelijke en landelijke kaart door een toename van het inwoneraantal. Dit betekent ook een groter draagvlak voor en democratische betrokkenheid bij voorzieningen en culturele en economische activiteiten
- het ontstaan van een gemeente met een mooie combinatie van stad en platteland die vanuit één sterke, grote kern wordt aangestuurd
- het creëren van kansen op het gebied van recreatie en toerisme, in het bijzonder in en nabij (Grou noord) het watersportcentrum Grou met zijn bijzondere relatie met het Pikmeer en het Nationaal Park De Alde Feanen
- mogelijkheden voor versterking van bedrijvigheid met name op het gebied van water(sport). Uitbreiding en typering van bedrijventerreinen kunnen bij een samengaan in regionaal verband worden bekeken
- het creëren van mogelijkheden om de sterke punten van Leeuwarden op het terrein van watertechnologie uit te bouwen, zowel in profilering als in andere aspecten.

Het noordelijke gebiedsdeel van Boarnsterhim wordt door de betrokken gemeenten in alle opzichten beschouwd als complementair aan elkaar. Naast bovenstaande punten is deze complementariteit voor Leeuwarden belangrijke motivering voor het samenvoegen van de huidige gemeente Leeuwarden met het noordelijke deel van Boarnsterhim.

2.7.2 *Motieven voor samenvoeging met Heerenveen*

Het samenvoegen van het zuidelijke gebiedsdeel van Boarnsterhim met de huidige gemeente Heerenveen biedt kansen voor zowel de inwoners, bedrijven en organisaties van Heerenveen als Boarnsterhim. De samenvoeging past in het streven van Heerenveen naar duurzaam lokaal bestuur en een betere verhouding tussen het aantal mensen dat gebruik maakt van regionale voorzieningen in stedelijke kernen en het aantal inwoners. Heerenveen wil nu en in de toekomst een gemeente zijn waarbinnen de kracht en dynamiek van de stad harmonieus samengaan met de kwaliteit en rust van het platteland. Streven voor de samenvoeging is dat er de integratie met behoud van de kwaliteiten en kenmerken van de bestaande kernen en sociale structuren plaatsvindt. Het samengaan van het zuidelijk deel van Boarnsterhim met Heerenveen biedt volop kansen en mogelijkheden. Specifiek gelden daarbij de volgende kansen en mogelijkheden:

- toevoeging van Akkrum-Nes en Aldeboarn en de daarbij behorende gebieden is een verrijking voor de combinatie van stedelijke dynamiek met het platteland en de karakteristieke dorpen in de gemeente
- nieuwe kansen ontstaan op het gebied van recreatie en toerisme, bijvoorbeeld op het gebied van watersport in Akkrum-Nes en het uitbouwen van de verbinding tussen Oranjewoud en De Deelen in noordelijke richting waarmee een koppeling tussen de Friese Wouden c.q. Oranjewoud en het merengebied tot stand komt
- de samenvoeging betekent dat de gemeenten Heerenveen en Leeuwarden aan elkaar gaan grenzen, waarbij de aanwezige infrastructuur (weg, water en spoor) nieuwe ontwikkelingskansen biedt
- de toeristische potentie van de dorpen, de cultuurhistorie en de agrarische en economische sectoren van Boarnsterhim-Zuid sluiten naadloos aan bij Heerenveen. Dit kan worden uitgewerkt en in combinatie worden benut.
- met het vergroten van de schaal in de regio rondom Heerenveen en Boarnsterhim wordt een stap richting duurzaam lokaal bestuur gezet
- de toename van het aantal inwoners met circa 6.000 past in het streven van Heerenveen naar betere verhoudingen tussen het aantal mensen dat gebruik maakt van bovenlokale voorzieningen en het aantal mensen dat in de gemeente woont.

Het zuidelijke gebiedsdeel van Boarnsterhim wordt door de betrokken gemeenten beschouwd als passend en aansluitend bij de huidige gemeente Heerenveen. Een samenvoeging maakt een nieuwe gemeente die in staat is haar maatschappelijke opgaven robuust het hoofd te bieden.

2.7.3 *Motieven voor grenscorrectie met Súdwest-Fryslân*

De grenscorrectie waardoor het gebied de Lege Geaën binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Súdwest-Fryslân komt te liggen wordt door de gemeente Súdwest-Fryslân gezien als een natuurlijke keuze. De inwoners van de Lege Geaën zijn namelijk gericht op de voorzieningen in Sneek. Zij doen hun boodschappen daar, bezoeken de tandarts, het middelbaar onderwijs, de bioscoop, zwembles, bibliotheek etc. Door deze oriëntatie hebben de inwoners van de Lege Geaën een sterke binding met Sneek en voelen zich betrokken bij de stad van de Waterpoort. Daarnaast heeft de gemeenteraad van Boarnsterhim en de federatieraad van de verenigingen voor plaatselijk belang uit de Lege Geaën de expliciete wens uitgesproken om het gebied bij de gemeente Súdwest-Fryslân te voegen. De wederzijdse meerwaarde van de grenscorrectie komt tot uiting in het stevige draagvlak onder de inwoners van de Lege Geaën, inclusief Raerd. De gemeente Súdwest-Fryslân sluit graag aan bij de wens van de overgrote meerderheid van de inwoners. Daarmee wordt een bestuurlijke eenheid gerealiseerd van de Lege Geaën met de gemeente waarop zij in hoofdzaak georiënteerd is, namelijk Súdwest-Fryslân. Hierdoor krijgen de inwoners van de Lege Geaën meer inspraak op het beleid van de gemeente waarin zij hun voorzieningen gebruiken. Ten slotte sluit het gebied goed aan bij de steden en dorpen structuur van Súdwest-Fryslân, waar kernenbeleid hoog in het vaandel staat.

2.7.4 *Motieven voor grenscorrectie met Skarsterlân*

Skarsterlân bevindt zich in een fusieproces met Gaasterlân-Sleat en Lemsterland tot de nieuwe gemeente De Friese Meren. Op basis van de brief van de minister van BZK zal de Arhi-procedure van deze herindeling op 1 januari 2014 worden afgerond. Skarsterlân staat van harte open voor de voorgestelde verdeling door Boarnsterhim, waarbij Terherne en omgeving aan de gemeente wordt toegevoegd. Randvoorwaarde is dat het herindelingsproces met Lemsterland en Gaasterlân-Sleat niet verstoord wordt. Zowel in het kader van de fusie De Friese Meren als in het kader van de opdeling van de gemeente Boarnsterhim is het signaal afgegeven dat Terherne c.a. goed past bij de nieuwe gemeente De Friese Meren. De bevolking van Terherne heeft zich in overgrote meerderheid uitgesproken voor toedeling aan Skarsterlân. Deze keuze wordt gemotiveerd door de sterke oriëntatie van de inwoners van Terherne op Joure en het karakter van de plattelandsgemeente. Gezien vanuit de gemeente Skarsterlân past Terherne c.a. uitstekend in het profiel van zowel Skarsterlân als De Friese Meren i.o. Toevoeging van Terherne levert een positieve bijdrage aan versterking van het profiel van Skarsterlân: een krachtige plattelandsgemeente met een kwalitatief goede leefomgeving, een agrarisch karakter, een gezond bedrijfsleven en een toeristisch-recreatief interessant gebied. De huidige gemeente Skarsterlân (en straks ook de nieuwe gemeente De Friese Meren) heeft een brede ervaring op het terrein van de ontwikkeling van watersportcentra en het benutten van de kansen op het vlak van (water)recreatie, Terherne zal hier zijn voordeel mee kunnen doen. Toevoeging van Terherne biedt extra mogelijkheden aan Skarsterlân tot versterking van de profilering als watersportgemeente.

3. Toekomstvisie voor het gebied

3.1 Inleiding

De twee voorgenomen samenvoegingen hebben tot gevolg dat er per 1 januari 2014 twee nieuwe gemeenten ontstaan. De nieuwe gemeente Leeuwarden zal 104.995 inwoners hebben, heeft een oppervlakte van 167,15 km² en bestaat uit totaal 19 kernen. De nieuwe gemeente Heerenveen heeft 50.020 inwoners, kent een oppervlakte van 198 km² en heeft 21 kernen. Deze nieuwe gemeenten bieden meerwaarde voor alle inwoners en bedrijven van de nieuwe gemeenten. Deze meerwaarde wordt omschreven in dit hoofdstuk.

Naast de twee samenvoegingen is er sprake van twee grenscorrecties. Deze leiden ertoe dat de gemeente Súdwest-Fryslân per 1 januari 2014 83.945 inwoners kent, 509,19 km² beslaat en totaal 74 kernen heeft. Dit betekent een toename van 1.695 inwoners, 28,4 km² en 5 kernen. Voor de gemeente De Friese Meren geldt dat zij per 1 januari 2014 bestaat uit 51.447 inwoners, 549,06 km² en totaal 51 kernen heeft. Dit betekent een toename van 815 inwoners, 9,48 km² en 1 kern.

In dit hoofdstuk wordt een toekomstvisie op de twee nieuwe gemeenten Heerenveen en Leeuwarden uitgewerkt. Tevens wordt kort stilgestaan bij de nieuwe situatie voor Súdwest-Fryslân en Skarsterlân. Het betreffen hier toekomstvisies die op hoofdlijnen richting geven. Ruimte, wonen, werken, recreatie, voorzieningen en dorpen zijn de terugkerende elementen.

3.2 Friese taal en cultuur

Gelet op het percentage Friestaligen in de samenstellende gemeenten en de aandacht voor de Friese taal in de gemeenten in het algemeen zal er een actief taalbeleid worden gevoerd om de Friese taal en cultuur te versterken. De raden van de vier gemeenten houden hun eigen verantwoordelijkheid en vrijheid om deze visie na de fusiedatum verder in te kleuren.

3.3 Noordelijk deel Boarnsterhim – Leeuwarden

Kenmerken van het gebied

Het gaat om het gebied noordwestelijk van het Prinses Margrietkanaal met de dorpen Grou, Jirsum, Reduzum, Friens, Idaerd, Eagum, Wergea, Warten en Warstiens. Ook de Alde Feanen en De Burd behoren tot het gebied dat deel gaat uitmaken van de nieuwe gemeente Leeuwarden. Aan de oostkant grenst het gebied aan de gemeenten Tytsjerksteradiel en Smallingerland, aan de westkant aan de gemeente Littenseradiel en de gemeente Súdwest-Fryslân en aan de zuidkant aan de begrenzing van de nieuwe gemeente Heerenveen. De rijksweg A32 en de spoorlijn Leeuwarden – Heerenveen – Zwolle doorkruisen het gebied in noord-zuid richting. Het Prinses Margrietkanaal loopt van zuidwest naar noordoost door het gebied. Het gebied is te kenmerken als een landbouwgebied met voornamelijk grootschalige landbouw. Door het Nationaal Park De Alde Feanen en het gebied rondom Grou (Pikmeer, Peanster Ee en Wijde Ee) is het ook een toeristisch recreatief aantrekkelijk gebied.

Ruimtelijk

Het gebied dat bij Leeuwarden zal worden gevoegd vormt een natuurlijk vervolg op het gebied ten zuiden van de N31 dat eveneens als agrarisch gebied valt te typeren. Duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit zijn belangrijke thema's in het gebied. De N31 en de nog aan te leggen Haak om Leeuwarden vormen een logische begrenzing van het stedelijke gebied met het landelijk gebied. De bereikbaarheid tussen het noordelijk deel van Boarnsterhim en Leeuwarden is via weg, water en spoor uitstekend. Plannen van Leeuwarden en Boarnsterhim voor nieuwe verbindingen (met name toeristisch-recreatief) zullen in overeenstemming worden gebracht.

Leeuwarden profileert zich als stad van watertechnologie. De samenvoeging met waterrijke dorpen als Grou en het Nationaal Park De Alde Feanen is een verrijking en biedt nieuwe kansen. Omdat ook het gebied De Grote Wielen bij Leeuwarden hoort is er in de nieuwe gemeente veel ervaring met beheer en onderhoud van dergelijke gebieden. De aansluiting van het stedelijk gebied op het landelijke en waterrijke gebied van zowel Grou als de Alde Feanen biedt kansen voor toeristische bedrijvigheid en nieuwe fiets- en sloepenroutes.

Wonen

Huidige woningbouwplannen in Leeuwarden en Boarnsterhim zijn in goed overleg op elkaar afgestemd (Stadsregio). Samenvoeging vergroot de diversiteit in woonmogelijkheden (dorps wonen, stedelijk wonen, wonen aan het water) waardoor de aantrekkelijkheid van de nieuwe gemeente zal toenemen.

Werken

Leeuwarden is de banenmotor van Fryslân. De zakelijke en financiële dienstverlening is een belangrijke bron van werkgelegenheid. Het noordelijk deel van Boarnsterhim is wat werkgelegenheid betreft georiënteerd op Leeuwarden. Belangrijk is dat bedrijventerreinen in het nieuwe gebied op elkaar worden afgestemd. Daarbij zal met name aandacht worden besteed aan het benutten van de gunstige voorwaarden voor de vestiging van watersportgebonden bedrijfsactiviteiten op het bedrijventerrein Frisia. De landbouw heeft een leidende positie in het landelijke gebied. Samenvoeging betekent een verbreding van het economische profiel van de nieuwe gemeente Leeuwarden. De toeristische en recreatieve kwaliteiten van de dorpen en het Nationaal Park De Alde Feanen, landbouw en (watergebonden) bedrijvigheid zijn een belangrijke aanvulling.

Recreatie en toerisme

Met de toevoeging van de dorpen en De Alde Feanen wordt het toeristische en recreatieve aanbod in de nieuwe gemeente Leeuwarden uitgebreid en verrijkt. Vooral het op watersport gerichte Grou en het Nationaal Park de Alde Feanen vormen een waardevolle aanvulling op de grote watersportvoorzieningen in het hart van de stad.

Voorzieningen

De inwoners van het bij Leeuwarden te voegen gebied zijn nu al georiënteerd op Leeuwarden als het gaat om bovenlokale voorzieningen zoals cultuur, scholen gezondheidszorg. Het draagvlak voor deze voorzieningen zal groter worden. Met de terugloop van het aantal jongeren en de vergrijzing zal in de toekomst in samenhang bekeken moeten worden wat dit betekent voor de locatie van diverse functies als sport, onderwijs en zorg.

Dorpenbeleid

De gemeente Leeuwarden is nu al gemeente van stad én dorpen. Dorpen en dorpsbelangen mogen rekenen op goed relatiebeheer, op goede informatie en op een budget op basis van een dorpsvisie.

3.4 Zuidelijk deel Boarnsterhim – Heerenveen

Kenmerken van het gebied

Het gebied kan gekarakteriseerd worden als landbouwgebied, laagveen open landschap waar vooral melkveehouderij bedrijven zijn gevestigd. De rijksweg A32 en de spoorlijn Leeuwarden – Heerenveen – Zwolle doorkruisen het gebied in noord-zuid richting. Het gebied wordt aan de noordzijde begrensd door water (het Prinses Margrietkanaal, Nieuwe Deel, Wijde Deel, Wijde Ee) en van west naar oost dwars door het gebied loopt de Meinesleat naar Akkrum-Nes en De Boarn van Nes naar Aldeboarn.

Aangrenzend aan de zuidzijde van het gebied ten zuiden van Aldeboarn ligt het natuurgebied De Deelen waarvoor in het kader van Natura 2000 een beheerplan is vastgesteld. Langs de oostkant van het gebied ligt een zoekgebied voor een ecologische verbinding tussen De Deelen en de Alde Feanen. De graslanden hebben een functie voor weidevogels en foeragerende ganzen. Aangrenzend aan de westzijde van het gebied ligt het dorp Terherne en aan de noordzijde Grou.

Ruimtelijk

De landschappelijke structuur in en rond de gemeente Heerenveen kenmerkt zich door de opbouw van verschillende landschapstypen in oost-west richting gelegen stroken van dekzandruggen en beekdalen. De aansluiting op het landschap van het merengebied in het zuidelijke deel van Boarnsterhim vormt een prachtige aanvulling op de afwisseling van open en besloten gebieden en de rijkdom van de verschillende landschapstypen.

De verbinding tussen Oranjewoud en De Deelen, kan verder worden uitgebouwd in noordelijke richting waarmee een koppeling tussen de Friese Wouden, Oranjewoud en het merengebied tot stand komt.

Naast het landschap is de aanwezigheid van een groot aantal kleinere en grotere dorpen met elk een eigen (cultuurhistorische) identiteit, samen met de stedelijke dynamiek van Heerenveen, bepalend voor de huidige identiteit. Met de toevoeging van Akkrum-Nes en Aldeboarn als kernen met hun specifieke kwaliteiten, ontstaat een verrijking van het veelkleurig palet. De aanwezigheid van een sterk op het water gerichte ruimtelijke structuur biedt nieuwe kansen: de koppeling met watersport in het geval van Akkrum-Nes, bij Aldeboarn de kwaliteit als karaktervol dorp aan het water met cultuurhistorische kwaliteiten.

Wonen

Nieuwbouw van woningen in de gemeente Heerenveen wordt geconcentreerd in de plaats Heerenveen en de grotere dorpen in de gemeenten. In de rest van de gemeente gaat het alleen om (kleine) incidentele woningbouw. Qua woonmilieus gaat het in grote lijnen om suburbaan wonen in Skoatterwâld, stedelijk wonen in het centrum en dorpswonen vooral gericht op de autonome groei in de dorpen. Wonen aan het water is een interessante toevoeging die door de herindeling binnen bereik van Heerenveen komt. Energiezuinig wonen heeft komende jaren de aandacht. In het kader van de herindeling zal in het nieuwe gebied het accent vooral komen te liggen op kwaliteitsverbetering van de woningvoorraad.

Werken

De kern Heerenveen is een belangrijke economische motor in de Friese economie. Heerenveen heeft onlangs besloten een aantal voorgenomen bedrijventerrein ontwikkelingen te schrappen. Er wordt onderzocht of er behoefte is aan een (kleinschalige) woon-werklocatie. Hierbij zullen de mogelijkheden voor verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein Spikeboor in Akkrum worden bekeken. Voor bedrijven die hun uitbreidingsbehoefte niet op eigen terrein kunnen realiseren, zal waar mogelijk worden getracht maatwerk te leveren in bestaande panden. Ook zijn er voldoende mogelijkheden op de bestaande bedrijventerreinen in Heerenveen of elders.

De agrarische bedrijvigheid in het open weidelandschap is een sterk gebiedskenmerk. Om de continuïteit in de agrarische bedrijvigheid te waarborgen is op de langere termijn verbetering van de landbouwstructuur gewenst.

Recreatie en toerisme

Met de toevoeging van Akkrum-Nes en Aldeboarn wordt het toeristische en recreatieve aanbod in de gemeente Heerenveen nadrukkelijk uitgebreid en verrijkt. Vooral de watersport gericht op Akkrum-Nes en de Staande Mast vaarroute vormen waardevolle aanvullingen. De gemeente zet sterk in op het stimuleren van ondernemerssamenwerking.

Detailhandel en voorzieningen

De bewoners van Akkrum-Nes en Aldeboarn zijn nu al vooral georiënteerd op Heerenveen als het gaat om voorzieningen zoals (bovenlokale) winkels, onderwijs en cultuur. In het (winkel)centrum van Heerenveen wordt met name ingezet op een kwaliteitsimpuls (om de huidige regionale functie van het centrum te handhaven en eventueel versterken). In de wijkcentra en in de dorpen ligt het accent op het handhaven van bestaande (detailhandel)voorzieningen die bijdragen aan de leefbaarheid. Lokale initiatieven op dit gebied worden gefaciliteerd (zie ook 'dorpenbeleid' hieronder).

Dorpenbeleid

De laatste jaren heeft de gemeente Heerenveen een proces opgestart en begeleid waarbij alle dorpen in de gemeente een eigen dorpsvisie hebben opgesteld. De dorpen uit Boarnsterhim kunnen hierbij aansluiten.

Hierbij hoort onder andere de dorpsagenda van projecten die of onder de verantwoordelijkheid van de bewoners zelf of van de gemeente (of in combinatie) uitgevoerd zullen worden. De gemeente heeft een fonds beschikbaar gesteld dat dorpsoverstijgende projecten en projecten 'in eigen dorp' meefinanciert. De insteek bij de dorpsvisies is dat de dorpen zelf regievoerder en trekker zijn en de gemeente ondersteunt.

3.5 Lege Geaën – Súdwest-Fryslân

Het gebied ten oosten en noordoosten van Sneek wordt aangeduid als de "Lege Geaën", de lage gebieden. Dit gebied is verdeeld over de gemeenten Boarnsterhim en Súdwest-Fryslân. De Lege Geaën betreffen de dorpen Poppenwier, Tersoal en Sibrandabuorren. De dorpen Dearsum en Raerd zijn aan dit gebied toegevoegd omdat zij nadrukkelijk hebben aangegeven als groep dorpen over te willen naar Súdwest-Fryslân. Op basis van de ontstaanswijze en de ontwikkelingsgeschiedenis kent het gebied de landschapstypen terpengebied en merengebied. De Lege Geaën heeft als ruggengraat het aansluitende bebouwingslint Gau – Sibrandabuorren – Tersoal - Poppenwier en kan zo worden beschouwd als een samenhangend gebied. Deze ruggengraat vormt ook de visuele scheiding van de landschapstypen. Op korte afstand vormt de Oudvaart, eveneens parallel gelegen aan het lint van de Lege Geaën, een waterverbinding met historische betekenis. De Oudvaart draagt zo, ook in historisch perspectief, bij aan de samenhang.

De gemeente Boarnsterhim onderhoudt met name relaties met drie (Leeuwarden, Heerenveen en Sneek) aangrenzende stedelijke gemeenten. De verschillende delen in de gemeente zijn, vanwege de centrale ligging, elk op een van deze plaatsen gericht. De Lege Geaën, inclusief Dearsum en Raerd zijn met name georiënteerd op Sneek. De oriëntatie is goed terug te zien in de spreiding van huis-aan-huisbladen, keuze arbeidsplaats, scholen en winkelgedrag niet-dagelijkse aankopen. De Lege Geaën heeft over de weg een prima verbinding met Sneek vanwege de goede aansluiting (N354), die parallel loopt aan het lint van de Lege Geaën. Vanwege de directe ligging aan de weg is er ook voor Dearsum en Raerd sprake van een uitstekende verbinding met Sneek over de weg. Raerd ligt daarbij ook in het verlengde van de Lege Geaën en kan in zekere zin als uitloper van het gebied worden beschouwd.

De gemeente Súdwest-Fryslân bestaat uit 69 dorpen en steden. Om de leefbaarheid in de kernen te behouden en als het mogelijk is te versterken kent de gemeente het kernenbeleid. De toevoeging van de vijf dorpen van de Lege Geaën aan Súdwest-Fryslân heeft tot gevolg dat deze dorpen behorende bij de Lege Geaën weer bij elkaar horen en onder één bestuurlijke entiteit vallen. De ervaringen met kleine kernen binnen Súdwest-Fryslân bieden voor de Lege Geaën kansen voor het borgen van een vitale, sterke en solidaire samenleving waar burgers elkaar ondersteunen.

Een specifiek aspect vormen de gronden tussen de Lege Geaën en het Sneekermeer. Deze gronden worden doorsneden door de weg van Offingawier naar Irnsum. Deze weg vormt een belangrijke route als lokale ontsluiting van het Sneekermeergebied. Door toevoeging aan de gemeente Súdwest-Fryslân kan een samenhangende aanpak voor spreiding van de verkeersdruk gerealiseerd worden.

3.6 Terherne – Skarsterlân

Terherne ligt aan de zuidwestkant van de gemeente Boarnsterhim, op korte afstand van de grote plaatsen Sneek en Joure. De ligging aan het Sneekermeer, de Goïngarijpsterpoelen en de Terkaplesterpoelen draagt bij aan de recreatieve betekenis van het dorp. Terherne is het watersportdorp bij uitstek en vooral bekend vanwege de ligging in het hart van het watersportgebied van Fryslân, de woonkwaliteiten en de traditie op het gebied van de toeristische recreatie. De dorpskern Terherne vormt aan de oostkant van het Sneekermeer het recreatief zwaartepunt.

De kernen in Boarnsterhim kennen een uiteenlopende gerichtheid voor zaken als de spreiding van huis-aan-huisbladen in de gemeente, de keuze voor arbeidsplaats, zorg, onderwijs en het winkelgedrag. Terherne is op basis van deze kernmerken met name georiënteerd op Joure.

De toevoeging van Terherne aan de gemeente Skarsterlân levert een positieve bijdrage aan het profiel van deze gemeente: een krachtige plattelandsgemeente met een kwalitatief goede leefomgeving, een agrarisch karakter, een gezond bedrijfsleven en een toeristisch recreatief interessant gebied. De toevoeging van Terherne aan Skarsterlân leidt tot een samenhangend gebied van grotere en kleinere meren (oostkant Sneekermeer, Terkaplesterpoelen, Goïngarijster Poelen) die in hoofdzaak aansluiten bij grondgebied van de gemeente Skarsterlân. Versterking van profilering als watersportgemeente (Skarsterlân is op dit moment al de gemeente met het meeste binnenwater van Fryslân binnen haar grenzen) ligt door een toevoeging van Terherne voor de hand. De herindeling tot de gemeente Friese Meren en de toevoeging van Terherne leidt tot goede mogelijkheden voor een duidelijkere profilering op het gebied van watersport en biedt kansen voor een afgestemd en gedifferentieerd aanbod van voorzieningen.

4. Toetsing aan Beleidskader Gemeentelijke Herindeling

4.1 Inleiding

Het Rijk speelt als wetgever een belangrijke rol op het gebied van gemeentelijke herindeling. Op 3 april 2009 heeft de toenmalige staatsecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties het vernieuwde Beleidskader Gemeentelijke Herindeling aan de Tweede Kamer gezonden. Dit beleidskader geeft inhoudelijke en procesmatige kaders aan voor gemeentelijke herindeling. Bij de beoordeling van een herindelingsvoorstel ligt voor de wetgever de nadruk op de procesmatige toets. De verantwoordelijkheid voor een inhoudelijke toets ligt nadrukkelijk bij de provincie. In het vernieuwde beleidskader gemeentelijke herindeling zijn handvatten opgenomen om deze inhoudelijke toets door de provincie beter in te kunnen vullen.

Om te kunnen beoordelen of en op welke wijze op basis van een herindelingsadvies wetgeving in voorbereiding wordt genomen, toetst de provincie ieder herindelingsadvies onder meer aan een zestal criteria. Daarbij is in het beleidskader aangegeven dat in concrete situaties criteria onderling kunnen conflicteren of dat er uiteenlopende conclusies kunnen worden getrokken door de betrokken gemeenten over de toepassing van één criterium. In dat geval zal dus een afweging moeten worden gemaakt tussen die criteria respectievelijk en tussen de standpunten en belangen van de betrokken gemeenten. Het beleidskader gemeentelijke herindeling kent de volgende criteria op basis waarvan een herindelingsvoorstel wordt beoordeeld:

1. Draagvlak: hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak op lokaal niveau en bestuurlijk draagvlak op regionaal niveau. Voorts wordt onderscheid gemaakt tussen de eisen die aan draagvlak worden gesteld in geval van een herindeling op initiatief van gemeenten en op initiatief van provincies.
2. Bestuurskracht: de nieuw te vormen gemeente moet in staat zijn haar maatschappelijke opgaven op te pakken en wettelijke taken adequaat te vervullen, waarbij recht wordt gedaan aan en in het belang van haar maatschappelijke omgeving.
3. Duurzaamheid: de gemeente moet zijn toegerust voor een langere periode en niet binnen afzienbare tijd weer in een herindelingsdiscussie geraken.
4. Interne samenhang: de nieuw te vormen gemeente moet een logische interne samenhang kennen die identiteit geeft (sociaal, cultureel, economisch etc.) aan de nieuwe bestuurlijke eenheid.
5. Regionale samenhang en evenwicht: de nieuwe gemeente moet een bestuurlijke partner zijn die in staat is om (in samenwerking met andere gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de provincie) een meerwaarde te leveren bij het oppakken van regionale opgaven en taken.
6. Planologische ruimtebehoefte: indien zodanige ruimtelijke knelpunten ontstaan dat die door samenwerking niet op te lossen zijn dan kan dit een criterium zijn. De nieuwe gemeente moet derhalve een antwoord geven op ruimtelijke knelpunten of deze in ieder geval niet laten verergeren of ontstaan.

Het beleidskader stelt dat bovenstaande criteria alleen gelden voor gemeentelijke samenvoegingen. Voor gemeentelijke toevoegingen of grenscorrecties hoeven deze niet ten behoeve van toetsing te worden uitgewerkt. In de volgende paragraaf wordt aangegeven op welke wijze de gemeenten die ontstaan door de twee samenvoegingen (respectievelijk Heerenveen en Leeuwarden) voldoen aan de bovengenoemde criteria.

4.2 Draagvlak

Onder bestuurlijk draagvlak bij herindeling op initiatief van gemeenten wordt verstaan de democratische legitimatie van deze voorstellen aan de hand van de besluitvorming in de gemeenteraden van de betrokken gemeenten. Hier is aan voldaan met de besluiten van de gemeenteraden (op 22 november 2011) om zelf per direct de voorbereiding te treffen voor het starten van een zogenaamde 'Arhi-procedure' teneinde gezamenlijk te komen tot de opsplitsing van Boarnsterhim door middel van twee samenvoegingen en twee grenscorrecties per 1 januari 2014, alsmede om uiterlijk per 1 mei 2012 het herindelingsadvies vast te stellen en deze aan te bieden aan de Provincie Fryslân. Indien de raden het herindelingsadvies hebben vastgesteld, duidt dit op bestuurlijk draagvlak voor het herindelingsvoorstel.

Bij het bepalen van de mate van maatschappelijk draagvlak voor gemeentelijke herindeling geldt het uitgangspunt dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het betrekken van de inwoners en andere belanghebbenden bij het herindelingsproces. Aan dit criterium wordt voldaan wanneer de gemeenten zich inspannen om de inwoners te betrekken bij het proces. Boarnsterhim heeft in dat kader een intensief en uitgebreid traject doorlopen met haar bevolking. Dit heeft tot duidelijk inzicht in de voorkeuren van de bevolking geleid: Veruit de meeste kernen hebben zich helder uitgesproken voor aansluiting bij een van de vier bij deze splitsing betrokken gemeenten. Ook heeft het college van Boarnsterhim verkennend voorwerk verricht bij haar buurgemeenten, om de herindelingvarianten met een zo groot mogelijk draagvlak in beeld te brengen. Een toelichting op de toetsing van het draagvlak in de vier ontvangende gemeenten is opgenomen in bijlage 3. De ingediende zienswijzen, inclusief wat hiermee gedaan is, zijn opgenomen in hoofdstuk 6 en bijlage 4.

Het derde draagvlakcriterium betreft regionaal draagvlak. Een gemeentelijke herindeling heeft invloed op het beleid van omliggende of naburige gemeenten en op bestuurlijke verhoudingen in de regio. Aan regionaal draagvlak is voldaan wanneer omliggende of naburige gemeenten in staat worden gesteld hun zienswijze te geven op een voorgenomen herindeling en de motieven van het herindelingsproces desgevraagd worden toegelicht. De omliggende en naburige gemeenten zijn na vaststelling van het herindelingsontwerp op 22 november 2011 in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken. Twee gemeenten hebben gereageerd. De reacties zijn opgenomen in de reactienota, zie bijlage 4.

4.3 Bestuurskracht

De nieuwe gemeenten dienen over het vermogen te beschikken om voldoende bestuurskracht te ontwikkelen op ambtelijk en bestuurlijk niveau. De provinciehoofdstad Leeuwarden en de centrumgemeente Heerenveen vormen als grote Friese steden reeds bestuurskrachtige entiteiten in de provincie Fryslân. De voorgestelde toedeling van de gebiedsdelen van Boarnsterhim aan Leeuwarden en Heerenveen draagt bij aan het behouden en verder ontwikkelen van duurzaam bestuurskrachtige gemeenten. Gemeenten die antwoord kunnen geven op stedelijke en maatschappelijke vraagstukken, een passende afstand tussen burger en bestuur weten te combineren met een goede vormgeving van decentrale burgerparticipatie, en die hun taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden waar kunnen maken. De voorgestelde gebiedstoedeling biedt Leeuwarden en Heerenveen het perspectief om hun organisaties door te ontwikkelen tot organisaties die de procesregie en het handelingsrepertoire hebben die passen bij de opgaven van het gebied. Ook draagt de voorgestelde toedeling van de gebiedsdelen van Boarnsterhim bij aan een robuust bestuurlijk landschap, dat in regionale context haar rol kan waarmaken en verantwoordelijkheid kan dragen voor de ontwikkeling van de regio.

4.4 Duurzaamheid

Bij dit toetspunt dient onderbouwd te worden dat door herindeling de bestuurskracht zodanig wordt versterkt dat er vitale gemeenten ontstaan die de taken op middellange termijn zelfstandig aankunnen.

Leeuwarden en Heerenveen kennen, als gemeenten met een grotere omvang, al een ambtelijk apparaat dat zodanig robuust is dat er zonder meer geconcludeerd kan worden dat zij voor langere tijd in staat zijn te beantwoorden aan hun taken, verantwoordelijkheden en de uitdagingen waarvoor zij zich gesteld zien. De voorgestelde toedelingen aan Leeuwarden en Heerenveen bieden beide gemeenten de mogelijkheid om zich verder te ontwikkelen als professionele en robuuste ambtelijke organisaties, waarbij efficiency, objectieve beleidskeuzes en de bundeling van expertise leidt tot de gewenste kwaliteit van dienstverlening.

Gezien de urgentie van de vraagstukken op het grondgebied van Boarnsterhim kiezen Leeuwarden en Heerenveen ervoor nu stappen te zetten. Dit laat onverlet dat beide gemeenten zich in de (nabije) toekomst met ontwikkelingen in hun omgeving zien geconfronteerd. Dit vraagt van deze gemeenten dat zij op bestuurlijk, samenwerking en herindelingsvlak open en ontvankelijk blijven opereren, ook in de jaren volgend op de herindeling met Boarnsterhim.

Voor beide gemeenten geldt dat de voorgestelde toedeling van de gebiedsdelen bijdraagt aan een betere balans tussen verstedelijkt gebied en platteland. Dit heeft onder andere positieve gevolgen voor het draagvermogen voor de voorzieningen. De nieuwe schaal van de gemeenten sluit samenwerking niet uit. Integendeel, om aan de lokale en bovenlokale opgaven te voldoen blijft intensieve samenwerking met medeoverheden noodzakelijk. Daarnaast stellen de gemeenten Leeuwarden en Heerenveen zich op het standpunt dat ook in de (nabije) toekomst een beroep kan worden gedaan op hun dragende positie in de regio en sluiten toekomstige uitbreidingen op voorhand niet uit.

4.5 Interne samenhang

Op basis van dit criterium vindt een beoordeling plaats of de nieuwe gemeente een logische samenhang heeft.

De beschrijving van de nieuwe gemeenten maakt duidelijk dat het karakter van de huidige gemeenten goed op elkaar aansluit. Bij de opdeling van de gemeente Boarnsterhim heeft de sociaal-geografische oriëntatie van de bewoners als het gaat om werken, voorzieningen en recreëren een cruciale rol gespeeld. De verbindingen binnen de nieuwe geografische eenheden over weg, water, spoor en per fiets zijn goed en spelen een belangrijke rol in de sociaalgeografische oriëntatie. Vanuit fysiek, historisch-geografisch en functioneel oogpunt zijn er sterke relaties tussen Boarnsterhim en de gemeente Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân. Terherne is een watersportkern bij uitstek en is primair georiënteerd op Skarsterlân. Het dorp Warten is voor voorzieningen en werk sterk georiënteerd op Leeuwarden. De Ecologische Hoofd Structuur loopt door De Alde Feanen naar De Grote Wielen. Vanuit toeristisch recreatief perspectief bezien is er een sterke relatie tussen het dorp Warten en De Alde Feanen. Dit geldt in nog belangrijkere mate voor de toeristisch recreatieve ontwikkeling van Grou. Dit hele gebied is ook zeer complementair aan de omvangrijke stedelijke watersportvoorzieningen van Leeuwarden.

4.6 Regionale samenhang en evenwicht

Dit criterium gaat in op de vraag of door de vorming van de nieuwe gemeenten goede regionale verhoudingen ontstaan en het toekomstperspectief van omliggende gemeenten niet nadelig wordt beïnvloed.

In Fryslân is recent door de vorming van de nieuwe gemeente Súdwest-Fryslân een grote nieuwe gemeente ontstaan. De opsplitsing van Boarnsterhim en voorgestelde toedeling van de gebiedsdelen sluit aan bij de in gang gezette trend van gemeentelijke schaalvergroting in de provincie Fryslân. Opschaling van gemeenten wordt noodzakelijk geacht vanwege de overheveling van taken van Rijk naar gemeente (decentralisatie), toenemende efficiencydruk en het kunnen blijven leveren van een adequate kwaliteit van dienstverlening aan burgers en bedrijven.

Door de opdeling van Boarnsterhim wordt met name de positie van Leeuwarden als hoofdstad en Heerenveen als centrum versterkt. Voor Súdwest-Fryslân en Skarsterlân gaat het om logische, beperkte grenscorrecties c.q. aanvullingen. Ook de provincie herkent zich op hoofdlijnen in de door de raad van Boarnsterhim voorgestelde toedeling van overgaande gebiedsdelen. Er is geen sprake van restproblematiek, in die zin dat het toekomstperspectief voor aangrenzende gemeenten ongunstig wordt beïnvloed.

4.7 Planologische ruimtebehoefte

In dit kader is het van belang om te kijken naar het ontstaan of oplossen van eventuele ruimtelijke knelpunten. Ruimtelijke knelpunten dienen zich aan, wanneer een gemeente niet in staat is om haar functies goed op eigen grondgebied te vervullen.

Deze herindeling is niet ingegeven door knelpunten rond planologische ruimtebehoefte. Dat neemt niet weg dat er voor de nieuwe gemeenten meer mogelijkheden zijn als het gaat om bijvoorbeeld diversificatie van de woonmilieus, werklocaties en toerisme en recreatie.

Nieuw beleidskader ministerie Binnenlandse Zaken - juli 2011

Omwille van helderheid in het proces en praktische overwegingen hebben wij vastgehouden aan het oorspronkelijke uitgangspunt waarmee wij de opstelling van dit herindelingsontwerp in het voorjaar van 2011 ter hand hebben genomen, namelijk het op dat moment geldende beleidskader van het ministerie van Binnenlandse Zaken ten aanzien van gemeentelijke herindeling. Daarbij hebben wij uitvoerig kennis genomen van het sinds juli 2011 geldende nieuwe beleidskader gemeentelijke herindeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken en hebben dit herindelingsontwerp inhoudelijk getoetst aan het nieuwe beleidskader. Tevens is er, als handreiking richting het nieuwe beleidskader, reeds in het voorjaar van 2011 voor gekozen om een toelichting op de toetsing van draagvlak in de vier ontvangende gemeenten op te laten nemen als bijlage in dit herindelingsontwerp.

5. Financiële aspecten

5.1 Inleiding

In verband met de splitsing van Boarnsterhim vraagt het onderwerp financiën bijzondere aandacht. Ten behoeve van de herindeling dienen de financiën van de deelnemende gemeenten op elkaar te worden afgestemd. De vaststelling van dit herindelingsontwerp door de gemeenteraden betekent dat de gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen en Leeuwarden vanwege de Arhi procedure onder preventief financieel toezicht van de provincie komen.

5.2 Financiële positie Boarnsterhim

Boarnsterhim verkeerde de afgelopen jaren financieel in zwaar weer. In 2008 kwam Boarnsterhim onder preventief toezicht van de provincie, voor 2010 is door Boarnsterhim een artikel 12-aanvraag ingediend. De begroting 2010 sloot met een tekort van € 15,3 miljoen waarvan € 3,4 miljoen structureel en € 11,9 miljoen incidenteel. Ook de meerjarenraming vertoont aanmerkelijke tekorten. In samenwerking met het ministerie van BZK werkt Boarnsterhim aan het saneren van de begroting. De doorlooptijd van het artikel 12-traject is in principe 5 jaar. Het ministerie heeft toegezegd de beoogde datum van herindeling (1 januari 2014) als einddatum voor het traject aan te zullen houden, conform het advies van de Raad voor de Financiële verhoudingen. Het ministerie van BZK heeft als uitgangspunt een 'schone' oplevering van de gemeente Boarnsterhim. Dit houdt in dat de gemeente Boarnsterhim een structureel evenwichtige begroting heeft en dat het achterstallig onderhoud is uitgevoerd of dat er hiervoor voldoende middelen in de onderhoudsvoorzieningen aanwezig zijn. In mei 2010 heeft de gemeenteraad, vooruitlopend op de aanvraag voor een aanvullende uitkering, taakstellend een ombuigingsprogramma vastgesteld van € 4,8 miljoen structureel. Op de datum van herindeling zal het artikel 12-traject financieel afgewikkeld zijn. Daarmee sluit Boarnsterhim op de datum van herindeling de boeken als financieel gezonde gemeente. Om in langjarig perspectief een goede investeringspositie voor de gemeente te verwerven wordt aansluiting bij de fusiepartners gezocht.

5.3 Financiële positie Heerenveen, Leeuwarden, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân

Heerenveen en Leeuwarden zijn financieel solide en spannen zich continue in voor een langjarig financieel gezond perspectief. Zowel Leeuwarden als Heerenveen hebben in het voortraject aangegeven in voorwaardelijke zin te hechten aan een schone oplevering van de aan hen toevallende delen van de gemeente Boarnsterhim. Dat geldt ook voor de gemeenten Súdwest-Fryslân en Skarsterlân.

Tabel 1. Begrotingsomvang

Gemeente	Begrotingsomvang	Begrotingsomvang
	Primitief 2010	Primitief 2011
Boarnsterhim	€ 48.353.000	€ 46.771.000
Leeuwarden	€ 374.451.000	€ 358.963.000
Heerenveen	€ 139.256.000	€ 121.291.000
Súdwest-Fryslân	€ 197.809.900	€ 193.275.000
Skarsterlân	€ 59.050.000	€ 63.554.000

Tabel 2. Meerjarenbegrotingen

Gemeente	Meerjarenbegroting	Meerjarenbegroting	Meerjarenbegroting
	2012	2013	2014
Boarnsterhim	43.197.000	43.017.000	43.054.000
Leeuwarden	357.371.000	353.999.000	350.479.000
Heerenveen	115.246.000	115.452.000	115.721.000
Súdwest-Fryslân	188.845.000	187.312.500	186.107.500
Skarsterlân	60.150.000	59.850.000	59.750.000

De herindeling biedt kansen om de gemeentelijke economieën van Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân te versterken. Met name op het gebied van recreatie en toerisme liggen mogelijkheden. Dit heeft op termijn een positieve impact op de gemeentelijke financiën.

5.4 Lokale lastendruk

Uit tabel 3 en 4 valt de lastendruk van de betrokken gemeenten af te leiden. Hieruit blijkt dat Heerenveen, Leeuwarden, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân een aanzienlijk lagere lastendruk kennen dan Boarnsterhim.

Tabel 3. Lastendruk volgens landelijk gestandaardiseerde methodiek

Gemeente	Woonlasten	
	éénpersoonshuishouden	meerpersoonshuishouden
<i>Boarnsterhim</i>	€ 734	€ 771
<i>Leeuwarden</i>	€ 545	€ 632
<i>Heerenveen</i>	€ 538	€ 640
<i>Súdwest-Fryslân</i>	€ 559	€ 599
<i>Skarsterlân</i>	€ 610	€ 610

Bron: www.coelo.nl - Digitale atlas 2011

Tabel 4. Lastendruk gespecificeerd op basis van gemeentelijke bronnen

**Belastingen
per 1-1-2011**

	Boarnsterhim	Leeuwarden	Heerenveen	Súdwest-Fryslân	Skarsterlân
Totaal woning eigenaar (meer-persoons)	€ 767	€ 722	€ 621	€ 597	€ 583
Totaal woning eigenaar (een-persoons)	€ 730	€ 634	€ 546	€ 557	€ 529
Totaal woning huurder (meer-persoons)	€ 365	€ 341	€ 388	€ 287	€ 411
Totaal woning huurder (een-persoons)	€ 328	€ 253	€ 313	€ 247	€ 357

OZB bedragen op basis van een WOZwaarde van: € 200.000

* Súdwest-Fryslân: incl. eenmalige korting € 25 reinigingsheffing

** Bij Leeuwarden betreft dit een bedrag van 0,05754% van de WOZ waarde

Bronnen: de gemeentelijke website(s) en informatie vanuit de organisatie

NB.

De cijfers in dit overzicht wijken op een aantal punten af van de Coelo cijfers. Dit komt door keuzes die het Coelo maakt bij het toerekenen in een tweetal situaties:

1. de rioolrechten die bij gebruikers geheven worden. Hierdoor zijn in het gemeentelijke staatje de lasten voor eigenaren soms hoger, omdat ook de als gebruiker te betalen rioolrechten volledig zijn meegeteld.
2. de wijze waarop het Coelo de kosten van afvalstoffen-heffingen op basis van gewicht of containergrootte herleid tot de kosten van één- en meerpersoonshuishoudens.

Daarnaast treden er afronding verschillen op.

6. Zienswijzen

Vanaf 23 november 2011 tot en met 18 januari 2012 heeft het herindelingsontwerp ter inzage gelegen op de stadhuisen van de betrokken gemeenten. Gedurende de wettelijke periode van acht weken zijn in totaal 10 zienswijzen ingediend. Dit is als volgt verdeeld over de individuele gemeenten:

- Boarnsterhim 8
- Heerenveen 1
- Skarsterlân 1

Negen zienswijzen zijn binnen de wettelijke termijn ingediend en één daarbuiten. Deze laatste is daarom niet in behandeling genomen.

Op 8 februari 2012 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden waarbij de indieners de gelegenheid hebben gekregen hun zienswijze toe te lichten. Daarvan is door twee indieners gebruik gemaakt.

De reactienota op de zienswijzen is opgenomen in bijlage 4.

De ingediende zienswijzen hebben voor een deel betrekking op het proces en voor een deel gaat het om voorstellen voor een andere begrenzing. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat nut en noodzaak van de herindeling niet wordt betwist. Onder verwijzing naar de bij het advies behorende reactienota op de zienswijzen is de conclusie dat in een tweetal gevallen de ingediende zienswijzen leiden tot een wijziging van het herindelingsontwerp. Het gaat hierbij om kleine grenswijzigingen. Deze zijn in dit herindelingsadvies verwerkt.

7. Vervolgprocedure

De raden van de gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân hebben in voorliggend herindelingsadvies de voorgenomen plannen gericht op twee samenvoegingen en twee grenscorrecties van de overgaande gebiedsdelen van Boarnsterhim per 1 januari 2014 beschreven. Onderstaand wordt kort geschetst welke stappen genomen (dienen te) worden na de vaststelling van dit herindelingsadvies door de gemeenteraden van Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân.

7.1 Herindelingsadvies

Het herindelingsadvies is op 17 april 2012 door de gemeenteraden vastgesteld en wordt vervolgens toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Fryslân. Gedeputeerde Staten zullen het herindelingsadvies, voorzien van hun zienswijze, doorzenden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân gaan ervan uit dat de lijn nog steeds gevolgd wordt die beschreven is in brief 2005-0000256186, d.d. 24-11-2005. Daarin stelt de (toenmalige) minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties dat *"ik (...) een inspanningsverplichting [wil] aangaan, dat herindelingsadviezen die voor 1 juli van enig jaar – voor zover aan de orde met de voorgeschreven provinciale zienswijze – aan mij worden aangeboden, en op basis waarvan ik inderdaad wetsvoorstellen wil doen, deze binnen anderhalf jaar tot inwerking tredende wetgeving en vervolgens effectivering van de herindeling leiden"*.

Daartoe zal de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het herindelingsadvies, inclusief de zienswijze van de Provincie, behandelen na de zomer en aan de ministerraad toezenden voor de formele start van het wetgevingstraject in oktober of november 2012. De Raad van State adviseert vervolgens over het wetsvoorstel waarna indiening bij de Tweede Kamer volgt. Medio 2013 wordt de parlementaire behandeling voortgezet in de Eerste Kamer, zodat uiterlijk september 2013 publicatie in het Staatsblad kan volgen. Dit is het sein voor het organiseren en houden van herindelingsverkiezingen in Heerenveen en Leeuwarden in november 2013 voor de samenstelling van de raden van de nieuwe gemeenten. Op 1 januari 2014 starten de nieuwe gemeenten.

Bijlagen

1. detailkaart nieuwe gemeenten
2. overzicht gemeenschappelijke regelingen Boarnsterhim
3. verantwoording toetsing draagvlak gemeenten Heerenveen, Leeuwarden, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân
4. reactienota zienswijzen herindeling Boarnsterhim

BIJLAGE 1 – DETAILKAART NIEUWE GEMEENTEN

BIJLAGE 2 – GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN BOARNSTERHIM

- Regio Noord Friesland (milieuadviesdienst)
- Gebiedsplatform Noardwest Fryslân
- Werkvoorzieningschap Fryslân-West
- Bestuurlijk Overleg Stadsregio Leeuwarden (BOSL)
- Hulpverleningsdienst Fryslân
- Welstandszorg hûs en hiem
- Recreatieschap De Marrekrite
- Openbare Verlichting, Stichting OV Fryslân
- OLAF Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Friesland
- Overlegorgaan Nationaal Park Alde Feanen

BIJLAGE 3 - Verantwoording toetsing draagvlak gemeenten Heerenveen, Leeuwarden, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân

Toetsing draagvlak Heerenveen

Paragraaf 1 – Wijze van toetsen

Het principe besluit tot herindeling van Heerenveen met een deel van Boarnsterhim is 27 juni 2011 vastgesteld door de raad van Heerenveen. Van 30 juni 2011 tot en met 11 augustus heeft het besluit ter inzage gelegen. In een lokaal weekblad en op internet heeft de gemeente Heerenveen aandacht hiervoor gevraagd. Tevens zijn er contacten geweest met plaatselijke belangen van de betrokken gemeenten. In de aanloop naar de besluitvorming over het herindelingsontwerp heeft op 27 oktober 2011 een gespreksavond (een "petear") plaatsgevonden over het ontwerp.

Na het raadsbesluit over het herindelingsontwerp is het ontwerp formeel ter inzage gelegd.

Paragraaf 2 – Motivering keuze vorm van draagvlaktoetsing

Het college van Heerenveen heeft in zijn voorstel aan de raad voorgelegd dat het principebesluit over de herindeling ter inzage wordt gelegd. De raad heeft conform het voorstel van het college besloten. Deze vorm van draagvlaktoetsing staat naar het oordeel van het college in verhouding tot de reikwijdte van het besluit, mede gelet op de voorgenomen communicatiemomenten in de aanloop naar besluitvorming over het herindelingsontwerp (website, behandeling van het ontwerp in commissie- en raadsvergadering) en de formele zienswijze periode na vaststelling van het ontwerp.

Aansluitend hierop heeft het presidium van Heerenveen besloten dat een extra gespreksavond in oktober een zinvolle aanvullende mogelijkheid aan belanghebbenden bood om opvattingen kenbaar te maken

Paragraaf 3 – Uitkomsten

Er zijn geen reacties binnengekomen naar aanleiding van de ter inzage legging van het principe besluit. Bijna tien belanghebbenden bezochten de gespreksavond in oktober, waaronder enkele verenigingen uit de gemeente Boarnsterhim. Deze verenigingen maakten duidelijk open te staan voor samenwerking met Heerenveen.

Eén belanghebbende heeft een zienswijze op het herindelingsontwerp ingediend.

Toetsing draagvlak herindeling Leeuwarden

Paragraaf 1 - Wijze van draagvlakonderzoek

Eind juni heeft de gemeenteraad een principebesluit genomen over de herindeling met een deel van de gemeente Boarnsterhim. In juli 2011 zijn de inwoners van Leeuwarden geïnformeerd over deze voorgenomen herindeling. Dit is als volgt vormgegeven:

- 1- een interview met de burgemeester in de Huis aan Huis Courant,
- 2- een uitzending op DAGTV met een item over herindeling, uitgezonden via de lokale omroep,
- 3- het plaatsen van informatie op de website van de gemeente Leeuwarden.

Daarnaast is er door de gemeenteraad een informatieavond c.q. hoorzitting georganiseerd voor de inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers van Leeuwarden. Daarvoor zijn alle belangstellenden via advertenties in de krant, via de website en via gerichte aanschrijving uitgenodigd. Bij de gerichte aanschrijving ging het om organisaties als wijk- en dorpsverenigingen, (water)sportverenigingen, welzijnsorganisaties, woningbouwcorporaties, KvK, ondernemersverenigingen etc.: het zogenoemde maatschappelijk middenveld.

Op de website konden geïnteresseerden vragen stellen of hun mening geven.

Op 2 november 2011, na vaststelling van het herindelingsontwerp in het college, is opnieuw een bijeenkomst voor belangstellenden van Leeuwarden georganiseerd.

Na besluitvorming in november 2011 is het herindelingsontwerp formeel ter inzage gelegd.

Paragraaf 2 - Motivering keuze vorm van draagvlakonderzoek

Er is gekozen voor een open en transparante aanpak. Diverse communicatiemiddelen zijn breed ingezet, zoals advertenties in de Friese dagbladen, interviews aan Huis aan Huiskrant en de Friese media, persoonlijke uitnodiging voor een openbare avonden en een artikel op de gemeentelijke website. Alle inwoners en andere belangstellenden kregen op deze manier de gelegenheid zich te laten informeren en van zich te laten horen. De avonden zijn georganiseerd door de gemeenteraad.

Paragraaf 3 - Uitkomsten

Ongeveer tien inwoners van Leeuwarden bezochten de 1^e bijeenkomst. Daarnaast was er een tiental raadsleden en een vijftal mensen uit Boarnsterhim. Twee sprekers gaven aan het belangrijk te vinden De Alde Feanen bij Leeuwarden te voegen. Daarnaast werden er vragen gesteld over eventuele financiële gevolgen. Geen van de aanwezigen sprak zich uit tegen een herindeling met Boarnsterhim.

De tweede bijeenkomst werd bezocht door 28 inwoners van Leeuwarden. Er waren daarnaast 10 raadsleden aanwezig. De vragen die werden gesteld gingen over het nut van inspraak, waarom is gekozen voor toevoeging van de Alde Feanen bij Leeuwarden en een aantal vragen die betrekking hadden op mogelijke veranderingen in beleid van de nieuwe gemeente. Er zijn door belanghebbenden uit Leeuwarden geen zienswijzen op het herindelingsontwerp ingediend.

Toetsing draagvlak Skarsterlân

Paragraaf 1 – Wijze van toetsen

Het initiatief tot herindeling komt uit Boarnsterhim. Naar aanleiding van de discussie die in Boarnsterhim is opgestart over de bestuurlijke toekomst, heeft plaatselijk belang Terherne een enquête onder inwoners gehouden (respons 56%), waarbij maar liefst 98% van de 200 respondenten koos voor aansluiting bij de gemeente Skarsterlân. In door de gemeente Boarnsterhim georganiseerde bijeenkomsten (ook in Terherne) is dit signaal steeds weer terug gekomen.

Daarnaast heeft de gemeente Skarsterlân ruim 200 inwoners van Terherne ontvangen, die zich graag symbolisch in wilden laten schrijven als inwoner van de gemeente Skarsterlân. Het gemeentehuis is hier speciaal voor op zaterdag opengesteld, waarbij een ontvangst door de burgemeester is geïntendeerd. Tenslotte heeft het college van B en W van Skarsterlân een gesprek met plaatselijk belang Terherne gehad, waarbij Terherne nogmaals duidelijk heeft laten weten dat Terherne graag bij Skarsterlân wil.

Op 22 november 2011 is het herindelingsontwerp door de gemeenteraad vastgesteld. Vervolgens heeft het ontwerp gedurende een periode van 8 weken formeel ter inzage gelegen. Vanwege de voorgenomen gelijktijdige fusie van Skarsterlân met de gemeenten Lemsterland en Gaasterlân-Sleat zijn ook de inwoners van deze gemeenten in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken. Voor de sluitingsdatum van de periode van ter inzage legging is er in januari 2012 een bestuurlijk overleg geweest met plaatselijk belang Terherne. Deze bijeenkomst heeft geleid tot het indienen van een zienswijze bij de gemeente Boarnsterhim.

Paragraaf 2 – Motivering keuze vorm van draagvlaktoetsing

De keuze voor bovenstaande vorm van het toetsen van draagvlak is mede een keuze geweest van de initiatiefnemers: de gemeente Boarnsterhim en het dorp Terherne. Omdat hieruit steeds expliciet is gebleken dat het draagvlak zeer groot is, is er gekozen voor een intensief overleg met het plaatselijk belang Terherne. Het gemeentebestuur van Skarsterlân heeft de mening van de inwoners van Terherne steeds als leidend gezien. Het betrekken van de inwoners van de toekomstige fusiepartners Lemsterland en Gaasterlân-Sleat is een keuze geweest van de gemeente Skarsterlân.

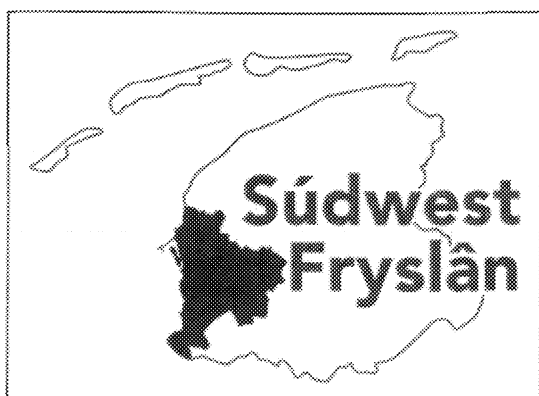
Paragraaf 3 – Uitkomsten

Enquête: 98% van inwoners Terherne kiest voor Skarsterlân

Inschrijfactie: ruim 200 inwoners van Terherne schrijven zich vast symbolisch in als inwoner van Skarsterlân

Plaatselijk belang Terherne heeft in gesprek met B en W Skarsterlân nogmaals aangegeven dat de overgang naar Skarsterlân groot draagvlak heeft en een goede keuze zou zijn. De oriëntatie van Terherne op Joure is daarbij steeds een punt.

Er is door belanghebbenden uit Skarsterlân en haar fusiepartners van gemeente De Friese Meren i.o. één zienswijze ingediend op het herindelingsontwerp.

Toetsing draagvlak Súdwest-Fryslân

Paragraaf 1 – Wijze van toetsen

De gemeenteraad van Súdwest Fryslân heeft op 23 juni 2011 het principebesluit genomen om een traject te starten dat is gericht op het samenvoegen van het gebied de Lege Geaën bij de gemeente Súdwest Fryslân per 1 januari 2014. Daarbij heeft de raad het college opdracht gegeven om samen met de andere betrokken colleges een herindelingsontwerp op te stellen t.b.v. een raadsbesluit in november 2011. Het principebesluit is na het besluit van de raad ter inzage gelegd. Ingezetenen van en belanghebbenden in de gemeente hebben gedurende de inzagetermijn (1 juli t/m 29 juli 2011) de gelegenheid gehad om schriftelijk te reageren op dit principebesluit.

De ter inzage legging is gepubliceerd in de krant, op de website van de gemeente en in de drie klantcontactcentra in Sneek, Bolsward en Workum.

Verder is op 5 september 2011 een informatieavond georganiseerd voor de dorpsbelangen van de dorpen welke grenzen aan het gebied "De Lege Geaën" en de inwoners van die dorpen.

Na vaststelling van het herindelingsontwerp volgt het gebruikelijke wettelijk traject, waarbij belanghebbenden hun zienswijzen kunnen indienen. Het raadsbesluit van 22 november 2011 over het herindelingsontwerp is op dezelfde wijze gepubliceerd als het principebesluit en ook op dezelfde wijze ter inzage gelegd.

Paragraaf 2 – Motivering keuze vorm van draagvlaktoetsing

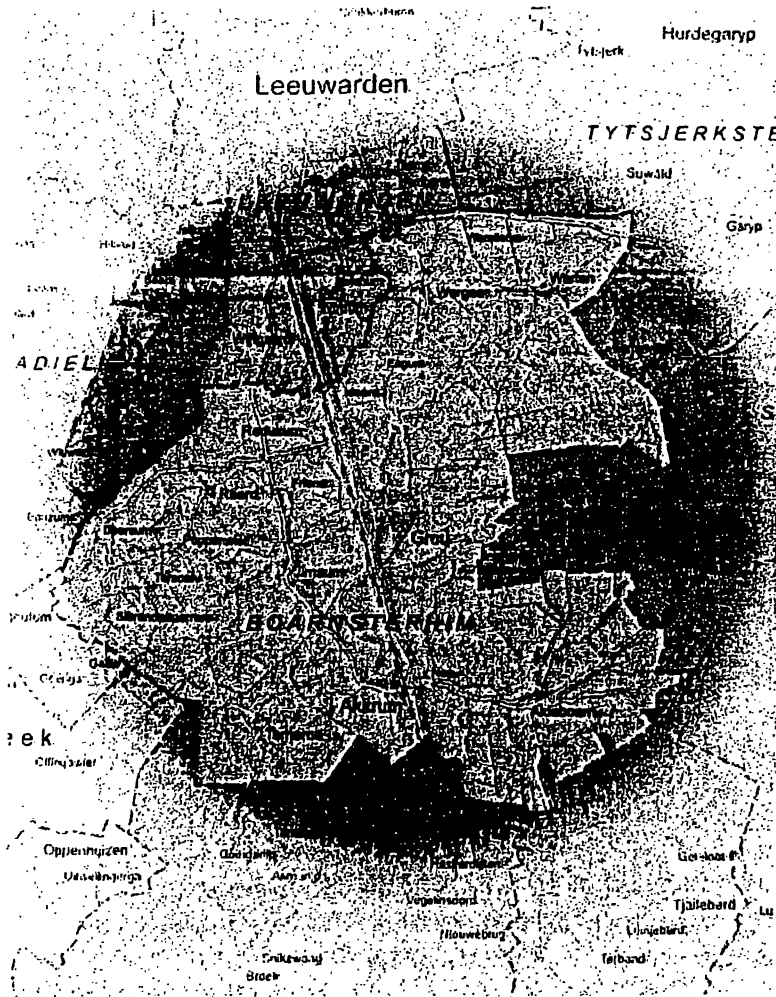
Voor deze draagvlaktoetsing is gekozen om iedere ingezetene en belanghebbende burger in de gemeente Súdwest Fryslân te benaderen, ondanks dat de gemeenten Súdwest Fryslân te maken heeft met een beperktere operatie (namelijk een grenscorrectie) dan de gemeenten Leeuwarden en Heerenveen.

Paragraaf 3 – Uitkomsten

Er zijn op het principebesluit geen reacties van ingezetenen ontvangen. Ook tegen het herindelingsontwerp zijn geen zienswijzen bij het gemeentebestuur van Súdwest Fryslân ingediend. Bij de aangrenzende dorpen in Súdwest Fryslân is er een groot draagvlak voor het toevoegen van het gebied "De Lege Geaën" aan de gemeente Súdwest-Fryslân, zo blijkt uit informele contacten en uit de op 5 september 2011 gehouden informatieavond voor de SWF-dorpen Goënga, Loënga, Oflingawier, Gauw en Scharnegoutum.

GESPREKSAVONDEN BESTUURLIJKE TOEKOMST GEMEENTE BOARNSTERHIM

OKTOBER – NOVEMBER 2009

Inhoudsopgave

Voorwoord

Stramien van een gespreksavond

Verslag Terherne 26 oktober 2009	blz. 1
Verslag Jirnsum 28 oktober 2009	blz. 3
Verslag Reduzum, Friens, Idaerd, Eagum 29 oktober 2009	blz. 7
Verslag Grou 2 november 2009	blz. 12
Verslag Akkrum, Nes 3 november 2009	blz. 17
Verslag Aldeboarn 5 november 2009	blz. 24
Verslag Wergea, Warten, Warstiens 9 november 2009	blz. 30
Verslag Poppenwier, Dearsum, Sibrandabuorren, Tersoal, Raerd 11 november 2009	blz. 34
Verslag Ondernemers en maatschappelijke organisaties 12 november 2009	blz. 37

Gespreksavonden bestuurlijke toekomst Boarnsterhim

Voorwoord

De Gemeenteraad en het College van B&W van Boarnsterhim hebben in de periode vanaf 26 oktober tot en met 12 november 2009 op negen avonden geluisterd naar de mening van de bevolking over de bestuurlijke toekomst van de gemeente.

In de aanloop naar de avonden is een uitnodiging aan alle burgers gezonden om mee te spreken over de bestuurlijke toekomst. De uitnodiging was opgenomen in een Op é Hichte-special. In dit gemeentelijk informatieblad waren verder opgenomen: samenvattingen van het vraagstuk en van de adviesrapporten, de vraagstelling aan de burgers, de rol van raadsleden en college tijdens de avonden, de uitzending van alle avonden via Boarnsterstim en de verdere procedure.

Doel van deze avonden was een goed beeld te krijgen van wat leeft onder de bevolking over die toekomst, zodat mede op basis daarvan de raad een weloverwogen besluit zou kunnen nemen. In de raadsvergadering van 1 december 2009 houdt de raad een meningsvormend debat over de bestuurlijke toekomst en op 15 december neemt de raad een besluit.

Van de gespreksavonden zijn verslagen gemaakt, die hier opgenomen zijn. Tijdens de avonden werd steeds hetzelfde stramien gevolgd. Bij de verslaglegging is dezelfde indeling gebruikt: beantwoording vragen over de presentatie van de problematiek en vervolgens discussie aan de hand van 4 vragen.

Stramien van een gespreksavond

Inloop: vanaf 19.30 uur

Begintijdstip: 20.00 uur

Welkom door burgemeester Baas. Hij geeft aan wat het doel is van de avond en waarmee hij aan het eind van de avond tevreden zou zijn: overwegingen en argumenten waarop de raadsleden hun keuze kunnen baseren. Hij meldt dat raadsleden en collegeleden aanwezig zijn in de zaal, maar dat de afspraak gemaakt is dat zij luisteren.

Inleider schetst de ontwikkelingen die van invloed zijn op Boarnsterhim en andere gemeenten in afgelopen 30 jaar, de financiële positie van Boarnsterhim en geeft een samenvatting van de rapporten WagenaarHoes en BügelHajema. In deze rapporten doen deze bureaus verslag van hun bevindingen bij hun onderzoek naar o.a. de belangrijkste opgaven in en om Boarnsterhim en de bestuurskracht van de gemeente.

Mogelijkheid om vragen te stellen naar aanleiding van de presentatie (vragen en antwoorden zijn opgenomen in de gespreksverslagen).

De gespreksleider (en op andere avonden), vraagt de aanwezigen om in de pauze met elkaar de vragen te bespreken die ieder uitgereikt heeft gekregen. Bij deze vragen zit ook een kaartje van de gemeente Boarnsterhim in zijn bestuurlijke omgeving.

1. Waar ligt onze toekomst: in de huidige gemeente Boarnsterhim of in een andere gemeente?
2. Bij welke gemeente zouden wij hier het liefst aansluiten?
3. Welke zaken moeten voor onze toekomst absoluut behouden blijven en wat moet er anders of beter?
4. Met welke argumenten moet de gemeenteraad wat ons betreft straks rekening houden in haar besluitvorming over de toekomst van deze gemeente?

Pauze

21.00 uur Gesprek onder leiding van de gespreksleider.

Van het gesprek op de avonden zijn verslagen gemaakt die hierbij gevoegd zijn.

21.55 uur Afsluiting avond door de burgemeester.

Einde avond: 22.00 uur

www.boarnsterhim.nl bevat knop "Bestuurlijke toekomst" met o.a. de onderzoeksrapporten, het verslag van de raadsbehandeling van 22 september over het communicatietraject rond de rapporten en de verslagen van de gespreksavonden.

gemeente BOARNSTERHIM

Verslag van de gespreksavond over de bestuurlijke toekomst van Boarnsterhim op 26 oktober 2009 in Terherne.

1. Waar ligt onze toekomst: in de huidige gemeente Boarnsterhim of in een andere gemeente?

En

2. Bij welke gemeente zouden wij hier het liefst aansluiten?

De heer _____ is bestuurslid van Plaatselijk Belang Terherne. In Terherne is door Plaatselijk Belang een enquête uitgezet onder de (permanente) inwoners. De keuzemogelijkheden waren om geheel Boarnsterhim naar een andere gemeente te laten overgaan of in delen naar verschillende gemeenten. In beide gevallen hadden de bewoners gelegenheid de naam aan te kruisen van de gemeenten Leeuwarden, Skarsterlân, Heerenveen, Smallingerland, Wymbritseradiel of een andere door de bewoners zelf in te vullen gemeente. Niet voorgelegd is de mogelijkheid om de gemeente voort te laten bestaan. De enquête is bedoeld om te onderzoeken wat de voorkeur van de inwoners van Terherne is als er een herindeling komt.

Er zijn 360 formulieren uitgedeeld en precies 200 terugontvangen, een respons van 56%.

Op 2 formulieren is aangegeven dat Boarnsterhim als Boarnsterhim moet blijven bestaan.

Op 8 formulieren is gekozen dat Boarnsterhim als geheel bij Skarsterlân komt.

1 formulier Terherne bij Sneek.

1 formulier Terherne bij Smallingerland.

1 formulier Terherne bij Wymbritseradiel

Op 187 formulieren is gekozen dat Terherne bij Skarsterlân komt (94%).

De heer _____ is georiënteerd op Joure, gemeente Skarsterlân. Hij vindt dat de gemeente het beste opgedeeld kan worden en dat de delen bij omliggende gemeenten ingedeeld worden rekening houdend met de oriëntatie van de bevolking.

De heer _____ heeft kennis genomen van het rapport van WagenaarHoes. Hij heeft in het rapport geen steekhoudende argumenten aan kunnen treffen die de conclusies daarin kunnen staven. Hij wil over argumentatie beschikken voordat hij aan kan geven wat het beste kan gebeuren. Dit rapport voldoet niet aan deze eis.

Mevrouw _____ vindt dat Terherne en de andere dorpen in Boarnsterhim niet ondergesneeuwd moeten worden in een grotere gemeente. Belangrijk is daarom te weten wat het kleine dorpenbeleid is van de omliggende gemeenten.

De heer _____ stelt dat de bevolking van Terherne sterk gericht is op Joure dat op 10 kilometer afstand ligt, voor zaken als scholen, middenstand en artsen.

4. Met welke argumenten moet de gemeente wat ons betreft straks rekening houden in haar besluitvorming over de toekomst van deze gemeente?

Mevrouw _____ vindt dat gelet moet worden op indeling van Terherne bij een gemeente waar ook recreatie en toerisme belangrijk zijn.

Een inspreker zegt dat behouden dienen te worden de aandacht voor recreatie en toerisme en het voort kunnen blijven bestaan van kleine scholen.

De heer _____ vindt dat de service beter moet wat betreft de openingstijden van het publiek in het gemeentehuis, nu –naar hij stelt- van 9.00 – 12.00 uur.¹

Van maandag tot en met vrijdag is het gemeentehuis geopend voor het publiek van 08.30 – 12.00 uur. Daarnaast is het gemeentehuis open op woensdagmiddag van 13.30 – 16.30 uur burgerlijke stand (erkenning, geboorte, huwelijk, overlijden) en op woensdagavond van 16.30 - 19.30 uur (alleen burgerzaken: reisdocumenten, rijbewijzen, verhuizingen, uittreksels).

De heer doet de oproep om het proces niet te lang te maken, maar te streven naar een snelle besluitvorming.

De heer vraagt of bekend is hoe Skarsterlân staat tegenover het opnemen van Terherne. Burgemeester geeft aan dat het gemeentebestuur van Skarsterlân op het standpunt staat de toekomst van Boarnsterhim een verantwoordelijkheid en bevoegdheid is van bestuur Boarnsterhim. Indien de raad van Boarnsterhim in gesprek wil met Skarsterlân, dan staat deze gemeente daarvoor open.

Sluiting

De burgemeester bedankt iedereen voor de gemaakte opmerkingen. De raad zal op 15 december besluiten en de geluiden uit de zaal meenemen. De adviezen zullen zeer ter harte worden genomen. Naast deze opmerkingen uit de dorpen spelen ook nog andere overwegingen een rol bij het uiteindelijke besluit. Dit zal zorgvuldig gebeuren.

Verslag van de gespreksavond over de bestuurlijke toekomst van Boarnsterhim op 28 oktober 2009 in Jirnsum.

Vragen naar aanleiding van de presentatie "De toekomst van Boarnsterhim" van de heer Buma.

Gevraagd wordt wat het percentage is van het tekort op de begroting.

De burgemeester geeft aan dat de begroting van Boarnsterhim rond de 50 miljoen ligt. Het tekort is 6 miljoen, dat is een percentage van ruim 10%.

De heer _____ vraagt of de Artikel 12 aanvraag voor deze gemeente van invloed is op het verdelen. Kan pas worden verdeeld als Artikel 12 is afgerond, of kan herverdelen al van tevoren?

De burgemeester merkt op, dat het bij herindeling gebruikelijk is dat een gemeente schoon/schuldenvrij wordt opgeleverd. Uitgangspunten van het rijk hierbij zijn: uitgaven minimaliseren en opbrengsten maximaliseren. Ook wordt gekeken naar het ontstaan van de problemen; bij problemen door eigen schuld kan een strafkorting worden opgelegd. Het is de vraag hoe diep de gemeente moet gaan om over 5 jaar schuldenvrij te zijn en of de gemeente dit wil. Op 15 december wordt de balans opgemaakt en neemt de gemeente een besluit over herindeling; daarna volgt overleg met het rijk. De gemeente probeert een oplossing te vinden, die met name de burgers zo weinig mogelijk treft. De herindeling en artikel 12 procedure kunnen los van elkaar worden gezien.

De heer _____ freget him ôf wat hy him foarstelle moat by de taken fan Boarnsterhim oangeande de ûntwikkelings yn Ljouwert en It Hearrenfean. De gemeente It Hearrenfean hat gjin belang by Boarnsterhim. Wêrom wurdt hjir no wol nei sjoen?

De heer _____ geeft aan dat Boarnsterhim economisch gezien een ideale positie heeft. De gemeente ligt tussen twee grote steden met economische ontwikkelingen. Daar moet je wat mee doen.

De burgemeester vult aan, dat het hier conclusies uit het rapport Wagenaar Hoes betreft. De gemeente heeft een strategische ligging aan het spoor, aan vierbaans wegen en aan grootscheeps vaarwater. Dit is een ideale positie om economische ontwikkelingen van de grond te brengen. Maar alles moet niet worden volgebouwd.

De heer _____ waarom is niet gekeken om met Sneek meer samen te doen. Bijvoorbeeld op het gebied van watersport. De gemeenten hebben vergelijkbare uitgangspunten.

De heer _____ merkt op, dat er wel met Sneek gesproken is; dit zou een grenscorrectie kunnen worden. Maar voor Sneek zelf spelen nu ook de ontwikkelingen in de Zuidwesthoek.

De heer _____ freget nei it ûnderdiel "identiteit"; yn it rapport Wagenaar Hoes wurdt hjirop de klam lein. Jansen fynt dit net in sterk argumint en sjocht dat dit hjir ek net weromkomt.

De heer Buma geeft aan, dat dit wel meespeelt, maar dat dit niet een reden is om wel of niet te gaan herindelen.

1. Waar ligt onze toekomst: in de huidige gemeente Boarnsterhim of in een andere gemeente?

De heer _____ vraagt zich af over wiens toekomst vanavond wordt gepraat. Het was in Boarnsterhim altijd mogelijk om mee te praten en mee te denken. Bewoners hebben veel tijd gestoken in het maken van een eigen dorpsvisie. Maar helaas bleek dit een luchtballon. Alleen in de hoofdplaats worden plannen gerealiseerd en daar blijft de gemeente steken. De andere kleine 17 dorpen komen niet aan bod. Bestuurders zijn tekort geschoten en er is er maar één echt de dupe: de burger. Jirnsum wil wel praten over de toekomst, maar niet die van Boarnsterhim. Wel over die van Jirnsum en de andere 17 dorpen. Verlos de gemeente uit haar lijden en geef burgers en dorpen hierdoor een betere toekomst. Met deze geschiedenis heeft Boarnsterhim zeker geen toekomst.

De heer _____ fynt it ûndersyk fan Wagenaar Hoes oer it al dan net opheffen fan de gemeente, te koart troch de bocht en koartsein. Wolle jo mei Boarnsterhim fierder, dan sil earst ûndersocht wurde moatte, wat de oarsaak is fan de tekoarten. Dit komt net foldwaande nei foaren. Nei de eardere werindieling is der bygelyks te min jild nei dizze gemeente gongen. It feit leit der dat der

in struktureel tekoart is. Der binne gjin sterke bestjoeren west en benammen gjin sterke boargemasters. Der is ien partij te lang de baas west yn dizze gemeente, de helte fan de tiid. Der moat earst ûndersyk komme nei de oarsaak, pas dêrnei is te sizzen as Boarnsterhim selsstannich fierder kin, as net. Snits wie ek in opsje, mar no net mear, no't dat ek sa'n grutte gemeente wurdt.

fielt neat foar Ljouwert; dêr sprekke se syn taal net iens. It Hearrenfean lokket ek net. Littenseradiel, ek al sa'n grutte gemeente: nee. Al mei al is it selsstannich fuortbestean fan dizze gemeente noch net sa'n minne kar. Dizze opsje seker iepen hâlde.

De hear _____ is foarstanner fan it bestean bliuwen fan de gemeente. It is de moaiste gemeente fan Fryslân. Wy ha alles en hjir bart it. Der binne tal fan mooglikheden, ek mei bygelyks it Prinses Margrietkanaal en op wettersportgebiet. Earst goed sjen oft de gemeente wol opdield wurde moat. Dit is neffens him net nedich. Oer de finansjele problemen seit _____: nei dizze tiid komt der in oare tiid.

De heer _____ ferwûndert him deroer dat yn de Ljouwerter Krante in stik stie, dat Jirnsum stimt foar Ljouwert. It blykt dat 130 minsken (noch gjin 10% fan de ynwenners) meidien ha oan in ynternetynerview. It like as de beslissing al fallen wie en it joech in fertekend byld.

jout oan dat 25 jier lyn, mei de weryndieling, al oanjûn is, dat der in generaasje oerhinne gean moast, foardat it klear wêze soe. Dat docht no wol bliken. As it heal mooglik is, besykje dizze gemeente te rêden en oer de oare mooglikheden seit _____ nee tsjin It Hearrenfean en tsjin Ljouwert. Dêr wurdt der gjin rekken holden mei de gefoelens tan de minsken yn lytse doarpen. Kin it âlde Raarderhim net wer by Littens oanslute? Dan ha we wer in plattelâns gemeente. Ljouwert hat mear belang by de stêd as by it plattelân. Foar Littenseradiel soe benammen de rekreaasje yn Jirnsum fan belang wêze kinne.

Frou _____ is fan berop amtner yn Wûnseradiel. As sy sjocht nei Boarnsterhim dan tinkt se dat it better is dat Boarnsterhim opdield wurdt. Finansjeel, mar ek foar it amtlik apparaat is it foar lytse gemeente hieltiten dreger om al dy taken dy't it ryk opleit oan de gemeenten, oan te kinnen. Dit spilet ek yn Littenseradiel en oanslute by dy gemeente is gjin oplossing foar dizze swierichheden. Derom is it better nei in gruttere gemeente te sjen, lykas Ljouwert en It Hearrenfean. Jirnsum soe bygelyks it bêste by It Hearrenfean passe.

De hear _____ priuwt hjir: de gemeente hâlde en dan mar wer in ûndersyk. Mar ûndersyk is der al genôch west en dat kostet in soad jild en jout wer útstel. Hy kiest foar it Prinses Margrietkanaal as skieding foar oansluten by Ljouwert en It Hearrenfean. In part soe dan ek nei Snits of Wymbritseradiel kinne.

De heer _____ kiest voor opdelen en heeft een voorkeur voor Leeuwarden, gezien de financiële kant en de diepgang. De heer _____ weet, dat in Leeuwarden de WVG goed geregeld is, terwijl dit in Boarnsterhim steeds minder wordt. Voor oudere mensen zou aansluiting bij Leeuwarden een goede keuze zijn.

2. Bij welke gemeente zouden wij hier het liefst aansluiten?

By de antwurden by fraach 1 is al oanjûn dat guon minsken Jirnsum graach by in oare plattelâns gemeente oanslute litte wolle.

Frou _____ jout oan, wol by Ljouwert oanslute te wollen, nettsjinsteande, dat der in twadieling stêd – plattelân ûntstean kin.

3. Welke zaken moeten voor onze toekomst absoluut behouden blijven en wat moet er anders of beter?

De hear _____ woe wolris witte hokker foarsjennings der yn dizze gemeente mear binne as yn oare gemeenten. Der wurdt oanjûn dat it nivo hjir heger leit. Wat gean we missen by oansluten by oare gemeenten, as by selsstannich bliuwen?

De heer _____ geeft aan, dat dit een weergave is van het rapport Wagenaar Hoes. Daarin staat, dat in deze gemeente, in vergelijking met gemeenten van vergelijkbare grootte, meer sportvelden, dorpshuizen en scholen zijn. Bij het behouden van de zelfstandigheid is het huidige nivo van

voorzieningen niet vast te houden. Dan moet er worden bezuinigd. Bij herindeling is er meer kans, dat het relatief hoge voorzieningennivo gehandhaafd kan blijven.

De hear soe graach, foardat hy in kar makket, witte wolle, hokker foarsjennings wy kwyt reitsje soene as de gemeente selsstannich bliuwt. Hoe lang moatte we dan bliede en wêr moatte wy bliede?

De burgemeester merkt op, dat Wagenaar Hoes heeft gekeken naar het dorpenbeleid van omliggende gemeenten en dat de conclusie is, dat omliggende gemeenten over goed dorpenbeleid beschikken. Ze doen hierbij niet onder voor Boarnsterhim. Het is nu nog niet aan te geven, wat zelfstandigheid de gemeente en de burgers gaat kosten. Na het raadsbesluit in december zal in februari volgend jaar hierover meer duidelijkheid komen. Dat er tol betaald moet worden wel duidelijk, maar hoeveel nog niet. Het vooruitschuiven van besluiten kan wel, maar dient dat de burger ook? Als de gemeente gaat herindelen, volgt overleg met het rijk. Blijft de gemeente zelfstandig, dan wordt het weer een heel ander verhaal. De burgemeester nodigt iedereen uit om hierover met fracties te gaan praten.

In ynsprekker jout oan, dat de kar foar It Hearrenfean net makke wurde moat. Yn Boarnsterhim binne we bliid mei de lytse skoallen. It Hearrenfean wol dy lytse skoallen krekt opheffe. It is foar Jirnsum dreech om in goede kar te meitsjen. De sosjale foarsjennings binne tige goed en de measte minsken binne ek tefreden oer de WMO.

De hear seit dat de skiednis leard hat, dat we sa net fierder moatte. Opdiele is it bêste. Hoe swier wage de arguminten dy't yn dizze 9 gearkomsten nei foaren brocht wurde by de definitive beslútfoarming? As de gemeente goed lústert nei de arguminten, dan kinne se mar yn ding beslute: weryndiele. Utsteld wurdt om foar de Súdwesthoeke te kiezen, by Snits, Wymbritseradiel, Wûnseradiel en Nijefurd. Dat binne mear plattelânsgemeenten.

De burgemeester geeft aan dat de gespreksavonden met de dorpen en ondernemers de bouwstenen zijn om tot definitieve besluitvorming te komen. Als de gemeente zich niets zou aantrekken van wat er wordt gezegd, dan is zij geen knip voor de neus waard. Niet iedereen zal het gevoel krijgen: ik heb mijn zin gekregen. Maar er wordt wel geluisterd en er wordt wat mee gedaan. Dat staat hoog in het vaandel bij de gemeente.

De heer vraagt zich af, of Leeuwarden of Heerenveen wel zitten te wachten op een gemeente met zoveel schulden. Is het artikel 12 worden geen bezwaar hierbij?

De burgemeester merkt op, dat volgens de berichtgeving in de kranten, onze gemeente erg populair is en dat andere gemeenten daarvan wel een stukje willen hebben. De procedure is natuurlijk anders; de financiën moeten zo goed mogelijk op orde zijn. Gesprekken met buurgemeenten zijn nu nog niet aan de orde. Eerst moet het besluit van de gemeenteraad op 15 december worden afgewacht. Inzake de schuldenlast wordt overlegd met het rijk. Niet het rijk, maar andere gemeenten zullen bijdragen om deze schuldenlast te verminderen.

De hear fynt dat de agraryske sektor yn dizze gemeente sterk is. Dochs kiest hy foar weryndieling. De gemeente moat der dan wol goed om tinke, dat dy agraryske sektor ek sterk bliuwt.

4. Met welke argumenten moet de gemeente wat ons betreft straks rekening houden in haar besluitvorming over de toekomst van deze gemeente?

De doarpsfisy sa't Jirnsum dy makke hat moat útfierd wurde.

De heer zou graag zien, dat de gemeenteraad op 15 december alleen een beslissing neemt over het wel of niet zelfstandig blijven. Indien besloten wordt tot herindeling, dan dit later beter uitwerken en pas daarna beslissen over hoe deze herindeling zal worden. Daar moet de tijd voor worden genomen. Er zijn nu te weinig afweegfactoren om een goede keuze te maken. Bijvoorbeeld het punt vergunningen aanvragen; dit staat niet in deze rapporten, maar verschilt zeker per gemeente. Sociale voorzieningen zijn in Boarnsterhim prima in orde. Laat dit een afweegfactor zijn naar welke gemeente wij willen verplaatsen.

De ferheging fan de sylsbrêge, de trochfeart fan Jirnsum nei Grou, moat meinommen wurde. Dit is net stopsetten, omt der te min jild wie. As der jild fan't ryk komt moat dit no wol trochgean.

De hear konkludearret, dat Jirnsum ferdiel is oer it al dan net weryndielen fan de gemeente en by weryndielen, hoe't dit dan moat.

Yn de seal wurdt opmurken, dat it spitich is, dat der mar sa'n pear doarspgenoaten binne. It binne mear minsken fan bûten. jout oan, dat doarpsbelang altiten noch in stânpunt ynnimme kin en dit witte litte kin oan de riedsleden. Dizze jûn is foaral om te hearren wat minsken der sels fan fine.

De hear fynt dat de taal gjin belang wêze moat. Net de partijpolityk, mar doarpsbelang is belangryk. Hy soe earst ris yn de kasten fan oare gemeenten sjen wolle, as dêr gjin liken útkomme. Persoanlik hat hy gjin foarkar foar Ljouwert of It Hearrenfean. Weryndiele mei in gruttere gemeente kin wol. Der moat wol sjoen wurde nei hoe't it safier komme koe. Dit hâldt minsken wol dwaande.

Uit de zaal wordt opgemerkt wordt of het wel belangrijk is om te weten hoe het allemaal gekomen is. Het verleden moet gezuiverd worden; het is niet belangrijk om een schuldige aan te wijzen.

De heer (Plaatselijk Belang) is van mening dat hier de mening van het dorp goed is weergegeven. Plaatselijk belang heeft hieraan niets meer toe te voegen.

Sluiting

De burgemeester bedankt iedereen voor de gemaakte opmerkingen. De raad zal op 15 december besluiten en de geluiden uit de zaal meenemen. De adviezen zullen zeer ter harte worden genomen. Naast deze opmerkingen uit de dorpen spelen ook nog andere overwegingen een rol bij het uiteindelijke besluit. Dit zal zorgvuldig gebeuren.

Verslag van de gespreksavond over de bestuurlijke toekomst van Boarnsterhim op 29 oktober 2009 in Reduzum.

Vragen naar aanleiding van de presentatie "De toekomst van Boarnsterhim" van de heer Buma.

De heer [] hat in fraach oer de artikel 12 proseduere en de snelhyd fan weryndielen. As Boarnsterhim fusearret mei oare gemeenten, is de tiid fan finansjele perikelen dan sa'n twa jier koarter as de fiif jier, dy't neamd wurde as Boarnsterhim selsstannich bliuwt? Dy perioade moat sa koart mooglik holden wurde.

De burgemeester geeft aan dat bij een artikel 12 procedure gemiddeld na 5 jaar de financiën weer op orde zijn. Dat kan ook langer duren. De getoonde cijfers zijn de bruto bedragen. De gemeente verwacht dat het rijk bijpast, zodat er over 5 jaar schoon schip is. Maar het rijk kan ook kortingen toepassen, bijv. bij eigen schuld. Korting vanuit het gemeentefonds kan ook worden verwacht. In de discussie over herindeling moet worden bekeken of te betalen bedragen eerder betaald kunnen worden, waardoor de tijd van financiële perikelen wordt ingekort, met daardoor minder "pijn" voor de burger.

De hear [] jout oan, dat dizze gemeente in relatyf grut opperflak hat, mei relatyf net folle ynwenners. In algemiene noarm foar it ryk om gemeenten te finansierjen is benammen it ynwennertal. Binne der op grûn fan de status fan plattelâns gemeente ek oare mooglikheden om jild te krijen om de gemeente steande te hâlden? Bygelyks op basis fan it grûnopperflak; hjir binne in protte lytse diken en der is in protte lân.

De burgemeester beamt dat er in deze gemeente vooral veel water is. Er is veel achterstallig onderhoud, maar dat speelt in meer gemeenten. Een groot deel van dat onderhoud zit in baggerwerkzaamheden. Een benchmark met andere – vergelijkbare – gemeenten is niet echt bemoedigend. Wat het grondoppervlak en de wegen betreft, onderscheidt deze gemeente zich niet van andere plattelands gemeenten. Daar zijn geen mogelijkheden.

Frou [] freget nei it tiidrek fan ûngefear fiif jier, dat de boargemaster jûn earder neamde. Is de boargemaster – dy't tige redsum is en besluten doart te nimmen - ree om sa lang by dizze gemeente te bliuwen en yn dit paad mei de gemeente mei te gean? Wy hawwe minsken fan bûten nedich, want yn Boarnsterhim sels hat wol bliken dien dat eigen minsken dy besluten net nimme kinne.

De burgemeester geeft aan dat hij daarover niet kan beslissen. Als de gemeente zelfstandig doorgaat dan komt er een vacature en komt er een nieuwe burgemeester. Als besloten wordt tot herindeling blijft er een waarnemend burgemeester en wie dat zal zijn, kan hij niet zeggen. Boarnsterhim is er wel mee gediend, dat er een wakker bestuur blijft om de problematiek, die zeer divers is, het hoofd te kunnen bieden.

Frou [] soe graach witte wolle wat boargemaster en wethâlders en de hear [] der sels fan fine om artikel 12 oan te gean en wol selsstannich te bliuwen. Is dy mooglikheid der finansjeel wol? Is dat wol of net ferstannich?

De heer [] geeft aan dat hij – als buitenstaander – de cijfers heeft gezien en dat niets onmogelijk is. Inkomsten en uitgaven moeten op elkaar worden afgestemd. In de situatie van Boarnsterhim betekent dat: inkomsten moeten omhoog en uitgaven moeten naar beneden.

De hear [] freget wêr't it weikomt, dat it rapport WagenaarHoes oanfrege is? Hoe kin akseptearre wurde, dat foar Boarnsterhim as alternatyf opheffing neamd wurdt? Yn oare gemeenten, dy't in gelikense posysje hawwe is weryndieling net oan'e oarder. Wêrom hjir wol en wêr komt dat wei? Wêrom moat dizze gemeente himsels ferneatigje?

De heer [] merkt op, dat andere gemeenten zichzelf ook de vragen stellen die hier aan de orde zijn.

1. Waar ligt onze toekomst: in de huidige gemeente Boarnsterhim of in een andere gemeente?

De hear [] fynt de fraach oer it jild wêzentlik. Yn prinsipe moat de gemeente oer fjouwer oant fiif jier, mei jild fan it ryk, finansjeel sûn wêze om wetlike taken út te fieren. Fraach is

no: wat binne net wetlike taken? Wat kin de boargers fan de gemeente konkreet kwytretsjje as de artikel 12 status ôfrûn is?

De burgemeester geeft als voorbeeld van niet wettelijke taken: het instandhouden van sportvelden, er zijn twee sporthallen, zijn die beide nodig? Er zijn 2 bibliotheken, zijn die beide nodig? Zelfs het onderhouden van het groen langs de weg kan discussiepunt zijn. Maar het is wel duidelijk, dat er teruggegaan wordt naar de basis. Wat moet wettelijk gezien, en hoe ga je dat invullen. De hear _____ fynt it meitsjen fan in kar mei dizze ûndúdlike saken net te dwaan. Ek it ryk is hjiryn net dúdlik. Om no al oan te jaan hokker kant as wy út moatte is noch te betiid. De selsstannichheid noch net opjaan salang dit noch net dúdlik is. Leaver de ûnderhannelings mei it ryk ôfwachtsje en nei twa jier beslute.

Frou _____ hat 40 jier yn in grutte stêd wenne en wit hoe't it field yn in grut gehiel te wenjen. In lytsere gemeente hat as foardiel, dat men ticht by de boarger stiet. Foarsjennings wurde goed ferfield en der kin goed gearwurke wurde mei oare gemeenten. Boarnsterhim moat mear sjen nei de sterke punten fan dizze gemeente en mear gearwurkje mei oare gemeenten, mar wol in selsstannige oemeente bliuwe. Small is beautiful.

De hear _____ tinkt dat dizze fraach achterhelle is. Yn in petear op Omrop Fryslân sei in heechleraar dat yn de trije noardlike provinsjes der 50 gemeenten oerbliuwe moatte, mei bewennersantallen fan 50.000 of mear. It ryk hat dit ûndersyk dwaan litten. Hat it ryk hjiroer al besletten? Hoe grutter hoe mear jild de gemeente krijt? Kin de fraach hjir dan net better wêze: wêr geane wy hinne en wat gemeente past it bêste by ús? Siksma soe kieze foar Ljouwert, om't dat it tichtste by leit. Mar hy is bang, dat wy dan fan de rein yn'e drip komme. Sjoch bygelyks mar nei it Saailân, Frysk Museum en de súdlannen dy't noch iepen lizze. Krije we der dan wol wat foar werom?

De hear _____ hat yn Ljouwert wenne en dêr yn de gemeenterie sitten. Ek yn Liouwert binne besunigings te ferwachtsjen de kommende pear jier, sa'n € 20 miljoen is nei Reduzum kaam omt it in libben, warber doarp is. Yn Ljouwert wurdt dochs praat oer 'ús stêd' en net oer de doarpen deromhinne. Oangeande bestimmingsplan en warberens moatte saneamde mingde doeleinen stadichoan fermindere wurde. Plannen yn bûtendoarpen wurde faaks tsjinwurke. _____ pleitet derfoar om de artikel 12 status yn te gean en de gemeente finansjeel sûn te meitsjen. En net te hastich. Yn earste ynstânsje moat de gemeente selsstannich bliuwe.

De hear _____ seit dat yn ien fan de rapporten stiet, dat by selsstannich bliuwen de organisaasje ûnder druk komt te stean. Der is net genôch bestjoerskrêft _____ is it hjir net mei iens. Út wat yn it ferline bard is, moatte gjin foarriedige konklúzjes lutsen wurde. In gemeentebestjoer moat tichtby de boarger stean. Dêrom net nei Ljouwert.

De hear _____ jout oan, dat it yn in gruttere gemeente dreger is om kontakt te lizzen mei boargers. As Boarnsterhim by Ljouwert komme soe, wurdt it opperflak folle grutter en der komme in soad doarpen by en de oandacht moat dan ferspraad wurde. Riedsleden dogge fansels harren bêst om kontakt mei de boarger te hâlden, mar by in gruttere gemeente is dat lestiger.

De hear _____ fan doarpsbelang: der is rûnfregjen holden ûnder alle ynwenners van Reduzum oer hoe't sy tinke oer al dan net weryndielen. Fan de 450 adressen binne der 230 reaksjes weromkaam, dat is mear as de helte. Fan dy 230 reaksjes is in tredde part fan de minsken foar selsstannich Boarnsterhim bliuwen (33%). Twa tredde fynt dat it sa net mear kin en kiest foar weryndieling: Reduzum nei Ljouwert (34%), Reduzum en gânsk Boarnsterhim nei Ljouwert (9%). Guon minsken wolle wol nei Littenseradiel (16%) of oars (8%): nei oare gemeenten of soene Reduzum sels wol graach selsstannich sjen wolle. Fan minsken dy't net reagearre ha jouwe guon oan, dat sy noch gjin antwurd jaan kinne, om't net bekend is wat oare gemeenten te bieden ha. Foaral de fraach as de ynfloed op eigen doarp bestean bliuwe kin is tige wichtich. It behear, ûntwikkeljen fan eigen plannen en dy útfiere, mei stipe fan de gemeente, is tige wichtich foar Reduzum. Kin bygelyks it model doarpsbehear oerein bliuwe? As selsstannich bliuwen finansjeel sjoen net kin, is it dan wol mooglik om de eigenhied en beslútkrêft te hâlden?

De hear _____ fynt dat emoasjes in te grutte rol spylje. As Boarnsterhim al by Ljouwert giet, feroaret der net safolle. Hy bliuwt yn itselde hûs wenjen, yn itselde doarp. Sjoen de lizzing soe de

noardlike helte fan de gemeente wol nei Ljouwert kinne. It súdlike part soe ferdield wurde kinne neffens de âlde gemeenteferdieling, mei in tal grinskorreksjes. It giet der om, wat yn de takomst it bêste is foar de ynwenners. Net om no, mar om oer bygelyks fiif oant tsien jier. De lêste fiif jier is der finansjeel sjoen in protte bard.

_____ kent gjin artikel 12 gemeente wêr't de begrutting, mar ek it fermogen sa negatyf is. As de gemeente selsstannich bliuwt is de kâns grut, dat it der oer acht jier noch sa hinne leit. Der moat no de bêste oplossing keazen wurde, sadat der in wetlik foarsjenningsnivo komt. Ek om de foarsjennings te behâlden.

Frou _____ hat yn de riedsgearkomste heard, dat it kiezen foar sa gau as mooglik weryndielen, in bettere ûnderhannelingsposysje oangeande de artikel 12 status jout, om jild te krijen en miskien ek wol mear jild? Ha wy dan wol in kar? Se fynt it net korrek dat der minder jild komt as de gemeente selsstannich bliuwe soe. WagenaarHoes kin net oardiele oer in oar syn/har identiteit.

_____ hat keazen foar Reduzum om te wenjen en net foar Ljouwert, dêr hat se earder al 22 jier wenne. Reduzum is in plattelânsdoarp en heart net by de stêd. As it mooglik is, selsstannich bliuwe.

De burgemeester merkt op dat probieren er zelfstandig uit te komen ook bestuurlijk gezien de mooiste uitdaging is. Maar dit zal een aantal jaren gaan kosten, ook voor de burgers. Bij de keuze voor herindeling krijgt de gemeente geen extra geld als een soort van bonus. De gemeente zou in de onderhandelingen met het rijk willen probieren het geld, dat anders over een reeks van jaren naar Boarnsterhim zou gaan, naar voren te halen, zodat sneller orde op zaken kan worden gesteld. Maar die onderhandelingen moeten nog beginnen en ze kunnen jaren duren. Het belang van de burger moet voorop staan.

Frou _____ freget as de boarger dan sels ek kieze mei foar syn eigen belang, bygelyks yn in referendum? De opkomst by in referendum is faaks folle grutter op jûnen as dizze.

De hear _____ jout oan, dat it oan de rie is om in beslút te nimmen oer al dan net in referendum.

De hear _____ hat ek stimd om by Ljouwert te gean. Hy wennet hjir no 24 jier en hat al dy tiid it gefoel hân dat wy net echt bestjoerd waarden. It lêste healjier is der ynienen feroaring yn kaam. Der bart fan alles en de sfear yn de rie en yn stikken en kranten is ynienen hiel oars. As WagenaarHoes ek ûndersocht hie oft it mooglik wêze soe om mei minsken fan bûten en in saaklik bestjoer Boarnsterhim yn libben te hâlden, hie it antwurd wolris hiel oars wêze kind.

De hear _____ jout oan, dat by trochgean mei Boarnsterhim wy oer fiif oant seis jier wer yn de swierrichheden sitte. Foarsjennings dy't net wetlik binne, dêr sil dan op besunige wurde en sportfjilden sille miskien sletten wurde moatte. Dêrom kiest hy foar weryndiele.

De heer _____ soe graach witte wolle hoe't gemeenten - wêr't miskien mei fusearre wurdt - der finansjeel foar steane. Lytse doarpen ha altiten it gefoel hân oan'e fuottenein te sitten. Dêr is lykwols wol in soad foar dien de lêste tsien jier. Mar yn in nije situaasje moatte jo der wol rekken mei hâlde, dat jo der finansjeel miskien net better op wurde en jo bliuwe op it fuottenein sitten.

Frou _____ wol graach witte oft it jild dat der miskien earder komt, nei Boarnsterhim giet of as dat fuort nei Ljouwert ta giet by weryndielen.

De burgemeester geeft aan dat het bedoeld is om hier de achterstanden weg te werken.

2. Bij welke gemeente zouden wij hier het liefst aansluiten?

De hear _____ freget as der - neist de al neamde mooglikheden by fraach ien - ek oare opsjes binne as Ljouwert.

Frou _____ is mei sin op it plattelân wenjen gong. Wêrom kinne wy net nei in gemeente as Littenseradiel? Dat is ek in plattelâns gemeente.

Fanút de seal komt noch in reaksje op de sifers sa't dy der lizze. Dy sifers binne it risseltaat earne fan. It bouwen op dy sifers by beslútfoarming oer hokker oplossing ek, is gjin goede saak. Leaver earst ferkiezings en dan oan de slach. Der moat wurke wurde mei sifers dy't oanjouwe, dat it ek oars kin, yn de sfear fan it lêste healjier. Dan kin de boarger der dan ek oer meiprate; dat kin no net.

3. Welke zaken moeten voor onze toekomst absoluut behouden blijven en wat moet er anders of beter?

Ut de seal wurdt frege as der allinnich mar rasjoneel tocht wurde mei. Reduzum is in doarp wêr't minsken mei elkoar binne. Dat makke Reduzum. Doarpsbehear wurket dêr ek oan mei en dat moat behouden bliuwe.

De hear _____ fynt dat wy mei Ljouwert better út binne as mei oare gemeenten. It moat al raar wêze as yn Ljouwert it doarpsbelang net serieuus nommen wurdt. Ljouwert is ek ferdielend yn wiken en doarpen en eltse wyk kend syn eigen wethâlder. En Ljouwert wol ús wol ha. Troch de artikel 12 status wurde de finansjele problemen glêdstrutsen. Dit wurdt betelle ut it gemeente-fûns, wêr't alle gemeenten fan ús lân oan bydrage. Weryndieling levert Ljouwert mear ynweners op en it wurdt dan in frij sterke gemeente. Dit is ek fan belang foar de foarsjennings yn ús gemeente.

Frou _____ fynt dat dizze fraach ynhâldt dat we ynleverje moatte as wy by in oare gemeente komme. Is dat sa? De foarsjennings moatte bliuwe. As de gemeente straks wer sûn is, kin yn ûnderhannelings meinaam wurde, dat wat belangryk is foar de minsken, behâlden bliuwt.

De heer _____ soe it moai fine dat yn elts gefal Reduzum, Aegum, Friens en Idaerd byelkoar bliuwe kinne, ek by in weryndieling.

Frou _____ is bang dat weryndiele by in oare gemeente foar lytse doarpen noch hurder fjochtsjen wurdt. Dat is no ek al faaks sa. Miskien is in grutter doarpsbelang fan meardere doarpen, hjirfoar in oplossing? Dan miskien ûnder de wjukken fan Reduzum?

4. Met welke argumenten moet de gemeente wat ons betreft straks rekening houden in haar besluitvorming over de toekomst van deze gemeente?

Ut de seal komt de opmerking, dat ien fan de wichtichste saken bestemmingsplannen binne en dan benammen dy foar it bûtengebied. By oanslute by de stêd is de kâns grut dat de stêd oer guon saken hinne rint. Bygelyks de plannen foar wynmûnen tusken Wurдум en Reduzum. Ek punten út it ûndersyk fan Doarpsbelang soenen meinaam wurde moatte. Wy moatte by in goede finansjele gemeente komme. Fungearje as in soarte fan dielrie; dat we hjir wat te sizzen ha. In advisearjende rol. Reduzum moat Reduzum bliuwe kinne. Aktyf. Doarpsbehear útfiere. Lytse doarpen binne wichtich. En de eigenwize hâlding fan Reduzum moat bliuwe, bygelyks it koartlyn iepenjen fan in partikulier paad yn Reduzum.

De hear _____ wurket by de gemeente Ljouwert, mar wennet yn Reduzum. Hy is foar oansluting by de gemeente Ljouwert, om't hy tinkt dat we der hjir oars mei elkoar net út komme. It moat oars en der moat sjoen wurde nei de perspektieven yn de fierdere takomst. Wat de measte libbenskrêft jout foar de takomst. De lange termyn bepale litte.

Frou _____ wol graach dat it helpoanbod en tsjinstoanbod foar minsken mei in beheining tagonklik bliuwt. De WMO is gemeentlik, dit moat tichtby de minsken wêze en dat moat sa bliuwe.

Frou _____ jout oan, dat der no saneamde "keukentafelgesprekken" fierd wurde, wêr't de fyzje foar Reduzum makke wurdt. Se tinkt dat we fierder moatte mei Ljouwert, mar dizze fyzje foar Reduzum en de al earder neamde doarpen moat wol meinaam wurde.

Ut de seal komt de opmerking, dat weryndiele by Ljouwert in gebiet jaan soe, dat minstens twa kear sa grut is as no foar de gemeente Ljouwert. Der komme dan ek folle mear doarpen by. Yn Ljouwert is gjin plattelânsbelied of rekreaasjebelied. Wy wolle op it plattelân wenje. Ljouwert sil yn elts gefal gearwurkje moatte mei de gemeente It Hearrenfean om útfiering te jaan oan dit griene hert fan Fryslân. Dat griene hert wolle wy graach hâlde.

Frou _____ hat heard, dat in fúzje net fiif jier, mar wol tsien jier duorje kin. Hjir sit sy net op te wachtsjen.

Ut de seal wurdt oanjûn dat yn de fyzje fan it doarp in soad ferwurke is. It stimulearjen fan wurkgelegenheid op'e doarpen is tige wichtich. Sa ek it behâld fan skoallen yn lytse doarpen.

De heer _____ hat soarch foar de kommende jierren oer it jild foar ûnderhâld fan grien, doarpen en diken. In protte grien wurdt no kapt om't it net sûn is. Ynwenners fan Friens ha oanbean om dit sels op te lossen en ek sels oan te plantsjen. Neffens de gemeente mei dit net, want alles

dat feroarsake wurdt troch eigen plantsjen is foar rekken fan eigen rekken. Dit inisjatyf om te behâlden wurdt net beleanne.

Frou freget har ôf as it wol better wurdt, as wy by Ljouwert komme.

Sluiting

In zijn slotwoord merkt de burgemeester op, dat ook in andere dorpen geluiden waren over zelfstandigheid. Dit zou dan straks achttien gemeenten opleveren?

Indien wordt gekozen voor herindeling, dan gaat de gemeente niet deemoedig naar andere gemeenten, maar natuurlijk met een fiere houding. Er is wel wat te brengen. In het rapport WagenaarHoes is ook het dorpenbeleid in andere gemeenten in beeld gebracht. Dit zal zeker onder de aandacht worden gebracht.

De gemeenteraad is serieus bezig met deze rondgang langs de dorpen. Het gaat om burgerparticipatie. Het is nog niet beslist en er wordt serieus naar argumenten geluisterd. Dit wekt natuurlijk ook verwachtingen, daar moeten we waakzaam voor zijn. Natuurlijk kan er geen 100% garantie worden gegeven. Ook niet als het wel op herindeling uitdraait. Dan zijn er namelijk nog meer partijen die hierover meepraten, zoals de provincie, de staatssecretaris, de minister en de Tweede en Eerste Kamer.

Er moet worden gekeken naar een duurzame oplossing. Wat is het beste voor de burgers. Als samenvoegen met een andere gemeente over vijf jaar ook problemen zal geven, heeft dit geen zin.

Alle argumenten worden meegenomen bij de beslissing van de gemeenteraad op 15 december a.s. Hierbij is het dorpenbeleid erg belangrijk. Dat is namelijk de omgeving waar je je thuisvoelt. Je gaat niet verhuizen om in een gemeente te willen wonen, maar je gaat verhuizen om in een dorp te willen wonen en daar de vruchten van te plukken.

Verslag van de gespreksavond over de bestuurlijke toekomst van Boarnsterhim op 2 november 2009 in Grou.

Vragen naar aanleiding van de presentatie "De toekomst van Boarnsterhim" van de heer

De heer s benijd nei it advys fan de hear Buma sels.

De heer vindt dat zijn eigen mening hier niet ter zake doet. Zijn rol deze avond is die van een neutrale inleider op de discussie die gevoerd wordt over ontwikkelingen in gemeenteland over schaalvergroting, de positie van Boarnsterhim daarbij en samenvatter van de gehouden onderzoeken..

De heer hat heard dat der oer 4 jier wer wat op stapel stiet. Wêr giet it dan om? Stiet de weryndieling en de artikel 12 prosedure mekoar yn't paad? Of kin dit ek los fan elkoar plakfine?

De burgemeester geeft aan, dat beide trajecten los van elkaar kunnen plaatsvinden en het ene hoeft niet op het andere te wachten. De artikel 12 status duurt ongeveer 4 of 5 jaar, dit wordt in overleg met het rijk bepaald. Na die periode moet de gemeente dan op nul uitkomen. Deze termijn wordt alleen gehaald, als het rijk al onze wensen honoreert. Ook bekeken wordt, hoe de gemeente in deze situatie terecht gekomen is. Eventueel kan het rijk dan nog straffkortingen opleggen. De bijdrage wordt betaald uit het gemeentefonds.

In het artikel 12 pad moet ervan worden uitgegaan, dat de opbrengsten gemaximaliseerd en de uitgaven geminimaliseerd moeten worden. De gemeente streeft ernaar de burger zo weinig mogelijk te raken in portemonnee of voorzieningen. Op 15 december beslist de gemeenteraad over welke koers gevaren gaat worden.

Frou freget hoe't it kin dat der yn 2004 noch in posityf saldo wie en dat dit yn 2008/2009 der hiel oars útsjocht. Hoe koe der yn fjouwer jier sa'n delgong wêze en om hokker projekten giet it dan?

De burgemeester deelt mee, dat de analyse over hoe het zo is gekomen nog gemaakt moet worden. Daarna wordt deze analyse in de gemeenteraad besproken, ook om herhaling in de toekomst te voorkomen. Door zogenaamd nemen van verliezen in één keer is het grote verschil tussen de jaren ontstaan. Het ging hier met name om de afboeking van kosten die gemaakt zijn op de voorgenomen bouw van de brede school en zo waren er nog enkele posten die in één keer zijn opgenomen.

De heer is verwonderd dat de analyse nog gemaakt moet worden. Hier wordt alleen over oplossingen gesproken en het lijkt erop dat de burger moet dokken voor de fouten van het verleden en juist daaruit moet je leren. In het verhaal van de heer mist openbare orde en veiligheid als taak van de gemeente. Is dit met opzet weggelaten?

De heer merkt op dat dit niet met opzet is weggelaten. Onder openbare orde en veiligheid valt bijvoorbeeld ook de politie en dat ligt niet alleen bij de gemeente.

Mevrouw heeft een vraag t.a.v. de artikel 12 status. In het rapport krijgt zij door het interview met de burgemeester van Leeuwarden de indruk, dat door bemoeienis van de gemeente Leeuwarden de artikel 12 status in onze gemeente wat minder zwaar uit zou vallen. Klopt dit? Hoe moet dit in de praktijk worden gezien? Wordt de samenwerking geïntensiveerd?

De burgemeester denkt dat de heer bedoeld heeft te zeggen, dat in zijn algemeenheid voor samenvoegen met een andere gemeente, de gemeente schuldenvrij moet worden opgeleverd. Daarom is de artikel 12 procedure nu nodig. Je zou bij herindeling afspraken met het rijk kunnen maken om niet helemaal tot op het bot te gaan, maar al eerder te stoppen en met andere gemeenten in gesprek te gaan om tot een oplossing te komen. Dat is een proces van onderhandelingen. We moeten wel zelf eerst grotendeels de problemen oplossen en die niet doorschuiven naar een andere gemeente.

Ter bemoediging wil de burgemeester wel zeggen, dat alle gemeenten in Nederland op het gebied van onderhoud een behoorlijke achterstand hebben. Die is niet overal inzichtelijk. Hier is alles op een rij gezet en daarom lijkt het bedrag van meer dan € 30 miljoen wel heel erg groot. Van dit

door het rijk te betalen bedrag zal daarom door het rijk een percentage worden afgehaald, omdat ook andere gemeenten achterstand hebben.

It is de hear net hielendal dúdlik wêr't de rie in desimber oer beslute moat. Oer de takomst fan Boarnsterhim? Hoefier kin de rie dat beslute en kin dizze rie dêroer wol in beslút nimme? Dizze rie is nammentlik mei ferantwurdlik foar dizze problemen.

De burgemeester geeft aan dat deze raad bevoegd is om al dan niet door te gaan met Boarnsterhim. Ook bij honorering van artikel 12 blijft deze raad bevoegd om hierover te beslissen. Het college is van mening dat snelheid geboden is. Als er een nieuwe raad moet komen, moet er na de verkiezingen een nieuw college komen en zo wordt het snel de 2e helft van 2010 voordat er weer actie ondernomen kan worden. Volgende week praat deze raad over de saneringsvisie; waar kan worden bezuinigd. En ook in februari 2010 zal deze raad dit saneringsplan behandelen en concreter uitwerken.

De hear freget: as de rie yn desimber beslút, bart dat dan ek?

De burgemeester merkt op, dat de raad besluit en daarmee een richting aangeeft. Daarna kunnen provincie, staatssecretaris, minister en Tweede en Eerste Kamer hierover ook nog besluiten. Dit hele proces neemt – rekening houdend met alle wettelijke termijnen – zeker drie tot vier jaar om dit af te ronden.

1. Waar ligt onze toekomst: in de huidige gemeente Boarnsterhim of in een andere gemeente?

De heer merkt op dat er in de zaal weinig leeftijdsgenoten zijn (zelf is hij 37jr). Regeren is vooruitzien en het is zaak om naar de toekomst te kijken. Om als gemeente bestaansrecht te hebben moet die gemeente een bepaalde schaalgrootte hebben. Momenteel zijn de voorzieningen slecht en onderhoud is er nauwelijks. En het wordt nog minder. Wie wil er straks nog in deze gemeente wonen?

pleit ervoor om te kijken bij welke gemeente het beste aangesloten kan worden. Dit duurt al 25 jaar en heeft niks opgeleverd. Daarom: raad pak je verlies, stap op en kies voor de toekomst. En die is niet voor een zelfstandige gemeente.

De hear is ûntefreden oer twa saken. Hy is hiel belutsen by de gemeente. No blykt dat wy miskien al tsientallen jierren net goed bestjoerd binne troch dyjingen, dy't keazen binne troch de boargers. Ek oer it troch it kolleezje ynsleine trajekt oer de weryndieling is Hiemstra net tefreden. Gjinien fan de politike partijen hawwe yn it programma stean, dat op 15 desimber besletten wurdt oer al dan net opjaan fan dizze gemeente. Dit is sa'n belangryke fraach dat de ynwenners har dêr earst oer útsprekke moatte. Riedsleden ha neffens no gjin rjocht fan praten. Yn de krante stie al dat Boarnsterhim net fuortbestean kin. De riedsleden meie oan'e hân fan it programma noch wolriis neisjen oft se hjir sa wol oer beslute kinne, want oan de kiezers is net frege as se hjir wol it lêste wurd oer ha meie.

De heer merkt op dat het vanavond vooral gaat over de gigantische tekorten, hoofdzakelijk toe te schrijven aan twee partijen. PvdA – de grootste boosdoener – en CDA. Stem niet op één van deze beide partijen en laat deze partijen naar de zijkant gaan. is van mening dat de financiën bepalen hoe we verder moeten, dan gewoon maar de boel verdelen.

De heer tinkt dat it opskriuwen fan alle kosten net swier is, mar it is wichtiger om in kar te meitsjen oangeande útjeften. It wurdt tiid foar wat positive dingen. We moatte earst de artikel 12 proseduere ôfwachtsje en de konsekwinsjes dêrfan besjen. Dêrnei, nei dy fif jier, wer fierder sjen. Weryndieling hat bewezen dat dit gjin finansjele foardielen jout foar de boargers. De rie moat foar in beslút goed ynventarisearje as weryndieling wol sa foardielich is. En earst analysearje hoe't it safier komme koe.

Frou slút har oan by de sprekker oer it stik yn de krante oer weryndieling. Hat 15 desimber noch wol sin? It CDA hat him al útsprutsen en de PvdA hat hjir gjin rjocht fan sprekken. Dy wist al earder dat de artikel 12 status der oan siet te kommen en hat neat dien. Dy party hat gjin rjocht op in grutte mûle yn de folgjende riedsperioade. Earst fiif jier trochgean en as selsstan-nich bliuwe dan folslein net mear kin, oanslute by Tytjerksteradiel.

De heer van plaatselijk belang geeft aan een hekel te hebben aan zwarte piet spelletjes. Dat heeft geen zin. We zijn hier nu om er met elkaar over te praten. In het verleden zijn er drie

gemeenten bij elkaar gevoegd, waarvan de boeken niet op orde waren. Eén gemeente had geld en twee waren armlastig. Het noemen van namen doet niet veel recht aan de geschiedenis. De situatie is er en daar moeten we uit komen. Plaatselijk belang is hier om te luisteren.

De heer _____ fynt ek dat we foarútsjen moatte. Hy soe graach kwaliteit ha wolle. Dêrom be-
liedsterreinen opknippe; it boargerloket en plysjeburo hjir litte en de rest opdiele.

De heer _____ vraagt of er bewijsvoering is dat er een relatie bestaat tussen inwonersaantal
van een gemeente en de bestuurskracht van die gemeente. Hij kan zich voorstellen, dat een klei-
ne gemeente wel degelijk bestuurskracht kan hebben. Het is belangrijk om hiernaar te kijken in
verband met herindeling. Dat komt de bewoners ten goede.

Volgens de heer _____ kun je bestuurskracht niet relateren aan het inwoneraantal van een ge-
meente.

De heer _____ vindt Boarnsterhim in potentie een mooie gemeente, maar het is wel een sa-
mengevoegde gemeente met een beetje een valse start. Het is jammer dat de gemeente geen be-
staansrecht meer heeft, maar het punt om daar nog naar te zoeken is geweest. Nu is het zaak
om verder te gaan, richting kansrijke buurgemeenten. Voor Grou is dat samenwerking met Leeu-
warden en uiteindelijk samen met Leeuwarden verder.

2. Bij welke gemeente zouden wii hier het liefst aansluiten?

De gespreksleider, de heer _____, merkt op dat bij de beantwoording van vraag 1 al en-
kele gemeenten genoemd zijn door de sprekers.

De heer _____ is van mening dat de zaak tot nu toe vrij negatief wordt benaderd. Kan het aantal
inwoners niet worden vergroot? Bij de zoektocht naar nieuwe wegen zou Boarnsterhim kunnen
zoeken naar aansluiting bij nieuwe gemeentes in de buurt. Leeuwarden komt steeds meer naar
het zuiden toe. Het groene hart wordt langzaam maar zeker aangetast. De as Leeuwarden-
Heerenveen baart hem zorgen. _____ zou niet graag zien, dat die as gaat lijken op de as Joure-
Groningen, die grotendeels volgebouwd is met industrie. Voor deze gemeente geen stedelijke be-
stuurders die uitmaken wat hier gebeurt, maar zoveel mogelijk proberen een agrarisch-
/recreatieve gemeente te blijven. Op zoek gaan naar een gemeente die dit ook wil en met de pro-
vincie in overleg of dit een logische indeling kan zijn, om zo een grotere plattelandsgemeente te
verkrijgen.

De heer _____ vindt Boarnsterhim als kiem van een grote plattelandsgemeente een prachtige
gedachte, maar denkt dat dit een illusie is. We hebben nu een gemeente die niet goed functio-
neert. Je hebt de tijd niet om dit te regelen. Aansluiten bij een sterke partner is, onder voorwaar-
den, beter. Voorwaarde is wel, dat het karakter van Grou en omgeving, inclusief water blijft be-
houden. Het moet geen stedelijk gebied worden.

De heer _____ is het hier niet mee eens. Een flinke plattelandsgemeente is een totaal geheel. Bij
een stad horen geeft een heel ander beeld. De stad neemt dan de beslissingen en dit is voor het
groene hart van Friesland niet in het voordeel. De stad wil alleen maar uitbreiden.

De heer _____ is voormalig inwoner van Leeuwarden en wil niet dat Leeuwarden Boarnsterhim
inpijkt. Leeuwarden wil alleen maar groter en verniet alles. Er blijft niets over en alles wordt vol-
gebouwd.

De heer _____ is it iens mei de heer _____. Grutter is net altiten better. Earst as artikel 12
gemeente trochgean, want wy moatte dochs earst lyk foardat we ûnderhannelje kinne mei oare
gemeenten. Earst beslute om te sanearjen.

De heer _____ wol ek net nei Ljouwert. Wy binne in plattelânsgemeente mei in eigen karakter.
Hy wol oarder op saken stelle en de flaters opsykje. Minsken de stêd binne minder belutsen by it
bestjoer as op it plattelân.

De heer _____ freget as der ek minsken binne dy't foar Ljouwert keazen ha.

De heer _____ stelt voor af te wachten wat er bij andere gemeenten gebeurt met herin-
delingen. Hij voorspelt dat de provincie de regie hierin gaat nemen, omdat het aantal gemeenten
dat wil gaan samengaan gaat toenemen. Boarnsterhim heeft een strategische plaats in de provin-
cie.

De heer _____ vindt dat er nu actie ondernomen moet worden en dat een standpunt ingenomen moet worden. Niet nog langer wachten. En niet nogmaals een onderzoek en nog jaren aanploeteren. Dan wil geen enkele gemeente meer samenwerken. Hij kiest voor Grou richting Leeuwarden en de zuidkant van het kanaal richting Heerenveen.

De heer _____ merkt op dat het hem verbaast dat _____ praat over de generatie die veel belang heeft bij de voorzieningen waar nu al zeven jaar over wordt gepraat, namelijk de brede school. Het gros van de mensen in deze zaal heeft geen kinderen meer op school. Is de generatie van _____ tevreden met dit wanbeleid, of heeft die generatie niet meer de daadkracht om zich hier persoonlijk te vertegenwoordigen? De gemeenteraad moet afwachten tot er een goed huwelijksvoorstel komt van een andere gemeente en zich nu niet – met deze schuldenlast – op de markt brengen. De partijen hebben hier te grote wensen gehad, die niet meer realistisch waren.

3. Welke zaken moeten voor onze toekomst absoluut behouden blijven en wat moet er anders of beter?

It Sint Piterfeest moat bliuwe. Sinterklaas mei net nei Grou.

Ut de seal komt de opmerking dat der eins wer in swimbad yn Grou komme moat.

Der wurdt frege om mear yn te setten op rekreasje. Dat kin in ekstra driuwfear jaan om de gemeente wer fuorút te bringen.

De hear _____ soe Grou graach hâlde wolle as plak foar beslútfoarming. Nei de stêd is net goed foar in plattelânsdoarp as Grou.

De heer _____ wil dat Grou als watersportcentrum goed naar voren blijft komen. Gelukkig wordt er de laatste jaren weer wat meer aan gedaan. Één van de voorwaarden voor herindeling naar deels Leeuwarden, deels Heerenveen zou moeten zijn, dat Grou als watersportcentrum zich sterker kan ontwikkelen. Bijvoorbeeld als tweede watersportplaats, na Sneek.

De heer _____ meent dat er zeker dingen zijn die beter kunnen, naast de watersport. Zoals een goede middenstand in het centrum van Grou. De ene winkel na de andere vertrekt en het aanzien van het centrum gaat naar beneden. Graag hiervoor aandacht.

De hear _____ fynt dat it grûngebiet om Grou hinne ek tige wichtich is. Jo moatte der net oan tinke: it skutsjesilen fanôf in oar syn grûn. Dêrom in lyts bytsje oer it kanaal hinne net nei It Hearrenfean, mar dit by Grou hâlde. Dit jildt fansels ek foar Hôflân en Leechlân.

4. Met welke argumenten moet de gemeente wat ons betreft straks rekening houden in haar besluitvorming over de toekomst van deze gemeente?

De hear _____ telt út dat alle ynwenners fan Boarnsterhim op 3 maart 2010, as se stimmen geane, dan in briefke krije. Dêrop kinne se oanjaan, as de gemeente bestean bliuwe moat of net. Hy fynt net dat de riedsleden dy't der jûn binne, nei oanlieding fan wat der jûn sein is, opskeapt wurde kinne mei de ferdielde miening fan mar in part fan de ynwenners fan Grou. Mar 1,5% fan de Grousters is hjir nammentlik oanwêzich. Dit liket him net logysk.

De hear _____ jout in lyts stikje skiednis fan de gemeente Boarnsterhim oangeande de ynwennersoantallen yn de rin fan de jierren. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) jout oan, dat de meast ideale grutte tusken de 20.000 en 80.000 ynwenners is. Dat is wol in hiel grutte marge. Der is nea oantoand, wat de meast optimale gemeente is kwa ynwennersoantal. Under-syk fan buro Berenschot fan in pear jier werom hat sjen litten, dat skaalfergrutting en weryndieling faaks negatiever útpakt as tocht wie. De finansjele konsekwin-sjes binne faaks grutter as fan-tefoaren bekend is. It belang fan de boarger moat foarop stean, mar ek de berikberens fan de gemeente is wichtig. By weryndeling mei mear gemeenten duorret it faaks wol 8 – 10 jier foar-dat it âlde gemeentegefoel fuort is. Is it miskien net better om tsjinsten yn te keapjen? Neigean wat de eigen kwaliteiten binne. Besjen wat minder goed giet en dy tsjinsten dan ynkeapje. Bosma twifelt tusken sterker meitsje fan de gemeente as in partner sykje. Hokker partner dat wêze soe, wit hy op dit stuit net.

De heer vraagt aan raadsleden en burgemeester en wethouders om andere gemeentes te vragen naar hun visie en hun kijk op de zaken die hier vanavond naar voren zijn gekomen.

De heer pleit derfoar om it sanearringstrajekt sa koart as mooglik te hâlden. De offers binne al brocht troch ynwenners en wy sitte der net op te wachtsjen. Ek net de jongere generaasje hjirmei opsadelje.

De hear freget him ôf wat de finansjele posysje fan oare gemeenten is. Ljouwert bygeliks is ek krekt út de artikel 12 status. Hjir goed nei sjen oars sitte wy oer in oantal jierren wer mei itselde.

De burgemeester geeft aan dat de positie van omliggende gemeenten duidelijk beter is dan die van onze gemeente. Belangrijker is eigenlijk hoe onze toekomstige financiële positie is. Dat moet je afzetten tegen de positie van de andere gemeenten.

De heer is van mening dat we niet meer voor de vraag staan of we willen aansluiten bij de andere gemeente, maar dat het noodzaak is dat we dat doen. Een zo goed mogelijke keuze maken en onder voorwaarden aansluiten bij een andere gemeente. Behoud van het karakter van deze gemeente is één van die voorwaarden.

Sluiting

De burgemeester wil de avond afsluiten met nog enkele opmerkingen.

Over het voorstel om besluiten over de verkiezingen heen te tillen: de raad is nog steeds het hoogste orgaan in de gemeente en heeft het recht om besluiten te nemen. Deze raad brengt ook de politieke moed op in hun periode nog besluiten te nemen, om tot een oplossing te komen. Het is niet zo, dat we deemoedig, met de hoed in de hand naar een andere gemeenten zullen stappen. Deze gemeente heeft wel degelijk wat te bieden.

Over het voorstel om eerst af te wachten: dit geeft geen comfortabele positie; je moet zelf het roer in handen houden.

Of de gemeente nu wel of niet zelfstandig verder gaat, het gaat in beide gevallen pijn doen. Het is zaak om daar doorheen te bijten. Daarna zal er licht aan de horizon zijn.

De gemeente moet ook onderhandelingen aangaan, bijvoorbeeld over het winkelbestand van Grou. Hier zijn wel mogelijkheden, maar er is geen geld. Als de raad besluit tot herindeling is het zaak om hiervoor te vechten. De gemeente wordt beslist niet verkwanseld.

Over de opmerkingen over een plattelandsgemeente; dit is goed voor te stellen, het is een aantrekkelijk perspectief. Het is jammer dat we nu als vechters in dit traject staan. De te maken keuzes worden niet alleen door de gemeenteraad maar ook door provincie, minister, enz. genomen.

Er wordt gekeken naar een duurzame oplossing. Het heeft geen zin een herindelingsmodel te bedenken en dat dan over vijf tot zes jaar weer tegen het licht te houden. We moeten leren van de fouten die eerder zijn gemaakt. De gemeente doet haar uiterste best om er – met name voor de burgers – het beste van te maken, gelet op de situatie waarin we terecht zijn gekomen. De raadsleden zullen suggesties goed wegen bij de belangrijke beslissing op 15 december a.s.

Verslag van de gespreksavond over de bestuurlijke toekomst van Boarnsterhim op 3 november 2009 in Akkrum.

Vragen naar aanleiding van de presentatie "De toekomst van Boarnsterhim" van de heer Buma.

De heer [] merkt op dat hij bij de financiële situatie van Heerenveen \pm zag staan. Hij zou graag een toelichting daarop willen. Komt dat door de debacles rond het megapark en grote plannen rond de Sportstad en het ijsstadion?

De heer [] zegt dat WagenaarHoes Heerenveen afgezet hebben tegen Leeuwarden. De financiële positie van Heerenveen is gezond, maar Leeuwarden is nog net iets beter.

Iemand vraagt hoe de tekorten die gepresenteerd zijn zich verhouden tot de totale begroting.

De heer [] zegt dat de begroting van Boarnsterhim rond de 50 miljoen ligt, met een tekort volgend jaar van 15 miljoen.

De heer [] vraagt of er meer alternatieven onderzocht zijn dan de drie die gepresenteerd worden. Is Skarsterlân bijvoorbeeld meegenomen in de beoordeling?

De heer [] antwoordt dat WagenaarHoes met buurgemeenten gesproken heeft, maar specifiek drie alternatieven uitgewerkt heeft.

Frou [] merkt op dat It Hearrenfean in tekoart hat fan fjouwer miljoen. En by Skoatterwâld ha se aanst ek oardel of trije miljoen tekoart. Se fynt It Hearrenfean dus hielendal net sûn.

De heer [] vraagt als je de gemeente spiegelt ten opzichte van andere kant van de bedrijfsvoering, wat de vaste lasten zijn als we het hele bestuurlijk apparaat wegdenken en de gebouwen buiten beschouwing laten. En als we dan gaan fuseren of samenwerken met een derde moeten we niet het hele bestuurlijke apparaat weer meenemen. Is daar wel eens naar gekeken?

Gespreksleider [] merkt op dat daar vanavond geen antwoord op gegeven kan worden. Het antwoord komt op de website.

De heer [] fan Pleatslik Belang merkt op dat de heer Buma yn maaie 2009 in lêzing holden hat foar D66. Doe hat er sein dat Boarnsterhim net weryndiele moat. Stiet er noch achter dat stânpunt? Hy hat yn de krante sein dat Ljouwert ek gjin walhalla is.

De heer [] zegt dat hij tijdens de lezing de financiële situatie van Boarnsterhim niet kende. Boarnsterhim ligt strategisch mooi tussen de grote steden, het is zonde als je daar niks mee doet. Het was meer als prikkelende stelling bedoeld. Je kan je nu afvragen of die uitspraak nog haalbaar is.

De heer [] merkt op dat er gezegd is dat de gemeenteraad straks beslist. Als de raad beslist om naar Heerenveen te gaan, zijn er dan nog andere krachten zoals Provinciale Staten, Tweede Kamer en Minister van Binnenlandse Zaken die dit bepalen?

De burgemeester zegt dat als de gemeenteraad een besluit heeft genomen, dan heeft de provincie daar nog een visie op, vervolgens vinden de staatssecretaris, de minister en de Tweede en Eerste Kamer er wat van. Dat proces duurt ongeveer drie jaar. We kunnen er niet vanuit gaan dat alle wensen ingewilligd kunnen worden. De buurgemeenten willen wel of niet met ons samen en we zijn er zelf ook nog. We moeten ook vragen wat ze over hebben voor onze inwoners als zij er delen van onze gemeente bij krijgen.

Mevrouw [] merkt dat ze in de stukken een denigrerende opmerking over Grou gelezen heeft als centrale plaats van Boarnsterhim en dat dat eigenlijk niks is. Wij zitten in Akkrum als een spin in het web. Ze vindt het een misselijke opmerking.

De heer [] merkt op dat wordt aangegeven dat de gemeente structurele tekorten heeft. Die zijn voor een groot deel veroorzaakt door achterstand in beheer, incidenteel voor een aantal projecten. De gemeente moet voor de artikel 12-status weer op de nullijn worden gebracht. Waarom wordt er verwacht dat bij herindeling Heerenveen of Leeuwarden de structurele kosten voor ons zal opvangen en zo de voorzieningen op peil houden?

De burgemeester zegt dat we niet in de toekomst kunnen kijken. De onderhandelingen met het Rijk moeten nog beginnen en er zitten nog veel onzekerheden in de cijfers. Het begrotingstekort van 15 miljoen gaat ervan uit dat wij al ons achterstallig onderhoud in vijf jaar gaan inhalen. Geen

enkele gemeente in Nederland heeft zijn onderhoud op peil, dus het Rijk gaat uit van een lager tekort aan onderhoud dan opgenomen in de sameringsvisie, voorafgaande aan de berekening van aanvullende steun. In de saneringsvisie zijn we ervan uit gegaan dat het Rijk ons maximaal zal compenseren, maar de onderhandelingen moeten nog beginnen. We weten nog niet of we onze zin krijgen. De kortingen via het gemeentefonds geven ook een negatieve impuls. Gemeente moeten hun zaken eerst op orde brengen voordat ze gaan herindelen. Als de raad besluit om te gaan herindelen, zijn we nog wel vijf, zes jaar bezig om de gemeente gezond te krijgen. We moeten keuzes maken m.b.t. het uitgavenpatroon. We moeten met het Rijk komen tot een positie dat je bedragen die je normaal gesproken over vijf, zes jaar zou krijgen, naar voren haalt zodat we de zaak sneller kunnen saneren. Dan duurt het proces misschien maar drie jaar.

Iemand merkt op dat er structurele tekorten zijn in de gemeente, op het gebied van onderhoud. Als we straks de boel op orde hebben, dan blijven die kosten op dat niveau.

De burgemeester merkt op dat we 3,2 miljoen voor onderhoud op de begroting hebben staan. We hebben 3,6 miljoen extra nodig. In de saneringsvisie halen we daar weer een paar miljoen vanaf. Als we de achterstand inhalen hebben we nog 6,8 miljoen per jaar nodig alleen al voor onderhoud.

De vraagsteller vraagt of je dat bedrag niet meer nodig hebt als we bij Heerenveen of Leeuwarden komen.

De burgemeester antwoordt dat Heerenveen, Leeuwarden of evt. Skarsterlân daar dan voor moet zorgen.

De heer _____ merkt op dat de boargemaster sein hat dat de ûnderhannelings oer de artikel 12-status mei it Ryk krúsiaal binne foar de beslútfoarming nei de takomst ta. Dan meitsje we dochs yn desimber net in beslút oer de takomst fan dizze gemeente, at we net wite hoe't it komt mei de finansjele stipe fan it Ryk?

De burgemeester antwoordt dat het niet opeens uit de lucht is komen vallen. Boarnsterhim staat al een paar jaar onder financieel toezicht van de provincie. En zo lang worden er al pogingen om het tij te keren, maar dat is niet gelukt. Als we nu niet de artikel 12-status aanvragen, dan zijn we zo weer een jaar verder voordat we inhoudelijk bezig kunnen gaan om deze gemeente gezond te maken. Dat betekent tijdverlies en dat is niet in het belang van de burger. De omgeving is ook in beweging en we moeten ons afvragen of we zelf willen gaan sturen of lijdzaam op anderen gaan wachten. Daar moet de gemeenteraad op 1 en 15 december een antwoord op vinden.

1. Waar ligt onze toekomst: in de huidige gemeente Boarnsterhim of in een andere gemeente?

De heer _____ fan Pleatslik Belang merkt op dat PB foar de fakânsje al besletten hat om in enkête te hâlden yn Akkrum en Nes oer de takomst fan Boarnsterhim. Doe hat de gemeente dat ek oppakt en in rapport skriuwe litten. De minsken ha massaal stimd en de enkête hat ek yn de krante stien. 10% fan de minsken yn Akkrum en Nes wol dat Boarnsterhim bestean bliuwe moat sa't it is. 23% wol as selsstannige gemeente gearwurkje mei buorgemeenten. 17% wol fusearje mei Skarsterlân, 12% kiest foar fúzje mei It Hearrenfean, 6% wol nei Ljouwert en 32% sjocht in fúzje mei mearder buorgemeenten as in oplossing. 27% hat derûnder set: hâld de natuerlike grins fan it PM-kanaal oan en lit ús mar nei it suden ta gean. Hjirnei hat der in poll op de website Akkrum.net stien. 212 stimmen binne der útbrocht. 67% wol nei Skarsterlân en 32% wol nei It Hearrenfean.

De heer _____ merkt op dat er sa'n tsien jier yn Akkrum-Nes wennet. Hy hat nea it gefoel hân dat it in gemeente wie. Dus it bestean bliuwen fan Boarnsterhim sa't it no is, is finansjeel, organisatorysk en ekonomysk net in goede saak, tinkt de sprekker. Hy tinkt dat It Hearrenfean de bêste opsje is foar in fúzje, omdat we oan de takomst, de ekonomyske ûntwikkeling, de organisasjonsje en foaral oan ús jeugd tinke moatte. We sitte hjir moai ticht by it PM-kanaal, ideaal foar bedriuwen.

De heer _____ vindt dat we niet op basis van emoties voor optie a, b of c moeten kiezen, maar op basis van argumenten en onderzoek. Er zijn volgens hem wel eerder rapporten geschreven over Boarnsterhim waar vervolgens niks mee gedaan is.

De heer _____ vraagt of hij er zelf een opvatting over heeft.

De heer _____ zegt dat die ook puur emotioneel is en daarom niet aan de orde. Skarsterlân spreekt hem aan. Er is een rapport geschreven door mensen die er verstand van hebben en daar moeten we vanuit gaan, vindt hij.

De heer _____ merkt op dat er it wol mei him iens is. We moatte in tal ûnderwerpen mei inoar ferlykje en sjen wêr't we it bêste by passe. Dêr past ek in stik fisy by útgeande fan de hjoeddeiste situaasje. Wêr't ús gemeente sterk yn is is de wettersport, rekreaasje, it griene, de kwaliteit fan it wenjen en de ynfastruktuer. Hy sjocht neat yn It Hearrenfean, want dy hat gjin wettersporttradysje. Skarsterlân wol en dan krigest in soart wettersportas en dêr lizze ekonomyske geweldige kânsen. In oar argumint is de struktuer. Moatte we oanheakje by in grutter plak? Nei syn idee kinne we dat better dwaan by in plattelânsgemeente as Skarsterlân. It ûnderwiisbelied is dêr bygelyks hiel goed. Hy sjocht Boarnsterhim as in moai mar earm bruidsje en dan moatte we nei in rike partner ta.

Frou _____ fan Grou wol wat sizze oer de proseduere. Se wol dat Boarnsterhim foarearst as selsstannige gemeente bestean bliuwt. Der is neffens har gjin inkelde reden om 15 desimber al te besluten. Yn maart binne der ferkiezings, dan kin de nije gemeenterie beslisse. At de gemeente himsels no al opheft, ek al duorret it noch jierren foar't de artikel 12-status derôf is, dan ha je gjin fertrouwen yn je gemeente. En dan binne je ek net geskikt om lieding te jaan oan dizze gemeente.

De heer _____ freget oft der mear minsken wat sizze kinne oer selsstannichheid ja of nee.

De heer _____ merkt op dat er graach by in minderheid hearre wol. Hy wol de gemeente net kwyt en net opdiele. Hy leaut net dat der in tekoart oan bestjoerskrêft is, mar it sit op it ferkearde plak. Miskien moatte we nochris sykje nei geskikte minsken dy't wolle, lykas ûndernimmers. It gefoel is ien en de sifers binne twa, fynt er. Litte we nochris fjouwer jier besykje om dizze gemeente sûn te krijen. It kostet ús noch wol wat as ûndernimmers en ynwenners, mar miskien is it mooglik om de saak te rêden.

De heer _____ seit dat der in geweldige as leit fan Ljouwert nei It Hearrenfean, in wichtige ynfastruktuer ek kwa ekonomy. At we prate oer in skieding by it kanaal, liket it him better dat Akkrum de kant fan It Hearrenfean út giet. In soad minsken binne dêr dochs op oriïntearre. It Fean hat fan alles en noch wat, lykas in fuotbalklup.

De heer _____ merkt op dat de afdeling sociale zaken goed zicht heeft op het cliëntenbestand van deze gemeente en goed maatwerk kan leveren. Wordt dat beter als je opgaat in een grotere gemeente? De Wet Maatschappelijke Ondersteuning wordt hier vormgegeven met Mienskipsoarch. Andere gemeenten komen hier kijken hoe wij het georganiseerd hebben, het gaat hier goed. Wordt dat beter als je in een groter geheel opgaat? De burgemeester praat hier geregeld met de politie. Dat kan zorgen voor gerichte politie-inzet. Wordt dat beter als je opgaat in een groter geheel van Leeuwarden of Boarnsterhim? Voor Boarnsterhim zijn veel zaken wel op orde. Het gaat hier ook heel goed met het bedrijventerrein.

De heer _____ merkt op dat deze vragen eigenlijk voor de raad zijn en die mogen hier nu geen antwoord op geven. Het college is hier nu niet om inhoudelijke antwoorden te geven.

De heer _____ wil weten welke bestuurskracht nodig is. Is de bestuurskracht adequaat om de beleidsvelden te behappen?

De burgemeester is het met de spreker eens dat het hier niet alleen kommer en kwel is. O.a. de WMO is goed geregeld hier. Die zaken moeten we goed bewaken, ofwel in een zelfstandig Boarnsterhim, ofwel in een herindeling.

De heer ! _____ merkt op dat de toekomst van Boarnsterhim een onderdeel is van de toekomst van Fryslân. De omliggende gemeenten doen eigenlijk niks anders dan kijken hoe ze met elkaar tot een grotere gemeente kunnen komen. Dus Boarnsterhim moet eigenlijk niet opgaan in andere gemeenten, maar Fryslân moet eigenlijk in één keer in zijn geheel verdeeld worden. Zijn idee is om Fryslân in vier punten te verdelen met vier hoofdplaatsen. Dan blijf je Akkrumer in Fryslân. Het voortbestaan van Boarnsterhim als zelfstandige gemeente is voor hem niet belangrijk.

2. Bij welke gemeente zouden wij hier het liefst aansluiten?

De heer _____ merkt op dat hij gezien de cijfers en alle taken die op de gemeente af komen, denkt dat Boarnsterhim niet zelfstandig kan blijven. Gezien de ligging van Boarnsterhim en de oriëntatie van de inwoners lijkt het hem het meest logisch dat we bij Heerenveen komen.

De heer _____ vraagt of hij een seizoenskaart heeft.

De heer _____ zegt dat hij die niet heeft, maar dat hij wel bij de bibliotheek in Heerenveen is. We zitten hier mooi centraal, maar Heerenveen heeft alles wat je nodig hebt.

Frou _____ is foar Skarsterlân, omdat dy gemeente folle mear mei it wetter hat en it Fryske Marreprojekt. Se ferwachtet dat Sportstêd mislearje sil en dat wy as boargers de dupe dêrfan wurde sille en noch mear betelje moatte. Skarsterlân is in hiele sûne gemeente.

De hear _____ seit dat It Hearrenfean wat krije sil mei de wettersport at wy dy kant útgean, en dêr reklame foar meitsje. Dan binne wy it wichtichste doarp yn it wettersportgebiet foar It Hearrenfean. By Skarsterlân reïne we ûnder yn de wettersportdoarpen.

Neffens de hear _____ sil It Hearrenfean neat krije mei de wettersport. De gemeente set allinnich mar yn op Sportklup Hearrenfean en op it reedriden. Stel dat we by It Hearrenfean komme, dan sitte wy oer fiif jier wer mei in fallissemint fan in gemeente. Hy is dêrom foar Skarsterlân.

De hear _____ merkt op n.o.f. de útslach fan de enkête dat Pleatslik Belang net folle dwaan kin oan it selsstannich bliuwen. PB hat in ûndersyk dien by de buorgemeenten It Hearrenfean en Skarsterlân hoe't we derfoar stean. Sa is neifrege by de Pleatslik Belangen hoe't de gearwurking mei de gemeente is, en hoe't it kontakt tusken de boargers en it gemeentebestjoer is. De PB's ha massaal antwurd jûn. De relaasje tusken de gemeenten en de doarpen en de PB's is goed. Der is ek frege oan it bestjoer fan de beide gemeente oft wy dêr wolkom binne. By Skarsterlân gong it hiel maklik, hy krige fuortdaliks de boargemaster oan 'e line en dy sei dat Boarnsterhim wolkom is. By It Hearrenfean hat er twa wike lang besocht om kontakt te krijen mei in wat heger pleatst persoan, ein novimber koe er dêr telâne. Hy hat gjin dúdlik antwurd krigen. Mar se wiene ek stikem oan it frijen mei Smellingerlân. Se sjogge ús wol as in nâlestring tusken Smellingerlân en It Hearrenfean. Skarsterlân is mear in plattelânsgemeente, wat noflikker. Dat binne de ûnderfinings fan PB.

Frou _____ merkt op dat se it wat in nuer hoekje fynt. By Haskerdiken komt in nije brêge. Dat is hast wer Skarsterlân. En dan komt der wer in stikje It Hearrenfean. Se fynt dat nearne op slaan. Se fynt dus dat we ús net oanslute moatte by It Hearrenfean.

De hear _____ seit dat it him fernuveret dat it plattelânске fan Skarsterlân sa wichtich fûn wurdt. Der binne meardere plattelânsgemeenten yn Fryslân dy't it hielendal net mear rêde, troch de skaalfergrutting. Hy is der poer op tsjin dat wy nei Skarsterlân gean. We moatte goed ûnderhannelje mei It Fean, fynt er. Wat is it plattelân? Even mei de boargemaster prate, dat is dochs net mear fan dizze tiid? We kinne better in organisatorysk en finansjeel goede gemeente ha en dat moatte we neffens him fine by in grutte gemeente mei in soad ynwenners.

In oanwêzige merkt op dat er hikke en tein is op It Hearrenfean. Hy wennet lykwols al fyftich jier mei in soad wille yn Akkrum. Troch de jierren hinne is de boel lykwols bot feroare. Hy gong altyd nei de Friesland Bank yn Aldeboarn. Dat kantoar gong ticht en doe moast er nei Grou. Dat gong ek ticht en doe krige er in brief dat der in bus op it Heechein wie op in bepaalde tiid, mar dy kaam in pear kear net. Hy moat no nei It Hearrenfean; hy is net sa'n foarstanner fan Ljouwert. Hy is it iens mei de hear _____

We wolle leaver selsstannich bliuwe as earne by yn te liivjen, mar Boarnsterhim kin it blykber net allinnich, dus dan kiest er foar It Hearrenfean.

De hear _____ seit dat Boarnsterhim in hartstikke moai gebiet is. We kinne it net allinnich, mar dêr hoege we net in minderwaardigenskompleks fan te krijen. Der sil net in gemeente fan likernôch 20.000 it de kommende jierren rêde, ek yn in plattelânssituaasje net. It is dreech om de eintsjes oan inoar te knoepjen en ek om betûfte minsken te finen dy't it bestjoer op har nimme wolle. Ien kear it jier it bûthûs himmelje is net genôch, dat moat faker. It Hearrenfean hat in soad te bieden as kearn. At we tinke oan it plattelân leit Skarsterlân mear foar de hân mar dy gemeente praat ek mei Gaasterlân-Sleat en Lemsterlân. Ha we dan in diekrêftige klup en rêdt dy

it wol? Opsterlân siket gearwurking mei oare plattelânsgemeenten. Hy hat twifels oer de bestjoerskrêft fan lytse gemeenten en tinkt dat It Hearrenfean mear te bieden hat.

Mevrouw _____ vindt Heerenveen een mooie plaats wat sport betreft: schaatsen en voetballen. Maar het culturele centrum in een drama en er is niet veel hulp zichtbaar voor het instituut. Zij vindt dat we beter naar Leeuwarden kunnen, want daar is wel meer aandacht voor cultuur. Ze is zelf erg op Leeuwarden georiënteerd.

len fan de oanwêzigen wol oanslute op it punt fan de kultuer. De grutste Fryske Krite sit yn Skarsterlân. It muzykûnderwiis is ek frij goed regele yn Skarsterlân. We ha hjir in prachtich korps en yn Skarsterlân is ek in tal korpsen. We moatte de plussen minnen goed tsin inoar ôfweagje. Yn Ljouwert binne se op it stuit finansjeel hiel nuver dwaande, fynt er.

De hear _____ merkt op dat dêr ek in nij stadion komt.

De hear _____ dat elk nei Ljouwert ta kin foar kultuer. At we by It Fean komme betsjut dat net dat we net mear yn Ljouwert komme meie. Hy hat sels noch gjin kar makke. Der binne plussen en minnen foar It Fean en foar Skarsterlân. Yn de Ljouwerter krante fan 30 oktober stie in staatsje mei grafiken fan de befolkingsgroei. Dan sjochst dat Skarsterlân aardich werom rint yn groei. Hy niget dernei om dochs mear súdlik te sjen, nei It Hearrenfean dus.

De heer _____ merkt op dat er meer naar de feiten gekeken moet worden en welke gemeente een sterke partner zou zijn. Maar we moeten ook kijken welke gemeente ongeveer dezelfde politieke samenstelling heeft als Boarnsterhim. Dat zullen uiteindelijk de kleinere partijen worden, wat inhoudt dat onze eigen stem kleiner wordt.

De hear _____ fan Grou seit dat dit ferhaal te krijen hat mei skaalfergrutting. De bankkrisis is nei alle gedachten ek it gefolch fan de skaalfergrutting. At je begjinne mei skaalfergrutting dat bestiet de kâns dat minsken minder belutsen reitsje it proses fan demokrasy. We moatte de gemeente net sjen as in bedriuw, seit de sprekker. It is in iepenbier bestjoer en dat moat tagonklik wêze foar de minsken. By skaalfergrutting gean we it ferkearde paad op, fynt er. It giet om de krêft fan de mienskip.

De hear _____ freget him wat er sizze sil at him frege wurdt wêr't er wei komt.

De hear _____ seit dat er in Grouster oan it wurden is, dat binne je fuort ek net. Hy sjocht ek nei in grutter belang en dat is dat je de demokrasy yn in lân sûn hâlde. Tink earst oan de eigen mienskip en wês sels sterk.

len fan de oanwêzigen merkt op dat er him geweldich oansprutsen fielt troch de wurden fan de hear _____. We ha yn Akkrum in fantastyske mienskip. Wat hat dat te krijen mei de gemeente? Nettsjinsteande dat de gemeente ús nearne yn stypje kin, dogge wy dat. Hy fynt dat eins in pleidoai om nei in sterk Hearrenfean te gean en dat net te sjen as in technokratyske masine. Yn sa'n grut gehiel kinne wy bêst ús identiteit en demokrasy hâlde, fynt er.

len merkt op dat fjouwer gemeenten yn Fryslân in hiel normale omfang is. In doarp as Akkrum bliuwt Akkrum. It bestjoeren wurdt better. Hy tinkt dat dêr de takomst fan Fryslân leit.

3. Welke zaken moeten voor onze toekomst absoluut behouden blijven en wat moet er anders of beter?

De hear _____ merkt op dat Grou sein hat dat se by in weryndieling de Pikmar, de Alde Feanen en de Peanster le hâlde wolle. Dat wol er even ta diskusje stelle. Akkrum moat ek echt in wettersportplak bliuwe. It kolleezje en de gemeenterie moatte dêr nochris goed oer gear, fynt er.

De hear _____ seit dat Akkrum in tige ienich doarp is. Elkenien is derby belutsen en der wurdt hjir in soad organisearre. We moatte by in gemeente komme dy't dat ek ûnderstipet. We moatte ek fierder mei de útwreiding fan de sporthal en it jeugdhonk moat in goed plak ha. Der moat in rânwei komme en in brêge oer de Polsleat. Dy saken moatte wol meinaam wurde at we nei in oare gemeente gean. It doarp moat leefber en feilich bliuwe. En de wettersport en it toerisme moatte we koesterje.

Iemand merkt op dat er een soort van Hielke en Sietze-achtige cultuur geschetst wordt. Hij denkt dat al die dingen gewoon blijven. De sporthal en het slingeraap worden door onszelf gefinancierd.

De hear _____ freget wat der realisearre wurde moat yn in nije gemeente.

Frou _____ merkt op dat se hjir no tweintich jier wennet. Der wurdt praat oer de identiteit fan Boarnsterhim en oer hoe't wy in better plak krije kinne yn de weryndieling. It soe moai wêze at it gemeentebestjoer it dochs noch foar inoar krijt om ús as folweardige gesprekspartner fan oare gemeenten op 'e kaart te setten. Se fynt dat we as gemeente by inoar bliuwe moatte en dat wy sterk nei in oare gemeente ta stappe moatte. Hokker gemeente makket har net in soad út.

De hear _____ freget wat de rie neffens har beslute moat op 15 desimber.

Frou _____ fynt dat Boarnsterhim net út inoar falle moat. Dat makket ús ek sterk yn de ûnderhannelingsposysje. We moatte it allegear wer better meitsje, mooglik as artikel 12-gemeente. Se wol graach dat it gemeentebestjoer ús as ynwenners wer grutsk makket op ús gemeente.

De hear _____ seit dat er hjir no seis jier mei in soad wille wennet. De gemeente is ek geweldich, mar de skiednis hellet him yn. Op 15 desimber moat der keazen wurde, wylst we net wite wêrfoar't we kieze moatte. Skarsterlân is der noch net út en It Hearrenfean is oan it frijen mei it kristlike Drachten. Allinnich Ljouwert is dúdlik. We moatte sjen wat de rezjy fan de provinsje is yn it gehiel. We kinne op 15 desimber better noch gjin beslissing nimme, mar better wat foarkarren útsprekke.

Ien merkt op dat er detailhandel dien hat yn Boarnsterhim. It Hearrenfean hat ús it measte leech-sûge, seit er. Dêr hat ek Ljouwert oan meidien. Sa binne der in protte gemeenten om ús hinne dy't in kearn kreëarre ha dêr't in soad detailhandel plakfynt. Us gemeente wurdt fan binnenút leechsûge. No wolle we wer nei dy gemeenten ta. Litte we yn desimber gjin beslissing nimme, mar oer fjouwer, fiif jier nochris sjen wat we wurdich binne, want we moatte sterk wêze yn de ûnderhannelings.

Ien wol wat sizze oer de gemeentlike lêsten fan de gemeenten om ús hinne. Wy krije noch 9% fan de OZB derby op. At we dat meirekkenje sitte we op hast 900 euro. No sitte we op 804. It Fean sit op 646, Skarsterlân op 498, Smellingerlân op 631 en Ljouwert op 743. We moatte omheech omdat we artikel 12-gemeente wurde. We betelje mear, mar krije minder. Hy fynt dat we dêr wat oars oan dwaan moatte.

De hear _____ merkt op dat yn de ynliding sein is dat der hieltyd mear easken steld wurde oan de service dy't de oerheid ferliene moat. We binne gjin konsumint fan de oerheid fynt er. At we kieze moatte op basis fan de belestingpersintaazjes, krije we in soarte fan konsumintisme dat neat mei boargerskip te krijen hat, tinkt er.

De foarige sprekker seit dat hy ek graach wat foar de mienskip dwaan wol. It is him net allinnich om de sinten te dwaan, mar it is wol in argumint.

De hear _____ wennet sûnt oardel jier yn Akkrum. Hy wol de lytsskaligens hjir bewarje en wol dêrom gjin stopljochten en dat it oeral mooglik is om fergees te parkearen.

4. Met welke argumenten moet de gemeente wat ons betreft straks rekening houden in haar besluitvorming over de toekomst van deze gemeente?

De hear _____ twifelet oft de rie wol kapabel genôch is om aanst yn desimber in beslút te nimmen. Pleatslik Belang hat de riedsleden foar de fakânsje acht fragen steld, ek mei it each op de ferkiezings takom jier. Trije fraksjes ha nei tefredenheid antwurd jûn. Twa fraksjes wiene it fergetten. Se ha de fragen nochris krigen, mar gjin antwurd stjoerd.

Frou _____ merkt op dat it kolleezje oanjout it eins wol dreech te finen om troch te gean as selsstannige gemeente. It sil noch in soad jierren duorje foardat wy út de reade sifers binne en as artikel 12-gemeente trochgean. Dêrom soe in ekstra superfisy foar de bestjoerders goed wêze, tinkt se. Yn in tiid fan fiif oant sân jier moatte se hiel diekrêftich optrede kinne en drege beslissings nimme, ûnder oare op it mêd fan finânsjes. Miskien moatte we provinsjaal of mei oare gemeenten sjen hoe't we diekrêftige bestjoerders meikrije kinne yn it hjoeddeistige Boarnsterhim.

De hear _____ freget oft se op kursus moatte.

Frou _____ tinkt dat se wol stipe nedich ha fanút de provinsje.

De hear _____ merkt op dat er graach wol dat it beslút útsteld wurdt oant nei de ferkiezings. Yn it ferkiezingsprogramma moatte alle partijen mar oanjaan wat se fan doel binne mei ús gemeente.

In oare sprekker is it dêrmei iens. We soene oan de ferkiezings in referindum keppelje kinne. Dan kinne we in byld krije hoe't Akkrum-Nes deroer tinkt en oare parten. Dan wurdt ek de kar fan hokker kant we útmoatte, folle makliker.

De hear _____ merkt op dat Pleatslik Belang al in soarte fan referindum holden hat.

De sprekker seit dat er it wol iens is mei Pleatslik Belang. As we suver de demokrasy folgje wolle, dan is it it moaist at we stimme kinne yn in referindum by de ferkiezings, fynt er.

De heer _____ vindt dat we economisch en qua industrie sterker moeten worden. Hij heeft het niet over de kleine industrieterreinen hier. Het gaat vaak om verhuizingen van bedrijven binnen de eigen gemeente. Als we kijken naar de infrastructuur van een groot vaarwater met 2,80 meter diepgang, de Polsloot naar Akkrum, dan zijn er bij een bestemmingswijziging voor grote investeerders grote plannen mogelijk. De gemeente moet de bedrijven uit het Westen halen, vindt hij.

De heer _____ is het eens met de heer _____. Laat de partijen nu maar 's een verkiezingsprogramma maken hoe het verder moet met Boarnsterhim. De bestaande raadsleden hebben bestuurlijk gezien allemaal boter op hun hoofd. Het is tot nu toe niet goed gegaan. Laat de burgers maar kiezen wat ze willen.

De heer _____ vraagt of de aanwezigen vanavond alles kwijt konden wat ze wilden.

De heer _____ fan Jinshuzen merkt op dat we foaral de ynfrakstrukturele, maatskiplike, bestjoerlike en finansjele kanten beljochte ha. Wat er mist is en wat miskien yn de partijprogrammearring dúdlikens jaan moat is hoe't de befolkingsopbouw wêze moat om yn de takomst in sûne mienskip te hâlden. It toerisma en grize minsken lûke hjirhinne. De jongeren moat hjir yn de romte har perspektyf ûntwikkelje kinne. At se fuortgean nei Súd-Afrika of Kanada is dat har kar, mar se ha hjir wol te krijen mei skoalling, maatskiplike ûntwikkelingen, ynset fan yndustryen ensfh. De Jouwer, de Polsleat, en It Hearrenfean is in moaie hoeke om bedriuwsmjittich dingen te dwaan dêr't de jongerein administratyf en technysk in hâldfêst yn krije kinne. Sadat se net allinnich mar nei Drachten fleane, mar dat we der sels ek wat oan dogge. It evenwicht yn de befolkingsopbouw en it perspektyf ûntbrekt te folle en dat moat meinommen wurde yn de fisy-ûntwikkeling, fynt de sprekker.

Sluiting

De burgemeester concludeert dat het een levendige discussie geweest is met vele meningen. Iets wat op verschillende avonden steeds weer terugkomt is het punt van gemeenschapszin. Woon je in Akkrum of Aldeboarn of Boarnsterhim? Mensen voelen zich over het algemeen thuis in hun dorp. De gemeente moet zorgen dat alles goed en op tijd geaccomodeerd wordt en de gemeente moet goed bereikbaar zijn. Bij de discussie over herindeling wordt ook gekeken naar de duurzaamheid van de oplossing. Provinciale regie zou goed zijn, maar die is er niet. Het kabinet wil dat de plannen van onderop worden gedragen. De provincie moet de moed hebben om erop te sturen dat je tot logische eenheden komt. Het college heeft vanaf 1 april dit jaar eendrachtig met de gemeenteraad samengewerkt om de problematiek aan te pakken. Er is intussen ook een aantal verstrekkende besluiten genomen. Eén van die besluiten was om op 15 december te gaan discussiëren over de toekomst van deze gemeente. Voorlopig gaat deze gemeenteraad daarover. We moeten kijken wat het beste is voor de inwoners van Boarnsterhim. Volgende week stelt de raad de saneringsvisie vast en in februari 2010 wordt er nog een saneringsplan vastgesteld. Als we dat gaan opschuiven naar een volgende raad, dan zijn we alleen maar bezig om tijd te rekken en dat is niet in het belang van de inwoners. De afweging wordt op 15 december a.s. gemaakt door de raad met o.a. alle opmerkingen die vanavond gemaakt zijn. De burgemeester dankt iedereen voor de aanwezigheid en bijdrage.

Verslag van de gespreksavond over de bestuurlijke toekomst van Boarnsterhim op 5 november 2009 in Aldeboarn.

Vragen naar aanleiding van de presentatie "De toekomst van Boarnsterhim" van de heer Buma.

De hear krijt it gefoel, dat de taart al ferdield is. De iene helte giet nei It Hearrenfean en de oare helte nei Ljouwert. Hy sjocht de taart leaver yn fjouwer stikken en tinkt dat dit jildt foar mear minsken yn de seal.

De burgemeester geeft aan dat dit niet juist is. Het ligt nog volstrekt open en er zijn nog geen besluiten genomen.

De hear freget wêrom 't der no twa eksterne buro's frege binne om ûndersyk te dwaan, wylst wy in tige earne gemeente ha. Wat hat dat wol net koste?

De burgemeester geeft aan, dat dit de gemeente niets heeft gekost. Het onderzoek is door de provinciale overheid betaald.

De hear freget wat de fyzje fan de provinsje hjiryn is en hoe grut moat neffens de provinsje in gemeente wêze om libbensfetber te wêzen? Hat de provinsje dêrfoar noarmen en wear-den?

De burgemeester heeft tot nu toe van de provincie nog geen visie gezien hierover. Herindeling moet van onderen op komen, dat is ook kabinetsbeleid. Het moet gedragen door gemeenten en door dorpen. Gezien de bewegingen provinciebreed komen er misschien herindelingen die niet gewenst zijn. Provinciale Staten hadden een onderzoek gevraagd naar hoe het allemaal zo is gekomen in Boarnsterhim. De gedeputeerde was echter van mening, dat Boarnsterhim dit zelf moet doen. Mocht de provincie wel een concrete opvatting hebben, dan laat men die niet weten.

De hear wol graach witte hoefolle ynwenners de gemeenten It Hearrenfean en Ljouwert elts ha en is der ek in maksimum oan de omfang foar in gemeente?

De burgemeester deelt mee, dat er geen maximum is voor de omvang van een gemeente. Leeuwarden heeft ruim 92.000 inwoners en Heerenveen bijna 43.000.

De stelt dat Leeuwarden meer geld heeft, maar ook meer onkosten. Hebben de bewoners van Boarnsterhim wel baat bij het samengaan met zo'n grote gemeente met veel eigen kosten?

De heer vraagt: hoe denken de buurgemeentes over het overnemen van onze grote schuldenlast?

De burgemeester geeft aan, dat daarvoor de artikel 12 status is. Die is bedoeld om de financiën op orde te brengen. De gemeente moet schoon en schuldenvrij worden opgeleverd. Een artikel 12 situatie kan vijf tot zeven jaar duren. In die jaren kun je niet of nauwelijks investeren in je gemeenschap en dorpen. Dat is een groot nadeel. Bij herindelen kun je in de onderhandelingen met het rijk proberen het geld naar voren te halen. De achterstand kan dan sneller worden weg-gewerkt en het treft de burger minder. Een herindelingsproces duurt overigens ook een aantal jaren. Eerst moet de gemeenteraad de moeilijke beslissing nemen om wel of niet te willen herindelen.

Het is per definitie niet zo, dat de inwoners van een grote gemeente het beter hebben dan de inwoners van een kleine gemeente. Je moet kijken naar hoe de financiële vlag van een kleine gemeente erbij hangt en bekijken wat je de komende jaren zou willen doen voor de gemeente. Bij herindeling is vantevoren niet precies uit te rekenen wat het voordeel is voor de burger of juist niet. Wel moet je kijken wat een naburige gemeente doet aan bijvoorbeeld dorpenbeleid.

Stel dat de gemeenteraad besluit zelfstandig door te gaan, dan gaat de gemeente door. We zijn ambtelijk wel erg kwetsbaar; samenwerking is wel noodzakelijk. Stel dat de gemeenteraad besluit tot herindelen, dan gaan we niet deemoedig naar de buurgemeenten om te vragen wie ons wil hebben. We hebben wel wat te bieden. Leeuwarden bijvoorbeeld staat te trappelen.

1. Waar ligt onze toekomst: in de huidige gemeente Boarnsterhim of in een andere gemeente?

En

2. Bij welke gemeente zouden wij hier het liefst aansluiten?

Frou _____ tinkt dat ús takomst net yn Boarnsterhim leit, mar yn weryndieling. Se tinkt dat de útjeften ek yn de takomst grutter wêze sille as de ynkomsten en as wy yn de takomst minder jild krije fan it ryk, dan wurde de lesten foar de ynwenners sa heech, dat it net mear oantreklik is om yn dizze gemeente te wenjen.

De hear _____ seit: gjin weryndieling. Pak de âlde gemeentegrinzen fan foar 1984 wer op. Dat is it maklikst, kostet it minste jild en lit ús dan mar nei Skarsterlân gean. Utingeradiel, Skarsterlân, Rauwerderhim, Littenseradiel en de rest nei Ljouwert, as dat mar net boppe de 100.000 ynwenners útkomt. Dy grutte stêd is gek op jild en moat ûnder dat tal ynwenners bliuwe.

De hear _____ wol foar it meitsjen fan in kar graach witte wat It Hearrenfean en oare gemeenten wolle en wat dy fine fan weryndieling. Boarn, of in stik fan Boarnsterhim soe dan ferbiningsône tusken It Hearrenfean en Smellingerlân wêze, as dy twa gemeenten by elkoar geane. Dêr wol hy him net foar liene. _____ soe sels kieze foar gearwurking mei Opsterlân, in plattelânsgemeente.

Uit de zaal wordt de vraag gesteld: waarom nu die haast om een besluit te nemen als er over drie maanden weer er een nieuwe raad komt. Die nieuwe raad heeft de smet op het verleden niet. Neem alle informatie en discussies mee naar de volgende raad. Leg bij de verkiezingen een briefje met de opties, waaruit de mensen kunnen kiezen.

De burgemeester denkt niet dat dit haast is. De gemeente zit al een aantal jaren in de financiële problemen en staat al een paar jaar onder financieel toezicht van de provincie. De afgelopen maanden is zichtbaar gemaakt waarover het gaat. De situatie is niet verbeterd en blijven wachten is niet goed. Je doet daarmee de inwoners geen recht. De raad kent deze situatie nu al vier jaar. Het is moedig van deze raad om de verantwoordelijkheid te nemen en te gaan praten over artikel 12 en de toekomst. De raad is nog steeds bevoegd om daarover besluiten te nemen. Artikel 12 moet vóór 1 december a.s. worden aangevraagd; daar is wel haast bij, anders gaat er weer een jaar over heen.

Frou _____ freget har ôf oft der net in oare opsje is as opsje 3, sa as bygelyks in diel fan de wurken útbesteege en it oare sels hâlde. It foarsjenningenpakket is heech. Is in part dêrfan út te besteegjen oan in oare gemeente? Dan bliuwt de gemeente ien gehiel. Bygelyks smoargens op helje soe tegearre mei in oare gemeente dien wurde kinne, wylst oare dingen yn eigen hân bliuwe.

De burgemeester geeft aan dat een aantal zaken, zoals ophalen van vuilnis, al samen met andere gemeenten wordt gedaan. Er wordt – tegen betaling - al samengewerkt met Leeuwarden. Samenwerken geeft niet alleen financieel voordeel, maar maakt ook dat je minder kwetsbaar bent. Bij samenwerking zie je echter ook vaak, dat het sturen van de gemeenteraad daardoor teveel onder druk komt te staan.

De hear _____ hat begrepen dat de opsje Utingeradiel net mear mooglik is? We moatte oppasse net by in gemeente te kommen, wêr 't it haadplak fan alles wol en gjin tiid foar de rest hat. Neffens him bliuwt der foar Aldeboarn dan mar ien gemeente oer en dat is Opsterlân. De rest kin miskien better by Ljouwert of It Hearrenfean.

De hear _____ hat in fraach oer de finânsjes. Jout oansluting by in gemeente as Opsterlân wol in gemeente dy t grut genôch is? As dat net sa is, wêr geane wy dan hinne? Dat is net dúdlik. By in artikel 12 status geane de lesten foar de boargers omheech. Geane dêrnei by oansluten by in oare gemeente dy lesten dan ek automatysk wer nei ûnderen as dêr de lêsten leger binne?

De burgemeester deelt mee, dat de lasten voor alle burgers binnen één gemeente gelijk zijn. Bij aansluiting zullen deze nieuwe lasten gelden. Over de duurzaamheid van een nieuwe gemeente: als na herindeling na bijvoorbeeld zes jaar dit opnieuw moet worden bekeken doe je burgers tekort. Over het ideale aantal inwoners van een gemeente is weinig te zeggen. Een gemeente moet body hebben om de taken voor burgers en bedrijfsleven aan te kunnen.

De hear _____ fynt Opsterlân ek in goede opsje. Om't der jûn mar in hantsjefol minsken is soe hy in skriftlike stimming hâlde wolle. In soarte fan referendum. Mei dy risseltaten kinne jo besjerje hoefolle minsken kieze foar de ferskate opsjes.

Ut de seal komt de opmerking dat al lang bekend is dat dizze jûn der komme soe. As minsken in miening ha, hiene se hjir komme moatten. It is spitich dat Pleatslik Belang net earder foar dizze jûn de kâns jûn hat om der ûnder mekoar oer te praten.

Mevrouw _____ pleit ook voor een schriftelijke raadpleging of een enquête. Dan geeft een beter idee van wat mensen willen.

De burgemeester licht toe waarom de gemeenteraad voor deze avonden heeft gekozen. De raad is de vertegenwoordiging van de burgers. Op deze avonden kan iedereen komen. Ook via de website kan worden gereageerd en op 1 december kan ook iedereen nog komen. Op deze wijze geef je de inwoners op diverse manieren de gelegenheid om hierover een mening te geven, maar vooral ook om hierover met elkaar te praten. Er kan ook beter uitleg worden gegeven op deze wijze.

Vanuit de zaal komt de opmerking, dat niet iedereen de gelegenheid heeft om hier te komen, om welke reden dan ook (bijv. ziekte, ouderdom).

De burgemeester beaamt dit.

De hear _____ soe graach fan de boargemaster witte wolle, as der kontakten binne mei de gemeenten It Hearrenfean en Smellingerlân en hoe serieuus as dy kontakten binne. Opsterlân sit tusken Smellingerlân en It Hearrenfean yn. Hoe komt it dan? Krije jo troch oansluten by Skarsterlân ek in sterkere A32 zone?

De burgemeester geeft aan niet méér te weten, dan wat er in de krant staat. Voor een fusie tussen gemeenten is het niet noodzakelijk dat die gemeenten aan elkaar grenzen. Aan andere gemeenten hebben we laten weten, dat Boarnsterhim haar eigen besluiten neemt en dat men zich niet met ons moet bemoeien. Wij hebben hen daar niet voor nodig. Of die zône sterker wordt is niet te zeggen. Skarsterlân praat overigens ook met Gaasterlân-Sleat en met Lemsterland. Dit geeft dan wel een bijzondere gemeente.

De hear _____ hat in foarkar foar de plattelânsgemeente Opsterlân, ek om't dy gemeente gjin grutte stêd nat. Hy tinkt dat Aldeboarn dêr wol by past. Hoe wurdt dat wat wy te bieden ha as gemeente ferhannelle nei gemeenten dy't belang by ús ha? Wat is de finansjele situaasje fan oare gemeenten? Hokker gemeente kin ús wat biede? Dat bygelyks de yndustry út Boarn fuort is, is spitich. Der binne wol dingen foar yn plak kommen, mar yndustry jout wurkgelegenheid en lûkt minsken oan.

De burgemeester zou met een fiere houding naar andere gemeenten gaan. Er zijn dorpen en voorzieningen die in stand gehouden moeten worden. Nieuwe gemeenten krijgen misschien wat meer geld uit het gemeentefonds. Er moet worden gekeken naar wat het beste is voor de inwoners, ook op de lange duur. En stevig inzetten.

De hear _____ freget oft der ek minsken binne, dy't fine dat Boarnsterhim foarearst selsstannich bliuwe moat?

Dy minsken binne der net echt.

_____ en by weryndieling binne der dan ek oare opsjes as Opsterlân?

Ut de seal komt de fraach oer it trajekt nei 15 desimber as de rie in beslút naam hat. As it weryndieling wurdt, wannear fynt it ferfolchtrajekt dan plak?

De burgemeester merkt op, dat na het besluit op 15 december vervolgstappen moeten worden genomen. Als de raad zou kiezen voor herindeling, dan gaan we na de Kerst aan de slag. Hoe dat proces verder gaat, vertelt de burgemeester later op de avond.

De hear _____ wol graach troch finger opstekken besjen, hoe't de mieningen hjir binne.

De hear _____ jout oan, dat it net de bedoeling is om dat te dwaan. It giet om de ynhâld.

De burgemeester vraagt zich af hoe representatief het is voor Aldeboarn als slechts het deel van de mensen dat aanwezig is, hieraan kan meedoen. Daarom is ook besloten om dit nergens te doen.

De heer [] heeft een vraag over de artikel 12 aanvraag. Dit moet vóór 1 december. Heeft deze beslissing nog gevolgen voor het besluit van 15 december? Kon die vergadering van 15 december niet eerder? Moet de artikel 12 aanvraag worden gedaan? Of hoeft dit eventueel niet?

De burgemeester geeft aan dat de vergadering van 15 december niet vervroegd kon worden, i.v.m de rondgang door de dorpen. Beide processen staan los van elkaar. De artikel 12 aanvraag gaat door. Dit hangt niet af van de beslissing op 15 december. Het geeft alleen andere uitgangspunten voor overleg met het rijk betreffende de te nemen maatregelen. Als je de artikel 12 status niet aanvraagt, dan kan de gemeente het niet meer bolwerken. Dan wordt er van rijkswege gegarandeerd ingegrepen. Niet zelf ingrijpen is niet verstandig voor de burgers.

Frou [] freget hokker fraach de gemeenterie op 15 desimber foarlein krijt. Is it of trochgean, of weryndieling, of noch in oare opsje?

De burgemeester geeft aan, dat die vraag nog niet geformuleerd is. Dit is ook afhankelijk van de bevindingen van de rondgang. Het zou niet veel hoeven af te wijken van de hier gestelde vragen.

3. Welke zaken moeten voor onze toekomst absoluut behouden blijven en wat moet er anders of beter?

Het zou jammer zijn, als je voor je paspoort helemaal naar Heerenveen moet, of Leeuwarden, Drachten of Sneek. Een steunpunt voor papieren, bouwvergunningen, overleg enz. in het centrum van Boarnsterhim zou prettig zijn. Bijvoorbeeld in Grou, waar nu het gemeentehuis staat, of in Aldeboarn.

Aldeboarn is dwaande mei in nije doarpsfyzje. Boarn moat Boarn bliuwe. Minsken fiele harren feilich yn dit doarp en ha wurdearring foar de ûntwikkelings yn it doarp. Minsken dogge in soad mei mekoar. Dit moat allegearre behâlden bliuwe. It foarsjenningennivo moat gelyk bliuwe, mar miskien kinne hjir en dêr noch wol wat saken tegearre dien wurde, sa as it ûnderhâld fan de gebouwen dy foar allegearre doelen brûkt wurde.

De hear [] wol graach dat de Gondelvaart bestean bliuwt en dat wy ús toer behâlde. De Boarn, as begjinpunt fan de Turfroute, moat goed ûnderhouden bliuwe. Fan de gemeente is stipe nedich by de Gondelvaart, bygelyks foar it regeljen fan it ferkear op dy dei.

Ut de seal: de krêft fan Boarnsterhim is de rust, de romte en de rekreaasjemooglikheden. Dit is wichtich en moat wichtich bliuwe. It jout in soad wurkgelegenhied, ek foar Boarnsters.

De hear [] fynt dat de ynfastruktuer, benammen oan de súdkant fan it doarp hieltiten wichtiger wurdt. Der komt mear en mear ferkear. De gemeente dêr't wy by komme soe besjen moatte hoe dit oanpakt wurde kin, ek foar de leefberhied fan it doarp. De fuotbalfjilden lizze eins oan'e ferkearde kant fan 'e dyk. Dy dyk wurdt hieltiten mear in slûprûte tusken de A32 en de A7. Miskien hat in takomstige gemeente dêr ek wol in fyzje oer of kin der ris nei sjoen wurde.

De hear [] moat de fraachstelling hjir net oars? As wy by in oare gemeente komme, soe hy wolle, dat dy gemeente iepen foar him stiet. No bart it noch wolris, dat jo fergees nei it gemeentehûs geane, om't amtners (dy 't yn dieltiid wurkje) der net binne. Dit is een gefolch fan te lyts en te min minsken. Dykstra soe graach hearre wolle: wat kinne wy foar jo betsjutte? De kwaliteit fan tsjinstferliening moat heger.

Op himsels hoecht der net safolle feroare, seit in tefreden man. It is wol skande dat der safolle jild fergriemd is mei bygelyks de skoallen yn Akkrum en Grou en dat it sa lang duorre hat. Wêrom kin it no ynienen wol rap?

De buorman tinkt dat it better is om ta weryndieling oer te gean.

Noch in reaksje: wy wenje yn Boarnsterhim en dat moat Boarnsterhim bliuwe. Wy hawwe no in Baas as baas en dy moat mar bliuwe. Skulden fuortwurkje, in goed bestjoer en dan rêde wy ús wol.

4. Met welke argumenten moet de gemeente wat ons betreft straks rekening houden in haar besluitvorming over de toekomst van deze gemeente?

Ut de seal: as der besluten wurdt ta weryndieling, moatte der ek grinzen bepaalt wurde. Yn it rapport fan WagenaarHoes stiet dat by grinskorreksje it ynwennertal fan in gemeente mei net mear as 10% ta- as ôfnimme mei. Giet dit op as de gemeente hielendal opdoekt wurdt?

De burgemeester licht dit toe met een voorbeeld. Aldeboarn heeft 1500 inwoners. Stel dat Boarnsterhim in tweeën gesplitst zou worden en het zou goed zijn om Aldeboarn naar Opsterland over te hevelen. Dat zou met een grenscorrectie kunnen, omdat je niet boven het percentage uitkomt. Het gaat hierbij om 10% van de ontvangende gemeente.

De wens wordt uitgesproken, dat de gemeenteraad rekening houdt met het plattelandskarakter van dit mooie gebied, voordat we misschien naar een grote plaats gaan.

Door een ander wordt gevraagd wat er gebeurt met de mensen die werken voor de gemeente, bijv. in de groenvoorziening, Omrin en mensen op het gemeentehuis?

De burgemeester geeft aan dat daar regelingen voor zijn. Met de gemeenten waarmee we fuse-ren wordt gekeken waar zij medewerkers goed "te plak" kunnen krijgen. De gemeentesecretaris bewaakt de regels. Dit is regelmatig onderwerp van gesprek met de ambtelijke dienst. Het is ook één van de redenen om niet te lang te wachten met besluitvorming voor de toekomst. Er is een risico, dat mensen elders gaan solliciteren en vertrekken. Compensatie van die mensen in het ambtelijk apparaat kan moeilijk zijn. Daarom moeten zaken concreet worden opgepakt. Dit is in het belang van onze medewerkers, van de organisatie en van de dienstverlening die we moeten doen.

Frege wurdt, wat de boarger deroan hat as wy by in oare gemeente komme. Gean de finansjele lesten dan nei ûnderen? Ha wy ek noch troeven? Sa ja, dy moatte wy dan brûke. Kin de rekreaasje yn it doarp bygelyks op in heger nivo tild wurde? It soe moai wêze as it Polderhoofdkanaal iepen giet. Sa binne der fêst noch wol mear dingen. De sterke punten moatte útspiele wurde.

Ek is der in fraach oer it te folgjen trajekt. Fanút Aldeboarn sitte der gjin minsken yn de rie. Minsken út oare doarpen beslute dan oer Aldeboarn. Op hokker wize kinne de ynwenners fan dit doarp hjir noch ynfloed op útoefenje? De praktyk wiist út dat minsken nige nei eigen doarp. It is minsklik dat as jo in kar meitsje moatte, dat jo it eigen doarp dan net efterútstelle.

De burgemeester beantwoordt ook deze vraag in zijn afsluiting van deze avond.

Gevraagd wordt hoe de meningen van de dorpen worden uitgesplitst tot wat straks beleid wordt? De meningen zijn alleen vanavond al heel erg verdeeld.

Sluiting

De burgemeester sluit de avond af met het volgende:

In het kader van het totale proces gaat de gemeenteraad naar de dorpen om te luisteren naar de meningen van de inwoners. Die meningen zijn natuurlijk verschillend. Het is de verantwoordelijkheid van de raad om daarin een keuze te maken en tot een standpunt te komen. Daarbij hebben raadsleden ook een aantal bouwstenen in de vorm van rapporten e.d. ter beschikking. Zoveel mogelijk worden opmerkingen en standpunten van inwoners meegenomen. Als de raad een standpunt heeft ingenomen, moet dit naar de provincie. Ook die neemt een standpunt in en moet een advies daaraan toevoegen. Vervolgens gaat het naar Den Haag, naar de minister, de staatssecretaris, de Tweede Kamer en de Eerste Kamer. Ook die vinden er wat van. Naarmate de procedure zorgvuldiger is en de bevolking voldoende is geïnformeerd en de gelegenheid is geboden om een standpunt kenbaar te maken, is de kans om ongeschonden uit deze strijd te komen, des te groter. Er wordt wel gekeken naar de duurzaamheid en de houdbaarheid van de oplossing die wordt gekozen.

Op de vraag of de gemeenteraad luistert naar Aldeboarn merkt de burgemeester op, dat de gemeenteraad het dorpisme wel achter zich zal laten. Als het gaat om een besluit als dit moet de gemeenteraad in staat zijn om boven de partijpolitiek uit te stijgen om de beste koers voor de gemeente te zoeken. Aan de inwoners wordt geadviseerd om bij de gevestigde partijen langs te gaan; men heeft oog voor uw argumenten. Over de medewerkers van de gemeente zijn in de media de nodige indianenverhalen verschenen. Deze zijn niet juist. De ambtelijke bezetting van Boarnsterhim komt overeen met vergelijkbare gemeenten in Nederland.

Over de gemeenschapszin: de mensen in de dorpen, dat is de gemeenschap. Daar ben je met elkaar en breng je zaken met elkaar tot stand. Het gebeurt uiteindelijk in de dorpen. De burgemeester dankt iedereen hartelijk voor de inbreng. De gemeenteraad en het college zullen de opmerkingen buitengewoon serieus nemen en het beste ervan maken.

Verslag van de gespreksavond over de bestuurlijke toekomst van Boarnsterhim op 9 november 2009 in Wergea.

1. Waar ligt de toekomst: in de huidige gemeente Boarnsterhim of in een andere gemeente?

De heer [naam], voorzitter van Plaatselijk Belang Wergea, zegt dat er binnen Plaatselijk Belang al veel gediscussieerd is over de toekomst van Boarnsterhim, maar dat het bestuur nog geen standpunt ingenomen heeft. Wel is het bestuur met meningsvorming bezig geweest in het dorp en heeft het geïnformeerd bij Tytsjerksteradiel. Volgens [naam] is er een minderheid die staat voor behoud van Boarnsterhim. De discussie gaat niet over *of* maar over *hoe* herindelen. Plaatselijk Belang kijkt bij haar oriëntatie waar ze geografisch en bestuurlijk het beste bij zou passen, waar haal je je voorzieningen, hoe lopen je verbindingen, waar vindt ieder zo zij/haar werk. Voor Wergea is dat niet zo moeilijk: Heerenveen lijkt geen optie en Leeuwarden wel. Wij willen aan de raad vragen om bij de behandeling van de herindeling er rekening mee te houden dat samengaan met Leeuwarden een reële optie is voor Wergea. Plaatselijk Belang ziet wel graag dat de Pikmar en nationaal park de Alde Feanen ondergebracht worden in een gemeente. Koppel dit gebied bestuurlijk niet apart van elkaar. Dat komt de toeristische ontwikkeling van het gebied ook niet ten goede. Grou en Warten (met uitstraling naar Wergea natuurlijk) worden dan van een buurgemeente afhankelijk mbt besluiten over /de ontwikkeling van een recreatiegebied waar het brood wordt verdiend.

[naam] wijst verder op het dorpse karakter van Wergea wat behouden moet worden. Er moet een groene long blijven tussen de stad en Wergea. M.a.w. Leeuwarden moet niet over de Wâldwei heen gaan bouwen. Die garantie wil Plaatselijk Belang.

Plaatselijk belang stelt zichzelf de vraag of ze iets te eisen of te willen heeft. Het samengaan moet in ieder geval in harmonie gebeuren. [naam] dringt er bij de raad op aan om voor een win-win situatie te zorgen. De spreker onthult dat er al gesprekken geweest zijn met burgemeester en wethouders van Leeuwarden..

Wergea wil een dorpenbeleid. Het dorp moet goed bereikbaar blijven: autoverkeer 's morgens vroeg uit Wergea naar Leeuwarden door Goutum moet weer mogelijk worden.

Hij geeft aan een servicepunt van het gemeentekantoor in het dorp te willen.

Verder zijn er veel zaken die niet gerealiseerd zijn voor Wergea binnen de gemeente Boarnsterhim of waarover nog discussie is met het gemeentebestuur

- behouden en beweegbaar houden van de bruggen (incl. Stringbrêge)
- inhalen achterstand baggeractiviteit ((bevaarbaar houden van bv Meanewei/Wergeasterfaert
- sportvoorzieningen (sportvelden en gymzaal) capaciteit en kwaliteit zijn een zorgpunt
- openbare voorzieningen; aanlegsteiger Hilleburen/spinoff SMR (uitbreiding haven en passantenhaven, camperplaatsen, trailerhelling)
- fietspaden w.o. Warten/Wergea - Grou

Het lijkt Plaatselijk belang dat bij een herindeling aansluiting bij Leeuwarden het meest logisch is.

De heer [naam] onderschrijft de woorden van [naam]; ten dele. De heer [naam] vindt de conclusie van herindeling te kort door de bocht. In dorpen als Wergea heb je relatief meer voorzieningen dan in de stad. De spreker vraagt zich bovendien af of zo'n stad wel rekening houdt met het dorp. De heer [naam] stelt verder dat volgens hem de kosten voor kades, bruggen en baggerwerk in Boarnsterhim buiten proporties zijn. Die kostenpost zou mede oorzaak zijn van de slechte financiële positie van de gemeente. De spreker vindt dat het rijk met meer geld over de brug moet komen. Verder wil hij de raadsleden meegeven om toch vooral te kijken om de dorpen van Boarnsterhim bij elkaar te houden. Hij pleit voor behoud van een plattelansgemeente.

De heer [naam] (Wergea) liket it net realistysk dat Boarnsterhim bestean bliuwe kin en is der grut foarstanner fan om by Ljouwert te gean. Op dy stêd is it doarp rjochte ek wat wurk oanbelanget.

[naam] fan Doarpsbelang Warten lit witte dat der yn it doarp in enkête holden is. In mearderheid is foar oansluting by Tytsjerksterdiel. [naam] freget hoe't it sit mei grinskorreksjes en

yn hoefier in doarp sels mei beslisse kin oer grinskorreksje. Ek freget _____ him ôf op hokker termyn dat kin, hokker ynspraak der is foar de boarger. _____ seit dat Warten en d'Alde Feanen mei inoar ferbûn binne en dat de famyljebannen ek hecht binne mei doarpen lykas Garyp en Burgum. Doarpsbelang is bang dat Warten ûndersnije sil yn in grutte gemeente, mar jout oan dat de feriening sels gjin stânpunt oer takomst Boarnsterhim ynnommen hat. As Ljouwert in goed bod docht, is der noch wol te praten mei Warten.

Burgemeester _____ reageert op de vraag over grenscorrectie eerst door op te merken dat mensen niet de illusie moeten hebben dat alle wensen die geopperd worden, gehonoreerd zullen worden. Dat is de realiteit. Hij schetst dat mocht de raad kiezen voor splitsing dan zal het altijd zo komen in twee of drie stukken. Dat is dan herindeling met grenscorrecties aan de flanken. _____ merkt op dat meer dorpen in Boarnsterhim al hebben laten weten dat ze voor een grenscorrectie voelen. Hij geeft aan dat het geen eenvoudig proces is. Er moet namelijk over een splitsingsmodel gesproken worden met de omliggende gemeenten. Die moet je ook willen hebben. Daarna moet de provincie nog eens haar mening geven en een advies sturen naar de Kamer en die kunnen er ook weer op schieten. Dan ben je snel bezig tot 2013/14, aldus _____ Concluderend over grenscorrecties zegt de burgemeester: het kan, maar met grenscorrecties alleen kun je het probleem niet oplossen. Hij vervolgt zijn verhaal met informatie over een Artikel 12 gemeente. De burgemeester geeft aan dat het ongeveer vijf jaar duurt voordat je schuldenvrij bent. Gelet op de positie in Boarnsterhim heeft hij zorgen of dat lukt. Als er nu besloten wordt tot herindeling heeft de gemeente de zaak nog niet op orde. Het is wel mogelijk om het proces naar voren te halen.

Mefrou _____ is benijd oft der wol in gemeente is dy't in gemeente mei safolle skulden as Boarnsterhim ha wol.

Burgemeester _____; herhaalt nog eens dat je bij een herindeling de gemeente gezond moet opleveren. Dat lukt niet zonder hulp van het rijk, benadrukt de heer _____. De burgemeester vertelt dat een artikel-12 gemeente zich alleen moet beperken tot wettelijke taken. Het is volgens burgemeester _____ wel mogelijk om bij een besluit tot herindeling om dat proces te versnellen. Om op de vraag terug te komen, is burgemeester _____ niet ongerust over belangstelling van andere gemeenten. Hij wijst op uitlatingen van collega's die begeerlijk naar Boarnsterhim kijken. De burgemeester geeft aan dat hij zeker niet met de pet rond zal gaan om bij buurgemeenten te vragen: wie wil wat hebben.

De hear _____ (Wergea) is foar selstannicheid fan Boarnsterhim. Hy fielt der neat foar om opslukt te wurden troch Ljouwert. It is neffens de ynsprekker in goed ding dat der tusken de stêdlike gebieten Ljouwert en it Hearrenfean in lanlik gebiet is. _____ is fan miening dat as Boarnsterhim it dochs net sels kin dan gearwurking sykje moat mei Littenseradiel. Dat minsken út de doarpen har ôfsette tsjin it haadplak yn de gemeente sjocht _____ net as reden om mei Grou te brekken. Neffens him sil it selde barde as in part by Ljouwert komt. Dan sille de minsken harren dêr tsjin ôfsette. _____ is fan betinken dat it plattelân allinne libben holden wurde kin yn in sterke plattelâns gemeente. Hy fynt dat as Boarnsterhim aanst gjin art. 12 gemeente mear is, de gemeente fierder kin mei in skjinne laaie.

Mefrou _____ (Wergea) drukt de riedsleden op it hert yn harren beslút ek foaral oandacht te hawwen foar de feilichheid yn 'e doarpen.

De hear _____ (Warten) fynt dat de gemeente selstannich fierder moat. As je oan grinskorreksjes begjinne fersnije je ek oare ferbiningen, jo moatte sjen nei gearhing fan doarpen, sa heare Warten, Wergea en Warstiens byinoar. As Warten nei Tytsjerksteradiel wol dan binne wy wol fan de Wartensers ôf, wat mei in laits ûntfongen wurdt. Oan de oare kant hat it bestjoer fan de gemeente de lêste tsien jier net sjen litten dat hja by steat is om de gemeente op de rails te hâlden.

De hear _____ (Wergea) is fan betinken dat de gemeente noch better hjoed as moarn opdield wurde kin. Neffens him hat Ljouwert it doarpenbelied goed op oarder, sa blykt út it ûndersyk fan Pleatselijk Belang. De ynwenners moatte harren net liede litte troch it gefoel mar mei arguminten komme. De sprekker seit: As wy foar it bêste foar de mienskip kieze wolle: wy gean dan nei Ljouwert.

2. Bij welke gemeente zouden wij hier het liefst aansluiten?

By de antwurden fan fraach 1 is dúdlik wurden dat foaral Ljouwert neamd wurdt om by oan te sluten, mar ek Tytsjerksteradiel en Littenseradiel wurde neamd.

3. Welke zaken moeten voor onze toekomst absoluut behouden blijven en wat moet er anders of beter?

De hear _____ makket him soargen oer de artikel-12 takomst fan Boarnsterhim. De ynsprekker is bang dat as de gemeente anst allinne noch mar it wetlik needsaaklike docht, der neat mear dien wurdt oan ûnderhâld bygelyks en der sprake is fan kapitaalferneatiging. As alles op 'e lange baan skood wurdt rint de gemeente der op den doer dochs wol wer tsjinoan. De ynsprekker pleit dêrom foar fersneld skuldenfrij meitsje fan de gemeente.

_____ haakt hier op persoanlike titel op in met nog eens te wijzen op de slechte toestand van het voetbalveld in Wergea en hoeveel moeite het kost om een fietspad gedaan te krijgen. Hij begrijpt wel dat de gemeente de tering naar de nering moet zetten, maar ziet vooral graag dat het Rijk bijspringt. Volgens hem krijgt Boarnsterhim veel te weinig geld uit het gemeentefonds. De inspreker wijst op het onderhoud van oevers en kaden. Daar gaat volgens hem te veel geld heen. Bovendien moet de gemeente in zijn optiek niet het ambitieniveau ambiëren dat bij Heerenveen en Leeuwarden hoort.

Mevrouw _____ uit Wergea vraagt de raad om bij het besluit van herindeling aandacht voor goed onderwijs en scholen in haar besluit mee te nemen.

De hear _____ wiist derop dat Boarnsterhim yn in oare gemeente opdield ek hege kosten hâldt foar ûnderhâld. Is der wol belangstelling foar Boarnsterhim?

Burgemeester _____; reageert dat hij al heeft gezegd dat andere burgemeesters niet de buit moeten verdelen over de rug van Boarnsterhim. Er zijn namelijk wel degelijk kapers op de kust. Burgemeester _____ heeft ze gezegd terug te gaan in het hok en Boarnsterhim zelf het proces te laten afronden. Burgemeester _____ waakt er voor dat het lijkt alsof je met een uitverkoop bezig bent. Tot de raad heeft gesproken staan wij aan het roer, benadrukt de burgemeester.

De hear _____ freget him ek ôf oft Boarnsterhim wol in serieuze partner wêze kin, want kosten bliuwe. Burgemeester _____ legt uit dat het met de kosten van kades en oevers vergeleken met andere gemeenten wel meevalt in Boarnsterhim. Als de kosten in Boarnsterhim veel hoger zouden zijn dan in andere vergelijkbare gemeenten dan was er wel aan de bel getrokken in Den Haag om het op te lossen. De vele waterwegen zijn volgens burgemeester _____ geen argument om meer geld te vragen. De burgemeester geeft aan dat de slechte financiële positie een optelsom is van factoren. De burgemeester geeft wel toe dat er dure voorzieningen zijn, zoals de pont naar eiland de Burd en ook de kosten van bruggen.

In sprekker út 'e seal seit dat er rasjoneel sjoen oanslute wol by Ljouwert mar emoasjoneel hat hy der noch wol wat muoite mei. De sprekker is fernuvere dat oare gemeenten de finansjele lêst fan in soad wetter yn harren gemeente wol drage kinne. Is de gemeente dan te lyts om it finansjeel sûn te hâlden?

Burgemeester _____ herhaalt die vraag nog maar eens. Is een kleine gemeente nu slechter uit dan een grote? Boarnsterhim is geen kleine gemeente, maar een middenmoter. Er is geen regel die zegt dat een kleine gemeente armer is dan een grote. Er spelen veel meer zaken een rol bij de financiële huishouding. Burgemeester _____ gaat niet in op vragen waar het financiële tekort aan te wijten is en of de schaal van de gemeente herindeling noodzakelijk maakt of de financiële positie. De burgemeester is er van overtuigd dat hoe de vlag er ook voor staat, een gemeente in Fryslân zich moet afvragen wat de toekomst moet zijn en welke duurzaamheid het nastreeft. Hij is er van overtuigd dat wanneer de financiële situatie beter was geweest je die discussie over herindeling ook had gevoerd, want 'je kunt beter zelf aan het roer staan en over je toekomst besluiten dan een ander'.

In dit kader merkt burgemeester _____ op dat hij het vreemd vindt dat de provincie nog niet met een visie is gekomen. Hij is van mening dat er een provinciale visie nodig is. _____ zou graag zien dat de huidige gemeentegrenzen worden losgelaten en wordt gekeken naar de beste indeling. In

dit verhaal moet opgemerkt dat het Rijk herindeling als een proces ziet dat van onderop moet opborrelen. Burgemeester ziet graag een provinciale regie.

Sprekker (Wergea) tinkt dat opdieling ûnûntkomber is en sprekt oer bestjoerlike ûnmacht wer't wy in soad ellinde fan ha. Yn Wergea fine wy ús minder by de Wâlden fielen as Warten, dus net nei Tytsjerksteradiel.

De heer gaat voor grenscorrectie richting Tytsjerksteradiel om het plattelandskarakter van de gemeente te behouden.

De hear seit as de gemeente in bedriuw wie dan hiene wy moarn al in kurator foar de doar. Hy fynt dat de skulden sa gau as mooglik fuortwurke wurde moatte om dêrmei foarsjenings te behâlden. Finnema wol it proses yn trije jier klear ha.

De hear ; neamt de djoerste foarsjenning it apparaat yn Grou. Hy seit: 'zachte heelmeesters maken stinkende wonden' en wol ek dat de skulden gau oan 'e kant binne en der wer oan de toekomst boud wurde kin. Burgemeester vraagt wat Gerkes met 'it apparaat' bedoeld. Het antwoord 'de Brede school' hoort hij graag, want hij dacht dat bedoeld werd op het ambtelijk apparaat.

De heer út Wergea docht in oprop oan de polityk om nei de ferkiezings net listlûkers automatysk oan te wizen als wethâlder.

Sluiting

Burgemeester Baas wil tot slot graag enkele opmerkingen onderstrepen. Bijvoorbeeld de opmerking van iemand: 'We leven in dorp, het gaat om het dorp'. Dat is ook belangrijk voor de toekomst om de dorpsbelangen op een goede manier te verdedigen. Dat moet inzet zijn bij herindeling. De opmerkingen over kapitaalsvernietiging zijn ook de zorg van de gemeenteraad, want voorzieningen zijn nodig voor het welzijn van de inwoners en lopen als een rode draad door het beleid van de gemeente. Dan moet je dus voorkomen dat investeringen en onderhoud uitgesteld wordt. Als je art. 12-gemeente bent dan zul je teruggeworpen worden tot je wettelijke taken. En daarnaast moet je in de ruimte die je overhoudt, iets binnenhalen voor inwoners. We willen zoveel mogelijk in stand houden. Het rijk geeft extra geld aan een artikel 12-gemeente op kosten van alle andere gemeenten. Daarom is het Rijk ook zo kritisch, maar het heeft natuurlijk geen zin om voetbalvelden om te ploegen voor bieten en straks weer in te zaaien voor grasveld. Ook in een art. 12-gemeente blijft de gemeenteraad het hoogste bestuursorgaan.

De burgemeester bedankt iedereen voor de aanwezigheid en het meedenken. De raad bespreekt op 1 december de bestuurlijke toekomst in een meningsvormend debat. In die fvergadering bestaat de mogelijkheid tot inspreken. De raad zal op 15 december besluiten. De opmerkingen uit de zaal zal de raad meenemen in de overwegingen. De adviezen zullen zeer ter harte worden genomen. Naast deze opmerkingen uit de dorpen spelen ook nog andere overwegingen een rol bij het uiteindelijke besluit. Dit gebeurt zorgvuldig.

Verslag van de gespreksavond over de bestuurlijke toekomst van Boarnsterhim op 11 november 2009 in Raerd.

Vragen naar aanleiding van de presentatie "De toekomst van Boarnsterhim" van de heer Buma.

De heer _____ (voorzitter van Dorpsbelang Tersoal) vraagt of het haalbaar is om De Legeaen bij Sneek te voegen. Burgemeester Baas zegt dat het kan, maar hij voegt er aan toe dat het niet wil zeggen dat het gebeurt. Bij een grenscorrectie mag het inwonertal van geen van de betrokken gemeenten met 10% of meer toe- of afnemen. In het geval van de nieuwe gemeente Súdwest Fryslân lijkt dit mogelijk..

De heer _____ freget him ôf oft it weryndielingsplan in ûnderdiel is fan it sanearringsplan dat nedich is om artikel-12 gemeente te wurden. Burgemeester Baas laat weten dat dat niet het geval is.

_____ vraagt de raad over bezuinigingen op onderhoud waar al 34 miljoen euro tekort is. Uitstel van onderhoud kost later nog veel meer. Burgemeester Baas zegt dat er in de volgorde van werkzaamheden nog wel ruimte is om de benen bij te trekken. Er moeten keuzes gemaakt worden, benadrukt hij.

Mevrouw _____ wil graag de nadelen weten van alternatief 3 uit het rapport Wagenaar/Hoes. De heer _____ antwoordt dat de gemeente groter wordt en de afstand weer toeneemt, de sociaal geografische samenhang wordt anders en je moet kiezen wie gaat waar naar toe. De nadelen zijn ook subjectief, want je kunt niet ieder dorp tevreden stellen. De raad moet weer kiezen: wie gaat waar naar toe.

De heer _____ vraagt op basis van welke argumenten voor deze drie alternatieven gekozen is door Wagenaar/Hoes. Wellicht zijn er betere alternatieven die niet aan de orde zijn gekomen. Hij vraagt: Onderschrijft de burgemeester de conclusie dat de gemeente wel haalbaar is met enkele ingrepen of is het zo pessimistisch dat de gemeente niet verder kan? Burgemeester Baas denkt dat Boarnsterhim in de artikel-12 situatie op enig moment wel weer bij de wal op kan klauteren, maar dan wel over een reeks van jaren met haar voorzieningenniveau naar een minimum moet en dan heb je aan het eind van de reeks nog geen vlees op de 'bonken' voor nieuwe investeringen. Geld voor nieuwe dingen is er niet. Je moet je af vragen in hoeverre je deze offers van de burgers van Boarnsterhim moet vragen ten gunste van zelfstandigheid van de gemeente. Burgemeester Baas geeft toe dat er meer alternatieven zijn en zegt ook dat het rapport geen wet van Meden en Perzen is.

Volgens de heer _____ zijn er alternatieven achtergehouden omdat er geen tijd is om ze te onderzoeken. Te veel alternatieven geeft bovendien te veel versnippering van de discussie, wordt gesteld. Wellicht zijn er dus betere alternatieven. Burgemeester Baas geeft toe dat er andere alternatieven onderzocht hadden kunnen worden, maar deze drie vindt Wagenaar/Hoes de meest realistische. Baas benadrukt nog eens dat de raad besluit over de toekomst en het al dan niet zelfstandig verder gaan van de gemeente.

De heer _____ wil weten hoeveel de burgers moeten bloeden en hoeveel wordt het korter als de gemeente een alternatief omarmt. Burgemeester Baas weet dat niet. Hij antwoordt dat de cyclus bij het Rijk voor aanvragen van artikel-12 nog moet starten. Veel facetten spelen mee over de financiële steun en dat onderzoekt het Rijk. Je kunt met het Rijk afspraak maken om versneld geld te krijgen om de periode te korten. Als die periode korter duurt, tref je burgers minder in hun portemonnee door bezuinigingen, maar daar kleven voor- en nadelen aan. Als je zegt dat je Boarnsterhim biieen wilt houden kost dat geld, maar dat kan keuze zijn, stelt de burgemeester.

De heer _____ stelt dat het rapport suggestief is en aanstuurt op één oplossing. Hij vraagt ook waarom het zo snel moet. Burgemeester Baas reageert dat 'als je over dun ijs schaatst, is snelheid je behoud'. Als het niet voor december gebeurt, is de gemeente een jaar verder en zit de gemeente een jaar langer in de problematiek.

Mevrouw _____ vraagt zich af hoe de gemeente financieel zo kon afzakken en oppert dat de drie oude gemeenten wellicht eerst als basis kunnen gelden voor herindeling. Burgemees-

ter Baas wil op de eerste vraag niet vooruitlopen. De afboeking van grote projecten is een van de redenen, zegt hij. Terug naar drie oude gemeenten kan niet, maar de burgemeester stelt dat je wel naar die 'georiënteerdheid' kunt kijken: waar voelen de burgers zich thuis.

1. Waar liat onze toekomst: in de huidige gemeente Boarnsterhim of in een andere gemeente?

fan Pleatslik Belang Dearsom komt mei de útslach fan de enkête ûnder 28 minsken fan Dearsom. 15 kieze foar Súdwest Fryslân, 11 foar Littenseradiel, 2 foar Skarsterlân, Ljouwert net ien en it Hearenfean wurdt net neamd. 5 wolle Boarsterhim hâlde,

De heer _____ meldt dat Doarpsbelang Tersoal 100 vragenlijsten uitgezet heeft, waarvan zestig terugkwamen. 80 Procent kiest voor Sneek of Zuidwest Friesland, 12 procent voor Littenseradiel en 8 procent voor zelfstandig verder gaan met samenwerking grote gemeente. Niemand koos voor herindelen met Leeuwarden.

De heer _____ van Plaatselijke Belang Raerd zegt dat de vereniging geen enquête deed in het dorp, omdat er nog te weinig informatie is en dan wordt alleen gestemd op basis van sentimenten. _____ stelt dat Raerd te ver van alles af ligt. Het dorp zou naar Leeuwarden, Littenseradiel of de Zuidwesthoek kunnen. De vereniging wil eerst de voor- en nadelen in kaart hebben en dan pas een enquête houden.

De heer _____ van Plaatselijk Belang Sibrandabuorren geeft de uitslag van de enquête in het dorp, waar 86 reacties op kwamen. Hij zegt dat het dorp unaniem voor Sneek en de Zuidwesthoekgemeente is. Eén stem is er voor Littenseradiel; andere opties zijn niet gewenst in Sibrandabuorren.

Een inspreker vraagt zich af of het nog wel zinvol is om gemeenteraadsverkiezingen te houden. Burgemeester Baas zegt dat een herindeling nog minimaal drie jaar duurt. Inspreker stelt dat er wellicht een enquête kan bij de verkiezingen. Burgemeester Baas reageert dat de gemeenteraad de bevoegdheid heeft en de raad heeft gekozen voor deze mogelijkheid om langs de dorpen te gaan. De informatie uit de avonden wordt meegenomen in de afweging tot het besluit.

Mevrouw _____ van Plaatselijk Belang Poppenwier zegt dat ook in Poppenwier een enquête gehouden is. De vraag over zelfstandigheid is daarbij niet gesteld. De vereniging kreeg een kwart van de enquêtes terug. De inwoners kiezen niet voor Leeuwarden, wel voor Littenseardiel en Súdwest Fryslân en dat is fifty-fifty. _____ seit dat de konsekwinsjes foar in kar wol bekend makke wurde moatte as it sa fier is.

Een inspreker vraagt zich af wat de status van het besluit van de raad is op 15 december. Wat betekent het als de raad zegt: we gaan herindelen. Is dat bindend? Burgemeester Baas antwoordt dat sommige politieke besluiten in Nederland na twee drie jaar weer worden teruggedraaid. Hij kan geen garantie geven. Burgemeester Baas geeft nog eens aan dat er haast geboden is omdat bij vooruitschuiven de situatie troostelozer wordt. Als er helder standpunt ligt, dan is er een onderhandelingsstandpunt om met het rijk te bespreken.

Het besluit van de raad kan inzet worden bij de verkiezingen, vindt een inspreker.

De heer _____ wol earst selstannich bliuwe en in djipgeand ûndersyk nei de finansjele problemen yn 'e gemeente sûnt 1984. CDA en PvdA moatte earst mei de billen bleat, pas dan kin der in beslút nommen wurde oer weryndieling.

Mevrouw _____ uit Dearsom heeft het idee dat de race al gereden is. Het college van B&W en de raad zijn vertegenwoordigd op de avonden, maar ze mogen geen woordje doen. Er zijn drie alternatieven en als er meer zijn, waarom worden die dan niet genoemd, vraagt ze zich af. Burgemeester Baas antwoordt dat de raad voor deze procedure heeft gekozen. Ze wil luisteren naar de bevolking. De keuze uit drie modellen is voor duidelijkheid, maar er blijft ruimte, geeft de burgemeester aan.

Een inspreker vraagt wat de kansen zijn voor Boarnsterhim bij andere gemeenten gelet op de financiële erfenis. Burgemeester Baas antwoordt dat de gemeente schoon opgeleverd moet worden.

In ynsprekker freget oft weryndieling mear jild opsmyt by it Ryk. Burgemeester Baas zegt dat er al gesprekken met het Rijk geweest zijn en zegt dat hij nog met geen woord gesproken heeft over

'wat levert het meeste geld op'. Dat is handel, maar gebeurt niet eerder dan dat gemeenteraad gesproken heeft.

De heer uit Raerd is verbaasd dat de raad, die de zaak uit de klauwen heeft laten lopen, straks deze beslissing moet nemen. Hij zou ook graag onderste steen boven hebben. De mensen die mede verantwoordelijk zijn voor de ondergang, moeten zeggen hoe het verder moet en dat is onwenselijk. Wellicht moet het toch na de verkiezingen.

De heer uit Raerd vindt dat de provincie weinig in beeld is geweest. In 1984 lieten de inwoners van Raerd weten dat ze niet samen wilden gaan. Het was toen al geknipt en genaaid en dat moet nu voorkomen worden. Destijds werd de mening van de burgers terzijde gelegd. Hij vreest dat de provincie straks ineens met een mening komt die indruist tegen de wil van de bewoners. Burgemeester Baas reageert dat het initiatief van onderen op moet komen. De provincie is onzichtbaar, maar daar kleven risico's aan. Voor je het weet zijn er herindelingen die ongewenst zijn. De heer Baas vindt dat het tijd wordt dat de provincie regie neemt.

3. Welke zaken moeten voor onze toekomst absoluut behouden blijven en wat moet er anders of beter?

De heer uit Poppenwier seit dat ûnderhâld better moat en dat dêr rekken mei holden wurdt by weryndieling. It doemscenario ha wy al 25 jier.

De heer út Dearsum wol de plattelânsgemeente behâlde. Hy is bang foar de foarsjenningen as de gemeente by Ljouwert as't 't Fean komt.

De heer uit Tersoal wil open ruimte en recreatieve waarde benadrukken en zegt dat gemeente niet suburb moet worden van stedelijke kernen rondom.

De heer benadrukt het behoud van scholen maar pleit ook voor behoud van het ouderenbeleid. Hoe komt het met het bestemmingsplan buitengebied, het groenbeleid en de verkeerssituaties in de dorpen. Hij geeft aan dat bekend moet zijn hoe andere gemeenten dat geregeld hebben. Een nieuwe partner moet oog hebben voor goed dorpenbeleid. In ynsprekker wol fan gefoel ôf dat alles op Grou en Akkrum rjochte is. Oare ynsprekker wol de Fryske plaknammen behâlde en as de gemeente dan by Ljouwert komt, dan moat it Ljouwert wurde.

4. Met welke argumenten moet de gemeente wat ons betreft straks rekening houden in haar besluitvorming over de toekomst van deze gemeente?

De heer uit Tersoal fynt dat dit kolleezje rekken hâlde moat mei dizze peilingen en hy wol dêroer in dúdlike útspraak fan de boargemaster. De gemeente hat 20 jier rommele en alles duorret lang. Ek it bestemmingsplan bûtengebied komt der mar net troch. De gemeente moat besluten nimme en dy útfiere.

De heer út Dearsum fynt dat it bestjoer iepen wêze moat oer bestjoerskracht, docht de organisaasje wol wat se dwaan moatte.

In ysprekker wol mear kwaliteit yn bestjoer.

Een andere inspreker zegt dat na herindeling de opkomst bij de verkiezingen daalt en betrokkenheid van burgers afneemt. De inspreker vindt dat de raad dit moet meenemen bij de keuze voor herindeling. Hoe ga je de afstand verkleinen tot burgers en ze betrekken bij de nieuwe gemeente. Een andere inspreker wijst ook op nadelen van schaalvergroting.

Sluiting

Burgemeester Baas spreekt in zijn slotwoord over een levendige avond. Hij merkt op dat het herindeling- en fusieproces met veel hindernissen gepaard zal gaan. Als het fusiebesluit er komt dan gaat het advies naar de provincie, vervolgens gaat het naar Den Haag en bij alle instanties kan het verhaal nog veranderen. Het college wil echter in haar besluit recht doen aan de geluiden die gehoord zijn in de dorpen. Hij waarschuwt dat het niet iedereen naar de zin gemaakt kan worden, maar dat het een zorgvuldig proces is.

Verslag van de gespreksavond over de bestuurlijke toekomst van Boarnsterhim op 12 november 2009 in Grou.

Vragen naar aanleiding van de presentatie "De toekomst van Boarnsterhim" van de heer Buma.

Foeka de Wolf, secretaris fan Behâld Frysk Kultuurlânskyp seit dat der krekt in brief nei it Ryk gien is oer it ferminderjen fan druk op bestjoer. Buma antwoardt dat juist in de schaalvergroting gezocht wordt naar oplossingen om de taken van de gemeente het hoofd te bieden.

... fan mienskipssintrum Akkrum freget werom 't der in begrutting mei artikel-12 scenario leit. It liket as komt it nooit wer goed. Burgemeester Baas zegt dat het niet om een doemscenario gaat, maar het is wel de realiteit van dit moment. Op basis van de feiten ga je met het Rijk rond de tafel. In alle gevallen wordt gevochten om zoveel mogelijk middelen hier naar toe te krijgen om de burger zo weinig mogelijk te treffen.

De hear ... merkt op dat oare artikel-12 gemeenten der ek wer boppenop kommen binne. Baas legt uit dat er nu een saneringsplan gemaakt wordt, met maximaliseren van inkomsten en minimaliseren van uitgaven, maar meer helderheid over hoe het financieel precies komt, kan hij nu niet geven. Bovendien is de ene artikel-12 gemeente de andere niet en de gemeente heeft gisteren de aanvraag gedaan.

De heer ... van ondernemersclub Akkrum Nes wil weten hoe buurgemeenten er voor staan. Burgemeester Baas antwoardt dat de financiële situatie van gemeenten openbaar is. Hij zegt wel dat er geen honderd procent garantie is. Zodra de wens voor fusie er is dan moet het gesprek aangegaan worden en dan wordt ook de financiële positie bekeken. Er komt geen herindeling met een gemeente waarvan je nu al weet dat je over vijf jaar weer moet. Er wordt gekeken naar de duurzaamheid en daar zijn de financiën onderdeel van.

De heer ... fan de ûndernimmers yn Boarnsterhim freget oft je earder út 'e problemen binne mei weryndieling as mei selsstannich bliuwen. Baas antwoardt dat je de gemeente schoon moet opleveren en daar zou de artikel-12 voor zijn. Dat kost ongeveer vijf jaar. Om dit proces te kunnen bekorten moet onderhandeld worden. Het is nog te vroeg om daar iets over te kunnen zeggen, vindt burgemeester Baas.

De heer ... fan de Cliëntenraad merkt op dat de WMO yn de gemeente der posityf út-springt. Burgemeester Baas reageert er instemmend op dat niet alles negatief is in de gemeente.

De heer ... van de ondernemers vereniging Akkrum-Nes vindt dat in het rapport vooral naar geografische ligging en financiële situatie van omringende gemeenten wordt gekeken, maar niet over beleid van omliggende gemeenten gesproken wordt. Hij wijst erop dat er naar de visie van omliggende gemeenten moet worden gekeken en pas dan een besluit genomen kan worden. Het doel is om te waarborgen wat er is, antwoardt burgemeester Baas.

... fan Pleatselik Belang Akkrum-Nes wol witte hoe't oare gemeenten tsjinoer weryndieling mei Boarnsterhim stean. Burgemeester Baas zegt dat er een positieve houding is bij gemeenten, zoals bijvoorbeeld Littenseradiel. Er is alom bereidheid om er over te praten.

1. Waar ligt onze toekomst: in de huidige gemeente Boarnsterhim of in een andere gemeente?
en

2. Bij welke gemeente zouden wij hier het liefst aansluiten?

De inspreker namens de ondernemersvereniging zegt dat een zelfstandig Boarnsterhim geen voorkeur heeft, maar herindelen moet niet met alle omliggende gemeenten. Niet naar Heerenveen en Leeuwarden kijken, maar naar de plattelandsgemeenten, Skarsterlân, Opsterland of Littense-radiel. Inspreker laat weten dat het geen unaniem standpunt van de ondernemersvereniging is. Hij heeft geen vertrouwen meer in gemeente Boarnsterhim.

... bestuurslid kerkelijke organisatie, wol graach in fraach stelle oan de kommissaris. Hy seit dat der hieltiten ferkearde boargemasters yn Boarnsterhim wiene en as der in ferkearde boer op de pleats sit, giet it mis. De hear Hemstra wol graach selsstannich bliuwe, wêrom kin dat net. Burgemeester Baas legt uit dat de gemeente veel eenmansposten heeft op gemeen-

tehuis. Met schaalvergroting is er breder en meer kennis in huis. , snapt it net. It gemeentehûs hat 6,5 miljoen euro koste en dat smite wy sa wer fuort. Der moatte gewoan goeie minsken oan it roer.

De hear foarsitter LTO Mid Fryslân, wol in gemeente dy't boerestân goed fassilitearret. Der wurdt klage oer fergunningferliening en bermûnderhâld. It bestimmingsplan is der bygelyks noch net. Miskien spilet in gebrek oan amtners wol mei oan dit probleem. Wy hearre fan kollega's dy't yn Ljouwert wenje, net kleie. Wy moatte de swakke bestjoerskultuer trochbrekke en dat kin allinne mei opdielen, dêr leit de gedachte fan de LTO.

De hear fan it Behâld Frysk Kultuer Lânskip fynt dat by weryndieling d'Alde Feanen en Grou tegearre by Ljouwert moatte. Hy pleitet foar Ljouwert omdat it in sterk gemeentlik apparaat hat mei in soad kennis en dat is nedich om yn sa'n natoergebiet ek op te kommen foar de rekreative belangen.

De hear , ondernemersvereniging Boarnsterhim, pleitet ek foar in sterkere gemeente wêr 't de ûndernimmers better holpen wurde kinne. Undernimmers ha goeie underfinings mei buorgemeenten, wylst dat yn Boarnsterhim minder is al nimt hy dat de gemeente net kwea ôf. Hy seit dat Boarnsterhim foar Ljouwert en it Hearrenfean wol wat te bieden hat. Neffens him leit dêr in útdaging.

Mevrouw van de Kinderopvang en peuterspeelzalen (Sisa) zegt dat 300 peuters gebruik maken van peuterspeelzalen en dat is een dekking van bijna honderd procent. Ze is bezorgd over de leefbaarheid in de kleine dorpskernen bij dreigende bezuinigingen. Als de bijdrage voor peuterspeelzalen bevroren wordt komt het niet goed met deze voorziening. De Sisa pleit voor herindeling. De Sisa zou graag zien dat Boarnsterhim bij een gemeente komt, Heerenveen of Leeuwarden om te voorkomen dat er weer veel overlegsituaties ontstaan bij versnippering over gemeenten.

In oare ynsprekker heakket der op yn. As er sjocht nei de acht petearen en de splitsing dy't dan driget, dan soe de WMO útienfalle en moat je by fiif gemeenten oanklopje. Hy mist de rezjy fan de provinsje. As wy aanst in grut Ljouwert en grutte A7 gemeente ha falle in oantal gemeenten bûten de boat.

De hear freget wêrom der earst skjinskip makke wurde moat en Boarnsterhim salang noch mei de earmoede fierder moatte. Werom kinne wy net mei in sterke partner fierder, sa giet it dochs yn it bedriuwslibben ek? Burgemeester Baas geeft toe dat bij bedrijf dat failliet gaat een nieuw bedrijf het overneemt zonder schulden. Een gemeente houdt de schulden, zo is het geregeld. Ander belast je inwoners van andere partners onevenredig. wol in model dat der daliks profitearre wurdt fan in gruttere skaal en dan de âlde skulden wol ôflosse.

3. Welke zaken moeten voor onze toekomst absoluut behouden blijven en wat moet er anders of beter?

De hear fynt dat de mienskipsoarch yn WMO behouden wurde moat. De leefberens fan de doarpen moat heech yn it findel stean. Der meie gjin sportfjilden ticht en it moat betelber bliuwe. Wat him oanbelanget giet de weryndieling leaver hjoed as moarn oan. Hy hopet dat Ljouwert in goede partner wurdt. Hy wol ek dat elk doarp in eigen doarpsbehear kriget.

In ynsprekker wiist op it Streekplan Fryslân. Boarnsterhim hat in regionaal sintrum en as it by Ljouwert komt dan wurdt it in doarp en ferliest it de status regionaal sintrum, tinkt de ynsprekker. Hy wol dat it Streekplan oanpast wurdt.

De hear van LTO seit dat it drech is om wynenerzjy en biogas te realisearjen yn Boarnsterhim. De lânbou hat it grutste grûnoerflak en de oandacht foar boerebelangen moat der bliuwe as de aemeente opgiet yn stêd.

De hear fynt dat de kwaliteit fan de tsjintsferliening better kin.

In ynsprekker heakket der op yn en pleitet foar loketten op lokaasje om tjinsterliening op it platelân te hâlden.

van de ondernemersvereniging Terherne, pleit voor afsplitsing van het dorp naar Skarsterlân, waar het toeristisch beleid beter is. Zij bepleit wel het behoud van een soepel beleid van toewijzing van koopzondagen.

4. Met welke argumenten moet de gemeente wat ons betreft straks rekening houden in haar besluitvorming over de toekomst van deze gemeente?

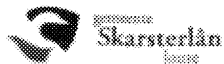
Een lid van de Cliëntenraad komt op voor het personeel van de gemeente. Kunnen ze ingepast worden in andere organisaties, vraagt deze zich af. Hij pleit voor nauwere samenwerking met Leeuwarden en het behouden van Boarnsterhim. De inspreker koestert de kleinschaligheid in Grou.

De hear *[naam]* fan de agrariyske natoerferiening, seit dat der 6 miljoen euro ynfestearre wurdt yn De Burd. Yn 'e takomst komt der in soad Europees jild foar gebietsûntwikkeling. De gemeente moat in fisy ûntwikkelje foar it bûtengebied fan Boarnsterhim foar rekreaasje, natuer en lânbou. De gemeente moat him hjir op rjochtsje en dat klear meitsje. De plannen moatte oan de basis gebeure. Dat kin allinne mei sterke bestjoerlike ienheden, sa as it Wetterskip, in gemeente as Boarnsterhim is te lyts. Dan moat Boarnsterhim by Ljouwert en dan kinne wy ús ek djoer ferkeapje, pleitet

De hear *[naam]* fynt dat weryndieling besjoen wurde moat fanút in sosjaal gesicht en net sa as safolle minsken dogge op emoasjonele grûn.

Sluiting

Burgemeester Baas sluit de avond. Hij wijst op het debat van de raad op 1 december over de bestuurlijke toekomst; daar is ook gelegenheid tot inspreken. Op 15 december neemt de raad een besluit. Burgemeester Baas reageert nog op enkele opmerkingen uit de zaal, zoals de herindeling van onder op. Hij vindt dat zonder regie van de provincie er 'gedoe' kan ontstaan. Over de opmerking aangaande het regionaal centrum Grou in het Streekplan zegt burgemeester Baas dat het onlogisch is dat het centrum zomaar zou verdwijnen. Volgens hem kan Grou juist met zijn sterke ligging aan spoor, water- en snelweg van grote waarde zijn.

Bijlage 4 - Reactienota Zienswijzen Herindeling Boarnsterhim

7 maart 2012

1. Zienswijze Herindeling Boarnsterhim:

Samenvatting zienswijze:

Na bestudering van de overzichtskaart blijkt de familie [] dat zij zijn ingedeeld bij de gemeente Leeuwarden. Dit hadden ze niet verwacht en zij vinden dit om praktische en sociale redenen ook niet wenselijk. Hun adres is [] en zij behoren bij het buurtschap Birstum. Al hun voorzieningen, zoals reiniging, post, krant en nutsvoorzieningen komen uit de richting van Nes/Akkrum. Zij zouden de grens iets in oostelijke richting verplaatst willen zien. Daar is ook een natuurlijke grens in de vorm van een brede sloot, het Neardeel, die in een keer doorloopt vanaf het Prinses Margriet kanaal naar de Wide Ie.

Reactie:

Het perceel van de familie [] ligt precies op de oude gemeentegrens tussen Idaarderadeel en Utingeradeel nabij Goattum. Bij de oprichting van de huidige woning van de familie moest zowel vrijstelling worden verleend van het bestemmingsplan Utingeradeel Buitengebied als van het bestemmingsplan Uitbreidingsplan in Hoofdzaak van Idaarderadeel. Gelet op de sociale samenhang en de bereikbaarheid van het perceel (makkelijkst via Grou), is dit perceel in het herindelingsontwerp bij het dorpsgebied van Grou toegevoegd, zodat het perceel naar de gemeente Leeuwarden gaat. Gebaseerd op het raadsbesluit van 30 november 2010 wordt de buurtschap Goattum namelijk ook toegedeeld aan de gemeente Leeuwarden. Weliswaar is het huidige adres van de familie [] maar ten tijde van de bouwaanvraag voor de huidige woning ging men uit van een adres aan de Birstumerdyk te Grou. Gezien de ligging van de woning, veel dichterbij Grou dan bij Nes, de ontsluiting, veel makkelijker via Grou dan via Nes, is indeling bij Grou de meest logische.

Voorstel:

In te stemmen met de reactie en te besluiten dat op grond van de zienswijze van de familie [] geen wijziging wordt aangebracht in het besluit van 22 november 2011.

2. Zienswijze Herindeling Boarnsterhim: Plaatselijk Belang Raerd namens de fam. []

Samenvatting zienswijze:

De zienswijze heeft betrekking op het drietal adressen van bovengenoemde families die na de herindeling niet meer bij Raerd zouden horen terwijl deze adressen van oudsher bij Raerd horen en ook op Raerd zijn georiënteerd. Bij de zienswijze is een tekening gevoegd waarop de historische grenzen van de percelen te zien zijn. Tijdens de raadsvergadering waarbij het herindelingsontwerp werd behandeld heeft de voorzitter van Plaatselijk Belang Raerd ingesproken. De indieners stellen voor de grenzen te wijzigen volgens bijgevoegde tekening. Hierbij is rekening gehouden met de huidige watergangen en de Mûzel.

Reactie:

De betreffende percelen maken onderdeel uit van het dorpsgebied Raerd.

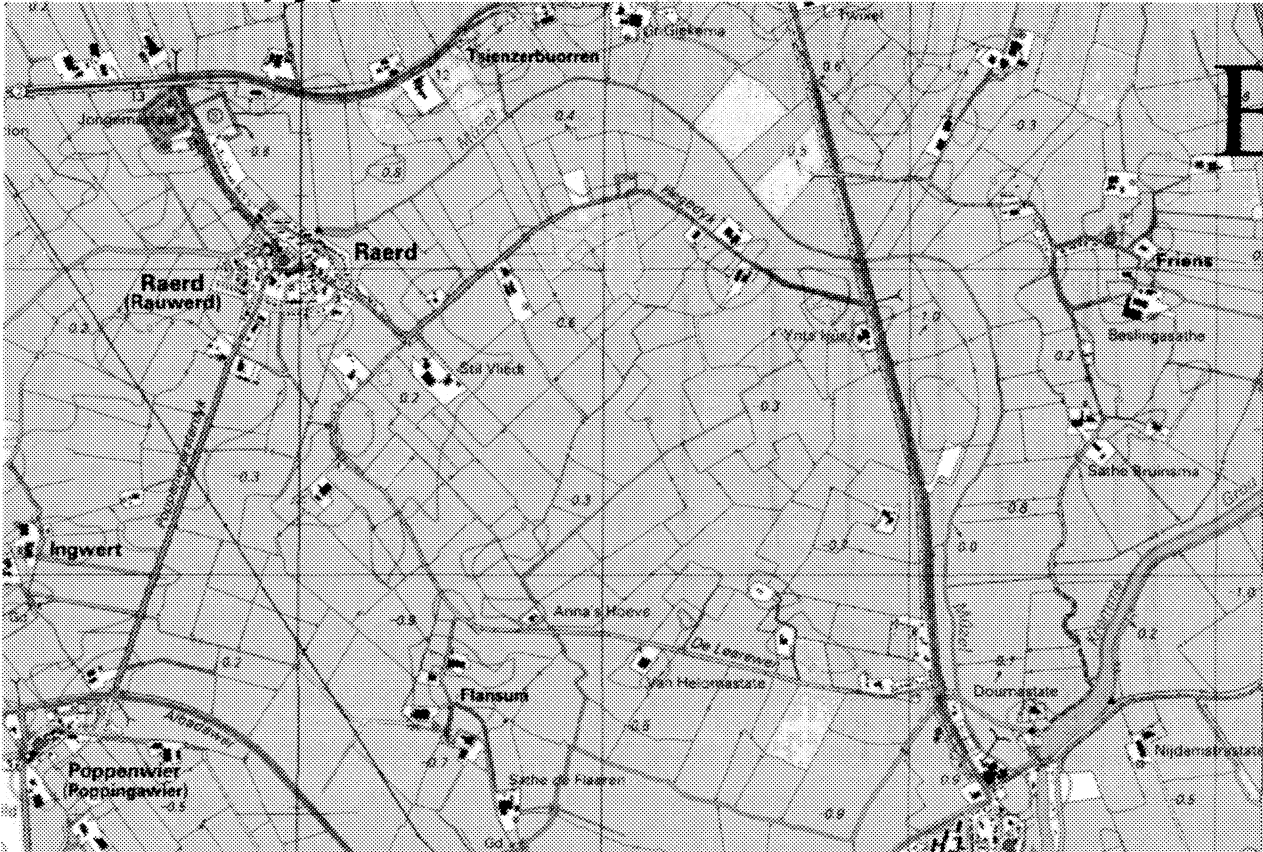
Nu de eigenaren, via Plaatselijk Belang, een voorkeur uitspreken voor toedeling aan de gemeente Súdwest Fryslân, is hiertegen geen enkel bezwaar. Hiermee wordt tevens aangesloten bij het raadsbesluit van 2 september 2008 rondom de vaststelling van de dorpsgrens Raerd. De oostelijke grens van het dorpsgebied Raerd, zoals vastgesteld bij raadsbesluit Boarnsterhim 2 september 2008, wordt als grens vastgesteld tussen de gemeenten Súdwest Fryslân en Leeuwarden. Deze begrenzing komt nagenoeg overeen met het voorstel van Plaatselijk Belang. De Overijsselse straatweg komt ten noorden van het dorp Jirnsom geheel op het grondgebied van de gemeente Leeuwarden te liggen. De gemeentegrens met Súdwest-Fryslân wordt ter hoogte van de aansluiting met de Hegedyk (Hornsterburen) gevormd door de bermsloot ten westen van de Overijsselse straatweg. Het gedeelte parallelweg ten noorden van de Hegedyk, met de daarin gelegen brug over de Mûzel wordt toegedeeld aan de gemeente Leeuwarden. Vanaf de brug over

de Muzel in de parallelweg van de Overijsselse straatweg volgt de gemeentegrens de bestaande dorpsgrens tussen Raerd en Reduzum tot aan De Swette, waar zij aansluiting vindt op de bestaande gemeentegrens met Littenseradiel.

Voorstel:

In te stemmen met de reactie en te besluiten dat op grond van de zienswijze van Plaatselijk Belang Raerd een wijziging wordt aangebracht in het besluit van 22 november 2011.

Kaart 1: Situatie na wijziging

3. Zienswijze Herindeling Boarnsterhim: Gemeente Smallingerland, Gauke Boelensstraat 2 te Drachten

Samenvatting zienswijze:

De gemeente Smallingerland is niet betrokken geweest bij het proces van herindeling. Het gebied van de Princenhof – Alde Feanen is van groot belang voor deze omgeving zowel vanuit natuur- als recreatieoogpunt en de beroepsvaart naar Drachten. De gemeente Smallingerland is van mening dat zij met haar aansluitende meren, vaarwegen, natuur- en recreatiegebieden een logische partner is in de discussie over de toedeling van dit ook voor de gemeente Smallingerland belangrijke gebied. Daarbij gaat zij ervan uit dat zij in de toekomst met de gemeente Leeuwarden op een goede wijze tot afstemming en beleid kan komen over de belangen in het gebied. Van haar kant wijst de gemeente Smallingerland in dat verband specifiek op het economische belang van een goede beroepsvaartverbinding met Drachten, voor de provincie Fryslân als geheel en voor de regio Drachten/Smallingerland in het bijzonder. Mochten er in het verdere proces van de herindeling nog andere opties in beeld komen dan de toedeling van het gebied Princenhof – Alde Feanen aan Leeuwarden, dan wil de gemeente Smallingerland daar uitdrukkelijk bij betrokken worden.

Reactie:

Wij begrijpen de belangen van de gemeente Smallingerland bij het gebied Princenhof – Alde Feanen. De gemeente Leeuwarden zal in de toekomst ten aanzien van het te voeren beleid met betrekking tot het gebied Princenhof – Alde Feanen regelmatig het contact zoeken met zowel de gemeente Tytsjerksteradiel als de gemeente Smallingerland.

Voorstel:

In te stemmen met de reactie en te besluiten dat op grond van de zienswijze van de gemeente Smallingerland geen wijziging wordt aangebracht in het besluit van 22 november 2011.

4. Zienswijze Herindeling Boarnsterhim: Gemeente Tytsjerksteradiel, Raadhuisweg te Burgum**Samenvatting zienswijze:**

Bij de voorgeschiedenis van de herindeling van de gemeente Boarnsterhim staat niet vermeld dat ook aan de gemeente Tytsjerksteradiel gevraagd is een "position paper" in te dienen. Tytsjerksteradiel heeft ook een "position paper" opgemaakt en toegestuurd. Verder komt uit de voorgeschiedenis niet naar voren dat er ten aanzien van de toedeling van De Alde Feanen een standpuntwijziging heeft plaats gevonden. Op 24 augustus 2010 luidde het standpunt nog dat de Alde Feanen naar Tytsjerksteradiel moesten en dat standpunt is pas gewijzigd bij de definitieve besluitvorming. Zonder opgaaf van redenen wordt deze standpuntwijziging niet bij de voorgeschiedenis vermeld.

Bij de motieven met betrekking tot de toedeling van de Alde Feanen aan de gemeente Leeuwarden worden alleen de motieven voor toedeling aan Leeuwarden genoemd en niet de motieven die juist tegen samenvoeging pleiten. Dat leidt er toe dat er geen zichtbare belangenafweging in het herindelingsontwerp te lezen valt terwijl dat naar het inzien van Tytsjerksteradiel wel nodig is. Nu komen er geen argumenten aan bod die pleiten voor indeling van De Alde Feanen bij Tytsjerksteradiel. Die argumenten voor toedeling aan Tytsjerksteradiel zijn in het kort:

- * Voor De Alde Feanen is het belangrijk, onder meer voor het behoud van de natuurwaarden, dat het gebied zoveel mogelijk in een gemeente komt te liggen;
- * De Alde Feanen is een nationaal park, ook vanuit die invalshoek is het veel beter dat dat in één gemeente komt te liggen;
- * Tytsjerksteradiel is al heel lang betrokken bij De Alde Feanen en heeft met betrekking tot dit gebied de nodige ervaring;
- * Het dorp Earnewâld vormt het hart van De Alde Feanen, heeft een spilfunctie in het gebied en vormt de uitvalsbasis voor het gebied.

De weging van bovenstaande argumenten missen in het herindelingsontwerp. Wanneer dat alsnog zou gebeuren ligt een toedeling richting Tytsjerksteradiel meer voor de hand. Het wel genoemde argument voor toedeling van De Alde Feanen aan Leeuwarden, bestaande uit het versterken van de Stadsregio Leeuwarden, is ook van toepassing als De Alde Feanen naar Tytsjerksteradiel over zouden gaan. Tytsjerksteradiel doet immers ook mee aan de Stadsregio.

Met betrekking tot hoofdstuk 3 "Toekomstvisie voor het gebied" mist in paragraaf 3 de aandacht voor de ontwikkeling van de natuurfunctie van De Alde Feanen gezien het feit dat het hier toch gaat om een nationaal park. Het belang van recreatie en toerisme en de watersport krijgt wel veel aandacht.

Met betrekking tot de toetsing aan het Beleidskader Gemeentelijke Herindeling wordt er niet inhoudelijk ingegaan op het regionale draagvlak voor toedeling van De Alde Feanen aan Leeuwarden. Dat draagvlak is er voor een deel ook niet. Die mening van Tytsjerksteradiel is al een hele tijd bekend onder andere via brieven aan de bestuursorganen van Boarnsterhim. Ook bij het maatschappelijk draagvlak aangaande de toedeling van De Alde Feanen stelt Tytsjerksteradiel vraagtekens. Er is gebleken dat er onder de inwoners en de eigenaren en

2906201200168

gebruikers van recreatiewoningen en schepen in en om De Alde Feanen draagvlak is voor indeling bij Tytsjerksteradiel.

Het belang van de interne samenhang van de Alde Feanen als een geheel wordt niet genoemd. Tytsjerksteradiel mist dan ook de afweging van dit belang tegen het continueren van de situatie dat De Alde Feanen in twee gemeenten blijven liggen.

Op het vlak van interne samenhang met de andere delen van de nieuwe gemeente Leeuwarden scoren De Alde Feanen ook niet zo hoog.

Conclusie:

Het ontwerp om tot een herindelingsadvies te komen zal opnieuw moeten. Op grond van bovenstaande argumenten – de afweging van de belangen voor samenvoeging, draagvlak, interne samenhang – is Tytsjerksteradiel van mening dat De Alde Feanen naar Tytsjerksteradiel zouden moeten.

Ter hoorzitting op 8 februari 2012 heeft de wethouder van de gemeente Tytsjerksteradiel, de heer G. Schippers, het bovenstaande in soortgelijke bewoordingen herhaald met daarop de volgende aanvullingen. Bij een overgang van De Alde Feanen naar Tytsjerksteradiel komt het beheer van dit belangrijke natuurgebied en nationaal park in één hand met Earnewâld met zijn bezoekerscentrum als uitvalsbasis. Het overlegorgaan Nationaal Park De Alde Feanen heeft een visitatiecommissie op bezoek gehad. Ook deze visitatiecommissie verbaasde zich er over dat het beheer van De Alde Feanen niet in één hand is en ze riep Tytsjerksteradiel op om zich er voor in te zetten om dit alsnog te bereiken. Tytsjerksteradiel ziet het huidige herindelingsontwerp dan ook vooral als een gemiste kans om dat alsnog te bereiken.

Een ander aspect betreft het draagvlak. In De Alde Feanen zelf heeft onder de eigenaren van recreatiewoningen en recreatiearken geen draagvlakonderzoek plaats gevonden. In het verleden hebben de eigenaren uit de Princenhof per brief aangegeven graag bij Tytsjerksteradiel te behoren

Reactie:

De gemeente Tytsjerksteradiel heeft inderdaad ook een "position paper" ingediend. Dit is ten onrechte bij de paragraaf 1.2.1 " Voorgeschiedenis gemeente Boarnsterhim" niet vermeld. Dit gebrek kan echter in het herindelingsadvies worden hersteld.

Waarom uiteindelijk besloten is om zowel de gemeente Tytsjerksteradiel als de gemeente Opsterland, die ook een "position paper" had ingediend, niet langer te betrekken bij de herindeling van Boarnsterhim levert geen feiten op die noodzakelijkerwijs bij de paragraaf over de voorgeschiedenis van Boarnsterhim hadden moeten worden vermeld. Voldoende is als thans bij de reactie op de zienswijze wordt aangegeven waarom uiteindelijk gekozen is voor het toevoegen van De Alde Feanen aan Leeuwarden. Hoewel er voor de door de gemeente Tytsjerksteradiel thans wederom naar voren gebrachte argumenten het nodige te zeggen valt, gaf uiteindelijk bij de raad van de gemeente Boarnsterhim de doorslag dat de inwoners van Wergea, Warten, Warstiens gezamenlijk met De Alde Feanen in meerderheid de voorkeur gaven aan herindeling met de gemeente Leeuwarden.

Dat het nationaal park De Alde Feanen daarbij verdeeld blijft over drie gemeenten, ook de gemeente Smallingerland maakt met een gedeelte van haar grondgebied immers deel uit van het Nationaal Park De Alde Feanen, levert thans tussen deze drie gemeenten geen noemenswaardige problemen op en zal naar verwachting in de toekomst tussen de nieuwe gemeente Leeuwarden en de gemeenten Tytsjerksteradiel en Smallingerland ook geen problemen opleveren. Het is in Nederland eerder regel dan uitzondering dat een nationaal park zich op het grondgebied van meerdere gemeenten bevindt. Denk in het noorden alleen al aan de nationale parken Lauwersmeer, Drents-Friese Wold, Dwingerveld en Weerribben-de Wieden. Ook als het nationale park De Alde Feanen over drie gemeenten verdeeld blijft, blijven Earnewâld en Warten de uitvalsbasisen voor een bezoek aan die Alde Feanen.

De beschrijving in hoofdstuk 3 "Toekomstvisie voor het gebied" is noodzakelijkerwijs beknopt. Dat daarbij de natuurwaarden van het gebied De Alde Feanen niet expliciet genoemd worden wil niet zeggen dat daar in de nieuwe gemeente Leeuwarden geen aandacht voor zal zijn. De status van

het gebied De Alde Feanen als onderdeel van een nationaal park brengt met zich dat de natuurwaarden van dit gebied op zijn minst gehandhaafd moeten blijven en waar mogelijk verbeterd. Dit ligt zo voor de hand dat dit niet in het herindelingsontwerp is benoemd. De nieuwe gemeente Leeuwarden zal er alles aan doen om de natuurwaarden van het gebied te waarborgen en te vergroten.

Ten aanzien van het ontbreken van regionaal draagvlak voor toedeling van De Alde Feanen aan de nieuwe gemeente Leeuwarden moge duidelijk zijn dat de gemeente Tytsjerksteradiel geen voorstander is. Of de inwoners van Tytsjerksteradiel zelf ook geen voorstander zijn is overigens niet onderzocht. Los daarvan hebben de inwoners van Wergea, Warten, Warstiens gezamenlijk met De Alde Feanen in meerderheid de voorkeur uitgesproken voor herindeling met de gemeente Leeuwarden. Tot slot heeft de gemeente Smallingerland, die, zoals hierboven reeds vermeld, zelf ook nog met een gedeelte van haar grondgebied deel uitmaakt van het nationaal park De Alde Feanen, zich niet uitgesproken tegen een toedeling van De Alde Feanen aan de nieuwe gemeente Leeuwarden. Zij gaat ervan uit dat zij in de toekomst met de gemeente Leeuwarden op een goede wijze tot afstemming van beleid kan komen over haar belangen in het gebied.

Met betrekking tot het belang van de interne samenhang van De Alde Feanen als één geheel, versus het belang dat het gebied van De Alde Feanen in drie gemeenten blijft liggen, wordt verwezen naar hetgeen hierboven is opgemerkt en wat in het kort kan worden samengevat met dat de meeste nationale parken in Nederland zich tot ieders tevredenheid uitstrekken over het grondgebied van meerdere gemeenten.

De interne samenhang van de Alde Feanen als één natuurgebied staat niet ter discussie. Dit staat ook los van het feit dat verschillende overheden en instanties (rijk, provincie, Wetterskip, Fryske Gea etc.) iets over het gebied te zeggen hebben. Uiteraard zal er daardoor regelmatig overleg en afstemming nodig zijn maar steeds met het totale gebied als oriëntatie.

De nieuwe gemeente Leeuwarden krijgt door toevoeging van een deel van Boarnsterhim er aanvullende kenmerken bij. De samenhang van het nieuwe gebied met de huidige gemeente Leeuwarden is in het herindelingsontwerp naar onze mening kort maar voldoende uiteengezet (fysiek en sociale samenhang, historisch geografische samenhang, recreatieve toeristische samenhang, samenhang in speerpunten).

Voorstel:

In te stemmen met de reactie en te besluiten dat op grond van de zienswijze van de gemeente Tytsjerksteradiel, met uitzondering van hetgeen daarover in de eerste alinea van bovenstaande reactie is opgemerkt, geen wijziging wordt aangebracht in het besluit van 22 november 2011.

5. Zienswijze Herindeling Boarnsterhim: Doarpsbelang Earnewâld, Eilandsgrien 44-A in Earnewâld

Samenvatting zienswijze:

Doarpsbelang Earnewâld wil het natuurgebied De Alde Feanen graag weer bij Earnewâld. Het gaat hen om het oostelijke gedeelte van het nationaal park begrensd door De Geau, Grêft en het Prinses Margrietkanaal. Het gaat hen dus niet om het eiland De Burd en het water dat grenst aan Grou. Het natuurgebied De Alde Feanen hoorde tot 1983 voor een groot deel bij Earnewâld, gemeente Tytsjerksteradiel. Bij de totstandkoming van de gemeente Boarnsterhim is Earnewâld het gebied De Alde Feanen kwijtgeraakt. Bij de huidige herindeling van Boarnsterhim kan dat besluit ongedaan gemaakt worden. Earnewâld is een klein watersportdorp dat als enige midden in het nationaal park De Alde Feanen ligt en op die manier verbonden is met het gebied.

De beheerder van het nationaal park De Alde Feanen, het Fryske Gea, is gericht op Earnewâld. De bedrijfsgebouwen, loodsen en het gereedschap staan in Earnewâld en de werkschepen liggen er voor de wal. Voor het Fryske Gea is het ook belangrijk dat dit gedeelte van De Alde Feanen bij het dorp Earnewâld en dus bij de gemeente Tytsjerksteradiel gaat behoren. Het nieuwe bezoekerscentrum van het nationaal park is te bereiken over het water en over de weg en staat ook in Earnewâld.

De bewoners van de zomerhuisjes en woonschepen in het gebied De Alde Feanen, die hier al generaties lang komen, zijn gericht op en voelen zich verbonden met Earnewâld. Vaak hebben ze de boot om bij de huisjes en woonarken te komen ook in Earnewâld liggen.

De volgende voorbeelden maken duidelijk dat het ook erg handig is als dit gedeelte van de Alde Feanen weer bij dezelfde gemeente hoort als het dorp Earnewâld:

- de wedstrijdcommissie van de stichting "It Earnewâldster skûtsje" moet nu voor het organiseren van een SKS-zeilwedstrijd zowel in Tytsjerksteradiel als in Boarnsterhim vergunning aanvragen;
- als de ijsclub "Lyts Bigjin" een toertocht door De Alde Feanen organiseert moet zij daarvoor zowel in Smallingerland, Boarnsterhim als Tytsjerksteradiel een evenementenvergunning en een parkeervergunning aanvragen;
- verschillende ijswegencentrales moeten ieder het ijs bekijken en schoonvegen en van hun advies hangt af of de gemeenten de vergunningen afgeven, waarbij iedere gemeente zijn eigen normen hanteert. Dat is allemaal erg omslachtig terwijl het vaak in korte tijd geregeld moet zijn.

Er zijn inwoners van het dorp Earnewâld die sinds de herindeling van 1983 aan de andere kant van de gemeentegrens wonen en dus in Warten, gemeente Boarnsterhim, terwijl zij hemelsbreed slechts 15 meter gescheiden zijn van Earnewâld door het water It Siegersdijp. Dat geeft tot op de dag van vandaag een boel gedoe met de post en pakketjes die niet bezorgd kunnen worden omdat het adres in Warten niet te vinden is. Nu de mogelijkheid er is wil de betreffende familie graag weer in Earnewâld wonen.

Het dorp Earnewâld en De Alde Feanen kunnen nu weer een geheel worden. Zoals het Pikmar, de Wide Ie en De Burd bij Grou horen, zo horen De Alde Feanen bij Earnewâld.

Reactie:

Het klopt dat bij de herindeling in 1983 de gemeente Tytsjerksteradiel een gedeelte van De Alde Feanen is kwijtgeraakt aan de nieuw opgerichte gemeente Boarnsterhim. Dit gedeelte was 200 hectare groot. Ook de gemeente Smallingerland is bij die herindeling een gedeelte van De Alde Feanen, groot 280 hectare, aan de gemeente Boarnsterhim kwijtgeraakt. Het grootste gedeelte van De Alde Feanen, namelijk 850 hectare, was echter ook toen al in het bezit van een van drie gemeenten die samen de nieuwe gemeente Boarnsterhim zouden gaan vormen, zijnde de gemeente Idaarderadeel. Het thans door Doarpsbelang Earnewâld omschreven en teruggevraagde gedeelte van de Alde Feanen maakte voor het grootste gedeelte dus nimmer deel uit van de gemeente Tytsjerksteradiel, maar behoorde tot de gemeente Idaarderadeel.

Het feit dat zowel Tytsjerksteradiel als Smallingerland bij de herindeling van Boarnsterhim een gedeelte van De Alde Feanen kwijttraakten aan Boarnsterhim was het gevolg van het aangenomen amendement van het lid Jacobse waarin het belang werd benadrukt dat het gebied De Alde Feanen zoveel mogelijk in één bestuurshand terecht kwam. Weliswaar betreft het huidige nationaal park De Alde Feanen met een totale oppervlakte van ongeveer 2500 hectare een gebied dat groter is dan het gebied dat thans in handen is van de gemeente Boarnsterhim (ruim 1300 hectare), maar het gebied dat in handen is van de gemeente Boarnsterhim betreft wel het hart van het natuurgebied De Alde Feanen. Met betrekking tot dit hart van het natuurgebied De Alde Feanen hebben de inwoners van Wergea, Warten, Warstiens gezamenlijk met De Alde Feanen in meerderheid de voorkeur uitgesproken voor herindeling met de gemeente Leeuwarden.

Wat er ook zij van de bewering dat ook het Fryske Gea het belangrijk vindt dat het door Doarpsbelang Earnewâld aangegeven gedeelte van De Alde Feanen weer bij Tytsjerksteradiel gaat behoren, van het Fryske Gea zelf is ter zake geen zienswijze ontvangen, en zoals hierboven reeds opgemerkt maakte het thans door Doarpsbelang Earnewâld omschreven en teruggevraagde gedeelte van de Alde Feanen voor het grootste gedeelte nimmer deel uit van de gemeente Tytsjerksteradiel.

Ook als het thans tot de gemeente Boarnsterhim behorende gedeelte van De Alde Feanen straks tot de nieuwe gemeente Leeuwarden behoort zullen de bewoners van zomerhuisjes en woonschepen in De Alde Feanen gericht mogen zijn op, en zich verbonden mogen blijven voelen

met Earnewâld. De thans voorgestelde herindeling van Boarnsterhim brengt daar geen verandering in.

Dat bij het organiseren van gemeentegrenzen overschrijdende evenementen in al de desbetreffende gemeenten afzonderlijke vergunningen moeten worden aangevraagd is inderdaad lastig, maar gezien het feit dat deze evenementen wel altijd doorgang vinden, kennelijk ook weer niet onoverkomelijk.

Er is veel begrip voor de inwoners die, hoewel ze slechts aan de overkant van It Siegersdijp te Earnewâld wonen, door de herindeling van 1983 met hun postadres in Warten zijn beland. Het is begrijpelijk dat de post, leveranciers en bezoekers het adres met een navigatiesysteem dat wordt ingesteld op Warten dat niet zullen vinden. Maar zoals hierboven reeds vermeld betreft het gebied dat in handen is van de gemeente Boarnsterhim wel het hart van het natuurgebied De Alde Feanen. Met betrekking tot dit hart van het natuurgebied De Alde Feanen hebben de inwoners van Wergea, Warten, Warstiens gezamenlijk met De Alde Feanen in meerderheid de voorkeur uitgesproken voor herindeling met de gemeente Leeuwarden.

Voorstel:

In te stemmen met de reactie hierop en te besluiten dat op grond van de zienswijze van Doarpsbelang Earnewâld geen wijziging wordt aangebracht in het besluit van 22 november 2011.

6. Zienswijze Herindeling Boarnsterhim: Plaatselijk Belang Terherne, Harspit 10 in Terherne

Samenvatting zienswijze:

Op grond van historische overwegingen is Plaatselijk Belang Terherne van mening dat het gebied rond de oude sluis in het Prinses Margrietkanaal (inclusief het herdenkingsmonument) bij de dorpskern van Terherne dient te behoren en daarom in de nieuw te vormen gemeente de Friese Meren.

In de oorlog zijn bij een bombardement van de geallieerden enkele bewoners omgekomen.

Niet alleen herdenkt het dorp Terherne elk jaar de doden bij het monument, maar ook heeft basisschool 't Kampke in Terherne het monument geadopteerd. Bij de herdenking dragen elk jaar de kinderen van die basisschool een gedicht op.

Ter hoorzitting op 8 februari 2012 hebben de heer _____ en de heer _____ namens Plaatselijk Belang Terherne nog de volgende aanvullingen op het bovenstaande naar voren gebracht. De oude sluis bestond vroeger uit een noordelijke en een zuidelijke sluis. De noordelijke sluis is door het bombardement helemaal dicht gegooid, daar staat nu het monument op. Over een gedeelte van de zuidelijke sluis is later het schiphuis van de provincie gebouwd met daarin het Statenjacht. De oude sluis hoorde vroeger weliswaar bij Raerderhim maar de omgekomen sluiswachters waren merendeels afkomstig uit Terherne, waren ook georiënteerd op Terherne (hun kinderen gingen er naar school) en zijn ook in Terherne begraven. In 1986 is het monument voor de slachtoffers onthuld door een zoon van één van de omgekomen sluiswachters. Sinds die tijd vindt de jaarlijkse dodenherdenking door de inwoners van Terherne plaats bij het monument. Dit is ook de enige plek waar op 4 mei door de inwoners van Terherne een dodenherdenking plaatsvindt.

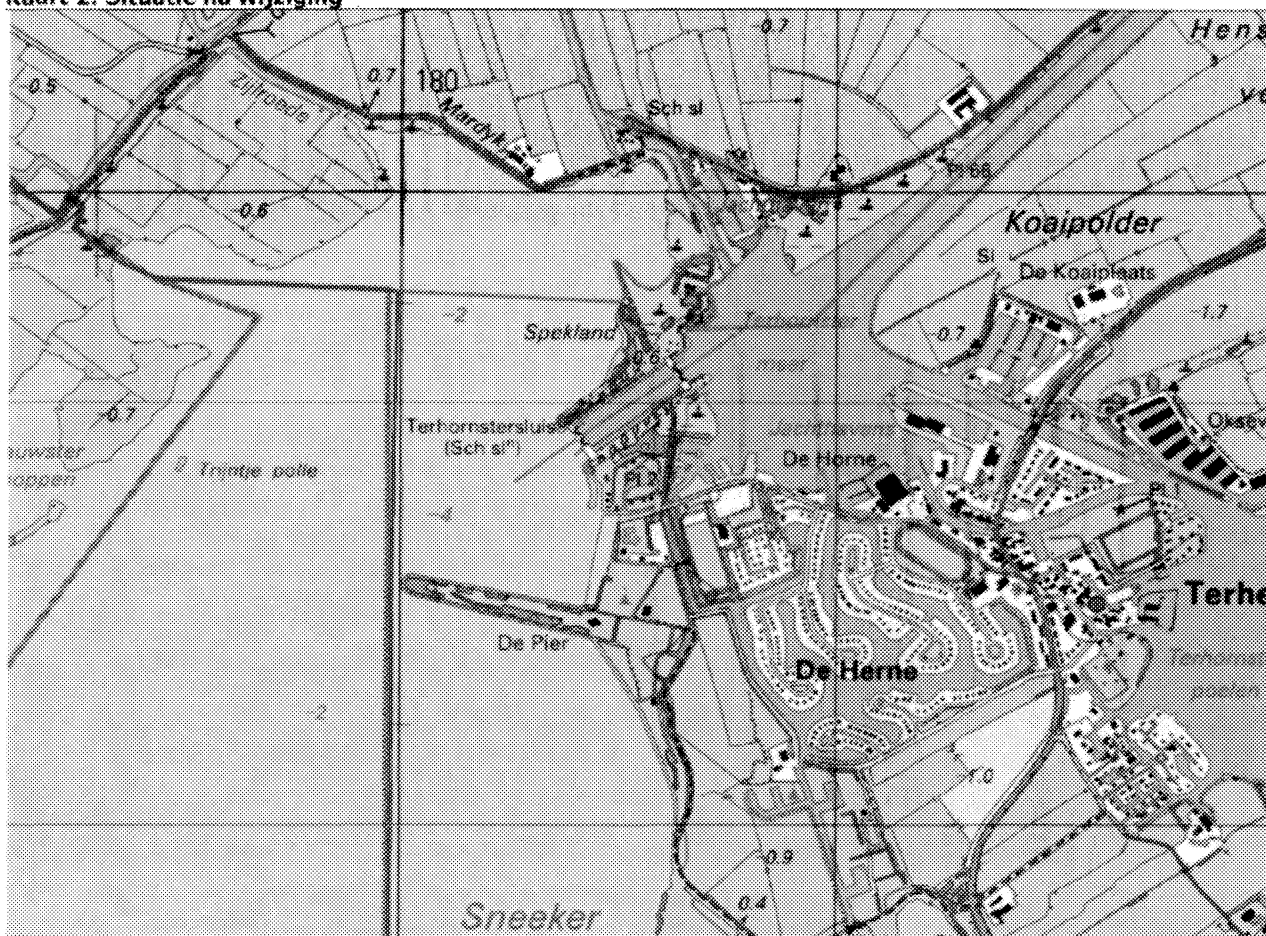
Reactie:

Het gedeelte ten noorden van de Terhornstersluis, waar ook de genoemde "oude sluis" ligt (thans schiphuis Statenjacht), maakt weliswaar geen deel uit van het (vastgestelde) dorpsgebied van Terherne maar wordt wel via de Terhornstersluis bereikt en vanuit beheeroverwegingen stuit een toedeling aan de gemeente Skarsterlân (Friese Meren i.o.) om die reden niet op overwegende bezwaren.

Gezien ook de emotionele betrokkenheid van de inwoners van Terherne bij dit stukje grondgebied bestaan er dan ook geen belemmeringen om aan deze zienswijze tegemoet te komen.

Voorstel:

In te stemmen met de reactie en te besluiten dat op grond van de zienswijze van Plaatselijk belang Terherne een wijziging wordt aangebracht in het besluit van 22 november 2011.

Kaart 2: Situatie na wijziging

7. Zienswijze Herindeling Boarnsterhim: Fam. [redacted] en [redacted] te Earnewoude

en het bedrijf [redacted]

Samenvatting zienswijze:

Het officiële woonadres is sinds de herindeling in de jaren '80 [redacted]. Daarvoor was het [redacted]. Na deze herindeling is het voor de indieners van de zienswijze en vele recreatiewoningbezitters in De Alde Feanen alleen maar slechter geworden. Mede door de onvindbaarheid van dit adres. Dit adres is net aan de andere kant van het kanaal van Earnewâld op een eiland in de Alde Feanen. De gemeentegrens ligt op enkele tientallen meters voorbij hun woning.

Voor de herindeling van de jaren '80 kon iedereen hen vinden. Na de herindeling kon het merendeel van hun nieuwe klanten en vooral potentiële klanten hen niet meer vinden want [redacted]. Warten is niet te vinden in Warten. Alleen via de weg naar en door Earnewâld is het mogelijk naar dit adres te komen.

Betrokkenen zijn helemaal op Earnewâld georiënteerd omdat men voorheen ook altijd in Earnewâld woonde en werkte. Met Warten hebben ze geen enkele binding. Deze situatie is voor betrokkenen zeer vervelend en zeer verwarrend voor onder andere bedrijven en instanties die hen poststukken of goederen willen leveren. Koeriersbedrijven gebruiken tegenwoordig allemaal een

navigatiesysteem waarop hun officiële adres in Warten niet te vinden is. Je moet immers via Eernewoude bij hen komen.

Het postadres van betrokkenen is : Earnewâld, maar instanties zoals de Belastingdienst, RDW en CJIB sturen hun poststukken niet naar een postbus maar alleen naar het officiële woonadres. Hierdoor zijn betrokkenen een aantal keren in zeer vervelende situaties terecht gekomen met o.a. deurwaarders. En hierdoor waren zij genoodzaakt een doorstuur service/verhuis bij Postnl aan te vragen. Deze doorstuurservice brengt ook weer kosten met zich mee, circa 300,-- euro per jaar. In de telefoongids staan overigens extra duidelijke vermeldingen naar hun adres teneinde potentiële klanten naar Earnewâld te krijgen hetgeen hen nog eens 1200 euro extra per jaar kost.

Tegenwoordig zijn er naast Postnl heel veel andere bezorgdiensten zoals Sandd, Regiopost enz. Deze bezorgdiensten kunnen hen met hun adres in Warten ook niet vinden. Ook gebeurt het dat aan betrokkenen bij activiteiten/evenementen in Earnewâld geen toestemming wordt verleend om naar huis te rijden.

Nu de gemeente Boarnsterhim wordt geherindeeld is dit voor betrokkenen de kans om weer bij Earnewâld te horen. Daarmee zijn hun problemen opgelost.

Daarom het verzoek om het perceel en/of het complete eiland of het gedeelte van De Alde Feanen dat voor de herindeling van de jaren '80 bij Earnewâld hoorde weer bij Earnewâld te voegen.

Reactie:

Er is veel begrip voor de indieners van deze zienswijze die, hoewel ze slechts aan de overkant van het kanaal te Earnewâld wonen en daar hun bedrijf hebben, door de herindeling van 1983 met hun postadres in Warten zijn beland. Het is begrijpelijk dat de post, leveranciers en bezoekers het adres met een navigatiesysteem dat wordt ingesteld op Warten niet zullen vinden. Maar zoals hierboven bij de reactie op zienswijze 5 reeds vermeld betreft het gebied dat in handen is van de gemeente Boarnsterhim wel het hart van het natuurgebied De Alde Feanen. Met betrekking tot dit hart van het natuurgebied De Alde Feanen hebben de inwoners van Wergea, Warten, Warstiens gezamenlijk met De Alde Feanen in meerderheid de voorkeur uitgesproken voor herindeling met de gemeente Leeuwarden.

Voorstel:

In te stemmen met de reactie en te besluiten dat op grond van de zienswijze van de Fam. Westerdijk geen wijziging wordt aangebracht in het besluit van 22 november 2011.

8. Zienswijze Herindeling Boarnsterhim: Stichting Poldermolens De Lege Midden, in Oudega (SWF)

Samenvatting zienswijze:

Bij brief van 14 december 2009 heeft het bestuur van de Stichting Poldermolens De Lege Midden het college en de raad van de gemeente Boarnsterhim te kennen gegeven dat het gebied De Alde Feanen in zijn geheel naar Tytsjerksteradiel zou moeten. In het advies van b&w van 5 oktober jl. wordt de raad echter voorgesteld om dit gebied bij Leeuwarden te voegen. De stichting vindt dit een gemiste kans. Het gebied past in zijn geheel veel beter bij een uitgestrekte plattelandsgemeente zoals Tytsjerksteradiel. Leeuwarden heeft ondanks vele bezwaren rond de mooiste vrijstaande molen op haar grondgebied de wijk Blitsaerd gebouwd. De stichting dringt er op aan om De Burd, Goattum en De Alde Feanen toe te voegen bij Tytsjerksteradiel. Mocht daartoe niet besloten worden dan wenst zij nog voor de afronding van het herindelingsproces een schriftelijke verklaring dat de subsidieafspraken die zij thans met Boarnsterhim heeft door de gemeenten Leeuwarden en Heerenveen (Skarsterlân) zullen worden nagekomen.

Reactie:

De zienswijze van Stichting Poldermolens De Lege Midden is gedateerd op 25 januari 2012 en is op 25 januari 2012 door ons ontvangen. Dat is buiten de termijn dat zienswijzen konden worden ingediend, want dat kon tot en met 18 januari 2012. De zienswijze van de stichting is dus niet-ontvankelijk en uit dien hoofde behoeft de inhoud geen bespreking. Desalniettemin kan in het kort worden opgemerkt dat de Stichting niet bevreesd hoeft te zijn dat de molens in De Alde Feanen binnenkort door grootschalige woningbouw zullen worden omringd. De Alde Feanen zijn een nationaal park waar grootschalige woningbouw niet is toegestaan.

Voorstel:

De zienswijze is niet ontvankelijk.

9. Zienswijze Herindeling Boarnsterhim: de heer [REDACTED] Haskerdijken

Samenvatting zienswijze:

De heer I [REDACTED] is positief over het herindelingsvoorstel om het dorp Terherne toe te voegen aan de gemeente Skarsterlân, in deze handelend als rechtsvoorganger van fusiegemeente De Friese Meren. Gezien de karakteristieke kenmerken van Skarsterlân en haar bewoners heeft hij begrip voor deze uitdrukkelijke keuze van de inwoners van Terherne. Er is naar de mening van de indiener geheel voldaan aan het provinciale herindelingsbeleid m.b.t tot het draagvlak bij de bevolking.

Indiener plaatst echter enkele inhoudelijke kanttekeningen op het herindelingsontwerp, namelijk:

- *Overgangsregeling rechtskracht bestaande regelingen (Arhi art 28):* in het herindelingsontwerp ontbreekt een vermelding van de gemeente op dit punt;
- *Archiefbescheiden (Arhi art 70 en 71):* niet opgenomen in het herindelingsontwerp;
- *Onvolledig totaalbeeld beschrijving Skarsterlân:* In het herindelingsontwerp wordt geen melding gemaakt van de grenscorrectie met de gemeente Heerenveen rond het tweelingdorp Haskerdijken-Nieuwebrug (raadsbesluit 27 april 2011)

Reactie:

Indiener van deze zienswijze heeft zich goed verdiept in de materie en geeft een positief oordeel over de voorgenomen grenscorrectie met Boarnsterhim door toevoeging van het dorp Terherne aan de gemeente Skarsterlân. Wij constateren dat de door indiener geplaatste kanttekeningen op het herindelingsontwerp met name betrekking hebben op de kwaliteit en de volledigheid van het stuk. Wij trekken daaruit de conclusie dat hij van mening is dat op grond hiervan het herindelingsontwerp dient te worden aangepast c.q. uitgebreid.

Overgangsregeling rechtskracht bestaande regelingen (Arhi art 28)

Zaken die worden geregeld in de wet Arhi hoeven niet nog eens in het herindelingsontwerp worden opgenomen. De regelingen die de indiener aanhaalt worden dus al bij wet geregeld en daaraan dienen de betreffende gemeenten zich te houden.

Archiefbescheiden (Arhi art 70 en 71)

Zaken die worden geregeld in de wet Arhi hoeven niet nog eens in het herindelingsontwerp worden opgenomen. De regelingen die de indiener aanhaalt worden dus al bij wet geregeld en daaraan dienen de betreffende gemeenten zich te houden.

Onvolledig totaalbeeld beschrijving Skarsterlân

Bij deze voorgenomen grenscorrectie gaat het om de toevoeging van het dorp Terherne aan het bestaande grondgebied van de gemeente Skarsterlân. Het is ook uit dien hoofde dat indiener als inwoner van de gemeente Skarsterlân in de gelegenheid is gesteld hierover een zienswijze uit te brengen.

De herindeling van Boarnsterhim, inclusief de grenscorrectie Terherne-Skarsterlân en het traject fusiegemeente De Friese Meren, inclusief de grenscorrectie Skarsterlân/Heerenveen m.b.t. o.a.

het tweelingdorp Haskerdijken-Nieuwebrug, kennen echter beide een eigen achtergrond en procedures. In beide gevallen wordt de wet Arhi gevolgd. Mogelijk ten overvloede wijzen wij nog op de lopende zienswijzeprocedure op het herindelingsbesluit De Friese Meren. Deze procedure zal indiener een antwoord kunnen geven over de wenselijkheid van de grenscorrectie Skarsterlân/Heerenveen m.b.t. o.a. het tweelingdorp Haskerdijken-Nieuwebrug.

Voorstel:

In te stemmen met de reactie en te besluiten dat op grond van de zienswijze van de heer [naam] een wijziging wordt aangebracht in het besluit van 22 november 2011.

10. Zienswijze Herindeling Boarnsterhim: de heer Haskerdijken

Samenvatting zienswijze

De heer [naam] is van mening dat op een aantal punten het voorstel om de dorpen Akkrum, Nes en Aldeboarn toe te voegen aan de gemeente Heerenveen niet goed gemotiveerd is. Hierbij gaat het vooral om de volgende motieven in het herindelingsontwerp (paragraaf 2.7.2):

Geografisch: indiener vindt de toevoeging van deze dorpen een versterking van de huidige onlogische geografische samenstelling van de gemeente Heerenveen zonder economische en historische verbanden tussen de dorpen die gesitueerd zijn aan de 'extremen' van de gemeente;

Totaalbeeld herindeling: indiener vindt dat door de afzonderlijke herindeling- en grenscorrectietrajecten die lopen geen totaalbeeld wordt gegeven waarop gereageerd kan worden. Dit vindt hij in strijd met de wet en regelgeving op dit punt. Specifiek is hij van mening dat in het herindelingsontwerp melding had gedaan moeten worden van het besluit van de gemeenteraad van Heerenveen d.d. 18 juli 2011 om eventueel mee te werken aan een grenscorrectie ten aanzien van de dorpen Haskerdijken-Nieuwebrug;

Recreatie en toerisme: indiener vindt dat toevoeging van deze dorpen aan de gemeente Heerenveen niets verandert wat betreft kansen op het gebied van toerisme en recreatie;

Ontwikkelingskansen: indiener begrijpt niet hoe de herindeling tot nieuwe ontwikkelingskansen kan leiden langs de infrastructuur as tussen Heerenveen en Leeuwarden.

De indiener vindt verder dat de mogelijkheid van een nieuwe *gemeentenaam* voor Heerenveen opgenomen had moeten worden in het herindelingsontwerp. Tot slot gaat de zienswijze in op een tweetal wettelijke punten waar de indiener van mening is dat in het herindelingsontwerp niet correct is behandeld, namelijk:

Overgangsregeling rechtskracht bestaande regelingen (Arhi art 28): in het herindelingsontwerp ontbreekt een vermelding van de gemeente op dit punt;

Archiefbescheiden (Arhi art 70 en 71): niet opgenomen in het herindelingsontwerp.

Reactie:

De indiener van deze zienswijze heeft zich goed verdiept in de materie en stelt een aantal belangrijke onderwerpen aan de orde. Geconstateerd wordt dat de indiener niet om gedetailleerde aanpassingen aan het herindelingsontwerp vraagt maar vindt dat de toevoeging van Akkrum, Nes en Aldeboarn aan de gemeente niet goed gemotiveerd is. Wij trekken daaruit de conclusie dat hij van mening is dat dit gedeelte van het herindelingsontwerp geschrapt moet worden. Wij vinden daarentegen dat de motivering wel goed onderbouwd is (zie hieronder) en dat het herindelingsontwerp niet aangepast hoeft te worden naar aanleiding van deze zienswijze.

Het gaat bij deze voorgenomen herindeling om de toevoeging van de dorpen Akkrum, Nes en Aldeboarn aan de bestaande gemeente Heerenveen. Anders dan de indiener van deze zienswijze, zijn wij van mening dat de voorgenomen nieuwe gemeente Heerenveen geografisch goed samenhangt maar vooral van belang is, dat deze drie dorpen wel sterk georiënteerd zijn op Heerenveen voor veel belangrijke voorzieningen (werk, middelbaar en MBO onderwijs, winkelcentrum, cultuur, uitgaansleven etc.).

Totaalbeeld herindeling

Het is begrijpelijk dat men liever in één keer een totaalbeeld heeft in plaats van de verschillende trajecten die lopen op het gebied van herindeling en grenscorrectie(s). De herindeling van Boarnsterhim en het traject fusiegemeente De Friese Meren (inclusief de voorgenomen grenscorrectie Heerenveen – Skarsterlân bij Haskerdijken-Nieuwebrug) kennen echter beide een eigen achtergrond en procedures. In beide gevallen wordt de wet Arhi gevolgd. Wij zijn verder van mening dat deze voorgenomen grenscorrectie Heerenveen – Skarsterlân niet van invloed is op de voorgenomen toevoeging van Akkrum, Nes en Aldeboarn aan de gemeente Heerenveen.

Recreatie en toerisme

Het is uiteraard waar dat er fysiek niets verandert bij het verleggen van een gemeentegrens. Maar door het betreffende gebied in een andere beleidscontext (hier op het gebied van recreatie en toerisme) te plaatsen, kunnen wel nieuwe kansen ontstaan. Voorbeelden hiervan zijn in het herindelingsontwerp opgenomen.

Ontwikkelingskansen

Net als bij het vorige antwoord gaat het hier om de kansen die kunnen ontstaan als het betreffende gebied (hier de zone langs de infrastructuur as tussen Heerenveen en Leeuwarden) in een andere beleidscontext komt te staan. Ontwikkelingsmogelijkheden in het betreffende gebied kunnen best anders zijn in de beleidscontext van de gemeenten Heerenveen en Leeuwarden dan bij gemeente Boarnsterhim zoals in de huidige situatie.

Gemeentenaam

Wij vinden het niet van toepassing om de mogelijkheid van een nieuwe naam voor de gemeente op te nemen in het herindelingontwerp. Dit is een zaak voor de raad van de nieuwe gemeente.

Punten wet Arhi

Zaken die worden geregeld in de wet Arhi hoeven niet nog eens in het herindelingontwerp worden opgenomen. De regelingen die de indiener aanhaalt worden dus al bij wet geregeld en daaraan dienen de betreffende gemeenten zich te houden.

Voorstel:

In te stemmen met de reactie en te besluiten dat op grond van de zienswijze van de heer H. Beijering geen wijziging wordt aangebracht in het besluit van 22 november 2011.

2906201200173

Weryndielingsadvys

Boarnsterhim, It Hearrenfean, Ljouwert, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân

Maart 2012

Fêststeld troch de gemeenterieden fan Boarnsterhim, It Hearrenfean, Ljouwert, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân op 17 april 2012.

Ynhâldsopjefte

Gearfetting	4
Ynlieding	6
1. Situaasjebeskriuwing en foarskiednis	8
1.1 Situaasjebeskriuwing	8
1.1.1 Situaasjebeskriuwing Boarnsterhim	8
1.1.2 Situaasjebeskriuwing It Hearrenfean	9
1.1.3 Situaasjebeskriuwing Ljouwert	10
1.1.4 Situaasjebeskriuwing Skarsterlân	12
1.1.5 Situaasjebeskriuwing Súdwest-Fryslân	14
1.2 Foarskiednis	16
1.2.1 Foarskiednis gemeente Boarnsterhim	16
1.2.2 Foarskiednis gemeente It Hearrenfean	17
1.2.3 Foarskiednis gemeente Ljouwert	18
1.2.4 Foarskiednis gemeente Skarsterlân	19
1.2.5 Foarskiednis gemeente Súdwest-Fryslân	19
2. Motiven en achtergrûnen weryndielings en grinskorreksjes	21
2.1 Ynlieding	21
2.2 Lanlike ûntjouwings	21
2.3 Provinsjale kontekst	22
2.4 Motiven foar de opsplitsing fan Boarnsterhim	22
2.5 Kar foar foarstelde splitsing	23
2.6 Geografyske útwurking fan de gearfoegings en grinskorreksjes	23
2.7 Motiven foar gearfoegings	24
2.7.1 Motiven foar gearfoeging mei gemeente Ljouwert	24
2.7.2 Motiven foar gearfoeging mei gemeente It Hearrenfean	25
2.7.3 Motiven foar grinskorreksje mei gemeente Súdwest-Fryslân	26
2.7.4 Motiven foar grinskorreksje mei gemeente Skarsterlân	26
3. Takomstfisy foar it gebiet	27
3.1 Ynlieding	27
3.2 Fryske taal en kultuer	27
3.3 Noardlik part Boarnsterhim - Ljouwert	27
3.4 Súdlik part Boarnsterhim - It Hearrenfean	29
3.5 De Lege Geaën - Súdwest-Fryslân	30
3.6 Terherne - Skarsterlân	31
4. Toetsing oan Beliedskader Gemeentlike Weryndieling	32
4.1 Ynlieding	32
4.2 Draachflak	33
4.3 Bestjoerskrêft	33
4.4 Duorsumens	34
4.5 Ynterne gearhing	34
4.6 Regionale gearhing en lykwicht	34
4.7 Planologysk romteferlet	35
5. Finansjele aspekten	36
5.1 Ynlieding	36
5.2 Finansjele posysje Boarnsterhim	36
5.3 Finansjele posysje It Hearrenfean, Ljouwert, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân	36

5.4	Lokale lêstedruk	37
6.	Sjochwizen.....	39
7.	Ferfolchproseduere.....	39
	Taheakke	40
1.	detailkaart nije gemeente	
2.	oersjoch mienskiplike regelingen Boarnsterhim	
3.	ferantwurdig hifkjen draachflak gemeenten It Hearrenfean, Ljouwert, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân	
4.	reaksjenota sjenswizen weryndieling Boarnsterhim?	

Gearfetting

Foar jo leit it weryndielingsadvys fan fiif gemeenten yn it hert fan de provinsje Fryslân: Boarnsterhim, It Hearrenfean, Ljouwert, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân (as rjochtsfoargonger fan de gemeente De Friese Meren y.o.). Dit advys is de twadde formele stap dy't de gemeenten meiïnoar sette om te kommen ta it opheffen fan de gemeente Boarnsterhim mei yngong fan 1 jannewaris 2014, troch de wei fan twa gearfoegings mei It Hearrenfean en Ljouwert en twa grinskorreksjes mei Súdwest-Fryslân en Skarsterlân.

Yn de beskriuwing fan it foartrajekt is te lêzen hoe't Boarnsterhim frijwillich en op eigen inisjatyf ta it beslút fan opheffing kommen is en hoe't de belutsen gemeenten op konstruktive wize meiïnoar foarmjouwe oan it útfieren fan dit beslút.

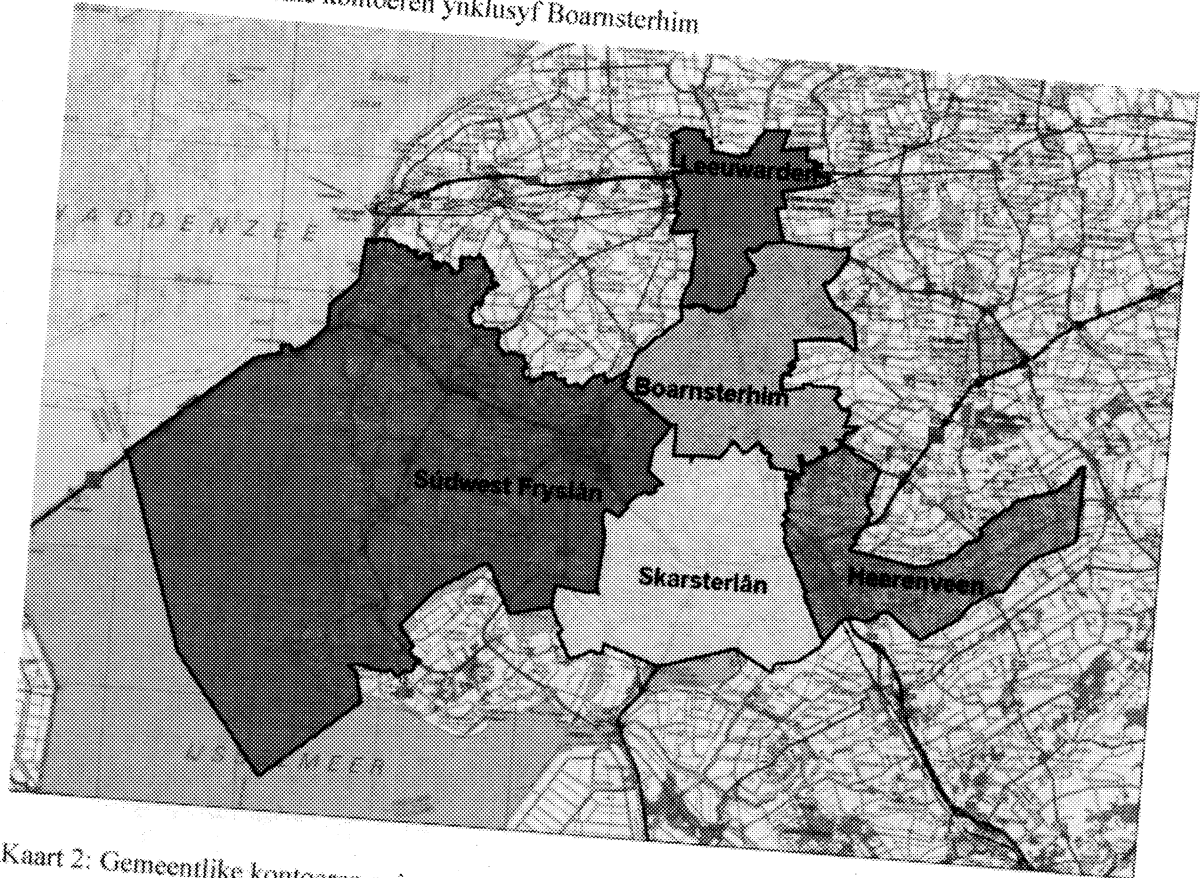
De wichtichste redenen foar Boarnsterhim foar it foarlizzende beslút binne dat middels en bestjoerskrêft net tarikkend binne om op eigen krêft de opjeften fan it gebiet oan te kinnen. Boarnsterhim hat in yntinsyf trajekt mei de befolking trochrûn. By de foarstelde tadieling fan de gebietsparten ha de eigen winsken fan de befolking yn de kearnen, de oriïntaasje fan de kearnen, de sosjaal-ekonomyske en regionale gearhing liedend west. De gemeenten dy't oergeande gebietsparten ûntfange, ha motivearre wêrom't sy de foarstelde tadieling as logysk, gearhingjend en duorsum ûnderfine en op hokker wize sy de takomst fan it oergeande gebiet by har eigen gemeente sjogge.

It fêststelde foarstel oer de wize wêrop't de gemeente Boarnsterhim har grûngebiet oerdrage wol sjocht der sa út. De doarpen Wergea, Warten, Warstiens, Idaard, Grou, Reduzum, Jirnsum en Friens yn it noardlik part fan de gemeente sille diel útmeitsje fan de gemeente Ljouwert. De doarpen Akkrum, Nes en Aldeboarn yn it súdlik part fan de gemeente sille diel útmeitsje fan It Hearrenfean. It gebiet mei de doarpen Raerd, Dearsom, Poppenwier, Tersoal en Sibrandabuorren slút oan by de gemeente Súdwest-Fryslân, en it doarp Terherne slút oan by Skarsterlân (mei yngong fan 1 jannewaris 2014 de nij te foarmjen gemeente De Friese Meren).

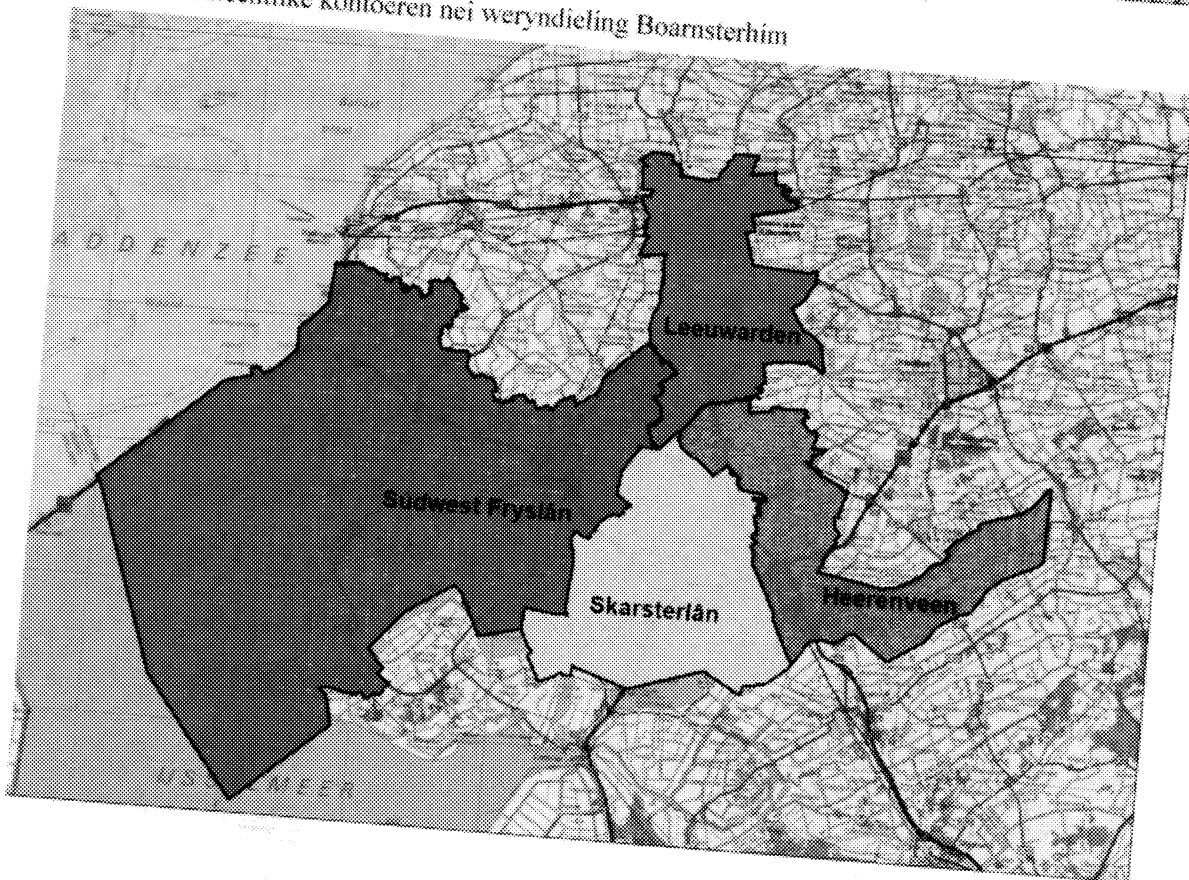
Nei it fêststellen yn de fiif gemeenterieden folget dit weryndielingsadvys de jildende prosedure lykas fêstlein yn de wet Arhi.

Understeande kaarten jouwe it foarstel foar it tadielen fan de gebietsparten yn ien opslach wer.

Kaart 1: Gemeentlike kontoeren ynklusyf Boarnsterhim

Kaart 2: Gemeentlike kontoeren nei weryndieling Boarnsterhim

Ynlieding

Foar jo leit it weryndielingsadvys fan fiif gemeenten yn it hert fan de provinsje Fryslân: Boarnsterhim, It Hearrenfean, Ljouwert, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân (as rjochtsfoargonger fan de gemeente De Friese Meren y.o.). Dit advys is de twadde formele stap dy't de gemeenten meiïnoar sette om te kommen ta it opheffen fan de gemeente Boarnsterhim mei yngong fan 1 jannewaris 2014 troch de wei fan twa gearfoegings en twa grinskorreksjes.

It bestjoerlik lânskip fan Fryslân is yn beweging. De gemeenterie fan Boarnsterhim hat neitocht oer it fersterkjen fan de bestjoerskrêft en de fierdere takomst fan de gemeente Boarnsterhim. Hy hat útsprutsen dat it net winsklik is dat de gemeente Boarnsterhim selsstannich fuortbestean bliuwt. Ljouwert, It Hearrenfean, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân nimme as logyske en natuerlike partners gebietsparten fan Boarnsterhim oer.

Dat makket dat dit weryndielingsadvys in unyk karakter hat. Oant no ta hat der yn Nederlân noch gjin trajekt plakfûn wêryn't in gemeente frijwillich en op eigen inisjatyf opsplittet waard yn fjouwer aparte dielen. De keazen ferdieling kin rekkenje op rom draachflak yn de belutsen doarpen. De útwurking fan de foarnommen plannen yn dit weryndielingsadvys is mienskiplik opsteld troch de fiif belutsen gemeenten. Dêrby moat neamd wurde dat it hjir om in weryndielingsûntwerp giet dat yn formele sin foarsjocht yn it ynstellen fan twa nije gemeenten mei de nammen It Hearrenfean en Ljouwert troch de wei fan fan *weryndieling* (nammentlik in gearfoeging fan parten fan Boarnsterhim mei Ljouwert en It Hearrenfean), it útwreidzjen fan twa besteande gemeenten troch de wei fan *grinskorreksjes* (nammentlik Súdwest-Fryslân en Skarsterlân) en it opheffen fan ien gemeente (nammentlik Boarnsterhim).

Fanút sekuerens en takomstbestindigens is keazen foar ien yntegraal weryndielingsadvys, wêryn't de gearfoegings en grinskorreksjes opnaam binne. Dêrmei wurdt op ien en itselde momint in robúste oplossing bean foar alle ynwenners en it totale grûngebiet fan de gemeente Boarnsterhim. Der wurdt in yntegrale oplossing presintearre, mei dúdlikens foar ynwenners, maatskiplik middenfjild en oare lokale en regionale belanghawwenden. De gemeenten It Hearrenfean, Ljouwert, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân drage troch harren dielname by oan it fergrutsjen fan de bestjoerskrêft yn de regio. De gearfoegings en grinskorreksjes ha as doel om foar de mienskip ornearre ek yn de takomst soarch te dragen foar in robúste en adekwate oanpak fan maatskiplike opjeften op en rûnom it grûngebiet fan de hjoeddeistige gemeente Boarnsterhim. Tagelyk wurdt der fierder boud oan de bestjoerskrêft fan de fjouwer belutsen gemeenten. De fiif gemeenten ha derfoar soarge dat de belangen fan de ynwenners fan de gemeente Boarnsterhim en de belangen fan de ynwenners yn de oare fjouwer gemeenten yn balâns brocht wurde yn de foarnommen plannen.

In spesjale status yn dit weryndielingsûntwerp is weilein foar de gemeente Skarsterlân. Dizze gemeente is op it stuit, yn 'e mande mei syn partners Lemsterlân en Gaasterlân-Sleat, belutsen yn in weryndielingstrajekt dat mei yngong fan 1 jannewaris 2014 liede moat ta it ûntstean fan de gemeente De Friese Meren. De grinskorreksje mei Boarnsterhim sil op 1 jannewaris 2014 feitlik plakfine mei dizze nije gemeente. Dêr wêr't de gemeente De Friese Meren lykwols noch net bestiet is dit weryndielingsadvys opsteld yn oerlis mei har rjochtsfoargonger, de gemeente Skarsterlân. Dêrby hat de gemeente Skarsterlân soarge foar sekuerere en adekwate ôfstimming mei syn fúzjepartners. Dêr wêr't sprutsen wurdt oer Skarsterlân jildt dat dit mei yngong fan 1 jannewaris 2014 jildt foar de gemeente De Friese Meren, derfan útgeande dat op basis fan it brief fan de minister de Arhi-proseduere foar dizze gemeente mei yngong fan 1 jannewaris ôfsletten wurdt.

Oangeande it juridysk fûnemint fan dit weryndielingsadvys ha de gemeenten har basearre op de Grûnwet en de wet Algemene Regels Herindeling (wet Arhi). Yn de Grûnwet (artikel 123, earste lid) is bepaald dat gemeenten opheft en ynsteld wurde kinne. De wet Arhi skriuwt foar hoe't it ynstellen en opheffen fan gemeenten prosedureel en kwa ynhâldlike kaders yn syn wurk heart te gean. Dêrneist is dit weryndielingsadvys opsteld neffens de útgongspunten yn it Beleidskader Gemeentelijke Herindeling, lykas fêststeld yn de ministerrie op 3 april 2009.

Lêswizer

Yn haadstik 1 wurde de foarskiednis en de hjoeddeistige situaasje fan de fiif gemeenten beskreaun. Sintraal stean de kearnsifers, karakteristiken en yn it foartrajekt nommen besluten fan de yndividuele gemeenten. Haadstik 2 beskriuwt de achtergrûnen en motiven fan de foarnommen gearfoegings en grinskorreksjes. Ek wurdt hjir de foarnommen gebietsferdieling presintearre. Yn haadstik 3 wurdt de takomstige situaasje fierder útwurke, ynklusyf in fisy op de nije gemeenten. Yn haadstik 4 wurde de foarnommen plannen toetst oan it Beliedskader Gemeentlike Weryndieling. As taljochting binne yn haadstik 5 de finansjele effekten fan de weryndieling opnaam. Haadstik 6 giet yn op de yntsjinne sjochwizen. Yn haadstik 7 wurdt dit weryndielingsadvys ôfsluten mei in taljochting op it ferfolch fan de Arhi-proseduere.

1. Situaasjebeskriuwing en foarskiednis

1.1 Situaasjebeskriuwing

Yn dizze paragraaf wurde de gemeente Boarnsterhim, It Hearrenfean, Ljouwert, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân sketst lykas sy der feitlik útsjogge op it momint fan foarnimmen ta weryndieling (twadde healjier fan 2011). Foar de folsleinens wurdt yn dizze paragraaf ek koart stilstien by de skaaimerken fan de nij te foarmjen gemeente De Fryske Mearren.

1.1.1 Situaasjebeskriuwing gemeente Boarnsterhim

	Ynwenners	Oerflak yn km ²	Kearnen	Riedsitten	Fte	Personielsleden	Wurkgelegheid
Boarnsterhim	19.297	168,59	18	17	137	146	4570

Karakterisearring

De gemeente Boarnsterhim is yn 1984 út in fúzje ûntstien en leit yn it midden fan Fryslân. De gemeente telt goed 19.000 ynwenners en hat in oerflak fan hast 170 km². De gemeente telt 18 middelgrutte en lytse doarpen. De kearnkwaliteiten fan de gemeente binne natuer, kultuer, romte, bedriuwslibben en toerisme. It bûtengebied fan de gemeente wurdt foaral karakterisearre troch iepen agrarysk gebiet en natuer. Romte en iepenheid binne de kwaliteiten fan it bûtengebied. It waarnimmen fan de ferskate lânskapstypen draacht by oan de identiteit fan de gemeente Boarnsterhim. De agraryske bedriuwen binne foar in grut part bepalend foar it belibjen fan it bûtengebied.

Boarnsterhim hat altyd sterk ferbûn west mei wetter. Marren, dobber, puollen en kanalen bepale foar in grut part it byld fan it lânskip. It bekendste natuergebiet yn de gemeente is de Alde Feanen: in leechfeansompe fan likernôch 40 km² dat foar 2/3 binnen de gemeentegrins leit. De Alde Feanen is ien fan de trije Natura 2000 gebieten dy't foar it grutste part yn de gemeente lizze. De oaren binne de Snitsermar en de Deelen.

Troch de lizzing fan de gemeente Boarnsterhim (midden yn it marregebiet) foarmet wetterrelatearre rekreaasje in wichtige ekonomyske drager. De Steande Mêst farrûte rint troch de gemeente. Bekende wettersportdoarpen yn de gemeente binne Akkrum, Grou en Terherne. Hast alle doarpen ha in eigen jachthaven en foaral yn de trije hjirfoar neamde doarpen binne ferskate ferbliuwsrekreaasjemooglikheden.

In part fan de doarpen hat in eigen bedriuweterrein. In grut part fan de bedriuwen yn de gemeente hat in relaasje mei de wettersport. In protte bedriuweterreinen lizze dan ek oan it wetter. Grou hat, as ien fan in lyts tâl doarpen yn Fryslân, in wetterbûn bedriuweterrein. It bedriuweterrein leit geunstich by iepenbier ferwetter, in spoarline en de A32.

Yn de maityd fan 2009 hat Boarnsterhim de konklúzje lutsen dat it mearjierreperspektyf net mear mei eigen middels slútend te krijen is. Sjoen de finansjele situaasje hat Boarnsterhim in berop dien op it Ryk om foar in artikel 12-status yn 'e beneaming te kommen. De gemeente sit yn in trajekt dat liede moat ta in finansjeel 'skjinne' oplevering mei yngong fan 1 jannewaris 2014, de beëage datum fan weryndieling.

Foarsjennings

Ofset tsjin aard en skaal fan de gemeente hat Boarnsterhim in foarsjenningsnivo dat past by in gemeente fan dizze omfang. Foar boppelokale foarsjennings meitsje de ynwenners fan Boarnsterhim gebrûk fan kearnen as Snits, It Hearrenfean, Ljouwert en De Jouwer. Boarnsterhim telt 17 basisskoallen en ien fuortset ûnderwiislokaasje. It mienskipslibben wurdt fasilitearre troch 10 doarpshuzen. Yn de gemeente Boarnsterhim binne 16 pleatslike belangeferienings aktyf. Fierder telle de doarpen yn totaal 10 kulturele organisaasjes, meardere dûnsselskippen, 15 toanielferienings en muzykûnderwiis. De gemeente stimulearret kultuer en edukaasje fierder mei de 6 oanwêzige musea yn de gemeente, 2 biblioteken yn Grou en Akkrum. Ferspraat oer de ferskate kearnen telt de gemeente likernôch 12 lokaasjes foar binnensport respektivelik 18 lokaasjes foar bûtensport.

1.1.2 Situaasjebeskriuwing gemeente It Hearrenfean

	Ynwenners	Oerflak yn km ²	Kearnen	Riedssitten	Fte	Personielsleden	Wurkgelegenheid
It Hearrenfean	43.419	140,16	16	27	330	397	20.300

Romtlke omskriuwing

De gemeente It Hearrenfean bestiet út it haadplak It Hearrenfean mei likernôch 30.000 ynwenners en 15 doarpen mei as grutste Jobbegea (3.350 ynwenners) en trije doarpen mei likernôch 1.500 ynwenners (Aldskoat, Nijehoarne en De Knipe). De lânskiplike struktuer yn en om de gemeente It Hearrenfean karakterisearret him troch de opbou fan ferskate lânskipstypen yn east-west lizzende stripen fan deksânrengen en beekdelten. De doarpen yn de gemeente lizze yn lintfoarm by de stripe fan de sânrech lâns yn eastlike rjochting fan it plak It Hearrenfean (plus de fjouwer lintdoarpen fan 'Ald-Aengwirden' yn it feangreidegebiet noardeast fan It Hearrenfean). It sterk rjochte wêzen fan dizze struktuer is meibepalend foar de romtlke kwaliteit. Westlik fan it plak It Hearrenfean leit it marregebiet, súdlik it agrarysk gebiet grinzjend oan de rivier de Tjonger, yn it súdeasten Oranjewâld en de Fryske Wâlden en yn it noardeasten leechfeangebiet ynklusyf it wiete natuergebiet De Deelen. Neist it lânskip is de eigen kultuerhistoaryske identiteit fan de doarpen bepalend foar de hjoeddeistige identiteit fan de gemeente.

It Hearrenfean leit op it krúspunt fan de rykswegen A32 (Ljouwert – Swolle) en A6/A7 (Rânestêd – Flevopolder – Grins). Fierder hat It Hearrenfean in Intercitystasjon op it spoar Ljouwert – Swolle. In nije spoarferbining tusken It Hearrenfean en Grins wurdt pland.

It Hearrenfean makket diel út fan de ekonomyske kearnsône Súd-Fryslân (Snits – Skarsterlân – It Hearrenfean – Opsterlân – Smellingerlân). Yn it Streekplan makket It Hearrenfean mei De Jouwer diel út fan ien fan de bondelingsgebieten dêr't romtlk-ekonomyske ûntwikkeling konsintrearre wurde sil. It Hearrenfean is ien fan de stêdlike sintra yn Fryslân dêr't stêdlike foarsjennings foar in grutter regionaal fersoargingsgebiet konsintrearre wurde.

Ambysjes It Hearrenfean

Dynamyk en lef – Undernimmingsgeast en lef rinne al ieuwenlang as in reade tried troch de gemeente. De dynamyk fan it plak It Hearrenfean mei de rêst en romte fan it bûtengebied makket It Hearrenfean ta in oantreklike gemeente. De omjouwing fol kultuer en natuer jout folop gelegenheid foar rekreaasje.

Ekonomy – De gemeente It Hearrenfean stiet op it 14^e plak fan top-ekonomyske lokaasjes yn Nederlân (Elsevier, april 2011), it heechste fan Noard-Nederlân, en funksjonearret as wichtichste ekonomyske kearn foar in gruttere regio. Yn de gemeente naam de wurkgelegenheid ta fan likernôch 17.400 (yn 2001) nei 20.300 (yn 2010), in groei fan 17% (tsjinoer 6% yn de provinsje as gehiel). Sterke sektoaren binne yndustry, logistyk en distribúsje, saaklike tsjinstferliening, sûnensoarch, ûnderwiis en sport.

Stêd fan Sport – It Hearrenfean hat in rike sportkultuer: fuotbal, reedride, turnje, iishockey, kuorbal, atletyk en tal fan oare sporten. Foar alle sporters binne der fasilititeiten foar trening, oplieding en (medyske) begelieding. It multy sportkompleks ‘Sportstêd Hearrenfean’ lûkt top- en rekreaasjesporters oan, mar ek it bedriuwslibben en ûnderwiis. It kompleks bestiet út:

- Abe Lenstra Stadion (fuotbalstadion fan SC Hearrenfean, kapasiteit 26.500 stean- en sitplakken)
- gemeentlike sportkompleksen (swimbaden, turnhal [nasjonale A-status], ferskate sporthallen ensfh.)
- MBO Fryslân College
- sûnensbûlevaar
- likernôch 35.000 m² kantoaren
- thûsbasis foar it Centrum voor Topsport en Onderwijs (ien fan de fjouwer CTO’s yn Nederlân) ynklusyf Talentenacademie (goed 100 jonge sporttalinten út ûnder oare de sporten reedride en turnje)

In soad Friezen, mar de ynweners fan It Hearrenfean yn it bysûnder, binne grutsk op fuotbalklup SC Hearrenfean, mearfâldich wrâldkampioen Sven Kramer en topturner Epke Zonderland. It iisstadion Thialf is (ynter)nasjonaal bekend.

Duorsumens – It Hearrenfean is in Millenniumgemeente en partisipearret yn duorsumensprojekten. Sa leit der in foarstel foar in ‘Energjylânskip’ op it gebiet neist it Klaverblêd Hearrenfean en de ‘Light Challenge’ as stimulâns foar fernijende en enerzjysunige konsepten foar iepenbiere ferljochting.

Leefberens en Doarpsfisys – De gemeente hechtet in soad wearde oan de relaasjes mei de doarpen en wiken. De wyk- en doarpswethâlders en de wykmanagers ha in soad kontakt mei bewenners en har ferienings. Alle doarpen yn de gemeente ha krektlyn in eigen doarpsfisys opsteld. Underdiel hjirfan is de doarpsaginda fan projekten dy’t of ûnder de ferantwurdlikens fan de bewenners sels, de gemeente, of yn kombinaasje fan beide útfierd wurde sille. De gemeente hat in fûns beskikber steld dat foar de helte doarpsoerstiigjende projekten meifinansieret en foar de helte projekten yn it eigen doarp. De ynstek by de doarpsfisys is dat de doarpen sels inisjatyfnimmer en lûker binne.

Gearwurkingsaginda – Yn ‘e mande mei de Provinsje Fryslân hat It Hearrenfean in gearwurkingsaginda opsteld. Dizze aginda befettet grutte projekten wêrfoar’t provinsje en gemeente har mienskiplik ynsette, lykas in nij Thialf en de ferkearsôfhanneling om It Hearrenfean hinne.

Foarsjennings

It foarsjenningsoanbod op It Hearrenfean hat in boppelokaal karakter. De regionale oriïntaasje komt ûnder oare ta útdrukking yn it regionaal sikehûs Tjongerschans, middelbere skoallen, in VMBO-plein en MBO-opliedings. It Posthuis Theater hat in kapasiteit fan 400 taskôgers en ek de musea, wêrunder Museum Belvédère (50.000 besikers yn it jier) en streekmuseum Willem van Haren binne fan regionaal belang. De biblioteek fan It Hearrenfean hat in dependânse yn Jobbegea en de ‘Ateliers Majeur’ litte minsken yn ‘e kunde komme mei kultuer. In soad minsken fan bûten de gemeente besykje it sintrum fan It Hearrenfean. It Hearrenfean hat in regionale funksje as útgeanssintrum. Yn de wiken en doarpen wurket de gemeente oan brede skoallen en multyfunksjonele akkomodaasjes.

1.1.3 Situaasjebescriuwing gemeente Ljouwert

	Ynwenners	Oerflak yn km ²	Kearnen	Riedsitten	Fte	Personielsleden	Wurkgelegenheid
Ljouwert	94.848	84,1	10	37	1037	1018	67.320

Romtlke omskriuwing

Ljouwert is ûntstien oan de wâl fan de eardere Middelsee, op it plak dêr’t trije rivierkes (Fliet, Potmarge en Ie) yn see streamden. Doe’t de Middelsee yn de fjirtjinde ieu tichtslike, hold de

stêd har spilfunksje. Troch de sintrale lizzing krige de stêd ek as bestjoerssintrum hieltyd mear betsjutting. De ekonomyske en bestjoerlike betsjutting fan Ljouwert is werom te finen yn it stêdeboukundich patroan, mei in karakteristike radiale struktuer.

Ljouwert is earst en foaral haadstêd fan Fryslân. Haadstêd fan in provinsje mei in grien, wetterryk en wrydsk lânskip. Ljouwert foarmet mei de fiif buorgemeenten (Ljouwerteradiel, Tytsjerksteradiel, Boarnsterhim, Littenseradiel, Menameradiel) de Stedsregio Ljouwert. In gearwurkingsferbân wêryn't ôfspraken makke wurde oer tema's lykas wenjen, wurkjen, foarsjennings en ynfrastruktuer. Mei de gemeenten Harns, Frjentsjerteradiel en Menameradiel foarmet Ljouwert de Westergosône, in ekonomysk rjochte gearwurkingsferbân.

Ljouwert leit sintraal yn in wiidfertakke ynfrastruktuereel netwurk. It spoar liedt nei fjouwer rjochtings: Harns, Snits, Grins en Swolle. Wichtichste dykferbinings binne de A31 (rjochting Harns), de N31/A7 rjochting Drachten – Grins en de A32 rjochting It Hearrenfean – Swolle. De ôfstân tusken Ljouwert en Amsterdam/Skiphol is yn fiif kertier ôf te lizzen. Besuden de stêd rint it Van Harinxmakanaal.

De gemeente Ljouwert telt hast 95.000 ynwenners, wêrfan't it grutste part yn de stêd wennet. Njoggen doarpen telt de gemeente, wêrfan't inkelde (Goutum, Himpens, Tears) yntusken ta it stêdlik gebiet hearre. De oare seis doarpen (Snakkerbuorren, Lekkum, Miedum, Wytgaard, Wurdum en Swichum) lizze sa goed as ûnder de reek fan Ljouwert. De fleanbasis Ljouwert leit noardwest fan de stêd, de Ljouwerter Bosk oan de noardkant en oan de eastkant leit it natuergebiet De Grutte Wielen.

Foarsjennings

Ljouwert biedt meardere wenmiljeus foar ferskate doelgroepen. De binnenstêd is mei in grut en breed oanbod fan winkels, foarsjennings en monuminten fan grutte betsjutting. De trije HBO-ynstellings biede ûnderwiis oan goed 18.000 studinten. Neist de Kenniskampus komt der in Wetterkampus foar wettertechnology. Kennisynstituten lykas Wetsus, Fryske Akademy, Waadakademy en Vitens binne fan (ynter)nasjonale betsjutting. Op koarte termyn wurdt wittenskiplik ûnderwiis bean fia de Universiteitskampus Fryslân. Op it mêd fan sûnenssoarch hat Ljouwert in lânsdielige funksje. It WTC Expo Center is yntusken it tredde beurskompleks fan Nederlân, stedsskouboarch De Harmonie stiet yn de lanlike top 5. Yn 2013 wurdt it nije Fries Museum iepene. Aquazoo oan de eastkant fan de stêd is mei goed 150.000 besikers yn it jier in tige wichtige attraksje. De finansjele en saaklike tsjinstferliening is yn Ljouwert sterk fertsjintwurdige, benammen de banken en fersekeringsmaatskippijen. Zorggroep Noorderbreedte (û.o. MCL), justysje (û.o. CJIB), fleanbasis en Fryslân Campina binne inkelde grutte wurkjouwers.

Ambysjes

Yn 2008 is de Stedsfisy "Ljouwert grutsk fierder! Op wei nei in duorsume stêd" fêststeld. Strategyske konsepten út dy fisy binne: Tiid foar skjintme (aksint op romtlike kwaliteit en de monumintale binnenstêd), Cure and Care, Kennisstêd, Kantoarestêd en Wetter. De neamde fiif pylders binne meiïnoar ferbûn troch de reade tried fan duorsumens.

It kolleezje fan B&W hat yn it kolleezjeprogram trije ambysjes formulearre dy't in útdaging foarmje rjochting 2020:

- Ljouwert is yn 2020 ûnôfhinklik fan fossile brânstoffen
- Ljouwert as knooppunt fan kennis op it mêd fan wettertechnology
- Ljouwert hat yn 2015 500 nije griene banen.

Tegearre mei de Provinsje Fryslân hat Ljouwert de Gearwurkingsaginda opsteld. Dizze aginda befettet fiif grutte projekten wêrfan't realisasje troch provinsje likegoed as stêd fan belang achte wurdt:

- ûntjouwing fan in Wetterkampus
- ûntjouwing Nij Streamlân

- gebiëtsûntjouwring WTC/Expo en Lange Marktstrjitte e.o.
- University Campus Fryslân (UCF)
- kandidaatstelling Kulturele Haadstêd fan Europa 2018.

De Wetterkampus wurdt realisearre op it eardere Atoglasterrein by de Potmarge lâns. In konsintraasje fan bedriuwen en spesifike foarsjennings foar wettertechnology. It topteknologysk ynstitút Wetsus is in wichtich ûnderdiel hjirfan. It gebiet oan de súd- en súdwestkant fan Ljouwert feroaret de kommende desennia yngripend. Der is al út ein set mei de ûntjouwring fan de stêdlike útwreidingslokaasje De Súdlannen en yn 2014 sil de realisaasje fan De Heak, de westlike ynfalsdyk, de noardwestlike ynfalsdyk en Overijsselseleane in feit wêze. Yn it plangebiet Nij Streamlân binne grutskalige inisjativen as de Dairy Campus en in Enerzjypark neamd. De westlike kantoareheak en it WTC Expo binne de motor foar de kantoaren en evenemintmerk yn Ljouwert en Fryslân.

Nije kantoaren wurde boud (CJIB, UPC), besteande gebouwen en gebieten werûntwikkele (NHL, LPF), parkearfoarsjennings realisearre, in kwaliteitsympuls foar de iepenbiere romte ensfh. Mei de UCF wurde besteande en noch te ûntwikkeljen heger ûnderwiisaktiviteiten bondele en krije akademysk ûndersyk en opliedings stal op it terrein fan inkelde spesifike kennishotspots.

Ljouwert makket de ambysje as dynamysk sintrum foar de hiele provinsje foar kennis en heechwaardige kultuerbelibbing wier troch him kandidaat te stellen as European Capital of Culture 2018.

1.1.4 Situaasjebescriuwring gemeente Skarsterlân

	Ynwenners	Oerflak yn km ²	Kearnen	Riedsitten	Fte	Personielsleden	Wurkgelegenheid
Skarsterlân	27.291	216,89	30	21	236,70	266	9.970

Skaaimerken

De gemeente Skarsterlân is op 1 jannewaris 1984 ûntstien troch in fúzje fan de gemeenten Doanjewerstâl en Haskerlân. Skarsterlân leit yn it súdwesten fan de provinsje, tusken de gruttere (mear ferstedeske) plakken Snits en It Hearrenfean. Skarsterlân ûnderskiedet him dêrfan troch in relatyf plattelânskarakter. Der bestiet in sterke binning en belutsenens fan de befolking. Mei troch de geunstige lizzing oan it Rykswegenet (A6/A7), it heech wurdearre wenklimaat en in goed foarsjenningsnivo hat de gemeente him de lêste desennia sterk ûntwikkele.

It grûngebiet fan de gemeente karakterisearret him as in plattelânsgemeente mei in fariearre lânskip. It westlik part fan de gemeente leit op in útrinner fan de sângrûnen fan Gaasterlân dy't oant De Jouwer ta rint, mei bosken by Sint Nyk. It eastlik part fan de gemeente karakterisearret him troch feangreidegebiet. Fierder leit in grut part fan de Fryske marren binnen de gemeentegrinzen. Yn it haadplak De Jouwer wennet in bytsje minder as de helte fan de Skarsterlânske befolking, 12.981 ynwenners. It plak hat in rike histoarje, krige yn 1466 merkrjochten en is fan âlds bekend fan ambachtlike aktiviteiten, lykas de klokke- en meubelmakkerij en gieljitterijen.

Wenje en wurkje

De gemeente hat de wenningbou de lêste desennia evenredich oer de hiele gemeente ferparte, dus ek yn de lytsere kearnen is (nei ferhâlding) boud. Dizze rjochting wurdt ek de kommende jierren folge. Dêrby leit Skarsterlân it aksint hieltyd mear op de kwaliteit fan it besteande beboude gebiet.

Skarsterlân is meardere kearen troch it MKB útroppen ta meast MKB-freonlike gemeente fan Noard-Nederlân. It midden- en lytsbedriuw is dan ek sterk fertsjintwurdige. De wurkgelegenheid konsintrearret him foaral op 'e Jouwer, yn Sint Nyk en Aldehaske/Nijehaske. De gemeente hat in plattelânskarakter, de agraryske sektor is wichtich foar de gemeente.

Rekreaasje en toerisme

It feit dat Skarsterlân beskikt oer it measte binnenwetter fan Fryslân en in grut part fan it Fryske marregebiet beslacht, makket dat de gemeente in soad wettersporters oanlûkt.

Wettersportplakken lykas Langwar en Goaiïngaryp, mar ek hieltyd mear De Jouwer, plôkje hjir tankber de fruchten fan.

De gemeente beskikt oer in profesjonele VVV-organisaasje, mei kantoaren op De Jouwer en Langwar, dy't lanlik goed oanskreaun stean. De gemeente Skarsterlân ûnderskiedt him troch it grut tal eveneminten en aktiviteiten.

Foarsjennings

Mei it each op it tal ynwenners hat De Jouwer in yn ferhâlding breed winkeloanbod. De sintrale winkelstrjitte, de Midstrjitte, wurdt goed wurdearre troch eigen bewenners en besikers.

Wettersporters rinne maklik fanút de haven it winkelsintrum yn.

Yn Skarsterlân binne de foarsjennings op it mêd fan ûnderwiis, sport, kultuer fan goed nivo. Yn it ramt fan de leefberens yn de lytsere doarpen set de gemeente yn op behâld fan ûnderwiisfoarsjennings. De Jouwer hat twa festigings fan middelber ûnderwiis en der wurdt op it stuit wurke oan in brede skoalle yn De Jouwer-Súd. De gemeente Skarsterlân hat de nedige sportferienings en sportfoarsjennings, ferspraat oer it hiele grûngebiet. Op De Jouwer wurdt op it momint wurke oan in kombinaasje fan in nije sporthal en in fernijd sport- en rekreaasje-swimbad, ûnder de titel Sportyf knooppunt De Jouwer. Der binne in soad ferienings en stiftings dy't har dwaande hâlde mei kultuer. Museum De Jouwer is it sintrum foar kultuer op De Jouwer.

Duorsumens

De gemeente Skarsterlân wol bydrage oan in duorsume maatskippij. De gemeente hat har oansletten by de millenniumgemeenten, wêrby't ien fan de doelen is dat der wrâldwiid mear minsken libje moatte yn in duorsum leefmiljeu. De gemeente fiert it duorsumensprinsipe ek troch yn syn eigen organisaasje. By nije wentebouprojekten is duorsumens in wichtich spearpunt. Duorsumens by bou en wenjen wurdt dan ek stimulearre. Yn de nije wiken Wyldehoarne en Broek-Súd wurdt ambisjeus ynset op enerzjybesparring en duorsum bouwe.

Belutsenens ynwenners

De gemeente hat in soad kontakt mei de achttjin ferienings foar pleatslik belang en in tal wykferienings op De Jouwer. It gemeentebestjoer besiket de doarpen, hat petearen mei de bestjoeren, besiket jiergearkomsten en belûkt de ferienings by nije ûntjouwings.

Takomstfisy

Yn de yn 2008 troch de gemeenterie fêststelde takomstfisy 2030 set Skarsterlân yn op in krêftige plattelânsgemeente. Der wurdt in stjoerde ûntjouwing neistribbe mei in balâns tusken oan 'e iene kant feroaring mei each foar autentike wearden en oan 'e oare kant dynamyske en ynnovative ûntjouwings. Yn dit ramt wurdt it midden- en lytsbedriuw sjoen as driuwende krêft fan de regionale ekonomy. It yn de takomstfisy fêstleine stribjen liedt ûnder oare ta de kar om De Jouwer in nije ympuls te jaan troch yn te setten op festiging fan ynnovative ambachtlike bedriuwen ("De Jouwer Ambachtstêd") en kennisyntinsive bedriuwen.

De lânskiplike skaaimerken fan de gemeente mei sângrûnen en bosken, lykas it grutte marregebiet biede romme mooglikheden foar toeristysk-rekreative aktiviteiten.

It fierder útnutsjen fan dizze mooglikheden fia fernijende konsepten, rjochte op wurkgelegenheids groei, is in spearpunt fan gemeentlik belied.

Gemeente yn oprjochting: De Friese Meren

De gemeente Skarsterlân is belutsen yn in fúzjeproses mei de gemeenten Gaasterlân-Sleat en Lemsterlân. Op basis fan it brief fan de minister fan BZK wurdt de Arhi-proseduere fan dizze weryndieling op 1 jannewaris 2014 ôfsletten. As foarriedige namme is keazen foar 'De Friese Meren'.

De trije gemeenten ha elk foar harsels konkludearre dat de opsje om selsstannich te bliuwen yn elk gefal op termyn net yn it belang is fan har ynwenners. Yn it weryndielingsûntwerp stelle de gemeenten dat fúzje fan de gemeenten Gaasterlân-Sleat, Lemsterlân en Skarsterlân liedt ta de foarming fan in krêftige plattelâns gemeente, wêryn't:

1. It behâlden fan de besteande plattelânskultuer it bêste garandearre is.
2. Der koarte linen binne tusken boargers en bestjoer en amtlike organisaasje.
3. Sprake is fan in goede balâns tusken beheind-ferstedeske gruttere doarpen en it omlizzende plattelân.
4. Folop ûntwikkelingsmooglikheden binne foar de agraryske sektor, it oare bedriuwslibben en de rekreative en toeristyske sektor, yn kombinaasje mei it behâld fan de lânskiplike wearden (grutskaliger oan de A6 en A7, lytsskaliger yn de mear kwetsbere gebieten).

De trije gemeenten foarmje meiïnoar in homogeen gebiet, in plattelânsgebiet, lizzend tusken trije regionale fersoargingskearnen. It is in oantreklik gebiet om te wurkjen, wenjen en te rekreëarjen en it gebiet lient him troch syn fariearre lânskip hiel goed as toeristyske lûker. Benammen de oanwêzigens fan in grut part fan it Fryske marregebiet makket it gebiet bysûnder. It foarmjen fan ien gemeente foar dit gebiet fersterket nei de miening fan de gemeentebestjoerders de mooglikheid om winsklike ûntjouwings te stjoeren. Ut it folge proses fan beslútfoarming yn de trije gemeenten hat bliken dien dat de ynwenners de kar fan de trije gemeenten om mienskiplik de takomst yn te gean, stypje.

De grinskorreksje mei Boarnsterhim sil nei alle gedachten plakfine op 1 jannewaris 2014. Dit hâldt yn dat de oergeande gebietsparten meidertiid taheakke wurde oan de dan nij funksjonearjende gemeente De Friese Meren. Yn dit trajekt treedt Skarsterlân as rjochtsfoargonger fan De Friese Meren op. Sa fersoarget Skarsterlân ek de ôfstimming mei de takomstige fúzjepartners Gaasterlân-Sleat en Lemsterlân.

1.1.5 Situaasje beskriuwing gemeente Súdwest-Fryslân

	Ynwenners	Oerflak yn km ²	Kearnen	Riedssitten	Fte	Personiels-leden	Wurkgelegenheid
Súdwest-Fryslân	82.475	823,66	69	37	701	858	30.181

Algemien

De gemeente Súdwest-Fryslân is mei yngong fan 1-1-2011 ûntstien troch in frijwillige gearfoeging fan de gemeenten Boalsert, Nijefurd, Snits, Wûnseradiel, Wymbritseradiel en bestiet út seis stêden en 63 kearnen en doarpen. Kwa oerflak (lân en wetter) is it de grutste gemeente fan Nederlân. De kombinaasje fan de stêd en it plattelân én it mânske grûngebiet meitsje de gemeente unyk yn Nederlân. Yn de mear stedske sône Snits – Boalsert by de A7 lâns binne de grutte klusters fan wurkgelegenheid en foarsjennings. Yn it lanlik gebiet mei in soad autentike doarpen en lytsere stêden binne rêst en rûmte te finen. De kombinaasje fan stêd en plattelân biedt grutte kânsen foar in fierdere groei fan it toerisme.

Súdwest-Fryslân is de twadde gemeente fan Fryslân, oangeande ynwenners (goed 82.000) likegoed as arbeidsplakken (goed 30.000). De haaddiken A7 (Ofslútdyk – It Hearrenfean), A6 (De Jouwer – De Lemmer), N 359 Boalsert – De Lemmer) en de spoarline Ljouwert – Snits – Starum biede de gemeente in goede ûntslutingsstruktuer.

Karakteristyk foar de gemeente Súdwest-Fryslân binne de kleuren grien (it iepen en romme lânskip), blau (it grut tal marren en dobben) en read (de stêden en grut tal doarpen). De kwaliteit fan de leefomjouwing wurdt mei bepaald troch in goede balâns tusken dizze funksjes.

De gemeente Súdwest-Fryslân karakterisearret him troch in oantreklike mjuks fan stêden en doarpen, wêrby't alle kearnen har eigen karakter en identiteit ha en behâlde kinne. Súdwest-Fryslân hat stêdlike eleminten, mei kulturele en monumintale eigenskippen (mei û.o. 585 ryksmonuminten en 16 beskerme steds- en doarpsgesichten) en hat ek de karakteristike skaaimerken fan it Fryske plattelân. Seis fan de Fryske Alvestêden lizze yn de gemeente: Snits, Boalsert, Drylts, Warkum, Hylpen en Starum.

De sintrumstêd Snits is foarsjenningsstêd foar de hiele Súdwesthoeke fan Fryslân. Mei in fersoargingsgebiet fan > 100.000 ynwenners is Snits it keapsintrum foar de regio mei û.o. streeksikehûs en ROC (2.600 learlingen).

De gemeente beskikt ûnder oare oer de neikommende foarsjennings:

- tal skoallen	likernôch	74
- tal sportakkommodaasjes	likernôch	200
- tal sportferienings	likernôch	400
- tal musea	likernôch	18
- tal bedriuweterreinen	likernôch	32
- tal lisplakken	likernôch	12.500

Untjouwing

Súdwest-Fryslân is in ûntwikkelgemeente. Súdwest-Fryslân fart net allinnich in romtlike koers; ek de maatskiplike ûntjouwing (sosjale kohesje) foarmet in wichtige drager foar de fierdere ûntjouwing fan de gemeente. Súdwest-Fryslân is mei goed 82.000 ynwenners de fjirde gemeente fan it Noarden. In krêftige spiler, dy't syn potinsje op toeristysk, rekreatyf en ekonomysk flak optimaal benutte wol en as foarsjenningsintrum syn posysje fersterkje wol. Súdwest-Fryslân wol dan ek as nije grutte gemeente regionaal, provinsjaal en lanlik in rol fan betsjutting spylje.

De gemeente wol ûnderskiedend wêze en in eigen werkenber profyl kreëarje.

Wichtige driuwers foar de takomst binne it benutten en fersterkjen fan de unike skaaimerken:

- it lânskip
- it wetter
- de ekonomyske en kulturele mearsidigens, en
- de krêft en eigenheid fan de stêden en kearnen.

De ferbining tusken dizze tema's smyt in krêftich profyl op.

It unike lânskip fan Súdwest-Fryslân mei in soad wetter, it ferskaat oan wettertoerisme en it grut tal wettersportbûne bedriuwen dy't oanwiisber ynnovatyf binne, litte in dúdlik 'Blau Profyl' sjen.

It fargebiet yn Súdwest-Fryslân biedt in wichtige poarte nei oare fargebieten. Neist dy trochfeart jout it wetter lykwols ek tagong ta en leit in ferbining tusken wenjen, wurkjen en rekreëarjen yn Súdwest-Fryslân. De ûntjouwing fan wetterfronten, de wetterstêden en wetterdoarpen, it grut tal mooglikheden op it mêd fan wetterrekreaasje en wettertoerisme en de ynnovaasje yn de skips- en masinebou binne spearpunten. Ek de lânbousektor is nau ferbûn mei wetter, yn de kwalitative en yn de kwantitative sin. Wetter is ommers ien fan de essinsjele grûnstoffen foar de lânbou.

It 'Blauwe Profyl' fan Súdwest-Fryslân as ekonomyske motor is it wurdich om in ympuls te jaan op ferskate terreinen: de oanlûkingskrêft fan de wetterstêden en wetterdoarpen, de wurkgelegenheid (ekonomyske ympuls troch ynnovaasje yn de wettersektor), kennisûntwikkeling (krêftebondeling en ûnderwiis), behâld fan kultureel erfgoed en it fersterkjen en ferbetterjen fan de ynfrastuktuer (oantreklik meitsje fan wettertoerisme).

Ynnovasjes op it mêd fan wettertechnology kinne fan betsjutting wêze foar ferskate sektoaren yn dizze gemeente.

De gemeente stiet tichtby syn boargers, wêrby't fia koarte linen en in dêrta yn'rjochte amtlike organisaasje gebietsrjochte ynfolling jûn wurdt oan it kearnebelied. De Mienskip stiet hjiryn sintraal. De gemeente kiest foar eigenheid fan doarpen en stêden, wêrby't de krêft fan de kearnen stimulearre en behâlden wurdt. Utgongspunt is dat de kearnen lykweardich binne, mar net gelyk. Dêrfoar wurdt ynset op in differinsjearre foarsjenningsnivo dat past by de aard en de skaal fan de kearn.

Alle ambysjes binne rjochte op in duorsume takomst, wêrfoar't Súdwest-Fryslân ferantwurdlikens nimme wol. Dit betsjut ek dat de gemeente yn de útwurking fan syn ambysjes duorsumens as ferbinend elemint sjocht: stribje nei in ideaal lykwicht tusken ekonomyske, sosjale en ekologyske belangen.

1.2 Foarskiednis

Yn dizze paragraaf wurdt de foarskiednis fan de yndividuele gemeenten yn dit weryndielingsadvys beskreaun.

1.2.1 Foarskiednis gemeente Boarnsterhim

Op 21 april 2009 besleat de rie fan de gemeente Boarnsterhim in kredyt beskikber te stellen foar it hâlden fan ûndersyk nei de takomst fan de gemeente. De finansjele posysje fan de gemeente en de bestjoerskrêft wienen de wichtichste oanliedings foar dit ûndersyk. De rie formulearre kritearia wêroan't in model fan weryndieling toetst wurde moast, nammentlik bestjoerskrêftich, lange termyn bestindich, logysk gearhingjend, passend yn grutter ferbân op Fryske skaal, omtinken foar wiken, doarpen en kearnen en draachflak. Twa buro's waarden belêste mei dit ûndersyk. Op 19 juny 2009 ferskynde it rapport 'Undersyk sosjaal-geografyske gearhing', wêryn't de sosjale, kulturele, ekonomyske en geografyske gearhing yn it gebiet ûndersocht waard¹. Op 31 augustus 2009 folge de rapportaazje 'Undersyk nei gearwurking of weryndieling', wêryn't bestjoerskrêft en farianten foar de takomst fan Boarnsterhim ûndersocht binne²:

- selsstannich en gearwurking sykje mei de gemeente Ljouwert
- mei ien gemeente: Ljouwert, weryndiele
- mei meardere gemeenten: Ljouwert en It Hearrenfean, weryndiele, mooglik oanfolle mei in lyts tal grinskorreksjes.

Yn septimber 2009 binne beide rapportaazjes oanbean oan de rie. Op basis fan dizze rapporten en op basis fan de tige soarchlike finansjele situaasje is doe melden dat it selsstannich fuortbestean fan gemeente Boarnsterhim yn feite net realistysk is. De rie fan Boarnsterhim besleat dat de bedoelde rapporten frijjûn wurde koenen foar in brede gedachtewikseling mei de befolking. Dêrmei binne njoggen praatjûnen holden, dêr't in soad belangstelling foar wie. Hoewol't ferskate ynwenners de winsk om selsstannich te bliuwen oan 'e oarder stelden, wienen dizze lûden fier yn de minderheid yn ferliking mei de stimmen dy't fûnen dat de gemeente net selsstannich bliuwe moast. It die bliken dat der benammen grutte soarch wie oer it op peil hâlden fan it foarsjenningsnivo. De opfettings fan bewenners gongen lykop mei dúdlike útspraken oer de oriïntaasje fan har wenplak op in oare gemeente. Ynwenners rjochten har foaral op de weryndielingsfariant mei It Hearrenfean en Ljouwert, mooglik mei inkelde grinskorreksjes.

¹ BügelHajema adviseurs 2009:

[http://www.boarnsterhim.nl/boarnsterhim/incontact/productie/basis/instyle.nsf/Images/Bijlages/\\$File/Onderz+soc+geogr+samenh+Boarnsterhim.doc.pdf](http://www.boarnsterhim.nl/boarnsterhim/incontact/productie/basis/instyle.nsf/Images/Bijlages/$File/Onderz+soc+geogr+samenh+Boarnsterhim.doc.pdf)

² WagenaarHoes 2009:

[http://www.boarnsterhim.nl/boarnsterhim/incontact/productie/basis/instyle.nsf/Images/Boarnsterhim/\\$File/](http://www.boarnsterhim.nl/boarnsterhim/incontact/productie/basis/instyle.nsf/Images/Boarnsterhim/$File/)

Toetsing draachflak Súdwest-Fryslân

Paragraaf 1 – Wize fan toetsen

De gemeenterie fan Súdwest-Fryslân hat op 23 juny 2011 it prinsipebeslút naam om in trajekt te starten dat rjochte is op it gearfoegjen fan it gebiet De Lege Geaën by de gemeente Súdwest-Fryslân mei yngong fan 1 jannewaris 2014. Dêrby hat de rie it kolleezje opdracht jûn om yn 'e mande mei oare belutsen kolleezjes in weryndielingsûntwerp op te stellen foar in riedsbeslút yn novimber 2011. It prinsipebeslút is nei it beslút fan de rie op besjen lein. Ynwenners fan en belanghawwenden yn de gemeenten ha yn de ynsjochtermyn (1 july o/m 29 july 2011) de gelegenheid hân om skriftlik te reagearjen op dit prinsipebeslút.

It op besjen lizzen is publisearre yn de krante, op de webside fan de gemeente en yn de trije klantkontaktsintra yn Snits, Boalsert en Warkum.

Fierder is op 5 septimber 2011 in ynformaasjejûn organisearre foar de doarpsbelangen fan de doarpen dy't grinzje oan it gebiet 'De Lege Geaën' en de ynwenners fan dy doarpen.

Nei it fêststellen fan it weryndielingsûntwerp folget it gebrûklike wetlike trajekt, wêrby't belanghawwenden har sjochwizen yntsjinje kinne.

It riedsbeslút fan 22 novimber 2011 oer it weryndielingsûntwerp is lyksa publisearre as it prinsipebeslút en ek lyksa op besjen lein.

Paragraaf 2 – Motivearring kar foarm fan draachflaktoetsing

Foar dizze draachflaktoetsing is keazen om alle ynwenners en belanghawwende boargers yn de gemeente Súdwest-Fryslân te benaderjen, nettsjinsteande dat de gemeente Súdwest-Fryslân te krijen hat mei in beheindere operaasje (nammentlik in grinskorreksje) as de gemeenten Ljouwert en It Hearrenfean.

Paragraaf 3 – Utkomsten

Der binne op it prinsipebeslút gjin reaksjes fan ynwenners ûntfongen. Ek tsjin it weryndielingsûntwerp binne gjin sjochwizen by it gemeentebestjoer fan Súdwest Fryslân yntsjinne. By de oangrinzjende doarpen yn Súdwest-Fryslân is der in grut draachflak foar it tafoegjen fan it gebiet "De Lege Geaën" oan de gemeente Súdwest-Fryslân, sa docht bliken út ynformele kontakten en út de op 5 septimber 2011 holden ynformaasjejûn foar de SWF-dorpen Goaiïngea, Loaiïngea, Offenwier, Gau en Skearnegoutum.

Toetsing draachflak Skarsterlân

Paragraaf 1 – Wize fan toetsen

It inisjatyf ta weryndieling komt út Boarnsterhim. Nei oanlieding fan de diskusje dy't yn Boarnsterhim opstart is oer de bestjoerlike takomst, hat pleatslik belang Terherne in enkête ûnder ynwenners holden (respons 56%), wêrby't mar leafst 98% fan de 200 respondinten keas foar oansluting by de gemeente Skarsterlân. Yn troch de gemeente Boarnsterhim organisearre byienkomsten (ek yn Terherne) is dit sinjaal hieltyd wer werom kaam.

Dêrneist hat de gemeente Skarsterlân goed 200 ynwenners fan Terherne ûntfongen, dy't har graach symboalysk ynskriuwe litte woenen as ynwenner fan de gemeente Skarsterlân. It gemeentehûs is dêrfoar spesjaal op sneon iepensteld, wêrby't in ûntfangst troch de boargemaster arranzjearre is. As lêste hat it kolleezje fan B&W fan Skarsterlân in petear mei pleatslik belang Terherne hân, wêrby't Terherne nochris dúdlik fernimme litten hat dat Terherne graach by Skarsterlân wol.

Op 22 novimber is it weryndielingsûntwerp troch de gemeenteried fêststeld. Dêrnei hat it ûntwerp foar in perioade fan 8 wiken formeel op besjen lein. Om reden fan de foarnommen lyktidige fuzje fan Skarsterlân mei de gemeenten Lemsterland en Gaasterlân-Sleat binne ek de ynwenners fan dizze gemeenten yn de gelegenheid steld om harren sjochwize kenber te meitsjen. Foar de datum fan sluten fan de perioade fan op besjen lizzen is der yn jannewaris 2012 in bestjoerlik oerlis west mei pleatslik belang Terherne. Dizze byienkomst hat lieden ta it yntsjinjen fan ien sjochwize by de gemeente Boarnsterhim.

Paragraaf 2 – Motivearring kar foarm fan draachflaktoetsing

De kar foar boppesteande foarm fan it toetsen fan draachflak is mei de kar west fan de inisjatyfnimmers: de gemeente Boarnsterhim en it doarp Terherne. Omdat hjirút hieltyd eksplisyt bliken dien hat dat it draachflak tige grut is, is der keazen foar yntensyf oerlis mei pleatslik belang Terherne. It gemeentebestjoer fan Skarsterlân hat de miening fan de ynwenners fan Terherne hieltyd as liedend sjoen. It bylûken fan de ynwenners fan de takomstige fuzjeparners Lemsterland en Gaasterlân-Sleat is in kar west fan de gemeente Skarsterlân.

Paragraaf 3 – Utkomsten

Enkête: 98% fan ynwenners Terherne kiest foar Skarsterlân

Ynskriuwaksje: goed 200 ynwenners fan Terherne skriuwe har alfêst symboalysk yn as ynwenner fan Skarsterlân

Pleatslik belang Terherne hat yn petear mei B&W Skarsterlân nochris oanjûn dat de oergong nei Skarsterlân grut draachflak hat en in goede kar wêze soe. De oriïntaasje fan Terherne op De Jouwer is dêrby hieltyd in punt.

Der is troch belanghawwenden út Skarsterlân en har fuzjeparners De Friese Meren y.o. ien sjochwize op it weryndielingsûntwerp yntsjinne.

Toetsing draachflak weryndieling Ljouwert

1. Wize fan draachflakûndersyk

Ein juny hat de gemeenterie in prinsipebeslút nommen oer de weryndieling mei in part fan de gemeente Boarnsterhim. Yn july 2011 binne de ynwenners fan Ljouwert ynformearre oer dizze foarnommen weryndieling. Dit is sa foarmjûn:

- 1- in ynterview mei de boargemaster yn de krante Huis aan Huis,
- 2- in útstjoering op DAGTV mei in item oer weryndieling, útstjoerd fia de lokale omrop,
- 3- it pleatsen fan ynformaasje op de webside fan de gemeente Ljouwert.

Dêrneist is der troch de gemeenterie in ynformaasjejûn of harksit organisearre foar de ynwenners, maatskiplike organisaasjes en ûndernimmers fan Ljouwert. Dêrfoar binne alle belangstellenden troch advertinsjes yn de krante, fia de webside en troch rjochte oanskriuwing útnoege. By de rjochte oanskriuwing gong it om organisaasjes lykas wyk- en doarpsferienings, (wetter)sportferienings, wolwêzensorganisaasjes, wenteboukorporaasjes, KfK, ûndernimmersferienings ensfh.: it saneamde maatskiplik middenfjild.

Op de webside koenen belangstellenden fragen stelle of har miening jaan.

Op 2 novimber 2011, nei it fêststellen fan it weryndielingsûntwerp yn it kolleezje, is opnij in byienkomst foar belangstellenden fan Ljouwert organisearre wurde.

Nei beslútfoarming yn novimber 2011 is it weryndielingsûntwerp formeel op besjen lein.

2. Motivearring kar foarm fan draachflakûndersyk

Der is keazen foar in iepen en transparante oanpak. Ferskate kommunikaasjemiddels binne breed ynset, lykas advertinsjes yn de Fryske deiblêden, fraachpetearen yn de krante Huis aan Huis en de Fryske media, persoanlike útnoeging foar iepenbiere jûnen en in artikel op de gemeentlike webside. Alle ynwenners en oare belangstellenden krigen op dizze wize de gelegenheid har ynformearje te litten en fan har hearre te litten. De jûnen binne organisearre troch de gemeenterie.

3. Utkomsten

Likernôch tsien ynwenners fan Ljouwert hawwe de earste byienkomst besocht. Dêrnjonken wienen der tsien riedsleden en fiif minsken út Boarnsterhim. Twa ynsprekkers joegen oan it wichtich te finen om De Alde Feanen by Ljouwert te foegjen. Dêrnjonken waarden der fragen steld oer mooglike finansjele gefolgen. Net ien fan de oanwêzigen spruts him út tsjin in weryndieling mei Boarnsterhim. De twadde byienkomst is besocht troch 28 ynwenners fan Ljouwert. Der wienen dêrnjonken 10 riedsleden oanwêzich. De fragen dy't steld waarden giene oer it nut fan ynspraak, wêrom't der keazen is foar it tafoegjen fan de Alde Feanen by Ljouwert en in oantal fragen oangeande mooglike feroarings yn belied fan de nije gemeente.

Der binne troch belanghawwenden út Ljouwert gjin sjochwizen op it weryndielingsûntwerp yntsjinne.

Taheakke 3 – Ferantwurding toetsing draachflak gemeenten It Hearrenfean, Ljouwert, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân

Toetsing draachflak It Hearrenfean

Paragraaf 1 – Wize fan toetsen

It prinsipebeslút ta weryndieling fan It Hearrenfean mei in part fan Boarnsterhim is 27 juny 2011 fêststeld troch de rie fan It Hearrenfean. Fan 30 juny 2011 oant en mei 11 augustus hat it beslút op besjen lein. Yn in lokaal wykblêd en op ynternet hat de gemeente It Hearrenfean omtinken hjirfoar frege. Ek ha der kontakten west mei pleatslike belangen fan de belutsen gemeenten. Yn de oanrin nei de beslútfoarming oer it weryndielingsûntwerp hat op 27 oktober 2011 in praatjûn (in 'petear') plakfûn oangeande it ûnderwerp.

Nei it riedsbeslút oer it weryndielingsûntwerp is it ûntwerp formeel op besjen lein.

Paragraaf 2 – Motivearring kar foarm fan draachflaktoetsing

It kolleezje fan It Hearrenfean hat yn syn foarstel oan de rie foarlein dat it prinsipebeslút oer de weryndieling op besjen lein wurdt. De rie hat neffens it foarstel fan it kolleezje besletten. Dizze foarm fan draachflaktoetsing stiet nei betinken fan it kolleezje yn ferhâlding ta de draachwiidte fan it beslút, ek mei it each op de foarnommen kommunikaasjemominten yn de oanrin nei beslútfoarming oer it weryndielingsûntwerp (websiteside, behanneling fan it ûntwerp yn kommisje- en riedsgearkomste) en de formele sjochwize perioade nei fêststelling fan it ûntwerp.

Yn oansluting hjirop hat it presidium fan It Hearrenfean besletten dat in ekstra praatjûn yn oktober in sinfolle oanfoljende mooglikheid oan belanghawwenden jaan soe om opfettings meidiele te kinnen.

Paragraaf 3 – Utkomsten

Der binne gjin reaksjes ynkaam nei oanlieding fan it op besjen lizzen fan it prinsipe beslút. Sawat tsien belanghassenden ha de praatjûn yn oktober besocht, dêrûnder in pear ferienings út de gemeente Boarnsterhim. Dizze ferienings ha dúdlik makke dat hja iepen stean foar gearwurking mei It Hearrenfean.

Ien belanghawwende hat in sjochwize op it weryndielingsûntwerp yntsjinne.

Taheakke 2 – Mienskiplike regelingen Boarnsterhim

- Regio Noard-Fryslân (miljeu-advystsjinst)
- Gebietsplatfoarm Noardwest-Fryslân
- Wurkfoarsjenningskip Fryslân-West
- Bestjoerlik Oerlis Stedsregio Ljouwert (BOSL)
- Helperlieningstsjinst Fryslân
- Wolstânissoarch hûs en hiem
- Rekreaasjeskip De Marrekrite
- Iepenbiere Ferljochting Stifting OV Fryslân
- OLAF Iepenbier Lichem Offalferwidering Fryslân
- Oerlisorgaan Nasjonaal Park Alde Feanen

5. Taheakke 1 – Detailkaart nije gemeenten

Taheakke

1. detailkaart nije gemeenten
2. oersjoch mienskiplike regelingen Boarnsterhim
3. ferântwurding toetsing draachflak gemeenten It Hearrenfean, Ljouwert, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân
4. reaksjenota sjenswizen weryndieling Boarnsterhim

6. Sjochwizen

Fan 23 novimber 2011 ôf oant en mei 18 jannewaris 2012 hat it weryndielingsûntwerp op besjen lein op de gemeentehûzen fan de belutsten gemeenten. Yn de wetlike perioade fan acht wike binne der mei elkoar 10 sjochwizen yntsjinne. Dit is sa ferpatte oer de yndividuele gemeenten:

- Boarnsterhim 8
- It Hearrenfean 1
- Skarsterlân 1

Njoggen sjochwizen binne yn de wetlike termyn yntsjinne en ien derbûten. De lêste is dêrom net yn behandeling nommen.

Op 8 febrewaris 2012 hat der in harksitting plakfûn wêr't de yntsjinners de gelegenheid hân hawwe harren sjochwize ta te ljochtsjen. Dêr is troch twa yntsjinners gebrûk fan makke.

De reaksjenota op de sjochwizen is opnommen yn bylage 4.

De yntsjinne sjochwizen slane foar in part op it proses en foar in part giet it om útstellen foar in oare grins. Yn it algemien kin steld wurde dat nut en needsaak fan de weryndieling net bestriden wurdt. Mei it ferwizen nei de by it advys hearende reaksjenota op de sjochwizen is de konkluzje dat yn twa gefallen de yntsjinne sjochwizen liede ta it wizigjen fan it weryndielingsûntwerp. It giet hjirby om lytse grinswizigings. Dizze binne yn dit weryndielingsadvys ferwurke.

7. Ferfolchproseduere

De rieden fan de gemeenten Boarnsterhim, It Hearrenfean, Ljouwert, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân ha yn foarlizzend weryndielingsadvys de foarnommen plannen rjochte op twa gearfoegings en twa grinskorreksjes fan de oergeande gebietsparten fan Boarnsterhim mei yngong fan 1 jannewaris 2014 beskreaun. Understeand wurdt koart sketst hokker stappen naam wurde (moatte) nei de fêststelling fan dit weryndielingsûntwerp troch de gemeenterieden fan Boarnsterhim, It Hearrenfean, Ljouwert, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân.

7.1 Weryndielingsadvys

It weryndielingsadvys is op 17 april 2012 troch de gemeenterieden fêststeld en wurdt dêrnei tastjoerd oan Deputearre Steaten fan Fryslân. Deputearre Steaten sille it weryndielingsadvys, foarsjoen fan har sjochwize, trochstjoere oan de minister fan Ynlânske Saken en Keninkryksrelaasjes. De gemeenten Boarnsterhim, It Hearrenfean, Ljouwert, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân gean derfan út dat de line noch hieltyd folge wurdt dy't beskreaun is yn brief 2005-0000256186, d.d. 24-11-2005. Dêryn stelt de (eardere) minister fan Ynlânske Saken en Keninkryksrelaasjes dat *"ik (...) in ynspanningsferplichting oangean [wol], dat weryndielingsadvizen dy't foar 1 july fan wat jier dan ek – foar safier oan de oarder mei de foarskreaune provinsjale sjochwize – oan my oanbean wurde, en op basis wêrfan't ik yndie wetsfoarstellen dwaan wol, dizze yn oardel jier ta yngeande wetjouwing en dêrnei effektuearring fan de weryndieling liede"*.

Dêrnei sil de minister fan Ynlânske Saken en Keninkryksrelaasjes it weryndielingsadvys, ynklusyf de sjochwize fan de Provinsje, behannelje nei de simmer en oan de ministerrie tastjoere foar de formele start fan it wetjouwingstrajekt yn oktober of novimber 2012. De Steatsrie advisearret dêrnei oer it wetsfoarstel wêrnei't yntsjinning by de Twadde Keamer folget. Healwei 2013 wurdt de parlemintêre behandeling fuortset yn de Earste Keamer, sadat uterlik septimber 2013 publikaasje yn it Steatsblêd folgje kin. Dit is it sein foar it organisearjen en hâlden fan weryndielingsferkiezings op It Hearrenfean en yn Ljouwert yn novimber 2013 foar de gearstalling fan de rieden fan de nije gemeenten. Op 1 jannewaris 2014 sette de nije gemeenten út ein.

Tabel 4. Lêstedruk spesifisearre op basis fan gemeentlike boarnen

Belestingen
mei yngong fan 1-1-2011

	Boarnster- him	Ljouwert	It Hearren- fean	Súdwest- Fryslân	Skarster- lân
Totaal wenning eigner (mearpersoans)	€ 767	€ 722	€ 621	€ 597	€ 583
Totaal wenning eigner (ienpersoans)	€ 730	€ 634	€ 546	€ 557	€ 529
Totaal wenning hierder (mearpersoans)	€ 365	€ 341	€ 388	€ 287	€ 411
Totaal wenning hierder (ienpersoans)	€ 328	€ 253	€ 313	€ 247	€ 357

*USB-bedragen op basis
fan in WUS-wearde fan: € 200.000*

* Súdwest-Fryslân: ynkl. ienmalige koarting € 25 reinigingsheffing

** By Ljouwert giet it om in bedrach fan 0,05754% fan de WUS-wearde

Boarnen: de gemeentlike webside(n) en ynformaasje fanút de organisaasje

NB.

De sifers yn dit oersjoch wike op in tal punten ôf fan de Coelo sifers. Dit komt troch karren dy't it Coelo makket by it tarekkenjen yn twa situaasjes:

1. de rioelrjochten dy't by brûkers heft wurde. Hjirtroch binne yn it gemeentlike steatsje de lêsten foar eigners soms heger, omdat ek de as brûker te beteljen rioelrjochten folslein meiteld binne.
2. de wize wêrop't it Coelo de kosten fan ôffalstoffehffing op basis van gewicht of kontenergrutte werombringt ta de kosten fan ien- en mearpersoanshûshâldens.

Dêrneist binne der ôfrûningsferskillen.

Tabel 2. Mearjierrebegruttings

Gemeente	Mearjierrebegrutting	Mearjierrebegrutting	Mearjierrebegrutting
	2012	2013	2014
Boarnsterhim	€ 43.197.000	€ 43.017.000	€ 43.054.000
Ljouwert	€ 357.371.000	€ 353.999.000	€ 350.479.000
It Hearrenfean	€ 115.246.000	€ 115.452.000	€ 115.721.000
Súdwest-Fryslân	€ 188.845.000	€ 187.312.500	€ 186.107.500
Skarsterlân	€ 60.150.000	€ 59.850.000	€ 59.750.000

De weryndieling biedt kânsen om de gemeentlike ekonomyen fan It Hearrenfean, Ljouwert, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân te fersterkjen. Benammen op it mêd fan rekreaasje en toerisme lizze mooglikheden. Dit hat op termyn in positive ynfloed op de gemeentlike finânsjes.

5.4 Lokale lêstedruk

Ut tabel 3 en 4 is de lêstedruk fan de belutsen gemeenten ôf te lieden. Hjirút docht bliken dat It Hearrenfean, Ljouwert, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân in gâns legere lêstedruk ha as Boarnsterhim.

Tabel 3. Lêstedruk neffens lanlik standerdisearre metodyk

Gemeente	Wenlêsten	
	ienpersoanshûshâlden	mearpersoanshûshâlden
Boarnsterhim	€ 734	€ 771
Ljouwert	€ 545	€ 632
It Hearrenfean	€ 538	€ 640
Súdwest-Fryslân	€ 559	€ 599
Skarsterlân	€ 610	€ 610

Boarne: www.coelo.nl – Digitale atlas 2011

5. Finansjele aspekten

5.1 Ynlieding

Yn ferbân mei de splitsing fan Boarnsterhim freget it ûnderwerp finansjes bysûnder omtinken. Foar de weryndieling moatte de finansjes fan de dielnimmende gemeenten opinoar ôfstimd wurde. De fêststelling fan dit weryndielingsûntwerp troch de gemeenterieden betsjut dat de gemeenten Boarnsterhim, It Hearrenfean en Ljouwert fanwege de Arhi prosedure ûnder previntyf finansjeel tafersjoch fan de provinsje komme.

5.2 Finansjele posysje Boarnsterhim

Boarnsterhim ferkearde de ôfrûne jierren finansjeel yn swier waar. Yn 2008 kaam Boarnsterhim ûnder previntyf tafersjoch fan de provinsje, foar 2010 is troch Boarnsterhim in artikel 12-oanfraach yntsjinne. De begrutting 2010 sleat mei in tekoart fan € 15,3 miljoen wêrfan € 3,4 miljoen struktureel en € 11,9 miljoen ynsidinteele. Ek de mearjierraming lit oanmerklike tekoarten sjen. Yn gearwurking mei it ministearje fan BZK wurket Boarnsterhim oan it sanearjen fan de begrutting. De trochrintiid fan it artikel 12-trajekt is yn prinsipe 5 jier. It ministearje hat tasein de beëage datum fan weryndieling (1 jannewaris 2014) as eindatum foar it trajekt oan te hâlden, neffens it advys fan de Rie foar de Finansjele ferhâldings. It ministearje fan BZK hat as útgangspunt in 'skjinne' oplevering fan de gemeente Boarnsterhim. Dit hâldt yn dat de gemeente Boarnsterhim in struktureel lykwichtige begrutting hat en dat it efterstallich ûnderhâld útfierd is of dat hjirfoar foldwaande middels yn de ûnderhâldsfoarsjennings oanwêzich binne. Yn maaie 2010 hat de gemeenterie, foarútrinnend op de oanfraach foar in oanfoljende útkearing, taakstellend in ombûgingsprogramma fêststeld fan € 4,8 miljoen struktureel. Op de datum fan weryndieling sil it artikel 12-trajekt finansjeel ôfhannele wêze. Dêrmei slút Boarnsterhim op de datum fan weryndieling de boeken as finansjeel sûne gemeente. Om yn langjierrich perspektyf in goede ynvestearingsposysje foar de gemeente te krijen wurdt oansluting by de fúzjepartners socht.

5.3 Finansjele posysje It Hearrenfean, Ljouwert, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân

It Hearrenfean en Ljouwert binne finansjeel solyd en spanne har hieltyd yn foar in langjierrich finansjeel sûn perspektyf. Ljouwert en It Hearrenfean ha yn it foartrajekt oanjûn dat se belang ha by in skjinne oplevering fan de parten fan de gemeente Boarnsterhim dy't se derby krije, en dat as betingst sjogge. Dat jildt ek foar de gemeenten Súdwest-Fryslân en Skarsterlân.

Tabel 1. Begruttingsomfang

Gemeente	Begruttingsomfang	
	Primityf 2010	Primityf 2011
Boarnsterhim	€ 48.353.000	€ 46.771.000
Ljouwert	€ 374.451.000	€ 358.963.000
It Hearrenfean	€ 139.256.000	€ 121.291.000
Súdwest-Fryslân	€ 197.809.900	€ 193.275.000
Skarsterlân	€ 59.050.000	€ 63.554.000

Opskaling fan gemeenten wurdt needsaaklik achte fanwege de oerheveling fan taken fan Ryk nei gemeente (desintraalisaasje), tanimmende effisjinsjedruk en om in adekwate kwaliteit fan tsjinstferliening oan boargers en bedriuwen leverje bliuwe te kinnen.

Troch de opdieling fan Boarnsterhim wurdt benammen de posysje fan Ljouwert as haadstêd en It Hearrenfean as sintrum fersterke. Foar Súdwest-Fryslân en Skarsterlân giet it om logyske, beheinde grinskorreksjes of oanfollings. Ek de provinsje werket him op haadlinen yn de troch de rie fan Boarnsterhim foarstelde tadieling fan oergeande gebietsparten. Der is gjin sprake fan restproblematyk, op sa'n wize dat it takomstperspektyf foar oanbuorjende gemeenten ûngeunstich beynfloede wurdt.

4.7 Planologysk romteferlet

Yn dit ramt is it fan belang om te sjen nei it ûntstean of oplossen fan mooglike romtlike knipepunten. Romtlike knipepunten tsjinje har oan, wannear't in gemeente net by steat is om har funksjes goed op eigen grûngebiet te ferfoljen.

Dizze weryndieling is net ynjûn troch knipepunten by planologysk romteferlet. Dat nimt net wei dat der foar dizze nije gemeenten mear mooglikheden binne as it giet om bygelyks diversifikaasje fan de wenmiljeus, wurklokaasjes en toerisme en rekreaasje.

Nij beliedskader ministearje Ynlânske Saken – july 2011

Foar de dúdlikens yn it proses en op praktyske grûnen ha wy fêsthouden oan it oarspronklike útgongspunt wêrmei't wy begûn binne oan de opstelling fan dit weryndielingsûntwerp yn de maityd fan 2011, nammentlik it op dat momint jildende beliedskader fan it ministearje fan Ynlânske Saken oangeande gemeentlike weryndieling. Dêrby ha wy wiidweidich kundskip naam fan it sûnt july 2011 jildende nije beliedskader gemeentlike weryndieling fan it ministearje fan Ynlânske Saken en ha dit weryndielingsûntwerp ynhâldlik toetst oan it nije beliedskader. Ek is der, as hantrekken rjochting it nije beliedskader, al yn de maityd fan 2011 foar keazen om in taljochting op de toetsing fan draachflak yn de fjouwer ûntfangende gemeenten opnimme te litten as taheakke yn dit weryndielingsûntwerp.

4.4 Duorsumens

By dit toetspunt moat ûnderboud wurde dat troch weryndieling de bestjoerskrêft sa fersterke wurdt dat der fitale gemeenten ûntstean dy't de taken op middellange termyn selsstannich oankinne.

Ljouwert en It Hearrenfean ha, as gemeenten mei in gruttere omfang, al in amtlik apparaat dat sa robúst is dat der sûnder mear konkludearre wurde kin dat sy foar langere tiid by steat binne te beäntwurdzjen oan har taken, ferantwurdlikheden en de útdagings dêr't sy mei te krijen ha. De foarstelde tadielings oan Ljouwert en It Hearrenfean biede beide gemeenten de mooglikheid om har fierder te ûntwikkeljen as profesjonele en robúste amtlike organisaasjes, wêrby't effisjinsje, objektive beliedskarren en de bondeling fan ekspertise liedt ta de winske kwaliteit fan tsjinstferliening.

Mei it each op de urginsje fan de fraachstikken op it grûngebiet fan Boarnsterhim kieze Ljouwert en It Hearrenfean derfoar om no stappen te setten. It feroaret net dat beide gemeenten yn de (heine) takomst mei ûntjouwings yn har omjouwing konfrontearre wurde. Dit freget fan dizze gemeenten dat sy op bestjoerlik, gearwurkings- en weryndielingsmêd iepen en ûntfanklik operearjen bliuwe, ek yn de jierren nei de weryndieling mei Boarnsterhim.

Foar beide gemeenten jildt dat de foarstelde tadieling fan de gebietsparten bydraacht oan in bettere balâns tusken ferstedeske gebiet en plattelân. Dit hat ûnder oare positive gefolgen foar it draachfermogen foar de foarsjennings. De nije skaal fan de gemeenten slút gearwurking net út. Krektoarsom, om oan de lokale en boppelokale opjeften te foldwaan bliuwt yntinsive gearwurking mei mei-oerheden needsaaklik. Dêrneist stelle de gemeenten Ljouwert en It Hearrenfean har op it stânpunt dat ek yn de (heine) takomst in berop dien wurde kin op har dragende posysje yn de regio en slute se takomstige útwreidings op foarhân net út.

4.5 Ynterne gearing

Op basis fan dit kritearium wurdt beoardield oft de nije gemeente in logyske gearing hat.

De beskriuwing fan de nije gemeenten makket dúdlik dat it karakter fan de hjoeddeistige gemeenten goed opinoar oanslút. By de opdieling fan de gemeente Boarnsterhim hat de sosjaal-geografyske oriïntaasje fan de bewenners as it giet om wurkjen, foarsjennings en rekreëarjen in krusjale rol spile. De ferbinings yn de nije geografyske ienheden oer dyk, wetter, spoar en op 'e fyts binne goed en spylje in wichtige rol yn de sosjaalgeografyske oriïntaasje. Fanút fisyk, histoarysk-geografysk en funksjoneel eachpunt binne der sterke relaasjes tusken Boarnsterhim en de gemeente Ljouwert, It Hearrenfean, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân. Terherne is in wettersportkearn by útstek en is primêr oriïntearre op Skarsterlân. It doarp Warten is foar foarsjennings en wurk sterk oriïntearre op Ljouwert. De Ekologyske Haadstruktuer rint troch De Alde Feanen nei De Grutte Wielen. Fanút toeristysk rekreatyf perspektyf besjoen is der in sterke relaasje tusken it doarp Warten en De Alde Feanen. Dit jildt noch mear foar de toeristyske rekreative ûntjouwing fan Grou. Dit hiele gebiet is ek tige komplemintêr oan de mânske stêdlike wettersportfoarsjennings fan Ljouwert.

4.6 Regionale gearing en lykwicht

Dit kritearium giet yn op de fraach oft troch de foarming fan de nije gemeenten goede regionale ferhâldings ûntstean en it takomstperspektyf fan omlizzende gemeenten net neidielich beynfloede wurdt.

Yn Fryslân is okkerdeis troch de foarming fan de nije gemeente Súdwest-Fryslân in grutte nije gemeente ûntstean. De opsplitsing fan Boarnsterhim en foarstelde tadieling fan de gebietsparten slút oan by de yn gong sette trend fan gemeentlike skaalfergrutting yn de provinsje Fryslân.

4.2 Draachflak

Under bestjoerlik draachflak by weryndieling op inisjatyf fan gemeenten wurdt ferstien de demokratiske legitimaasje fan dizze foarstellen oan de hân fan de beslútfoarming yn de gemeenterieden fan de belutsen gemeenten. Hjir oan is foldien mei de besluten fan de gemeenterieden (op 22 novimber 2011) om sels fuortdaliks de tarieding te treffen foar it út ein setten mei in saneamde 'Arhi-proseduere' mei as doel mienskiplik te kommen ta de opsplitsing fan Boarnsterhim troch de wei fan twa gearfoegings en twa grinskorreksjes mei yngong fan 1 jannewaris 2014, en ek om uterlik mei yngong fan 1 maaie 2012 it weryndielingsadvys fêst te stellen en dizze oan te bieden oan de Provinsje Fryslân. As de rieden it weryndielingsadvys fêststeld ha, tsjut dit op bestjoerlik draachflak foar it weryndielingsfoarstel.

By it bepalen fan it maatskiplik draachflak foar gemeentlike weryndieling jildt it útgangspunt dat gemeenten sels ferantwurdlik binne foar it belûken fan de ynwenners en oare belanghawwenden by it weryndielingsproses. Oan dit kritearium wurdt foldien wannear't de gemeenten har ynspanne om de ynwenners te belûken by it proses. Boarnsterhim hat yn dat ramt in yntinsyf en wiidweidich trajekt trochtrûn mei syn befolking. Dit hat ta dúdlik ynsjoch yn de foarkarren fan de befolking laat: Fierwei de measte kearnen ha har dúdlik útsprutsen foar oansluting by ien fan de fjouwer by dizze splitsing belutsen gemeenten. Ek hat it kolleezje fan Boarnsterhim ferkennend foarwurk dien by syn buorgemeenten, om de weryndielingsfarianten mei in sa grut mooglik draachflak yn byld te bringen. In taljochting op de toetsing fan it draachflak yn de fjouwer omlizzende gemeenten is opnaam yn taheakke 3. De yntsjinne sjochwizen, ynklusyf wat hjirmei dyn is, binne opnommen yn haadstik 6 en bylage 4.

It tredde draachflakkritearium is regionaal draachflak. In gemeentlike weryndieling hat ynfloed op it belied fan omlizzende of oanbuorjende gemeenten en op bestjoerlike ferhâldings yn de regio. Oan regionaal draachflak is foldien wannear't omlizzende of oanbuorjende gemeenten by steat achte wurde har sjochwize te jaan op in foarnommen weryndieling en de motiven fan it weryndielingsproses taljochte wurde, as soks frege wurdt. De omlizzende en oanbuorjende gemeenten binne nei it fêststellen fan it weryndielingsûntwerp op 22 novimber 2011 yn de gelegenheid stelt om harren sjochwizen kenber te meitsjen. Twa gemeenten hawwe reagearre. De reaksjes binne opnommen yn de reaksjenota, sjoch bylage 4.

4.3 Bestjoerskrêft

De nije gemeenten moatte oer it fermogen beskikke om foldwaande bestjoerskrêft te ûntwikkeljen op amtlik en bestjoerlik nivo. De provinsjehaadstêd Ljouwert en de sintrumgemeente It Hearrenfean foarmje as grutte Fryske stêden al bestjoerskrêftige entiteiten yn de provinsje Fryslân. De foarstelde tadieling fan de gebietsparten fan Boarnsterhim oan Ljouwert en It Hearrenfean draacht by oan it behâlden en fierder ûntjaan fan duorsum bestjoerskrêftige gemeenten. Gemeenten dy't antwurd jaan kinne op stêdlike en maatskiplike fraachstikken, in passende ôfstân tusken boarger en bestjoer kombinearje kinne mei in goede foarmjouwing fan desintrale boargerpartisipaasje, en dy't har taken, ferantwurdlikheden en foech wiermeitsje kinne. De foarstelde gebietstadieling biedt Ljouwert en It Hearrenfean perspektyf om har organisaasjes troch te ûntwikkeljen ta organisaasjes dy't de prosesrezjy en it hannelingsrepertoire ha dy't passe by de opjeften fan it gebiet. Ek draacht de foarstelde tadieling fan de gebietsparten fan Boarnsterhim by oan in robúst bestjoerlik lânskip, dat yn regionale kontekst har rol wiermeitsje kin en ferantwurdlikens drage kin foar de ûntjouwing fan de regio.

4. Toetsing oan Beliedskader Gemeentlike Weryndieling

4.1 Ynlieding

It Ryk spilet as wetjouwer in wichtige rol op it mêd fan gemeentlike weryndieling. Op 3 april 2009 hat de eardere steatssekretaris fan Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties it fermijde Beliedskader Gemeentlike Weryndieling oan de Twadde Keamer stjoerd. Dit beliedskader jout ynhâldlike en prosesmjittige kaders oan foar gemeentlike weryndieling. By de beoardieling fan in weryndielingsfoarstel leit foar de wetjouwer de klam op de prosesmjittige toets. De ferantwurdlikens foar in ynhâldlike toets leit mei klam by de provinsje. Yn it fermijde beliedskader gemeentlike weryndieling binne hânfetten opnaam om dizze ynhâldlike toets troch de provinsje better ynfolje te kinnen.

Om beoardiele te kinnen of en op hokker wize op basis fan in weryndielingsadvys wetjouwing yn tarieding naam wurdt, toetst de provinsje elk weryndielingsadvys ûnder mear oan seis kritearia. Dêrby is yn it beliedskader oanjûn dat yn konkrete situaasjes kritearia meiïnoar konfliktearje kinne of dat der útinoar rinnende konklúzjes lutsen wurde kinne troch de belutsen gemeenten oer it tapassen fan ien kritearium. Yn dat gefal sil dus in ôfweging makke wurde moatte tusken dy kritearia, respektivelik tusken de stânpunten en belangen fan de belutsen gemeenten. It beliedskader gemeentlike weryndieling hat de neikommende kritearia op basis wêrfan't in weryndielingsfoarstel beoardield wurdt:

1. Draachflak: hjirby wurdt ûnderskie makke tusken bestjoerlik en maatskiplik draachflak op lokaal nivo en bestjoerlik draachflak op regionaal nivo. Ek wurdt ûnderskie makke tusken de easken dy't oan draachflak steld wurde yn gefal fan in weryndieling op inisjatyf fan gemeenten en op inisjatyf fan provinsjes.
2. Bestjoerskrêft: de nij te foarmjen gemeente moat by steat wêze syn maatskiplike opjeften op te pakken en wetlike taken adekwaat te ferfoljen, wêrby't rjocht dien wurdt oan en yn it belang fan syn maatskiplike omjouwing.
3. Duorsumens: de gemeente moat tarist wêze foar in langere perioade en net ynkoarten wer yn in weryndielingsdiskusje reitsje.
4. Ynterne gearhing: de nij te foarmjen gemeente moat in logyske ynterne gearhing ha dy't identiteit jout (sosjaal, kultureel, ekonomysk ensfh.) oan de nije bestjoerlike ienheid.
5. Regionale gearhing en lykwicht: de nije gemeente moat in bestjoerlike partner wêze dy't by steat is om (yn gearhing mei oare gemeenten, yntergemeentlike gearwurkingsferbannen en de provinsje) in mearwearde te leverjen by it oppakken fan regionale opjeften en taken.
6. Planologysk romteferlet: as sokke romtlike knooppunten ûntstean dat dy troch gearwurking net op te lossen binne dan kin dit in kritearium wêze. De nije gemeente moat dêrom in antwurd jaan op romtlike knooppunten of dizze yn alle gefallen net slimmer wurde litte of ûntstean litte.

It beliedskader stelt dat boppesteande kritearia allinnich jilde foar gemeentlike gearfoegings. Foar gemeentlike tafoegings of grinskorreksjes hoege dizze net útwurke te wurden om te toetsen. Yn de neikommende paragraaf wurdt oanjûn op hokker wize de gemeenten dy't ûntstean troch de twa gearfoegings (respektivelik It Hearrenfean en Ljouwert) foldogge oan de boppeamde kritearia.

De gemeente Súdwest-Fryslân bestiet út 69 doarpen en stêden. Om de leefberens yn de kearnen te behâlden en as it mooglik is te fersterkjen hat de gemeente in kearnebelied. It tafoegjen fan de fiif doarpen fan De Lege Geaën oan Súdwest-Fryslân hat as gefolch dat dizze doarpen fan De Lege Geaën wer byinoar hearre en ûnder ien bestjoerlike entiteit falle. De ûnderfinings mei lytse kearnen yn Súdwest-Fryslân biede foar De Lege Geaën kânsen foar it boargjen fan in fitale, sterke en solidêre mienskip dêr't boargers inoar stypje.

In spesifyk aspekt binne de grûnen tusken De Lege Geaën en de Snitsermar. Dizze grûnen wurde trochsniid troch de dyk fan Offenwier nei Jirnsum. Dizze dyk is in wichtige rûte as lokale ûntsluting fan it Snitsermargebiet. Troch it tafoegjen oan de gemeente Súdwest-Fryslân kin in gearhingjende oanpak foar sprieding fan de ferkearsdruk realisearre wurde.

3.6 Terherne – Skarsterlân

Terherne leit oan de súdwestkant fan de gemeente Boarnsterhim, op koarte ôfstân fan de grutte plakken Snits en De Jouwer. De lizzing oan de Snitsermar, de Goaiïngarypsterpuollen en de Terkaplesterpouolen draacht by oan de rekreative betsjutting fan it doarp. Terherne is it wettersportdoarp by útstek en foaral bekend fanwege de lizzing yn it hert fan it wettersportgebiet fan Fryslân, de wenkwaliteiten en de tradysje op it mêd fan de toeristyske sektor. De doarpskearn Terherne foarmet oan de eastkant fan de Snitsermar it rekreatyf swiertepunt.

De kearnen yn Boarnsterhim binne op ûnderskate wize rjochte foar saken as de sprieding fan hûs-oan-hûsblêden yn de gemeente, de kar foar arbeidsplak, soarch, ûnderwiis en it winkelgedrach. Terherne is op basis fan dizze skaaimerken benammen oriïntearre op De Jouwer.

De tafoeging fan Terherne oan de gemeente Skarsterlân leveret in positive bydrage oan it profyl fan dizze gemeente: in krêftige plattelânsgemeente mei in kwalitatyf goede leefomjouwing, in agrarysk karakter, in sûn bedriuwslibben en in toeristysk rekreatyf nijsgjirrich gebiet. It taheakjen fan Terherne oan Skarsterlân liedt ta in gearhingjend gebiet fan gruttere en lytsere marren (eastkant Snitsermar, Terkaplesterpuollen, Goaiïngarypsterpouolen) dy't yn haadsaak oanslute by grûngebiet fan de gemeente Skarsterlân. Fersterking fan profilearring as wettersportgemeente (Skarsterlân is op it stuit al de gemeente mei it measte binnenwetter fan Fryslân binnen har grinzen) leit troch in tafoeging fan Terherne un 'e reden. De weryndieling ta de gemeente Fryske Marren en de taheakking fan Terherne liedt ta goede mooglikheden foar in dúdlikere profilearring op it mêd fan wettersport en biedt kânsen foar in ôfstimd en differinsjearre aanbod fan foarsjennings.

mooglik besocht wurde maatwurk te leverjen yn besteande gebouwen. Ek binne der genôch mooglikheden op de besteande bedriuweterreinen op It Hearrenfean of earne oars. De agraryske bedriuwen yn it iepen greidelânskip binne in sterk gebietsskaaimerke. Om de kontinuïteit by it agrarysk bedriuwslibben te boargjen is op de langere termyn ferbettering fan de lânboustruktuer winske.

Rekreaasje en toerisme

Mei de tafoeging fan Akkrum-Nes en Aldeboarn wurdt it toeristyske en rekreative oanbod yn de gemeente It Hearrenfean mei klam útwreide en ferrike. Foaral de wettersport rjochte op Akkrum-Nes en de Steande Mêst farrûte foarmje weardefolle oanfullings. De gemeente set sterk yn op it stimulearjen fan ûndernimmersgearwurking.

Detailhannel en foarsjennings

De bewenners fan Akkrum-Nes en Aldeboarn binne no al foaral oriïntearre op It Hearrenfean as it giet om foarsjennings lykas (boppelokale) winkels, ûnderwiis en kultuer. Yn it (winkel)sintrum fan It Hearrenfean wurdt benammen ynset op in kwaliteitsympuls (om de hjoeddeistige regionale funksje fan it sintrum te hanthavenjen en mooglik te fersterkjen). Yn de wyk sintra en yn de doarpen leit it aksint op it hanthavenjen fan besteande (detailhannel)foarsjennings dy't bydrage oan de leefberens. Lokale inisjatyven op dit mêd wurde fasilitearre (sjoch ek 'doarpebelied' hjirûnder).

Doarpebelied

De lêste jierren hat de gemeente It Hearrenfean in proses opstart en begelaat wêrby't alle doarpen yn de gemeente in eigen doarpsfisy opsteld ha. De doarpen út Boarnsterhim kinne hjirby oanslute.

Hjirby heart ûnder oare de doarpsagenda fan projekten dy't of ûnder de ferantwurdlikens fan de bewenners sels of fan de gemeente (of yn kombinaasje) útfierd wurde sille. De gemeente hat in fûns beskikber steld dat doarpsoerstiigjende projekten en projekten 'yn eigen doarp' meifinansieret. De ynstek by de doarpsfisys is dat de doarpen sels rezjyfierder en lûker binne en de gemeente stipet.

3.5 De Lege Geaën – Súdwest-Fryslân

It gebiet eastlik en noardeastlik fan Snits wurdt oantsjutte as "De Lege Geaën", de lege gebieten. Dit gebiet is ferparte oer de gemeenten Boarnsterhim en Súdwest-Fryslân. De Lege Geaën omfettet de doarpen Poppenwier, Tersoal en Sibrandabuorren. De doarpen Dearsum en Raerd binne oan dit gebiet tafoege omdat sy mei klam oanjûn ha as groep doarpen oer te wollen nei Súdwest-Fryslân. Op basis fan de ûntsteanswize en de ûntjouwingssskiednis hat it gebiet de lânskipstypen terpegebiet en marregebiet. De Lege Geaën hat as rêchbonke it oanslutende bebouwingslint Gau – Sibrandabuorren – Tersoal – Poppenwier en kin sa beskôge wurde as in gearhingjend gebiet. Dizze rêchbonke foarmet ek de sichtbere skieding fan de lânskipstypen. Op koarte ôfstân foarmet de Aldfeart, ek parallel lizzend oan it lint fan De Lege Geaën, in wetterferbining mei histoaryske betsjutting. De Aldfeart draacht sa, ek yn histoarysk perspektyf, by oan de gearhing.

De gemeente Boarnsterhim ûnderhâldt benammen relaasjes mei trije (Ljouwert, It Hearrenfean en Snits) neistlizzende stêdlike gemeenten. De ferskate parten yn de gemeente binne, fanwege de sintrale lizzing, elk op ien fan dizze plakken rjochte. De Lege Geaën, ynklusyf Dearsum en Raerd binne benammen oriïntearre op Snits. De oriïntaasje is goed werom te sjen yn de sprieding fan hûs-oan-hûsblêden, kar arbeidsplak, skoallen en winkelgedrach net-deistige ynkeapen. De Lege Geaën hat oer de dyk in prima ferbining mei Snits fanwege de goede oansluting (N354), dy't parallel rint oan it lint fan De Lege Geaën. Troch de direkte lizzing oan de dyk ha ek Dearsum en Raerd in poerbêste ferbining mei Snits oer de dyk. Raerd leit dêrby ek yn it ferlingde fan De Lege Geaën en kin as útrinner fan it gebiet beskôge wurde.

Doarpebelied

De gemeente Ljouwert is no al gemeente fan stêd én doarpen. Doarpen en doarpsbelangen kinne rekkenje op goed relaasjebehear, op goede ynformaasje en op in budzjet op basis fan in doarpsfisy.

3.4 Súdlik part Boarnsterhim – It Hearrenfean*Skaaimerken fan it gebiet*

It gebiet kin karakterisearre wurde as lânbougebiet, leechfean iepen lânskip dêr't foaral melkfeehâlderij bedriuwen festige binne. De rykswei A32 en de spoarline Ljouwert – It Hearrenfean – Swolle trochkruse it gebiet yn noard-súd rjochting. It gebiet wurdt oan de noardside begrinze troch wetter (it Prinses Margrietkanaal, Nije Diel, Wide Diel, Wide Ie) en fan west nei east dwers troch it gebiet rint de Meinesleat nei Akkrum-Nes en De Boarn fan Nes nei Aldeboarn.

Grinzjend oan de súdside fan it gebiet besuden Aldeboarn leit it natuergebiet De Deelen wêrfoar't yn it ramt fan Natura 2000 in behearplan fêststeld is. By de eastkant fan it gebiet lâns leit in sykgebiet foar in ekologyske ferbining tusken De Deelen en de Alde Feanen. De gerslannen ha in funksje foar greidefûgels en foerazjearjende guozzen. Grinzjend oan de westside fan it gebiet leit it doarp Terherne en oan de noardside Grou.

Romtlik

De lânskiplike struktuer yn en om de gemeente It Hearrenfean karakterisearret him troch de opbou fan ferskate lânskipstypen yn east-west rjochting lizzende stripen fan deksânrege en beekdelten. De oansluting op it lânskip fan it marregebiet yn it súdlik part fan Boarnsterhim foarmet in prachtige oanfolling op de ôfwikseling fan iepen en besletten gebieten en de rykdom fan de ferskate lânskipstypen.

De ferbining tusken Oranjewâld en De Deelen, kin fierder útboud wurde yn noardlike rjochting wêrmei't in keppeling tusken de Fryske Wâlden, Oranjewâld en it marregebiet ta stân komt.

Neist it lânskip is de oanwêzigens fan in grut tal lytsere en gruttere doarpen mei elk in eigen (kultuerhistoaryske) identiteit, tegearre mei de stêdlike dynamyk fan It Hearrenfean, bepalend foar de hjoeddeistige identiteit. Mei de tafoeging fan Akkrum-Nes en Aldeboarn as kearnen mei har spesifike kwaliteiten, ûntstiet in ferriking fan it mearkleurich palet. De oanwêzigens fan in sterk op it wetter rjochte romtlike struktuer biedt nije kânsen: de keppeling mei wettersport yn it gefal fan Akkrum-Nes, by Aldeboarn de kwaliteit as karakterfol doarp oan it wetter mei kultuerhistoaryske kwaliteiten.

Wenje

Nijbou fan wenten yn de gemeente It Hearrenfean wurdt konsintrearre yn it plak It Hearrenfean en de gruttere doarpen yn de gemeente. Yn de rest fan de gemeente giet it allinnich om (lytse) ynsidintele wentebou. Kwa wenmiljeus giet it yn grutte halen om suburbaan wenjen yn Skoatterwâld, stêdlik wenjen yn it sintrum en doarpswenjen foaral rjochte op de autonome groei yn de doarpen. Wenje oan it wetter is in nijsgjirrige tafoeging dy't troch de weryndieling yn it berik fan It Hearrenfean komt. Enerzjysunich wenjen hat kommende jierren omtinken. Yn it ramt fan de weryndieling sil yn it nije gebiet it aksint foaral komme te lizzen op kwaliteitsferbettering fan de wentefoarrje.

Wurkje

De kearn It Hearrenfean is in wichtige ekonomyske motor yn de Fryske ekonomy. It Hearrenfean hat okkerdeis besletten in tal foarnommen bedriuweterrein ûntwikkelings te skrasen. Undersocht wurdt oft der ferlet is fan in (lytsskalige) wen-wurklokaasje. Hjirby sille de mooglikheden foar fierdere ûntjouwing fan it bedriuweterrein Spikerboor yn Akkrum besjoen wurde. Foar bedriuwen dy't har útwreidingsferlet net op eigen terrein realisearje kinne, sil wêr

Romtlík

It gebiet dat by Ljouwert foege wurdt foarmet in natuerlik ferfolch op it gebiet besuden de N31 dat ek as agrarysk gebiet typearre wurde kin. Duorsumens en romtlike kwaliteit binne wichtige tema's yn it gebiet. De N31 en de noch oan te lizzen Heak om Ljouwert foarmje in logyske begrinzing fan it stêdlike gebiet mei it lanlik gebiet. De berikberens tusken it noardlik part fan Boarnsterhim en Ljouwert is oer dyk, wetter en spoar poerbêst. Plannen fan Ljouwert en Boarnsterhim foar nije ferbinings (benammen toeristysk-rekreatyf) sille yn oerienstimming brocht wurde.

Ljouwert profiearret him as stêd fan wettertechnology. De gearfoeging mei wetterrike doarpen as Grou en it Nasjonaal Park De Alde Feanen is in ferriking en biedt nije kânsen. Omdat ek it gebiet De Grutte Wielen by Ljouwert heart is der yn de nije gemeente in soad ûnderfining mei behear en ûnderhâld fan sokke gebieten. De oansluting fan it stêdlik gebiet op it lanlike en wetterrike gebiet fan Grou likegoed as de Alde Feanen biedt kânsen foar toeristyske bedriuwen en nije fyts- en sloeperûtes.

Wenje

Hjoeddeistige wentebouplannen yn Ljouwert en Boarnsterhim binne yn goed oerlis opinoar ôfstimd (Stedsregio). Gearfoeging fergruttet it ferskaat oan wenmooglikheden (doarpswenjen, stêdlik wenjen, wenje oan it wetter) wêrtroch't de oantreklikheid fan de nije gemeente tanimme sil.

Wurkje

Ljouwert is de banemotor fan Fryslân. De saaklike en finansjele tsjinstferliening is in wichtige boarne fan wurkgelegenheid. It noardlik part fan Boarnsterhim is wat wurkgelegenheid oanbelanget oriïntearre op Ljouwert. Wichtich is dat bedriuweterreinen yn it nije gebiet opinoar ôfstimd wurde. Dêrby sil benammen omtinken jûn wurde oan it benutten fan de geunstige betingsten foar de festiging fan wettersportbûne bedriuwaktiviteiten op it bedriuweterrein Frisia. De lânbou hat in liedende posysje yn it lanlik gebiet. Gearfoeging betsjut in ferbreiding fan it ekonomysk profyl fan de nije gemeente Ljouwert. De toeristyske en rekreative kwaliteiten fan de doarpen en it Nasjonaal Park De Alde Feanen, lânbou en (wetterbûne) bedriuwen binne in wichtige ynfolling.

Rekreaasje en toerisme

Mei de tafoeging fan de doarpen en De Alde Feanen wurdt it toeristysk en rekreatyf oanbod yn de nije gemeente Ljouwert útwreide en ferrike. Foaral it op wettersport rjochte Grou en it Nasjonaal Park De Alde Feanen foarmje in weardefolle oanfolling op de grutte wettersportfoarsjennings yn it hert fan de stêd.

Foarsjennings

De ynwenners fan it by Ljouwert te foegjen gebiet binne no al oriïntearre op Ljouwert as it giet om boppelokale foarsjennings lykas kultuer, skoallen, sûnenssoarch. It draachflak foar dizze foarsjennings sil grutter wurde. Mei it weromrinnen fan it tal jongeren en de fergrizing sil yn de takomst yn gearhing besjoen wurde moatte wat dit betsjut foar de lokaasje fan ferskate funksjes lykas sport, ûnderwiis en soarch.

3. Takomstfisy foar it gebiet

3.1 Ynlieding

De twa foarnommen gearfoegings ha as gefolch dat der mei yngong fan 1 jannewaris 2014 twa nije gemeenten ûntstean. De nije gemeente Ljouwert sil 104.995 ynwenners ha, hat in oerflak fan 167,15 km² en bestiet út totaal 19 kearnen. De nije gemeente It Hearrenfean hat 50.020 ynwenners, hat in oerflak fan 198 km² en hat 21 kearnen. Dizze nije gemeenten biede mearwearde foar alle ynwenners en bedriuwen fan de nije gemeenten. Dizze mearwearde wurdt omskreaun yn dit haadstik.

Neist de twa gearfoegings is der sprake fan twa grinskorreksjes. Dizze liede derta dat de gemeente Súdwest-Fryslân mei yngong fan 1 jannewaris 2014 83.945 ynwenners telt, 509,19 km² beslacht en totaal 74 kearnen hat. Dit betsjut in taname fan 1.695 ynwenners, 28,4 km² en 5 kearnen. Foar de gemeente De Friese Meren jildt dat dy mei yngong fan 1 jannewaris 2014 bestiet út 51.447 ynwenners, 549,06 km² en totaal 51 kearnen hat. Dit betsjut in taname fan 815 ynwenners, 9,48 km² en 1 kearn.

Yn dit haadstik wurdt in takomstfisy op de twa nije gemeenten It Hearrenfean en Ljouwert útwurke. Ek wurdt koart stilstien by de nije situaasje foar Súdwest-Fryslân en Skarsterlân. It giet hjir om takomstfisy dy't op haadlinen rjochting jouwe. Romte, wenje, wurkje, rekreaasje, foarsjennings en doarpen binne de weromkommende eleminten.

3.2 Fryske taal en kultuer

Mei it each op it persintaazje Frysktaligen yn de gear te stallen gemeenten en it omtinken foar de Fryske taal yn de gemeenten oer it generaal sil der in aktyf taalbelied fierd wurde om de Fryske taal en kultuer te fersterkjen. De rieden fan de fjouwer gemeenten hâlde har eigen ferantwurdlikens en frijheid om dizze fisy nei de fúzjedatum fierder yn te kleurjen.

3.3 Noardlik part Boarnsterhim – Ljouwert

Skaaimerken fan it gebiet

It giet om it gebiet noardwestlik fan it Prinses Margrietkanaal mei de doarpen Grou, Jirnsum, Reduzum, Friens, Idaard, Eagum, Wergea, Warten en Warstiens. Ek de Alde Feanen en De Burd hearre by it gebiet dat diel útmeitsje sil fan de nije gemeente Ljouwert. Oan de eastkant grinzet it gebiet oan de gemeenten Tytsjerksteradiel en Smellingerlân, oan de westkant oan de gemeente Littenseradiel en de gemeente Súdwest-Fryslân en oan de súdkant oan de begrinzing fan de nije gemeente It Hearrenfean. De rykswei A32 en de spoarline Ljouwert – It Hearrenfean – Swolle trochkruse it gebiet yn noard-súd rjochting. It Prinses Margrietkanaal rint fan súdwest nei noardeast troch it gebiet. It gebiet karakterisearret him as in lânbougebiet mei benammen grutskalige lânbou. Troch it Nasjonaal Park De Alde Feanen en it gebiet om Grou hinne (Pikmar, Peanster Ie en Wide Ie) is it ek in toeristysk rekreatyf oantreklik gebiet.

2.7.3 Motiven foar grinskorreksje mei Súdwest-Fryslân

De grinskorreksje wêrtroch't it gebiet De Lege Geaën binnen de gemeentegrinzen fan de gemeente Súdwest-Fryslân komt te lizzen wurdt troch de gemeente Súdwest-Fryslân sjoen as in natuerlike kar. De ynwenners fan De Lege Geaën binne benammen rjochte op de foarsjennings yn Snits. Se dogge har boadskippen dêr, gean nei de toskedokter, it middelber ûnderwiis, de bioskoop, swimles, biblioteek ensfh. Troch dizze oriïntaasje ha de ynwenners fan De Lege Geaën in sterke binning mei Snits en fiele har belutsen by de stêd fan de Wetterpoarte. Dêrneist hat de gemeenterie fan Boarnsterhim en de federaasje fan de ferienings foar pleatslik belang út De Lege Geaën de eksplisite winsk útsprutsen om it gebiet by de gemeente Súdwest-Fryslân te foegjen. De mearwearde fan wjerskanten fan de grinskorreksje komt ta utering yn it stevige draachflak ûnder de ynwenners fan De Lege Geaën, ynklusyf Raerd. De gemeente Súdwest-Fryslân slút graach oan by de winsk fan it grutste part fan de ynwenners. Dêrmei wurdt in bestjoerlike ienheid realisearre fan De Lege Geaën mei de gemeente wêrop't sy yn haadsaak oriïntearre is, nammentlik Súdwest-Fryslân. Hjirtroch krije de ynwenners fan De Lege Geaën mear ynspraak op it belied fan de gemeente wêryn't sy har foarsjennings brûke. As lêste slút it gebiet goed oan by de stêde- en doarpestruktuer fan Súdwest-Fryslân, dêr't kearnbelied heech yn it findel stiet.

2.7.4 Motiven foar grinskorreksje mei Skarsterlân

Skarsterlân befynt him yn in fúzjeproses mei Gaasterlân-Sleat en Lemsterlân ta de nije gemeente De Friese Meren. Op basis fan it brief fan de minister fan BZK sil de Arhi-proseduere fan dizze weryndieling op 1 jannewaris 2014 ôfsletten wurde. Skarsterlân stiet fan herte iepen foar de foarstelde ferdieling fan Boarnsterhim, wêrby't Terherne en omjouwing oan de gemeente taheakke wurdt. Rânebetingst is dat it weryndielingsproses mei Lemsterlân en Gaasterlân-Sleat net fersteurd wurdt. Yn it ramt fan de fúzje De Friese Meren likegoed as yn it ramt fan de opdieling fan de gemeente Boarnsterhim is it sinjaal ôfjûn dat Terherne mei tabehearren goed past by de nije gemeente De Friese Meren. It grutste part fan de befolking fan Terherne hat him útsprutsen foar tadieling oan Skarsterlân. Dizze kar wurdt motivearre troch de sterke oriïntaasje fan de ynwenners fan Terherne op De Jouwer en it karakter fan de plattelâns gemeente. Sjoen fan de gemeente Skarsterlân út past Terherne mei tabehearren hiel goed yn it profyl fan Skarsterlân likegoed as De Friese Meren y.o. Tafoeging fan Terherne leveret in positive bydrage oan fersterking fan it profyl fan Skarsterlân: in krêftige plattelâns gemeente mei in kwalitatyf goede leefomjouwing, in agrarysk karakter, in sûn bedriuwslibben en in toeristysk-rekreatyf nijsgjirrich gebiet. De hjoeddeistige gemeente Skarsterlân (en aanst ek de nije gemeente De Friese Meren) ha in brede ûnderfining op it mêd fan de ûntjouwing fan wettersportsintra en it benutten fan de kânsen op it mêd fan (wetter)rekreaasje. Terherne sil hjir syn foardiel mei dwaan kinne. Tafoeging fan Terherne biedt ekstra mooglikheden oan Skarsterlân foar fersterking fan de profilearring as wettersportgemeente.

- fersterking fan de Stedsregio op de noardlike en lanlike kaart troch in taname fan it ynwennertal. Dit betsjut ek in grutter draachflak foar en demokratyske belutsenens by foarsjennings en kulturele en ekonomyske aktiviteiten
- it ûntstean fan in gemeente mei in moaie kombinaasje fan stêd en plattelân dy't fanút ien sterke, grutte kearn oanstjoerd wurdt
- it kreëarjen fan kânsen op it mêd fan rekreaasje en toerisme, yn it bysûnder yn en by (Grou noard) it wettersportsintrum Grou mei syn bysûndere relaasje mei de Pikmar en it Nasjonaal Park De Alde Feanen.
- mooglikheden foar fersterking fan it bedriuwslibben benammen op it mêd fan wetter(sport). Utweiding en typearring fan bedriuweterreinen kinne by in gearfoeging yn regionaal ferbân besjoen wurde
- it kreëarjen fan mooglikheden om de sterke punten fan Ljouwert op it mêd fan wettertechnology út te bouwen, yn profiearring likegoed as yn oare aspekten.

It noardlik gebietspart fan Boarnsterhim wurdt troch de belutsen gemeenten yn alle opsichten beskôge as komplemintêr oan inoar. Neist boppeneamde punten is dizze komplemintariteit foar Ljouwert in wichtige motivearring foar it gearfoegjen fan de hjoeddeistige gemeente Ljouwert mei it noardlik part fan Boarnsterhim.

2.7.2 Motiven foar gearfoeging mei It Hearrenfean

It gearfoegjen fan it súdlik gebietspart fan Boarnsterhim mei de hjoeddeistige gemeente It Hearrenfean biedt kânsen foar de ynwenners, bedriuwslibben en organisaasjes fan It Hearrenfean likegoed as Boarnsterhim. De gearfoeging past yn it stribjen fan It Hearrenfean nei duorsum lokaal bestjoer en in bettere ferhâlding tusken it tal minsken dat gebrûk makket fan regionale foarsjennings yn stêdlike kearnen en it tal ynwenners. It Hearrenfean wol no en yn de takomst in gemeente wêze wêryn't de krêft en dynamyk fan de stêd harmonieus tegearre gear mei de kwaliteit en rêst fan it plattelân. Stribjen foar de gearfoeging is dat de yntegraasje mei behâld fan de kwaliteiten en skaaimerken fan de besteande kearnen en sosjale struktueren plakfynt. It gearfoegjen fan it súdlik part fan Boarnsterhim mei It Hearrenfean biedt folop kânsen en mooglikheden. Spesifyk jilde dêrby de folgjende kânsen en mooglikheden:

- tafoeging fan Akkrum-Nes en Aldeboarn en de dêrby hearrende gebieten is in ferriking foar de kombinaasje fan stêdlike dynamyk mei it plattelân en de karakteristike doarpen yn de gemeente
- nije kânsen ûntstean op it mêd fan rekreaasje en toerisme, bygelyks op it mêd fan wettersport yn Akkrum-Nes en it útbouwen fan de ferbining tusken Oranjewâld en De Deelen yn noardlike rjochting wêrmei't in keppeling tusken de Fryske Wâlden, Oranjewâld en it marregebiet ta stân komt
- de gearfoeging betsjut dat de gemeenten It Hearrenfean en Ljouwert oan inoar grinzje, wêrby't de oanwêzige ynfrastuktuer (dyk, wetter en spoar) nije ûntjouwingskânsen biedt
- de toeristyske potinsje fan de doarpen, de kultuerhistoarje en de agraryske en ekonomyske sektoaren fan Boarnsterhim-Súd slute nau oan by It Hearrenfean. Dit kin útwurke wurde en yn kombinaasje benut wurde.
- mei it fergrutsjen fan de skaal yn de regio om It Hearrenfean en Boarnsterhim hinne wurdt in stap rjochting duorsum lokaal bestjoer set
- de taname fan it tal ynwenners mei likernôch 6.000 past yn it stribjen fan It Hearrenfean nei bettere ferhâldings tusken it tal minsken dat gebrûk makket fan boppelokale foarsjennings en it tal minsken dat yn de gemeente wennet.

It súdlike gebietspart fan Boarnsterhim wurdt troch de belutsen gemeenten beskôge as passend en oanslutend by de hjoeddeistige gemeente It Hearrenfean. In gearfoeging makket in nije gemeente dy't by steat is syn maatskiplike opjeften robúst de holle te bieden.

Under natuerlike grinzen wurdt ferstien:

- troch natuer foarme grinzen, lykas wetterrinnen, streamrêgen en/of lânskipstypen.

2. *Grinzen binne passend by de lânskipstypen dy't fanút lânskipshistoarje te definiearjen binne.*

- grinzen moatte passe by de lânskipstilen dy't, fanút de lânskipshistoarje sjoen, oanwêzich binne. Dizze binne ûnder oare werjûn yn de Provinsjale Feroardering en de natuerlike en lânskiplike wearden lykas werjûn yn it bestimmingsplan Bûtengebiet 2008.

Op basis fan dizze liedende prinsipes is by de geografyske útwurking foar it grutste part oansletten by de besteande doarpsgebietsgrinzen. Dizze binne troch Boarnsterhim de lêste kear by riedsbeslút fan 2 septimber 2008 fêststeld. Dêrby is de sosjale struktuer soarchfâldich boarge; ynweners dy't har by bepaalde doarpen belutsen fiele, binne ek oan de doarpsgebieten fan dy doarpen tafoege (bygelyks de jachthaven Sneekerhof en Abbenwier dy't by de Snitsermar lizze, mar wol op Jimsum rjochte binne, krekt as Flânsom en de Hegedyk dy't op Raerd rjochte binne en dêr ek by yndield binne). Yn in inkeld gefal is hjirfan ôfwykt, omdat in besteande natuerlike grins dêr oanlieding foar joech.

Oangeande de grinzen is wêr mooglik oansletten by grutskalige, rjochte wettergongen. De grins tusken twa gemeenten wurdt yn dy gefallen foarme troch it hert fan de wettergong (bygelyks Prinses Margrietkanaal, Slachtegat, Mûzel). It midden fan de wettergong as grins hat as foardiel dat der gjin problemen ûntstean oft de wâl no wol of net by in gemeente heart (yn guon wetterrinnen lizze noch wolris 'bûtendykse gebieten'; as de wâl de grins wêze soe liedt dit ta diskusje wat dan de wâl is) en dat it oersichtlik is. Allinnich by lytsere wetterrinnen is yn foarkommende gefallen de besteande doarpsgrins oanhouden (bygelyks de Krúsbrekken; in wettergong sûnder dúdlik ferrin, net in trochrinnende wettergong mei dúdlik begjin- en einpunt).

Neist de liedende prinsipes is sekuer sjoen nei behearaspekten lykas rioelearring, it ûnderhâld fan diken en bermen of it opheljen fan ôffal. Hjirfan is fêststeld dat in pragmatyske oanpak, wêrby't de nije gemeenten oer de behearaspekten yn in letter stadium ôfspraken meitsje, it meast passend is by de opjefte dy't der binne. Dit is neffens steand belied. De geografyske útwurking jout gjin oanlieding hjirfan ôf te wiken.

In detaillearre kaart is opnaam yn taheakke 1.

2.7 Motiven foar gearfoegings

De ûntfangende gemeenten ha yn ferskate stadia fan it proses motivearre wêrom't sy iepenstean foar de troch Boarnsterhim foarstelde splitsing en hokker mearwearde sy sjogge yn taheakking fan de oergeande gebietsparten oan har gemeenten. It Hearrenfean en Ljouwert ha dit yn essinsje werjûn yn har position papers út 2010. Súdwest-Fryslân en Skarsterlân jouwe yn har prinsipebeslút weryndieling/opdieling Boarnsterhim fan juny respektivelik july 2011 taljochting op har motiven.

2.7.1 Motiven foar gearfoeging mei Ljouwert

De gearfoeging fan it noardlik part fan Boarnsterhim mei de gemeente Ljouwert biedt Ljouwert in fersterking fan har posysje. Dêrby jildt dat de útkomsten fan de holden petearen yn en mei de ferskate doarpen yn Boarnsterhim foar Ljouwert in wichtich útgongspunt west ha foar fierdere stânpuntbepaling oer begrinzing. De doarpen ha har yn de measte gefallen dúdlik útsprutsen oan hokker buorgemeente sy eventueel tafoege wurde wolle. Dêrneist jildt dat Ljouwert de kombinaasje fan it part fan Boarnsterhim mei de eigen gemeente sjocht as in tige kânsryk gebiet. Der binne kânsen op it mêd fan rekreaasje en toerisme, bedriuwslibben en posysjonearring. Spesifyk jilde dêrby de folgjende kânsen en mooglikheden:

- as *trede* de lanlike ûntjouwings wêrby't gemeenten troch desintraalisaasje in hieltyd mândsker en komplekser takepakket krije. De gemeente Boarnsterhim wurdt konfrontearre mei grutte bestjoerlike en organisatoaryske útdagings. Bestjoerlik sil it de keunst wêze om goede bestjoerders te finen. Organisatoarysk komme de útdagings dy't op alle gemeenten lanlik ôfkomme, ek op Boarnsterhim ôf. Lytse gemeenten reitsje hieltyd mear oanwiisd op gearwurking mei gruttere gemeenten of op de ynhier fan eksterne eksperts. Dit komt de bestjoerlike legitimaasje en amtlike stjoeringsmooglikheden net ta goede.
- as *fjirde* de feroarjende bestjoerlike ferhâldings yn de provinsje Fryslân. Gruttere gemeenten sille de takomstige krêftsferhâldings bepale. It is de fraach oft de belangen fan de gemeente Boarnsterhim yn dy krêftsferhâldings noch goed ta har rjocht komme sille.

De rie fan Boarnsterhim is fan miening dat de weryndieling sa gau as mooglik needsaaklik is, mei yngong fan 1 jannewaris 2014. De gemeente soarget der mei provinsje en Ryk foar dat it artikel 12-trajekt op de goede wize trochrûn wurdt en ôfsletten is foar 1 jannewaris 2014. De fierdere ûntjowwing fan it gebiet en de oanpak fan de dan foarlizzende opjeften kin yn de nije bestjoerlike yndieling fan it grûngebiet oppakt wurde.

2.5 Kar foar foarstelde splitsing

Oangeande de bestjoerlike yndieling hat de gemeenterie fan Boarnsterhim, nei in yntinsive perioade fan (boarger)riedplachting oer de bestjoerlike takomst fan de gemeente, in foarstel formulearre oer de wize wêrop't er syn grûngebiet oerdrage wol. Fêststeld is dat de doarpen Wergea, Warten, Warstiens, Eagum, Idaard, Grou, Reduzum, Jirnsum en Friens yn it noardlik part fan de gemeente diel útmeitsje sille fan de gemeente Ljouwert. De doarpen Akkrum, Nes en Aldeboarn yn it súdlik part fan de gemeente sille diel útmeitsje fan It Hearrenfean. It gebiet mei de doarpen Raerd, Dearsum, Poppenwier, Tersoal en Sibrandabuorren slút oan by de gemeente Súdwest-Fryslân en it doarp Terherne slút troch de wei fan grinskorreksje oan by de gemeente Skarsterlân.

By it beslút en de foarstelde tadieling nei de fjouwer belutsen partners is primêr sjoen nei de winsken fan de befolking yn de kearnen, de oriïntaasje fan de kearnen en de maatskiplike en regionale gearhing, lykas troch de befolking belibbe en troch de rie erkend, en lykas nei foaren kaam yn de holden ûndersiken en de mûnlinge en skriftlike reaksjes fan boargers, maatskiplike organisaasjes en bedriuwen.

De gemeenterieden fan It Hearrenfean, Ljouwert, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân sjogge de logika fan dizze ferdieling en slute har oan by it yn Boarnsterhim nommen beslút. Dêrmei is formeel sprake fan twa gearfoegings (respektivelik It Hearrenfean en Ljouwert) en twa grinskorreksjes (respektivelik Súdwest-Fryslân en Skarsterlân).

2.6 Geografyske útwurking fan de gearfoegings en grinskorreksjes

Foar de geografyske útwurking fan de gearfoegings en grinskorreksjes is it riedsbeslút fan de gemeente Boarnsterhim as útgongspunt naam. Hoewol't der rekken holden is mei de behearaspecten fan de oergeande gebieten, ha dizze net liedend west. Troch de gemeenten wurde hjir meiïnoar ôfspraken oer makke. De foarnommen gearfoegings en grinskorreksjes binne geografysk útwurke oan de hân fan twa liedende prinsipes.

1. *Primêr wurdt oansletten by logyske en natuerlike grinzen*

Under logyske grinzen wurdt ferstien:

- oanslute by besteande doarpsstrukturen; it is net logysk om minsken dy't binning ha mei in bepaald doarp by in oare gemeente – en dus in oar doarp – te foegjen. Dit yn line mei it rapport fan WagenaarHoes
- besteande barriêres oanhâlde dy't yn it lânskip bepalend binne en dy't minsken net maklik oerstekke, lykas diken, in spoarline en/of groeven wettergongen fan bepaalde omfang (bygelyks de spoarline Ljouwert-Swolle, de A32 en it Prinses Margrietkanaal).

2.3 Provinsjale kontekst

De tendins fan skaalfergrutting is net nij yn Fryslân. Al yn 1984 is ûnder rezjy fan de provinsje de bestjoerlike ynrjochting fan de provinsje yngripend wizige mei it trochfieren fan in tal weryndielings. De gemeente Boarnsterhim is dêrfan it direkte resultaat.

It bestjoerlik lânskip fan de provinsje Fryslân feroaret de kommende perioade: de nije gemeente Súdwest-Fryslân is mei yngong fan 2011 út ein set. De rie fan Boarnsterhim hat it foarnimmen om ta weryndieling fan syn gemeente te kommen útsprutsen. De gemeenten Skarsterlân, Lemsterlân en Gaasterlân-Sleat ha it foarnimmen ta fúzje. Yn Midden- en Noard-Fryslân oriïntearje gemeenten har op har omjouwing.

Yn de provinsjale notysje 'Taakbewust Takomstbestindich' (2009) wurdt de kwaliteit fan it lokaal bestjoer ûnderkend as in provinsjale ferantwurdlikheid. It útgongspunt is dat inisjativen fan ûnderop komme moatte. Mooglike weryndielings moatte liede ta in werkenbere en duorsume fersterking fan it Fryske iepenbier bestjoer. Yn de notysje wurdt spesifike oandacht jûn oan gefallen wêryn't keazen wurdt foar it opsplitsen fan in gemeente. Der moat tefoaren kommen wurde dat in gebiertspart fan de te splitsen gemeente yn bestjoerlike sin ferdrean rekket. Yn it gefal fan splitsing fan in gemeente of gemeenten sil der tagelyk in oplossing fûn wurde moatte foar alle gebiertsparten.

Yn desimber 2010 jout de provinsje opdracht oan De Kommisje fan Wizen om te kommen ta in motivearre fisy op de takomstige winske bestjoerlike yndieling fan Fryslân. Yn it advys 'Mear boarger, mear bestjoer' (2011) konkludearret de Kommisje fan Wizen dat sy, sjoen de trends oangeande boargers en desintralisaasje, 'skaalfergrutting ûnûntkomber achtet om ta in takomstbestindige lokaal-bestjoerlike ynrjochting te kommen'. It kolleezje fan DS fan doedestiids hat op grûn fan boppeneamd rapport posityf reagearre op de al yn gong setten weryndielingstrajekten fan Boarnsterhim en de Friese Meren.

De belutsen gemeenten binne fan miening dat foar de bestjoerskrêft yn de noardlike provinsjes sels en foar fersterking fan de bestjoerskrêft yn regionaal en lanlik perspektyf fersteviging fan de gruttere Fryske stedssintra nedich is. Sa wurde krêftige peteargenoaten op regionaal, lanlik en Europeesk nivo kreëarre. De fersteviging fan de grutte Fryske sintra is ek fan belang om it nedige draachflak te behâlden foar allerhanne grutstêdlike en plattelânsfoarsjennings en ekonomyske en kulturele aktiviteiten yn Fryslân.

2.4 Motiven foar it opsplitsen fan Boarnsterhim

De gemeente Boarnsterhim hat op 15 desimber 2009 útsprutsen it net winsklik te achtsjen selsstannich fuortbestean te bliuwen. It behâld fan selsstannigens is gjin realistysk alternatyf omdat middels en bestjoerskrêft net tarikkend binne om op eigen krêft de opjeften fan it gebiet de holle te bieden. De rie fan Boarnsterhim is ta dy konklúzje kaam op grûn fan in fjouwertal haadarguminten:

- as *earste* de finansjele situaasje fan Boarnsterhim. Yn 2008 kaam Boarnsterhim ûnder previntyf tafersjoch fan de provinsje, foar 2010 is troch Boarnsterhim in artikel 12-oanfraach yntsjinne. De begrutting 2010 sleat mei in tekoart fan € 15,3 miljoen wêrfan € 3,4 miljoen struktureel en € 11,9 miljoen ynsidinteele. Ek de mearjierreramings lit oanmerklike tekoarten sjen
- dit hinget nau gear mei it *twadde* argumint, dat him konsintrearret op de foarsjennings. Om yn selsstannigens ta in finansjeel sûne húshâlding te kommen easket it Ryk fan de gemeente dat ynkomen en útjeften wer in duorsum lykwicht sjen litte. Ynkomen moatte maksimalisearre wurdt en útjeften minimalisearre. De kombinaasje fan in heech lêstenivo en in, yn ferliking mei de hjoeddeistige situaasje, fersobere foarsjenningsnivo achte de rie fan Boarnsterhim foar syn boargers en bedriuwslibben net akseptabel

2. Motiven en achtergrûnen weryndielings en grinskorreksjes

2.1 Ynlieding

De opsplitsing fan Boarnsterhim hat as doel om foar de mienskip ornearre ek yn de takomst te soargjen foar in robúste en adekwate oanpak fan maatskiplike opjeften op en rûnom it hjoeddeistige grûngebiet. Dêrby jildt dat rekken holden wurdt mei de belangen fan de ynwenners fan de gemeente Boarnsterhim en de belangen fan de oare fjouwer gemeenten. Yn dit haadstik wurdt yngien op de achtergrûnen en motiven fan de yndividuele gemeenten oangeande de foarnommen gearfoegings en grinskorreksjes. Earst wurdt yngien op lanlike en provinsjale ûntjouwings. Dêrnei wurdt de gemeente yngien op mearwearde fan gearfoegings of grinskorreksjes. As lêste wurde de foarnommen gearfoegings en grinskorreksjes útwurke.

2.2 Lanlike ûntjouwings

De ynrjochting fan it iepenbier bestjoer hat de ôfrûne desennia ferskate feroarings trochmakke. It takepakket fan gemeenten is yn de rin fan de jierren útwreide, de taakferdieling tusken ferskate oerheden ferskoot en de kompleksiteit fan de te behanneljen ûnderwerpen is tanaam. Ferskate kommisjes ha har mei dit ûnderwerp dwaande holden.

Sa stelde de VNG it rapport fan de Commissie Gemeentewet en Grondwet (Commissie van Aartsen) yn 2007 'De eerste overheid' fêst. De grûntoan fan dit rapport is 'wat lokaal kin moat lokaal'. De gemeente wurdt beskôge as earste oerheid. Gemeenten moatte har ynsette foar in folweardich, bestjoerskrêftich lokaal bestjoer, dat tarist is foar in yntegraal en substansjeel takepakket. It opskalen fan gemeenten is nedich om de robústens fan it lokaal bestjoer te fergrutsjen.

Trije jier letter (yn april 2010) komt de wurkgroep Openbaar Bestuur (wurkgroep Kalden) mei in oar rapport oer de ynrjochting fan it iepenbier bestjoer. De wurkgroep stelt yn har analyse dat skaalfergrutting derta liedt dat gemeenten better by steat binne om taken fan it Ryk en de provinsje – benammen op it sosjale domein – oer te nimmen. Dizze gruttere gemeenten kinne selsstannich har taken útfiere. Demokratyske legitimaasje is better boarge en bestjoerlike drokte wurdt redusearre. Dêr wêr't gearwurking yn it realisearjen fan de maatskiplike opjeften oan 'e oarder is, binne sy better by steat om taakbewust har ferantwurdlikheid yn de keat op har te nimmen.

It Regearakkoart 'Vrijheid en verantwoordelijkheid' fan it hjoeddeiske kabinet stelt dat de oerheid allinnich dat docht dat sy dwaan moat, leafst sa ticht mooglik by de minsken. Dêrom sribbet it kabinet nei minder bestjoerlike drokte troch in heldere tadieling fan ferantwurdlikheden en foech. Taken fan it bestjoer wurde op in nivo brocht, dat sa ticht mooglik by de boarger leit.

Yn de tekst fan it Bestjoersakkoart 2011-2015 fan VNG, IPO, UvW en Ryk wurdt dizze krêftige, lytse en tsjinstferliende oerheid konkretisearre. Om ta in doelmjittige taakferdieling te kommen, wurdt in tal taken desintralisearre. Dit giet lykop mei in flinke oerheveling fan budzjetten nei desintrale oerheden: likernôch € 8,5 miljard.

De boppeneamde ûntjouwings liede ta in wiziging fan opfetting oer aard en skaal fan de gemeentlike organisaasje. Yn algemiene sin klinkt de konstataarring dat lytse gemeenten yn de takomst mear en mear muoite ûnderfine sille om foldwaande bestjoerskrêftich te operearjen en oplossings te bieden oan de ferskate fraachstikken fanút de maatskippij. De rieden fan Boarnsterhim, It Hearrenfean, Ljouwert, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân binne fan miening dat de foarstelde gearfoegings en grinskorreksjes oanslute by de lanlike trend.

Op 23 juny 2011 hat de rie fan Súdwest-Fryslân ynstimd mei it prinsipebeslút ta grinskorreksje mei de gemeente Boarnsterhim. Yn dit riedsfoarstel motivearret de gemeente Súdwest-Fryslân de foarstelde grinskorreksje wêrby't doarpen yn it gebiet De Lege Geaën taheakke wurde oan Súdwest-Fryslân. De oriïntaasje op Snits en de ûnderlinge gearhing fan de doarpen noardeast fan Snits binne dêrby liedend.

Yn it riedsfoarstel stelt de gemeente it neikommende foar:

1. Mei achtslaan fan de Wet Algemene regels herindeling (Arhi) in trajekt te starten dat rjochte is op grinskorreksje/tafoeging fan it gebiet De Lege Geaën by de gemeente Súdwest-Fryslân mei yngong fan 1 jannewaris 2014.
2. It kolleezje opdracht te jaan om mei de oare belutsen kolleezjes in weryndielingsûntwerp op te stellen foar in riedsbeslút yn novimber 2011.
3. De fraksjefoarsitters fanút de gemeenterie fan Súdwest-Fryslân in sit nimme te litten yn de klankboerdgroep.

Ta ynformaasjefoarsjenning en it hifkjen fan draachflak is útgien fan in regulier ynspraaktrajekt foar de hiele gemeente Súdwest-Fryslân, wêrby't it prinsipebeslút en it weryndielingsûntwerp op besjen lein wurdt. Dêrnei is it weryndielingsûntwerp op 22 novimber 2011 troch de gemeenteried fêststeld en op besjen lein.

Op 27 juny 2011 folge dit foarstel en stelde Ljouwert it prinsipebeslút foarstelde weryndieling Boarnsterhim fêst. Dêrmei spruts Ljouwert út har meiwurking ferliene te wolle oan de foarstelde weryndieling fan Boarnsterhim en joech de rie opdracht ta it opstellen fan in mienskiplik weryndielingsûntwerp. Dêrnei is it weryndielingsûntwerp op 22 novimber 2011 troch de gemeenteried fêststeld en op besjen lein.

1.2.4 Foarskiednis gemeente Skarsterlân

Yn de maityd fan 2010 fierde Skarsterlân bestjoerlike petearen mei in ôffeardiging fan it kolleezje fan Boarnsterhim. As tarieding op dizze petearen stelde it kolleezje fan de gemeente Skarsterlân op fersyk fan de rie fan Boarnsterhim in position paper fêst, wêryn't it ynsjoch joech yn de posysje fan Skarsterlân yn dit ramt. Nei meardere bestjoerlike kontakten mei Boarnsterhim en foaroerlis oer de winsken sa't dy utere binne troch it doarp Terherne en it gebiet besuden dêrfan, is Skarsterlân yn de maityd 2011 bestjoerlik en amtlik oansletten by de projektorganisaasje dy't belêste is mei de weryndieling fan Boarnsterhim. Omdat de nije fúzjegemeente De Friese Meren op dit momint noch gjin realiteit is, is de gemeente Skarsterlân foar dit proses partij. Op 1 jannewaris 2014 krijt de gemeente De Friese Meren de rjochten en ferplichtings fan de gemeente Skarsterlân. De taheakking fan de gemeentlike fúzjepartners Gaasterlân-Sleat en Lemsterlân is, foarôfgeand oan de realisaasje fan de weryndieling fan De Friese Meren, belein by de projektorganisaasje foar de fúzje fan De Friese Meren. Op 6 july 2011 hat de rie fan Boarnsterhim ynstimd mei it prinsipebeslút ta grinskorreksje mei de gemeente Boarnsterhim. Yn dit riedsfoarstel motivearret de gemeente Skarsterlân de foarstelde grinskorreksje. It doarp Terherne en it gebiet besuden Terherne oan de súdside grinzjend oan de gemeente Skarsterlân en oan west- en eastside begrinze troch respektivelik de Snitsermar en it Hearrenfeanster Kanaal wurde, by grinskorreksje, taheakke oan de gemeente Skarsterlân. Yn it ramt fan de fúzje De Friese Meren likegoed as yn it ramt fan de opdieling fan de gemeente Boarnsterhim is it sinjaal ôfjûn dat Terherne mei tabehearren prima passe soe by de nije gemeente De Friese Meren.

De rie waard frege it prinsipebeslút ta grinskorreksje te nimmen en it kolleezje opdracht te jaan ta fierdere útwurking fan it weryndielingsûntwerp. It letterlike beslút is sa:

1. Mei achtslaan op de Wet Algemene regels herindeling (Arhi) in trajekt te starten dat rjochte is op weryndieling/it taheakjen fan it doarp Terherne en it gebiet besuden Terherne, oan de súdside grinzjend oan de gemeente Skarsterlân en oan west- en eastside begrinze troch respektivelik de Snitsermar en it Hearrenfeanster Kanaal by de gemeente Skarsterlân mei yngong fan 1 jannewaris 2014.
2. It kolleezje opdracht te jaan om mei oare belutsen kolleezjes in weryndielingsûntwerp op te stellen foar in riedsbeslút yn novimber 2011.
3. De fraksjefoarsitters of in oars gearstalde delegaasje fanút de gemeenterie fan Skarsterlân sit nimme te litten yn de klankboerdgroep fan de projektorganisaasje Weryndieling Boarnsterhim.

Foar it hifkjen fan draachflak ûnder de ynweners fan Skarsterlân is it beslút op besjen lein mei de meidieling dat alle ynweners fan de gemeente útnoege wurde dêrop te reagearjen.

Dêrnei is it weryndielingsûntwerp op 22 novimber 2011 fêststeld troch de ried en op besjen lein.

1.2.5 Foarskiednis gemeente Súdwest-Fryslân

De gemeente Súdwest-Fryslân is mei yngong fan 1 jannewaris 2011 ûntstien út de eardere gemeenten Boalsert, Snits, Nijefurd, Wûnseradiel en Wymbritseradiel. Nei eardere bestjoerlike kontakten mei Boarnsterhim yn 2010 en foaroerlis oer de winsken lykas utere troch de doarpen yn it gebiet De Lege Geaën, is Súdwest-Fryslân yn de maityd 2011 bestjoerlik en amtlik oansletten by de projektorganisaasje dy't belêste is mei de weryndieling fan Boarnsterhim.

De Friese Meren, de realisearre gemeente Súdwest-Fryslân, de splitsing fan Boarnsterhim en de útspraken fan de Kommisje fan Wizen twinge It Hearrenfean in fisy te formulearjen op syn posysje. Yn de riedsgearkomste fan 18 novimber 2010 stelde It Hearrenfean trije weryndielingsfarianten foar syn gemeente fêst. De weryndieling fan Boarnsterhim-Súd makke diel út fan alle farianten. Yn it riedsfoarstel ferwurdet It Hearrenfean de positive grûnhâlding sa: “Lykas wy dat krektlyn oan de pleatslik belangen fan Boarnsterhim-Súd útleinen, binne dizze doarpen mear as wolkom yn It Hearrenfean. De toeristyske potinsje fan de doarpen is mar ien fan de redenen wêrom’t tafoeging foar It Hearrenfean winsklik is. Ek de kultuerhistoarje en de agraryske en ekonomyske sektoaren fan Boarnsterhim-Súd slute nau oan by It Hearrenfean. It is lykwols oan de rie fan Boarnsterhim om hjir in ôfweaging oer te meitsjen. Mei belangstelling wachtet it kolleezje fan It Hearrenfean dêrom de beslútfoarming yn Boarnsterhim ôf.”

Yn de maityd fan 2010 fierde It Hearrenfean bestjoerlike petearen mei in ôffeardiging fan it kolleezje fan Boarnsterhim. De winsk fan rie en befolking yn Boarnsterhim-Súd om dit part fan it grûngebiet fan Boarnsterhim ta te heakjen oan It Hearrenfean wie ûnderwerp fan petear. Op fersyk fan Boarnsterhim stelde It Hearrenfean dêrmei in position paper op, dat op 1 juny 2010 troch it kolleezje fan It Hearrenfean fêststeld waard.

Op 22 maart 2011 is de rie fan It Hearrenfean fierder ynformearre oer de tariedings foar de opsplitsing fan Boarnsterhim. Neist in taljochting op de projektorganisaasje waard de rie ek ynformearre oer de konklúzjes fan it artikel-12 rapport Boarnsterhim 2010.

Op 27 juny 2011 stimde de rie fan It Hearrenfaen yn mei it prinsipebeslút weryndieling mei Boarnsterhim. Dêryn joech de rie opdracht oan it kolleezje om (yn ‘e mande mei de oare belutsen gemeenten Boarnsterhim, Ljouwert, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân) it weryndielingsûntwerp gemeente Boarnsterhim op te stellen en de definitive beslútfoarming oer de weryndieling fan Boarnsterhim ta te rieden. Dit hat der ta laat dat it weryndielingsûntwerp op 22 novimber 2011 troch de ried fêststeld is en op besjen lein is.

1.2.3 Foarskiednis gemeente Ljouwert

Folgjend op de útspraak fan 15 desimber 2009 fan de rie fan Boarnsterhim oer it opjaan fan selsstannigens, hat it kolleezje fan Boarnsterhim begjin 2010 petearen fierd mei bestjoerlik fertsjintwurdigers fan Ljouwert, om te fernimmen hoe’t men tsjinoer in mooglike weryndieling mei Boarnsterhim stiet. Ljouwert hat as tarieding op dit petear in position paper opsteld. Yn dizze notysje wurde, neist feiten en sifers, de earste tinzen oer in mooglike weryndieling sketst.

Op 20 oktober 2010 hat de rie in mooglike weryndieling mei in part fan de gemeente Boarnsterhim besprutsen. De rie hat doe de fisy op it foarriedige stânpunt fan de gemeente Ljouwert op it foar in part byinoar foegjen fan Boarnsterhim en Ljouwert fêststeld. De rie fan Ljouwert stimde yn mei in fierdere ferkening troch it kolleezje fan in mooglike weryndieling mei Boarnsterhim. By in oanhouden moasje joech de rie oan dat der dúdlikens wêze moat oer de finansjele situaasje fan de gemeente Boarnsterhim en de finansjele bydrage yn it ramt fan de artikel 12-status, foardat beslútfoarming plakfine kin.

Yn maart 2011 is de rie fan Ljouwert mei in brief ynformearre oer it prinsipebeslút fan 30 novimber 2010 fan de gemeenterie fan Boarnsterhim, ynklusyf it troch de rie fan Boarnsterhim beëage einbyld foar de gebietsyndieling, it tiidpaad en de tariedings foar de projektorganisaasje. Yn itselde brief wurdt de rie yn it foarútsjoch steld dat de kommende wiken mear ynformaasje beskikber komt oer de finansjele situaasje fan Boarnsterhim en de útkomsten fan it provinsjaal ûndersyk nei de bestjoerskrêft en takomst fan de gemeenten yn Fryslân. Yn it brief wurdt tasein dat sa gau’t dizze ynformaasje beskikber is, der in foarstel komt oer de formele meiwurking oan de útwurking fan it weryndielingsûntwerp. Mei in separate brief is de rie ynformearre oer de konklúzjes út it rapport fan it ministearje fan BZK oer de artikel 12-status.

De bylden wienen sa gear te fetsjen:

- It noardwestlik part fan it grûngebiet fan de gemeente keas foar it grutste part foar in weryndieling mei Ljouwert. Dêrby kamen in tal winsken op tafel. Sa joech it noardlik part fan dit gebiet oan dat Wergea, Warten, Warstiens en de Alde Feanen yn de takomst byinoar bliuwe moatte soenen en dus mienskiplik ûnderdiel fan in nije gemeente wêze moatte soenen. Foar De Lege Geaën joegen de ynwenners oan dat der sprake is fan in stevige oriïntaasje op de hjoeddeiske gemeente Snits. De doarpen Jirnsum en Raerd lieten in oar byld sjen.
- It súdeastlik part fan it grûngebiet liet in útinoar rinnend byld sjen. Terherne keas yn grutte mearderheid foar in opgean yn de gemeente Skarsterlân. Yn Akkrum wie sprake fan ferdieldheid. In wichtich part fan de befolking keas foar tafoeging oan It Hearrenfean. Mar yn Akkrum gongen ek stimmen op dy't wiisden yn de rjochting fan Skarsterlân. Aldeboarn liek in foarkar te hawwen foar oansluting by Opsterlân.

By de ynspraakjûn foar de koepelorganisaasjes ha de ferskate ynsprekkers oanjûn foar it grutste part foarstanner te wêzen fan weryndieling. By de praatjûnen is ek gelegenheid jûn om kenber te meitsjen wat foaral behâlden bliuwe moatte soe as der ta weryndieling besletten wurde soe. Wy neame in tal fan de meast foarkommende winsken:

- de identiteit fan de doarpen
- it behâld fan de yn de doarpen oanwêzige foarsjennings
- goede berikberens fan it gemeentebestjoer.

Neist dizze reaksjes binne ek noch brieven ûntfongen fan in tal ynwenners. Dizze brieven binne nei de beslútfoarming fan 15 desimber 2009 beäntwurde.

Op 15 desimber 2009 spruts de rie fan Boarnsterhim út it net winsklik te achtsjen dat de gemeente selsstannich fuortbestean bliuwt.

Dêrnei hat it kolleezje fan Boarnsterhim mei de kolleezjes fan Ljouwert, Opsterlân, Skarsterlân en It Hearrenfean sprutsen. De fuortgongsrapportaaasje yn de rie fan 9 febrewaris 2010 hat laat ta it fersyk om ek mei Tysjerksteradiel en Littenseradiel yn petear te gean. Dêrnei is in neiere ferkening útfierd by de gemeenten Ljouwert, Opsterlân, Skarsterlân, It Hearrenfean en Tytsjerksteradiel. Ek ha der meardere petearen west tusken de boargemasters fan Boarnsterhim en fan Snits (eartiids Súdwest-Fryslân y.o.). Op fersyk fan de gemeente Smellingerlân hat der in bestjoerlik oerlis west, wêrby't benammen de ekonomyske en toeristyske belangen fan Smellingerlân oan 'e oarder west ha. De rie fan Boarnsterhim hat de mooglik by de weryndieling te belûken gemeenten It Hearrenfean, Ljouwert, Skarsterlân, Tytsjerksteradiel en Opsterlân frege om in position paper yn te tsjinjen. Bysûnder omtinken is dêrby frege foar de fisy fan de ûntfangende gemeente op de relaasje tusken gemeentebestjoer en doarpen.

De resultaten út dizze petearen, tegearre mei de input út de ynformaasjejûnen, de eksterne ûndersiken en de position papers ha laat ta in foarstel foar de gebietsyndieling fan de ferskate parten fan Boarnsterhim. Op 24 augustus 2010 is dizze gebietsyndieling foarriedich fêststeld. Yn septimber is dit foarstel iepenbier makke oan alle ynwenners fan Boarnsterhim, wêrby't ynwenners nochris útnoege binne om har sjochwize kenber te meitsjen. Hjir is mar hiel beheind gebrûk fan makke. De sjochwizen binne ferwurke yn in reaksjenota. Op 30 novimber 2010 hat de rie fan Boarnsterhim syn stânpunt oangeande de úteinlike foarm fan de weryndieling (de gebietsyndieling) definityf fêststeld. Dêrne hat de gemeenteried op 22 novimber 2011 it weryndielingsûntwerp fêststeld en op besjen lein.

1.2.2 Foarskiednis gemeente It Hearrenfean

De gemeente It Hearrenfean folget de beweging yn it bestjoerlik lânskip fan Fryslân mei omtinken. Yn de neiste omjouwing spylje in soad ûntwikkelings. De gemeente yn oprjochting

gemeente
BOARNSTERHIM

B E S L U I T V O R M E N D R A A D S V O O R S T E L

Status: : besluitvormend (B-stuk)
Raadsvergadering : 17 april 2012
Agendapunt : 4.2
Eerdere behandeling : 3 april 2012
Portefeuillehouder : burgemeester T. Baas
Behandelend ambtenaar :

Onderwerp:

Herindelingsadvies gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân.

Voorstel:

1. Stel het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân vast;
2. Zend het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân, conform de bepalingen in de Wet Arhil, aan Gedeputeerde Staten van Fryslân;
3. Draag het college op de herindeling verder voor te bereiden.

Inleiding:

Voor u ligt, na een zorgvuldig proces, het voorstel voor het Herindelingsadvies van de gemeenten Boarnsterhim, Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest Fryslân en Skarsterlân. Het Herindelingsadvies volgt op het Herindelingsontwerp dat door u is vastgesteld op 22 november 2011. Met het vaststellen van het herindelingsontwerp heeft u, evenals de gemeenten Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest Fryslân en Skarsterlân het principebesluit genomen tot een herindeling.

U wordt nu voorgesteld tot definitieve besluitvorming over te gaan door in te stemmen met het bij dit voorstel gevoegde herindelingsadvies. Op basis van de Wet Algemene regels herindeling (Arhi) dienen de vijf raden eenzelfde besluit te nemen. Eenzelfde voorstel is dan ook aan de vier andere raden voorgelegd.

Zienswijzen

Na het vaststellen van het herindelingsontwerp op 22 november 2011 is dit ter inzage gelegd in de gemeentehuizen van betrokken gemeenten. Er zijn vervolgens tien zienswijzen binnengekomen waarop in het herindelingsadvies en in de reactienota-zienswijzen uitgebreid wordt ingegaan. De indieners zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun zienswijze toe te lichten tijdens een hoorzitting. Hiervan hebben twee indieners gebruik gemaakt.

Van de ingebrachte zienswijzen hebben twee tot kleine aanpassingen van het herindelingsontwerp geleid. Dit betreft kleine aanpassingen in de begrenzingen tussen Leeuwarden-Súdwest Fryslân en tussen Skarsterlân-Súdwest Fryslân.

Financiën

De nieuwe gemeente Leeuwarden zal, als de waarschijnlijke rechtsopvolger van de gemeente Boarnsterhim, van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties via het gemeentefonds een herindelingsbijdrage voor frictiekosten ontvangen. Daarbij gaan we er vanuit dat ten behoeve van alle betrokken gemeenten een totale rijksbijdrage van circa € 4,9 miljoen aan de nieuwe gemeente Leeuwarden zal worden toegekend. De daadwerkelijke uitkering zal echter pas vanaf de datum van herindeling (1 januari 2014) worden ontvangen. Tot die tijd worden onze frictiekosten op declaratiebasis door de gemeente Leeuwarden vergoed en zijn dus voor ons budgetneutraal zodat uw raad daarvoor geen middelen ter beschikking behoeft te stellen. Onder het begrip frictiekosten vallen onder meer:

- vervanging voor de uren die het eigen personeel besteedt aan werkzaamheden ter voorbereiding van de herindeling;
 - hogere kosten voor tijdelijk personeel dat moet worden ingehuurd ter vervanging van vast personeel dat de gemeente voor 1 januari 2014 verlaat;
- Indien geen herindeling tot stand komt, zullen de reeds gemaakte kosten onder de betrokken gemeenten worden verrekend.

Vervolgprocedure

Met het vaststellen van het Herindelingsadvies is de tweede formele stap gezet in de wettelijke herindelingsprocedure (Arhi) tot vorming van nieuwe gemeenten.

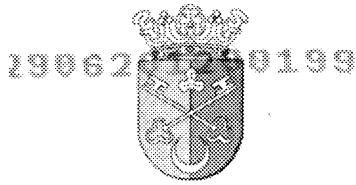
Het herindelingsadvies zal na vaststelling in de raden worden aangeboden aan Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten voorzien het herindelingsadvies van hun zienswijze en zenden het met hun zienswijze door aan de minister van Binnenlandse Zaken. De minister zal het herindelingsadvies, inclusief de zienswijze van de Provincie, behandelen na de zomer en aan de ministerraad toezenden voor de formele start van het wetgevingstraject in oktober of november 2012. De Raad van State adviseert vervolgens over het wetsvoorstel waarna indiening bij de Tweede Kamer volgt. Medio 2013 wordt de parlementaire behandeling voortgezet in de Eerste Kamer, zodat uiterlijk september 2013 publicatie in het Staatsblad kan volgen. Dit is het sein voor het organiseren en houden van herindelingsverkiezingen onder de inwoners van de nieuw te vormen gemeenten Heerenveen en Leeuwarden in november 2013 voor de samenstelling van de raden van de nieuwe gemeenten. Op 1 januari 2014 starten de nieuwe gemeenten.

Tenslotte

Wij adviseren u in te stemmen met het herindelingsadvies en het college de opdracht te geven de voorbereidingen te treffen voor de herindeling.

Er is overleg gevoerd met:

Colleges en ambtenaren van de gemeenten Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân.

gemeente BOARNSTERHIM

DE RAAD VAN DE GEMEENTE BOARNSTERHIM;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 maart 2012, nummer 6;

Besluit:

1. Het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân vast te stellen;
2. Het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân, conform de bepalingen in de Wet Arhi, aan Gedeputeerde Staten van Fryslân te zenden;
3. Het college op te dragen de herindeling verder voor te bereiden.

Grou, 17 april 2012.

De raad van de gemeente Boarnsterhim,
de griffier,

A.G.M. Rutten

de voorzitter,

T. Baas

Hoofdelijke stemming

Voor/foar: 15 leden

GB2000: de heren J.R. Galama, P.T.L. Jonker en S. van der Meer

PvdA: mevrouw P.M. Esser, de heren W. Martens en R. van der Woude

FNP: mevrouw L. Veldstra-Lantinga en de heer S.J. Riemersma

VVD: de heren S. Bouma en M. van der Sluis

CDA: mevrouw A. Meinderts-Goinga en de heer J.S. Zijlstra

D66: mevrouw A.W. Nugteren-Schell en de heer M. Frensel

GL: mevrouw G. Rozema

Afwezig: 2 leden

De heer J. Hemminga(GB2000) en de heer W. Witteveen (FNP)

Bijlagen:

- Ontwerpraadsbesluit

Onder de raadsleden verspreid voor de raadsvergadering van 3 april 2012:

- Herindelingsadvies
- Weryndielingsadvys
- Reactienota Zienswijzen Herindeling Boarnsterhim

De bijlagen zijn in te zien via de website <http://www.boarnsterhim.nl/internet/agenda-raad> en via de website www.herindelingboarnsterhim.nl, en tijdens kantooruren op het gemeentehuis.

Ter inzage:

- Ontwerpraadsbesluit
- Herindelingsadvies
- Weryndielingsadvys
- Reactienota Zienswijzen Herindeling Boarnsterhim

Besluit:

- conform voorstel
- afwijkend, te weten:

Grou, 17 april 2012.

De raad van de gemeente Boarnsterhim,
de griffier,

A.G.M. Rutten

de voorzitter,

T. Baas

Kopie aan: OD/AJZ/mg

Kopie aan: OD/AJZ/mg

Aan de gemeenteraad

Registratienummer: GF12.20038 **Datum:** 20 maart 2012
Agendapunt: 3

Portefeuillehouder: **Behandelend ambtenaar:**
Burgemeester de heer Van der Zwan **De heer** _____

Onderwerp:
Herindelingsadvies Boarnsterhim

Voorstel:

1. De Reactienota Zlenswijzen Herindeling Boarnsterhim vast te stellen;
2. Het herindelingadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân vast te stellen en het college op te dragen de herindeling verder voor te bereiden;
3. Het herindelingadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân conform de Wet Arhl aan Gedeputeerde Staten van Fryslân te zenden.

Overwegingen

Voor u ligt het voorstel voor het Herindelingsadvies van de gemeenten Boarnsterhim, Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân. Het Herindelingsadvies volgt op het Herindelingsontwerp dat door u is vastgesteld op 22 november 2011. Met het vaststellen van het herindelingsontwerp heeft u, evenals de gemeenten Boarnsterhim, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân het principebesluit genomen tot een herindeling.

U wordt nu voorgesteld tot definitieve besluitvorming over te gaan door in te stemmen met het bij dit voorstel gevoegde herindelingsadvies. Op basis van de wet Arhl dienen de vijf raden eenzelfde besluit te nemen. Eenzelfde voorstel is dan ook aan de vier andere raden voorgelegd.

2. Zlenswijzen

Na het vaststellen van het herindelingsontwerp op 22 november 2011 is dit ter inzage gelegd in de gemeentehuizen van betrokken gemeenten. Er zijn vervolgens tien zlenswijzen binnengekomen waarop in Reactienota-zlenswijzen uitgebreid wordt ingegaan. De indieners zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun zlenswijze toe te lichten tijdens een hoorzitting. Hiervan hebben twee indieners gebruik gemaakt. Van de ingebrachte zlenswijzen hebben twee tot kleine aanpassingen van het herindelingsontwerp geleid. Dit betreft kleine aanpassingen in de begrenzingen tussen Leeuwarden - Súdwest-Fryslân en tussen Skarsterlân - Súdwest-Fryslân.

3. Financiën

Zoals wij u eerder hebben gemeld, ontvangt de nieuwe gemeente van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties via het gemeentefonds een herindelingsbijdrage voor frictiekosten. We gaan er vanuit dat voor alle betrokken gemeenten een totale rijksbijdrage van circa € 4,9 miljoen aan de gemeente Leeuwarden

Gemeenteraad

Onderwerp: Herindelingsadvies Boarnsterhim
Registratienummer: GF12.20038

De raad van de gemeente Heerenveen,

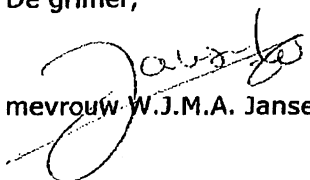
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 20 maart 2012,

BESLUIT:

1. De Reactienota Zienswijzen Herindeling Boarnsterhim vast te stellen;
2. Het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân vast te stellen en het college op te dragen de herindeling verder voor te bereiden;
3. Het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân conform de Wet Arhi aan Gedeputeerde Staten van Fryslân te zenden.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 april 2012.

De griffier,

mevrouw W.J.M.A. Jansen

De voorzitter,

de heer T.J. van der Zwan

zal worden toegekend. Het college van Leeuwarden stelt de raad voor de kosten die nu gemaakt worden voor te financieren uit de algemene reserve.

Het college legt u geen voorbereidingskrediet voor de interne kosten in Heerenveen voor. Wij staan op het standpunt dat de voorbereiding van de herindeling binnen de bestaande formatie en personeelsbudgetten opgevangen moet worden. Maar willen u erop wijzen dat de grenzen van wat hierbij reëel is langzaam in zicht komen. Het aantal medewerkers dat zich een dag of meer per week inzet voor de herindeling groeit. Indien het college oordeelt dat de grens overschreden wordt, zullen wij u hierover andere voorstellen doen.

4. Vervolgprocedure

Met het vaststellen van het Herindelingsadvies is de tweede formele stap gezet in de wettelijke herindelingsprocedure (Arhi) tot vorming van nieuwe gemeenten. Het herindelingsadvies zal na vaststelling in de raden worden aangeboden aan Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten voorzien het herindelingsadvies van hun zienswijze en zenden het met hun zienswijze door aan de minister van Binnenlandse Zaken. De minister zal het herindelingsadvies, inclusief de zienswijze van de Provincie, behandelen na de zomer en aan de ministerraad toezenden voor de formele start van het wetgevingstraject in oktober of november 2012. De Raad van State adviseert vervolgens over het wetsvoorstel waarna indiening bij de Tweede Kamer volgt. Medio 2013 wordt de parlementaire behandeling voortgezet in de Eerste Kamer, zodat uiterlijk september 2013 publicatie in het Staatsblad kan volgen. Dit is het sein voor het organiseren en houden van herindelingsverkiezingen onder de inwoners van de nieuw te vormen gemeenten Heerenveen en Leeuwarden in november 2013 voor de samenstelling van de raden van de nieuwe gemeenten. Op 1 januari 2014 starten de nieuwe gemeenten.

Ter inzage liggende stukken:

Het college van burgemeester en wethouders van Heerenveen,
de secretaris,

de burgemeester,

de heer F.H. Perdok

de heer T.J. van der Zwan

Gemeente Leeuwarden

Herindelingsadvies gemeenten Boarnsterhim, Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest Fryslân, Skarsterlân

Kenmerk 370448 dp

Aan de gemeenteraad.

1. Inleiding

Voor u ligt het voorstel voor het Herindelingsadvies van de gemeenten Boarnsterhim, Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest Fryslân en Skarsterlân. Het Herindelingsadvies volgt op het Herindelingsontwerp dat door u is vastgesteld op 22 november 2011. Met het vaststellen van het herindelingsontwerp heeft u, evenals de gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen, Súdwest Fryslân en Skarsterlân het principebesluit genomen tot een herindeling.

U wordt nu voorgesteld tot definitieve besluitvorming over te gaan door in te stemmen met het bij dit voorstel gevoegde herindelingsadvies. Op basis van de wet Arhi dienen de vijf raden eenzelfde besluit te nemen. Eenzelfde voorstel is dan ook aan de vier andere raden voorgelegd.

2. Zienswijzen

Na het vaststellen van het herindelingsontwerp op 22 november 2011 is dit ter inzage gelegd in de gemeentehuizen van betrokken gemeenten. Er zijn vervolgens tien zienswijzen binnengekomen waarop in Reactienota-zienswijzen uitgebreid wordt ingegaan. De indieners zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun zienswijze toe te lichten tijdens een hoorzitting. Hiervan hebben twee indieners gebruik gemaakt.

Van de ingebrachte zienswijzen hebben twee tot kleine aanpassingen van het herindelingsontwerp geleid. Dit betreft kleine aanpassingen in de begrenzingen tussen Leeuwarden-Súdwest Fryslân en tussen Skarsterlân-Súdwest Fryslân.

3. Financiën

Zoals wij u eerder hebben gemeld, ontvangt de nieuwe gemeente van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties via het gemeentefonds een herindelingsbijdrage voor frictiekosten. We gaan er nog steeds vanuit dat ten behoeve van alle betrokken gemeenten een totale rijksbijdrage van circa € 4,9 miljoen aan de gemeente Leeuwarden zal worden toegekend als waarschijnlijke rechtsopvolger van de gemeente Boarnsterhim. De daadwerkelijke uitkering zal echter pas vanaf de datum van herindeling (1 januari 2014) worden ontvangen. Dit betekent dat we (mede op grond van de BBV) de kosten die we nu maken moeten voorfinancieren uit de algemene reserve. Vanaf 2014 worden deze uitgaven ten laste van de herindelingsbijdrage teruggestort in onze algemene reserve. Voor de nu volgende fase van de herindeling is een gemeenschappelijk bedrag van €1.8 miljoen begroot.

Indien geen herindeling tot stand komt, zullen de reeds gemaakte kosten met betrokken gemeenten worden verrekend.

Naast de voorbereidende activiteiten die gemeenschappelijk met alle betrokken gemeenten uitgevoerd worden, worden ook specifieke werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van de herindeling Leeuwarden-Boarnsterhim. De kosten van dit 'interne' project worden over het jaar 2012 geraamd op € 130.000,--. We stellen voor dit bedrag te dekken laste van de reserve 'gemeentelijke samenwerking'.

Hierin zijn meegenomen de kosten van de projectorganisatie, communicatieactiviteiten en een post voor compensatie van extra inzet van personeel.

Nog niet meegenomen zijn overige kosten, zoals frictiekosten op het gebied van plaatsing van personeel, kosten van conversie en aanpassing van O&I-middelen en eventuele additionele huisvestingskosten. Die kosten zullen optreden in 2013. In de tweede helft van dit jaar kan een onderbouwde raming van deze kosten worden gegeven. Er zal dan zo nodig een aanvullend kredietvoorstel en dekkingsvoorstel aan u worden vorgelegd.

4. Vervolprocedure

Met het vaststellen van het Herindelingsadvies is de tweede formele stap gezet in de wettelijke herindelingsprocedure (Arhi) tot vorming van nieuwe gemeenten.

Het herindelingsadvies zal na vaststelling in de raden worden aangeboden aan Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten voorzien het herindelingsadvies van hun zienswijze en zenden het met hun zienswijze door aan de minister van Binnenlandse Zaken. De minister zal het herindelingsadvies, inclusief de zienswijze van de Provincie, behandelen na de zomer en aan de ministerraad toezenden voor de formele start van het wetgevingstraject in oktober of november 2012. De Raad van State adviseert vervolgens over het wetsvoorstel waarna indiening bij de Tweede Kamer volgt. Medio 2013 wordt de parlementaire behandeling voortgezet in de Eerste Kamer, zodat uiterlijk september 2013 publicatie in het Staatsblad kan volgen. Dit is het sein voor het organiseren en houden van herindelingsverkiezingen onder de inwoners van de nieuw te vormen gemeenten Heerenveen en Leeuwarden in november 2013 voor de samenstelling van de raden van de nieuwe gemeenten. Op 1 januari 2014 starten de nieuwe gemeenten.

5. Tenslotte

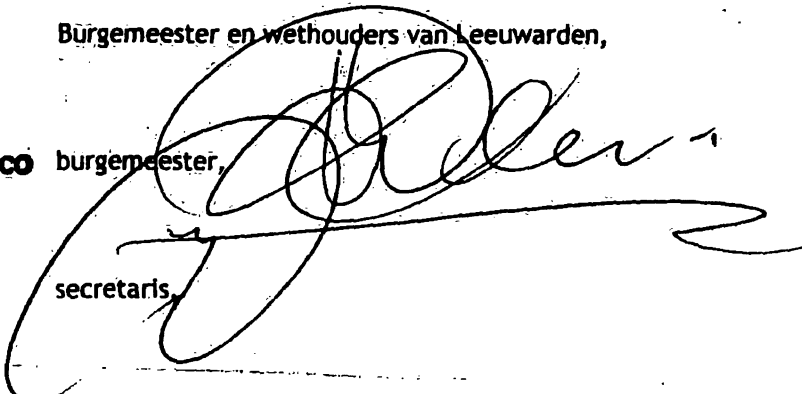
Wij adviseren u in te stemmen met het herindelingsadvies en de benodigde budgetten beschikbaar te stellen.

Leeuwarden, 20 maart 2012

Burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

loco burgemeester,

secretaris,

Gemeente Leeuwarden

Nummer 6479
FdV

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEEUWARDEN;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 maart 2012
(kenmerk 370448 dp);

BESLUIT:

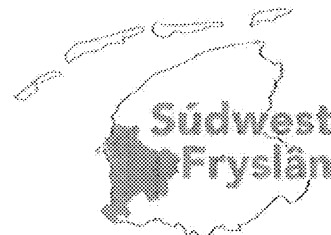
1. De Reactienota Zienswijzen Herindeling Boarnsterhim vast te stellen;
2. Het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest Fryslân en Skarsterlân vast te stellen en het college op te dragen de herindeling verder voor te bereiden;
3. Het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest Fryslân en Skarsterlân conform de Wet Arhi aan Gedeputeerde Staten van Fryslân te zenden;
4. Een krediet van € 1.800.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van de gemeenschappelijke projectorganisatie en de kosten als voorschot op de herindelingsbijdrage voor te financieren ten laste van de algemene reserve;
5. Een bedrag van € 130.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van de interne projectorganisatie, compensatie extra personeel en communicatiemiddelen en de kosten te dekken ten laste van de reserve "gemeentelijke samenwerking".
6. De begroting 2012 dienovereenkomstig te wijzigen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 17 april 2012

voorzitter,

griffier.

Ons nummer: R12.000059

Raadsvoorstel gemeente Súdwest Fryslân

Onderwerp	herindelingsadvies gemeenten Boarnsterhim, Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest-Fryslân, Skarsterlân
Raadsvergadering van	17 april 2012
Commissie	Bestjoer en Finânsjes
Commissievergadering van	5 april 2012
Portefeuillehouder	drs. H.H. Apotheker
Afdeling	Realisatie
Behandelend ambtenaar	

Voorstel:

1. De Reactienota Zienswijzen Herindeling Boarnsterhim vast te stellen;
2. Het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân vast te stellen en het college op te dragen de herindeling verder voor te bereiden;
3. Het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân conform de Wet Arhi aan Gedeputeerde Staten van Fryslân te zenden.

Inleiding:

Voor u ligt het voorstel voor het Herindelingsadvies van de gemeenten Boarnsterhim, Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân. Het Herindelingsadvies volgt op het Herindelingsontwerp dat door u is vastgesteld op 22 november 2011. Met het vaststellen van het herindelingsontwerp heeft u, evenals de gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân het principebesluit genomen tot een herindeling.

U wordt nu voorgesteld tot definitieve besluitvorming over te gaan door in te stemmen met het bij dit voorstel gevoegde herindelingsadvies. Op basis van de Wet Arhi dienen de vijf raden eenzelfde besluit te nemen. Eenzelfde voorstel is dan ook aan de vier andere raden voorgelegd.

Doel:

Het bij wet herindelen van de gemeente Boarnsterhim, door een herindeling met de gemeenten Leeuwarden en Heerenveen en twee grenscorrecties met de gemeenten Súdwest-Fryslân en Skarsterlân

Argumenten:

Er zijn diverse argumenten vóór deze herindeling. Specifiek voor de grenscorrectie met onze gemeente is dat er vanuit de dorpen Poppenwier, Tersoal, Sybrandabuorren, Raerd en Dearsum groot draagvlak is om bij de gemeente Súdwest-Fryslân ingedeeld te worden.

Alternatieven:

Niet in te stemmen met het herindelingsadvies en de reactienota. Vanwege het intensieve voortraject en de eerdere besluitvorming is dat geen reëel alternatief, ook mede gezien de financiële en bestuurlijke risico's die stoppen met dit herindelingsproces tot gevolg hebben.

Risico's:

Beheersbaar. In het Personeelsconvenant, de bestuursovereenkomst en de notitie inzake de financiële ontvlechting zijn afspraken gemaakt.

Wettelijke basis:

Wet Arhi

Financiële aspecten/gevolgen:

Zoals wij u eerder hebben gemeld, ontvangt de nieuwe gemeente van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties via het gemeentefonds een herindelingsbijdrage voor frictiekosten. We gaan er nog steeds vanuit dat ten behoeve van alle betrokken gemeenten een totale rijksbijdrage van circa € 4,9 miljoen aan de gemeente Leeuwarden zal worden toegekend als waarschijnlijke rechtsoptolger van de gemeente Boarnsterhim. De daadwerkelijke uitkering zal echter pas vanaf de datum van herindeling (1 januari 2014) worden ontvangen. Afsproken is dat de gemeente Leeuwarden (mede op grond van de BBV) de kosten die we nu maken voorfinancierien uit de algemene reserve van de gemeente Leeuwarden. Vanaf 2014 worden deze uitgaven ten laste van de herindelingsbijdrage teruggestort in hun algemene reserve. Voor de nu volgende fase van de herindeling is een gemeenschappelijk bedrag van € 1.9 miljoen begroot. Indien geen herindeling tot stand komt, zullen de reeds gemaakte kosten met betrokken gemeenten worden verrekend.

De kosten die we intern moeten maken zullen voornamelijk bestaan uit de inzet van mensen. Met name in 2013 voorzien we kosten op het gebied van ICT en wellicht personeel. De omvang daarvan laat zich nu moeilijk inschatten. Wij stellen voor dat te zijner tijd middels een begrotingswijziging aan u voor te leggen.

Duurzaamheid:

Niet van toepassing

Vervolgproces:

Met het vaststellen van het Herindelingsadvies is de tweede formele stap gezet in de wettelijke herindelingsprocedure (Arhi) tot vorming van nieuwe gemeenten. Het herindelingsadvies zal na vaststelling in de raden worden aangeboden aan Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten voorzien het herindelingsadvies van hun zienswijze en zenden het met hun zienswijze door aan de minister van Binnenlandse Zaken. De minister zal het herindelingsadvies, inclusief de zienswijze van de Provincie, behandelen na de zomer en aan de ministerraad toezenden voor de formele start van het wetgevingstraject in oktober of november 2012. De Raad van State adviseert vervolgens over het wetsvoorstel waarna indiening bij de Tweede Kamer volgt. Medio 2013 wordt de parlementaire behandeling voortgezet in de Eerste Kamer, zodat uiterlijk september 2013 publicatie in het Staatsblad kan volgen. Dit is het sein voor het organiseren en houden van herindelingsverkiezingen onder de inwoners van de nieuw te vormen gemeenten Heerenveen en Leeuwarden in november 2013 voor de samenstelling van de raden van de nieuwe gemeenten. Op 1 januari 2014 starten de nieuwe gemeenten.

Communicatie:

Via de gezamenlijke website www.herindelingboarnsterhim.nl. De Indleners van

Raadsbesluit gemeente Súdwest-Fryslân

Onderwerp	herindelingsadvies gemeenten Boarnsterhim, Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest-Fryslân, Skarsterlân
-----------	---

De raad van de gemeente Súdwest-Fryslân;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 20 maart 2012;

b e s l u i t:

1. De Reactienota Zienswijzen Herindeling Boarnsterhim vast te stellen;
2. Het herindelingadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân vast te stellen en het college op te dragen de herindeling verder voor te bereiden;
3. Het herindelingadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân conform de Wet Arhi aan Gedeputeerde Staten van Fryslân te zenden.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering
van 17 april 2012

drs. H.H. Apotheke , voorzitter.

G.W. Stegenga , plaatsvervangend
griffier.

zienswijzen zijn door de gemeenten waar de betreffende zienswijze is ingediend geïnformeerd door toezending van deze raadstukken.

Bijlage(n)

Meegezonden:

- Herindelingsadvies Boarnsterhim, Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân (Inclusief bijlagen 1 t/m 3) (o12.000766)
- bijlage 4 Reactienota(o12.000765)
- kaart indeling huidige gemeenten (o12.000692)
- kaart na herindeling (s12.000450)

Ter inzage:

n.v.t.

Burgemeester en wethouders van Súdwest-Fryslân.

drs. H.H. Apotheker , burgemeester.

drs. J. Kruif , gemeentesecretaris.

Raadsvoorstel

Raadsvergadering : 17 april 2012
Agendapunt : 3
Nummer : 30/2012
Onderwerp : Herindeling Boarnsterhim
Portefeuillehouder : B. de Winter
Behandeld in commissie : bestuur en financiën d.d. 12 april 2012, agendapunt 6

Voorgesteld wordt

- 1 de Reactienota Zienswijzen Herindeling Boarnsterhim vast te stellen;
- 2 het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân vast te stellen en het college op te dragen de grenscorrectie verder voor te bereiden;
- 3 het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân conform de Wet Arhi aan Gedeputeerde Staten van Fryslân te zenden.

1 Inleiding

Voor u ligt het voorstel voor het herindelingsadvies van de gemeenten Boarnsterhim, Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân. Het herindelingsadvies volgt op het herindelingsontwerp dat door u is vastgesteld op 22 november 2011. Met het vaststellen van het herindelingsontwerp heeft u, evenals de gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân het principebesluit genomen tot een herindeling.

U wordt nu voorgesteld tot definitieve besluitvorming over te gaan door in te stemmen met het bij dit voorstel gevoegde herindelingsadvies. Op basis van de Wet Arhi dienen de vijf raden eenzelfde besluit te nemen. Eenzelfde voorstel is dan ook aan de vier andere raden voorgelegd.

2 Zienswijzen

Na het vaststellen van het herindelingsontwerp op 22 november 2011 is dit ter inzage gelegd in de gemeentehuizen van betrokken gemeenten. Er zijn vervolgens tien zienswijzen binnengekomen waarop in Reactienota-zienswijzen uitgebreid wordt ingegaan. De indieners zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun zienswijze toe te lichten tijdens een hoorzitting. Hier van hebben twee indieners gebruik gemaakt.

Van de ingebrachte zienswijzen hebben twee tot kleine aanpassingen van het herindelingsontwerp geleid. Dit betreft kleine aanpassingen in de begrenzingen tussen Leeuwarden-Súdwest-Fryslân en tussen Skarsterlân-Súdwest-Fryslân.

3 Financiën

Zoals wij u eerder hebben gemeld, ontvangt de nieuwe gemeente van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties via het gemeentefonds een herindelingsbijdrage voor frictiekosten. We gaan er nog steeds vanuit dat ten behoeve van alle betrokken gemeenten een totale rijksbijdrage van circa € 4,9 miljoen aan de gemeente Leeuwarden zal worden toegekend als waarschijnlijke rechtsopvolger van de gemeente Boarnsterhim. De daadwerkelijke uitkering zal echter pas vanaf de datum van herindeling (1 januari 2014) worden ontvangen. Dit betekent dat (mede op grond van de BBV) de kosten die nu worden gemaakt door Leeuwarden uit algemene reserve zullen worden voorgefinancierd. Indien geen herindeling tot stand komt, zullen de reeds gemaakte kosten met betrokken gemeenten worden verrekend.

Voor de nu volgende fase van de herindeling is een gemeenschappelijk bedrag van € 1.8 miljoen begroot. Dit bedrag zal worden gereserveerd voor de centrale herindelingskosten. De lokale inspanningen zullen integraal binnen het herindelingsproject De Friese Meren worden geleverd. Gezien de relatief beperkte omvang van deze kosten zullen hiervoor geen extra middelen worden gereserveerd.

4 Vervolgprocedure

Met het vaststellen van het herindelingsadvies is de tweede formele stap gezet in de wettelijke herindelingsprocedure (Arhi) tot vorming van nieuwe gemeenten.

Het herindelingsadvies zal na vaststelling in de raden worden aangeboden aan Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten voorzien het herindelingsadvies van hun zienswijze en zenden het met hun zienswijze door aan de minister van Binnenlandse Zaken. De minister zal het herindelingsadvies, inclusief de zienswijze van de provincie, behandelen na de zomer en aan de ministerraad toezenden voor de formele start van het wetgevingstraject in oktober of november 2012. De Raad van State adviseert vervolgens over het wetsvoorstel waarna indiening bij de Tweede Kamer volgt. Medio 2013 wordt de parlementaire behandeling voortgezet in de Eerste Kamer, zodat uiterlijk september 2013 publicatie in het Staatsblad kan volgen. Dit is het sein voor het organiseren en houden van herindelingsverkiezingen onder de inwoners van de nieuw te vormen gemeenten Heerenveen en Leeuwarden in november 2013 voor de samenstelling van de raden van de nieuwe gemeenten. Op 1 januari 2014 starten de nieuwe gemeenten.

5 Tenslotte

Wij adviseren u in te stemmen met het herindelingsadvies en het college de opdracht te geven de voorbereidingen te treffen voor de herindeling en de hiervoor nodige verplichtingen aan te gaan.

Burgemeester en wethouders van Skarsterlân

Afdeling : organisatie
Behandelend ambtenaar :
Telefoonnummer :
E-mailadres :

Besluit

Vergadering 17 april 2012
Nummer 30

Herindeling Boarnsterhim

De raad van de gemeente Skarsterlân;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, nummer 30/2012;

besluit:

- 1 de Reactienota Zienswijzen Herindeling Boarnsterhim vast te stellen;
- 2 het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân vast te stellen en het college op te dragen de grenscorrectie verder voor te bereiden;
- 3 het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân conform de Wet Arhi aan Gedeputeerde Staten van Fryslân te zenden.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Skarsterlân in zijn openbare vergadering van 17 april 2012.

De raad voornoemd,

voorzitter

griffier

gemeente BOARNSTERHIM

konsept B E S L U T E L I S T

Riedsgearkomste: 17 april 2012

Oanwêzich:

Foarsitter: boargemaster T. Baas en de hear Van der Sluis (punt 4.1 en 4.2)
Griffier: de hear A.G.M. Rutten

GB2000: de hearen J.R. Galama, P.T.L. Jonker en S. van der Meer
PvdA: mefrou P.M. Esser, de hearen W. Martens en R. van der Woude
FNP: mefrou L. Veldstra-Lantinga en de hear S.J. Riemersma
VVD: de hearen S. Bouma en M. van der Sluis
CDA: mefrou A. Meinderts-Goinga en de hear J.S. Zijlstra
D66: mefrou A.W. Nugteren-Schell en de hear M. Frensel
GroenLinks: mefrou G. Rozema

It kolleezje fan boargemaster en wethâlders: boargemaster T. Baas
wethâlder de hear F.A.J.M. van Beek
wethâlder mefrou H.J. de Haan-Laagland
gemeentesiktaris de hear G. Heeringa

Ofwêzich: de hearen J. Hemminga(GB2000) en W. Witteveen (FNP) en wethâlder mefrou M.A.J. Jager-Wöltgens

Publike tribune: 20 persoanen

(A = hammerstik)
(B = diskusjestik)

1. ALGEMIEN

1.1 Iepenje

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur.

.....

4. BESLUTFOARMJEND

4.1A Foarstel oer de rjochtsposysje fan griffimeiwurkers by de weryndieling fan Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân

Besluit om de Bestuursovereenkomst Herindeling Boarnsterhim en het Convenant Personeel en Organisatie en het ter uitwerking daarvan op te stellen Sociaal Statuut van toepassing te verklaren op de griffiemedewerkers.
Beslút: conform met algemene stemmen

4.2B Foarstel om fêst te stellen it weryndielingsadvys Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân

1. Stel het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân vast;
2. Zend het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân, conform de bepalingen in de Wet Arhi, aan Gedeputeerde Staten van Fryslân;
3. Draag het college op de herindeling verder voor te bereiden.

Beslút: conform bij hoofdelijke stemming

C O N C E P T**VERSLAG van de openbare raadsvergadering van de gemeente Heerenveen, gehouden op dinsdag 17 april 2012 (om 19.30 uur)**

5

Voorzitter: de heer T.J. van der Zwan, burgemeester
Griffier: mevrouw W.J.M.A. Jansen, griffier

10

Aanwezig: de heer J. Abma (CDA), mevrouw De Beer-de Vries (PvdA), de heer J.C.F. Broekhuizen (CDA), mevrouw Z. van Brussel-Wiebenga (VVD), mevrouw T. Dijkstra (CU), heer A. Eijer (FNP), de heer L. Eijzenga (GL), de heer E. Ertugrul (PvdA), mevrouw R. Haarsma-de Jong (CDA), de heer P. Hooijsma (FNP), mevrouw J.M. van Leeuwen (D66), de heer A.R. Leijendekker (CU), de heer W. Mulder (PvdA), de heer R.T. Offringa (PvdA), mevrouw M. Pit-Drost (GBH), de heer J. Seldentuis (D66), de heer T.J.G. Tuithof (GBH), de heer J. van Veen (VVD), mevrouw E. van der Ven-de Vos (PvdA), de heer M.A. van der Ven (GBH), de heer T.A. Waterlander (VVD), de heer F.P. de Wit (VVD) en de heer J.R. Zoetendal (PvdA)

15

Aanwezig van het college: wethouders mevrouw Van der Laan en de heren Buwalda, Hartsuiker en Siebenga

20

Afwezig: mevrouw E.C.M. van Ruijven (CL), de heer A. Duiker (PvdA), de heer J. Meijer (PvdA) en de heer L. van Dijk (GBH)

25

1. Opening

De voorzitter heet iedereen welkom.

2. Vaststelling van de agenda

30

De agenda wordt conform vastgesteld.

3. Herindelingsadvies Boarnsterhim

De raad besluit conform het voorstel.

35

De voorzitter merkt op dat de raad van Heerenveen daarmee de eerste raad is die dit besluit neemt.

4. Rechtspositie griffiemedewerkers

40

De raad besluit conform het voorstel.

5. Sluiting (19.32 uur)

45

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 14 mei 2012.

de griffier,

de voorzitter,

50

mevrouw W.J.M.A. Jansen

de heer T.J. van der Zwan

Besluitenlijst raadsvergadering van 17 april 2012

Vicevoorzitter raad: de heer A. Zijlstra

Aanwezig 33 raadsleden:

PvdA: mevrouw J. Soepboer; de heren S. Feitsma, J. van Olffen, J. de Visser, J. Staal, H. de Haan, K. Zwart, M. Benmhammed en A. Zijlstra;
PAL/GL: mevrouw E. Hietkamp; de heren P.D. van der Wal (fractievoorzitter), G. Hoogterp, J.A. Nicolai en R. Gnodde;
CDA: de dames A. van den Berg, G. Dames en C. den Hollander; de heer H. van der Molen (fractievoorzitter);
VVD: mevrouw K. Vasbinder; de heren S. Hollander (fractievoorzitter), W. Feddema, G.J. van Ulzen en H. Bevers;
NLP: mevrouw G. Schrage; de heren G. Jacobse (fractievoorzitter), J. Stoelinga en A. Copini;
D66: de heren A. Rosier (fractievoorzitter) en F.J. Smit;
CU: de heren A. Van Daalen (fractievoorzitter) en F. Rijpma;
FNP: de heer P. Tilma (fractievoorzitter);
SP: de heer J. Brakenhoff (fractievoorzitter);

Ook aanwezig: burgemeester Crone
Griffier: de heer B. Franssen

I. Opening, vaststelling agenda en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom.

Afwezig met bericht: mevrouw Zoodsma (VL), mevrouw de Koning (PvdA), L. Hasz (PvdA) en de heer F. Douwstra (VVD).

De heer Bakker, voorzitter van de Stichting Present, biedt de raad het jaarverslag van de stichting aan en spreekt een woord van dank uit aan de raadsleden.

II. Hamerstukken

1. Rechtspositie griffiemedewerkers

Stemverklaring FNP

De heer Tilma geeft aan dat hij tegen de herindeling zal stemmen, maar voor het raadsbesluit over de rechtspositie van de griffiemedewerkers omdat het hier om een technisch besluit gaat en om goed werkgeverschap van de gemeente.

III. Bespreekstukken

2. Herindelingsadvies gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen, Súdwest Fryslân, Skarsterlân en Leeuwarden

Blad 2

Stemming

Het herindelingsadvies wordt aangenomen met 32 stemmen voor en 1 stem tegen. Tegen stemde de heer Tilma van de FNP.

IV. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

Besluitenlijst raadsvergadering gemeente Súdwest Fryslân d.d. 17 april 2012

Voorzitter	:	dhr. drs. H.H. Apotheker
Plv-Griffier	:	mw. G.W. Stegenga
Aanwezig		
CDA	:	mw. P.B. van den Akker, dhr. D. Attema, mw. U. Attema-de Groot, dhr. P. Dijkstra, dhr. P. Greidanus, dhr. H.T.J. Hettinga, dhr. H.J. Greven, dhr. J. Steringa, dhr. J. Visser
PvdA	:	dhr. J. Feenstra, dhr. Th. Groeneveld, mevr. D. de Jong-van den Heuvel, dhr. J.D.A. Langbroek, mw. M.G. Regeling-Snijder, mw. H. Slootjes, dhr. A.T. de Vries
FNP	:	mw. C. Bergstra-Veldhuis, dhr. G. Gerbrandy, mevr. R.W.J. Hoogland-Pitstra, dhr. J. Koster, dhr. S. Ryama, dhr. K. Visser
VVD	:	dhr. H.A. Bandstra, dhr. G.J. Broekhuijsen, mw. T. Tjalsma-de Wilde, dhr. S.J. Wijbenga
GroenLinks	:	dhr. B.W. Gerdingh, mw. A.M. Kerver
Gemeentebelangen SWF	:	dhr. R. Abma
D66	:	mw. M.E.T. Bakker
ChristenUnie	:	dhr. L.A. van der Pol, dhr. P.F. Walinga
Totaal Lokaal	:	dhr. K.J. Sempionius
Verenigd Links	:	-
Afwezig	:	dhr. H.T. Hoekema (GB), mw. B.A. Miedema (VVD), dhr. P.K. de Vries (CDA), dhr. A. van de Kolk (VL)
Mede aanwezig	:	wethouders dhr. M. Offinga, dhr. W. Sinnema, dhr. L.P. Stael, gemeentesecretaris J. Krul

Algemeen

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen welkom.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt vastgesteld met dien verstande dat de (nagekomen) ingekomen stukken 'brief gemeente Littenseradiel' en het memo van het college behandeld worden bij agendapunt 3.

3. Mededelingen

- De voorzitter doet een mededeling omtrent de uitvoering van de griffierswerkzaamheden.
- De voorzitter doet een mededeling omtrent de reactie van het college op de ingekomen brief van de gemeente Littenseradiel.

Voor de behandeling wordt verwezen naar het digitale verslag.

4. Herindelingsadvies Boarnsterhim

Besluit:

1. De Reactienota Zienswijzen Herindeling Boarnsterhim vast te stellen;
2. Het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân vast te stellen en het college op te dragen de herindeling verder voor te bereiden;
3. Het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân conform de Wet Arhi aan Gedeputeerde Staten van Fryslân te zenden.

De gemeenteraad besluit unaniem, zonder stemming, conform het raadsvoorstel.

5. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 20.15 uur.

Aldus besloten op 24 mei 2012,

dhr. drs. H.H. Apotheker,
voorzitter.

mw. G.W. Stegenga,
plv-griffier.

VERSLAG, behorende bij de extra raadsvergadering van de gemeente Skarsterlân, gehouden op **dinsdag 17 april 2012** vanaf 19.00 uur in het gemeentehuis te Joure.

Aanwezig:

De raadsleden: de dames en heren L. Boelsma-Hoekstra, J.H. Boerland, R. de Bruin, N.F. Faber, J. Hoekstra-Sikkema (VVD), W. Hoekstra (FNP), R. de Jong (CU), A. de Jong-de Jong, M.G. Knol-Bos, H.B. Nota, A.K. de Ree, J.T. de Vries, G.H. de Vries-Suierveld en U. IJntema.

Voorzitter:

Burgemeester M. Looman-Struijs

Loco-Griffier:

De heer E. de Jager

De wethouders:

De heren B. de Winter

Gemeentesecretaris:

Mevrouw E. Blaauw

Verslag:

Mevrouw

Met kennisgeving afwezig:

De riedsleden B. Fleer, P.F. Westra, H.R. Boonstra, J. Dijkstra, W.J. Kuipers, J. Meester, D.T.G. Zwaga en en wethâlder D.L. Durksz, griffier B. Keulen en de wethâlders J. Benedictus en J.P. Schouwerwou

1 Opening

De *voorzitter* opent de vergadering en heet iedereen welkom op deze bijzondere vergadering. Op dit tijdstip vergaderen ook de gemeenten Leeuwarden, Boarnsterhim, Heerenveen en Súdwest-Fryslân over dit onderwerp, nl. de herindeling van Boarnsterhim.

2 Vaststellen van de agenda

De *voorzitter* constateert dat de agenda ongewijzigd wordt vastgesteld.

3 Voorstel om:

- 1. de Reactienota Zienswijzen Herindeling Boarnsterhim vast te stellen;**
- 2. het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân vast te stellen en het college op te dragen de grenscorrectie verder voor te bereiden;**
- 3. het herindelingsadvies Boarnsterhim, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Skarsterlân conform de Wet Arhi aan Gedeputeerde Staten van Fryslân te zenden.**

Frou *G. de Vries-Suierveld* seit dat it – sjoen de opkomst fan de riedsleden – liket oft it net belangryk is wat der jûn besluten wurdt, mar dat is it fansels wol. Se is bliid dat in tal sjenswizen takend binne. Yn de kommisje is der wiidweidich oer it foarstel praten en it hie ek wol as in hammerstik nei de ried kinnen, mar it giet wol om in wichtich, histoarysk beslút en dêrom is it goed dat it noch besprutsen wurdt. De FNP giet folslein akkoart mei it foarstel.

Mevrouw *Hoekstra* kan zich vinden in de woorden van de FNP, het gaat om een belangrijk besluit. De VVD is blij met de komst van Terherne bij de gemeente. Ze is blij dat de zienswijze van Terherne over een kleine wijziging toch nog is meegenomen. De VVD hoopt dat in de andere gemeenten ook positief besloten wordt en dat de inwoners van Boarnsterhim blij zijn met waar ze naar toe gaan.

De hear *De Jong* slút him by de oare sprekkers oan en hopet ek dat de oare gemeenten deselde besluten nimme sille.

Frou *Knol* is it dêr folslein mei iens. De PvdA is bliid dat it sa'n iepen en transparant proses west hat en sprekt dêrfoar syn kompliminten út oan alle belutsen partijen.

De hear *De Bruin* slút him ek oan by de foarige sprekkers en giet akkoart mei it foarstel.

Wethouder *De Winter* benadrukt dat het om een historisch moment gaat. Hij vindt het wel een beetje jammer dat er weinig raadsleden zijn, omdat de stemverhouding doorgegeven wordt aan de provincie. Het is een goed en uniek proces geweest en tot nu toe strak aangestuurd. Nu komt de volgende fase, waarvan de gemeenteraad via actieve informatie op de hoogte kan worden gehouden. Er moet nog heel veel overgedragen worden en ook het personeel moet goed begeleid worden.

De *voorzitter* constateert dat het voorstel met algemene stemmen is aangenomen. Zij hoopt dat ook de andere gemeenten dat zullen doen. Zij heet het dorp Terherne van harte welkom in de gemeente Skarsterlân.

4 Sluiting

De *voorzitter* dankt iedereen voor de aanwezigheid en inbreng en sluit om 19.15 uur de vergadering.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Skarsterlân in zijn openbare vergadering van 2012.

De raad voornoemd,

voorzitter

griffier

**Meer burger,
minder bestuur.**

**Advies over de toekomstige
lokaal-bestuurlijke inrichting van
de Provincie Friesland.**

De Commissie van Wijzen:

Prof. em. dr. L. Koopmans

Mr. M.J.H. Marijnen

D.W. de Cloe

Leeuwarden, 15 maart 2011

De aanleiding

Door het ontstaan van de nieuwe gemeente SudWestFryslân per 1 januari 2011 veranderde het politiek-bestuurlijke landschap van de provincie Friesland ingrijpend. De herindeling van Bolsward, Nijefurd, Sneek, Wûnseradiel en Wymbritseradiel leidde tot één grote gemeente in de zuidwest hoek van de provincie Friesland met ongeveer 82.000 inwoners; de tweede gemeente van Friesland wat inwoners betreft. De behandeling van deze herindeling in de zuidwesthoek door de Tweede Kamer leidde op 12 mei 2010 tot de motie-Heijnen.(zie bijlage 1) De provincie Friesland werd daarin indirect gevraagd om met een visie op de lokaal-bestuurlijke inrichting van Friesland te komen.

Op 2 december 2010 benoemde het College van Gedeputeerde Staten (GS) een Commissie van Wijzen met de opdracht een advies op te stellen over de lokaal-bestuurlijke inrichting van de Provincie Friesland in de toekomst. In het advies spreken we korthedshalve over de commissie.

De Commissie van Wijzen bestaat uit:

1. de heer prof. em. dr. L. Koopmans (voorzitter)
2. de heer mr. M.J.H. Marijnen (lid)
3. de heer D.W. de Cloe (lid)

De heer drs. F. Schriever (procesarchitect) heeft de commissie bijgestaan als secretaris en mevr. heeft de commissie administratief en redactioneel ondersteund.

De opdracht aan de commissie luidt:

“Ten behoeve van onze strategische visievorming op de toekomstige lokaal-bestuurlijke inrichting van Fryslân (conform de motie-Heijnen c.s., Kamerstuk 32242, nr. 11. vergaderjaar 2009-2010) verzoeken wij u een integraal advies uit te brengen over de mogelijkheden, wenselijkheid en haalbaarheid van duurzame versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur, aan de hand van een verkenning van (boven)lokale opgaven op grond van Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid, en de mede daarop te identificeren bestuurlijk en maatschappelijk samenhangende gebiedsclusters.

Wij vragen de commissie daarbij om te komen tot een gemotiveerde analyse over geëigende gebiedsgerichte oplossingsrichtingen (herindeling, intergemeentelijke samenwerkingsmodaliteiten, danwel handhaving van de status quo) ter realisatie van een dergelijke toekomstbestendige lokaal-bestuurlijke inrichting, in tijd gefaseerd op basis van draagvlak, urgentie en samenhang met voorgestelde oplossingen van bestuurlijke constellaties elders in de provincie. Het advies zal zich richten op effectuering van de voorstellen rond de gemeenteraadsverkiezingen van 2014.

Met inachtneming van bovenstaande kaderstelling is de commissie vrij in het bepalen van haar werkwijze, waarbij wij evenwel uitgaan van een transparante, toegankelijke en onafhankelijke positionering bij de voor deze opdracht wenselijk en noodzakelijk geachte externe informatievergaring.

De commissie wordt gevraagd om voor 9 maart 2011 advies aan ons uit te brengen.”

Samen met de opdracht ontving de commissie een overzicht van herindelingscriteria die het Rijk en de provincie hanteren. Dat overzicht is als bijlage 2 bij het advies gevoegd.

De provincie Friesland voegde daar twee uitgangspunten aan toe, te weten:

- “grenzeloosheid” ofwel bestaande gemeentegrenzen zijn niet heilig.
- natuurlijke barrières: bij de begrenzing van een nieuwe gemeente dienen weg, spoor en water te worden betrokken.

Interpretatie van de opdracht door de commissie

De commissie heeft de opdracht als volgt opgevat. Zij analyseert de huidige en toekomstige trends op het gebied van maatschappelijke en lokaal-bestuurlijke ontwikkelingen in het algemeen en die van Friesland in het bijzonder. De analyse leidt tot de criteria die de commissie hanteert en waaraan de huidige indeling van Friese gemeenten wordt getoetst. Deze toetsing leidt tot een gemotiveerde visie op de toekomstige gewenste bestuurlijke indeling van Friesland en de bestuursstijl die daarbij past. Met name het laatste element, de bestuursstijl, past bij het deel van de opdracht waarin aandacht wordt gevraagd voor de ‘duurzame versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur’.

De commissie ervaart de aan de ene kant beleden 'van onderop filosofie' en aan de andere kant de gegeven behoefte om een zekere 'sturing van bovenaf' te organiseren als een spanningsveld waarbinnen zij haar opdracht moet uitvoeren. Dat spanningsveld manifesteert zich weliswaar vooral in de bestuurlijke arena, maar de commissie is zich er van bewust dat begrippen als “haalbaarheid” en “draagvlak” in de discussie over het onderhavige onderwerp een belangrijke rol spelen.

In de opdracht staat als één van de gebiedsgerichte oplossingsrichtingen de intergemeentelijke samenwerking genoemd. In de visie van de commissie heeft die samenwerking echter wel beperkingen. Met name waar het gaat om het democratische karakter, de doorzichtigheid, trage besluitvorming en de afname van de gemeentelijke autonomie, gepaard gaande met bestuurlijke drukte. Dat neemt niet weg dat in de optiek van de commissie, ongeacht de grootte van de gemeente, intergemeentelijke samenwerking efficiënt kan zijn en op verschillende gebieden - ook beleidsmatig en strategisch - nodig blijft. Maar de commissie ziet niets in intergemeentelijke samenwerking als panacee om aan herindeling te ontkomen.

Een element in de gegeven randvoorwaarden is de mogelijkheid om 'grenzeloos' te kunnen adviseren. De commissie begrijpt daaruit dat zij de vrijheid heeft de bestaande gemeentegrenzen te laten vervallen en anders te laten lopen dan nu of in het verleden.

Het eindproduct is een onderbouwd eindbeeld van de inrichting van het lokaal bestuur in de provincie Friesland zoals dat er in de toekomst uit zou kunnen zien. Dat eindbeeld bestaat uit een schets van de contouren. Het precieze grensverloop ziet de commissie als een nadere uitwerking die de provincie in overleg met betrokken gemeenten in een later stadium ter hand moet nemen.

De commissie is een commissie 'van buiten' die, zo realiseert zij zich ter dege, adviseert over een lastig en emotioneel beladen onderwerp. Dat is de reden dat de commissie zich onafhankelijk opstelt en met een advies komt dat gebaseerd is op eigen inzichten, los van partijpolitieke overwegingen.

De werkwijze van de commissie

De verkennende gesprekken, die de heer Schriever vanaf oktober 2010 met gemeenten voerde, maakten het de commissie mogelijk haar werk binnen de gegeven – korte - tijd uit te voeren.

De commissie heeft zich daarbij geconcentreerd op een “toekomstbestendige lokaal-bestuurlijke inrichting”, zoals dat in de opdracht is meegegeven. Het huidige functioneren van gemeenten is dus niet onderzocht en heeft ook geen rol gespeeld in de overwegingen van de commissie.

De commissie startte op 21 december 2010 met een eerste overleg om de opdracht en de uitleg ervan te bespreken. In totaal kwam de commissie negen keer bijeen.

Zoals al genoemd, zijn de gesprekken tussen de heer Schriever en de vertegenwoordigers van gemeenten een belangrijk fundament van het advies van de commissie. Tevens benutte de commissie de verslagen van gesprekken tussen een delegatie van GS met alle Friese gemeenten als input voor het advies.

Op 21 januari, 31 januari en 1 februari 2011 nodigde de commissie een aantal burgemeesters uit om met hen van gedachten te wisselen over de visie op de toekomst van hun gemeenten. Het ging met name over de gemeenten die in hun omgeving worden geconfronteerd met (de consequenties van) de vorming van de gemeente SudWestFryslân en die ten gevolge daarvan zouden moeten nadenken over herindeling of samenwerking. Daarnaast is gesproken met stedelijke gemeenten en, enkele, daaraan grenzende gemeenten.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 beschrijft de filosofie en de daaruit volgende criteria, die de basis vormen voor het advies van de commissie.

Hoofdstuk 2 bevat een perspectievenschets en een eindbeeld voor de lokaal-bestuurlijke inrichting van de provincie Friesland in de toekomst.

Tot slot bevat het advies als bijlagen de motie-Heijnen en de criteria van Rijk en provincie voor herindeling.

Hoofdstuk 1

De filosofie en criteria die de commissie bewegen

Ruimte voor de burger vergt bestuur op afstand

Onderwerpen als 'schaalvergroting' en herindeling' zijn omgeven met sentimenten en emoties. Dat zijn begrijpelijke reacties van bestuurders en burgers vanuit het perspectief dat de fysieke afstand tussen gekozenen en hun kiezers, de burgers, groter wordt. Dit geldt vooral ook voor plattelandsgemeenten waar vele dorpen en kernen samen "de gemeente" vormen.

Aan de andere kant is er de constatering dat de bestuurlijke inrichting aanpassing behoeft om de maatschappelijke dynamiek beter te faciliteren. De bestuurlijke trend is om steeds meer aan burgers zelf over te laten als het gaat om de directe woonomgeving en de lokale gemeenschap. Burgers zijn geen sluitstuk van een proces maar horen centraal te staan met meer verantwoordelijkheid; dat geeft herkenbaarheid en aanspreekbaarheid bij processen van schaalvergroting.

Minister Donner van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken schreef onlangs in een brief aan de Tweede Kamer dat hij burgers meer invloed wil geven op de leefbaarheid van hun woonomgeving (dorp of wijk). Deze trend past bij uitstek bij Friesland waar immers al heel lang een goed ontwikkeld systeem van verenigingen van dorpsbelangen bestaat.

De burger voelt zich primair verbonden met zijn woon- en leefgemeenschap, met zijn dorp. In mindere mate identificeert hij zich met zijn gemeente. Om die reden kiest de commissie principieel voor de filosofie waarbij de betrokkenheid van burgers voor hun eigen directe leefomgeving het vertrekpunt is voor het denken over schaalvergroting. De commissie noemt dit in het advies *decentrale burgerparticipatie*.

Juist in Friesland, dat historisch gezien een toonbeeld is van die betrokkenheid door burgers en dorpsbelangen, vindt de commissie dit een adequaat instrument.

De commissie voelt zich daarin ook gesterkt door de Minister die daarover bij de Begrotingsbehandeling 2011 in de Tweede Kamer zei: "We hebben grootschaligheid nodig, maar de vraag is of dit niet gepaard kan gaan met het organiseren van kleinschaligheid daarbinnen." Voor de commissie is dat geen vraag maar een voorwaarde. In de wijze waarop dit uiteindelijk vorm krijgt, laat de commissie ruimte voor differentiatie bij en door de gemeenten.

Burgers meer ruimte geven om die verantwoordelijkheid te assumeren, vraagt een bestuur op voldoende afstand van die burgers. Sterker nog, een bepaalde schaalgrootte is nodig om het bestuur op voldoende afstand te brengen van de dorpen. Het bevordert objectivering van de keuzes en remt cliëntelisme. Dit speelt onder anderen daar, waar door demografische ontwikkelingen, pijnlijke keuzes op een hoger niveau van abstractie moeten worden gemaakt.

Randvoorwaarde is dat de decentrale burgerparticipatie goed is vormgegeven en geborgd in de gemeentelijke organisatie. Dat vraagt toegewijde en betrokken ambtenaren in de rol van "accountmanager" tussen burgers en bestuurders. Het gemeentebestuur stelt de kaders en financiële prioriteiten en hakt knopen door bij dorpsoverstijgende belangen en belangenconflicten tussen kernen en dorpen of tussen beleidsterreinen.

Sceptici kunnen tegen deze filosofie inbrengen dat niet in elk dorp of elke kern burgers deze nieuwe rol meteen voor 100% kunnen oppakken.

De commissie is er echter van overtuigd dat je tegelijkertijd burgers alleen de verantwoordelijkheid kunt laten nemen als je hen het vertrouwen geeft.

Schaalvergroting wordt vaak ingegeven door efficiency, een bundeling van expertise en kwaliteitsmotieven. De schaal die gewenst is om het bestuur op voldoende afstand van de burgers te brengen, sluit goed aan bij de schaalvergroting die nodig is om de gewenste kwaliteit van de dienstverlening te kunnen leveren. Een schaalvergroting die bij de meeste maatschappelijke partners van de gemeenten ook heeft plaats gevonden in de afgelopen tijd..

De commissie ziet aankomen dat in de komende jaren de overheveling van taken van Rijk naar gemeente niet zal stoppen. Zij ziet ook dat deze overheveling niet zelden gepaard gaat met het niet evenredig meegeven van de noodzakelijke financiële middelen.

Dat legt een grote efficiencydruk op lokale overheden. De commissie stelt dat aan schaalvergroting van gemeenten moeilijk valt te ontkomen om de toekomstige taken aan te kunnen zonder te vervallen in een onoverzichtelijke bestuurlijke drukte die gemeenschappelijke regelingen nu eenmaal meebrengen. Voor demografische ontwikkelingen, zoals krimp, vergrijzing en ontgroening, is schaalvergroting zelfs de meest effectieve manier om een optimaal voorzieningenniveau te garanderen.

De commissie acht derhalve schaalvergroting onontkoombaar om te geraken tot een toekomstbestendige lokaal-bestuurlijke inrichting.

Oriëntatie van burgers als ordeningsprincipe voor schaalvergroting

Uitgaand van het principe dat schaalvergroting gewenst is, uit kwaliteits- en efficiencyoverwegingen en om burgers meer eigen verantwoordelijkheid te geven, kan vervolgens op verschillende manieren die schaalvergroting vorm worden gegeven. De commissie kiest hierbij voor het *nodale principe* als een logisch vervolg op de genoemde filosofie. Schaalvergroting via de oriëntatie van bewoners sluit aan bij de relaties die er in het dagelijkse leven al zijn. Dit betekent dat de commissie ervoor kiest om de grenzen van een gemeente zoveel mogelijk overeen te laten komen met de grenzen van een verzorgingsgebied. Hiermee wordt aan de positie van burgers recht gedaan doordat ze via hun stemmen invloed hebben op voorzieningen waar ze gebruik van maken. Het nodale principe creëert ook een rechtvaardig financieel draagvlak voor een gemeente (en haar inwoners) om voorzieningen in stand te kunnen houden.

De commissie vindt het belangrijk dat de grotere kernen in de provincie (Leeuwarden, Heerenveen, Drachten en Sneek), die zij beschouwt als 'economische motoren', ook in de toekomst voldoende draagvlak en vitaliteit hebben om hun economische en werkgelegenheidscheppende rol te kunnen blijven vervullen. Tevens moeten de voor de provincie zeer belangrijke toeristische en agrarische belangen op een goede manier behartigd kunnen worden..

Tegelijkertijd realiseert de commissie zich dat het nodale principe niet al te dogmatisch gehanteerd moet worden. Bij het beoordelen van logische combinaties voor schaalvergroting zijn ook cultuurhistorie, de culturele oriëntatie van burgers en soms zelfs politieke realiteit elementen van overweging.

Hoofdstuk 2

Perspectievenschets voor de lokaal-bestuurlijke inrichting van de provincie Friesland

Recente ontwikkelingen

Algemeen

De commissie onderscheidt in het advies drie verschillende situaties: de situatie waar al bestuurlijke besluitvorming plaatsvond (SudWestFryslân), de situatie waarin de besluitvorming in een vergevorderd stadium is (De Friese Meren en Boarnsterhim) en de situatie waarin initiatieven leven die nog niet tot volle wasdom zijn gekomen.

De commissie sluit haar ogen niet voor de realiteit. Vanwege het stadium waarin de ontwikkelingen zich bevinden en de politiek-bestuurlijke werkelijkheid accepteert de commissie de recente ontwikkelingen rondom de gemeenten SudWestFryslân, Boarnsterhim en De Friese Meren als gegeven. De commissie plaatst echter, gelet op de door haar gehanteerde criteria en uitgangspunten, wel enige kanttekeningen bij deze ontwikkelingen. Wellicht inspireren zij de provincie of gemeenten tot aanpassingen waar dat wenselijk is.

Gemeente SudWestFryslân

Het nodale principe is voor de commissie een leidend criterium bij het kijken naar de lokaal-bestuurlijke inrichting van Friesland. Als de commissie dit criterium toetst aan de samenstelling van de *gemeente SudWestFryslân* dan zou Gaasterlan-Sleat daar een onderdeel van moeten zijn. Deze gemeente is immers sterk op Sneek gericht en zou vooral om die reden tot de combinatie moeten behoren.

Aan de noordkant zou de commissie voor andere grenzen gekozen hebben vanwege de oriëntatie van dorpen als Zurich, Pingjum en Lollum op Harlingen en Franeker. In het zuiden van de nieuwe gemeente zou het grensverloop rond Bakhuizen en Hemelum aan een nadere beschouwing moeten worden onderworpen.

Zowel de provincie als de Tweede Kamer spreken steeds van 'van onderop'. Het proces rond SudWestFryslân toont aan dat dit criterium alleen niet voldoet. Als de provincie (en in navolging ook de Tweede Kamer) bij dit proces goed regie had gevoerd of kaders had gesteld dan zou de nieuwe gemeente er naar verwachting van de commissie anders uit hebben gezien.

Gemeente De Friese Meren

De herindeling die leidt tot de nieuwe plattelandsgemeente De Friese Meren is ontstaan van onderop. De commissie neemt kennis van deze combinatie en onderkent ook de politiek-culturele verschillen tussen de drie betrokken gemeenten en Heerenveen.

Een grenscorrectie tussen de nieuwe gemeente De Friese Meren en Heerenveen, die ongeveer loopt langs de spoorlijn van Akkrum tot Vegelinsoord, van Vegelinsoord richting Oudehaske tot de A7, langs de A7 en het industrieterrein van Nijehaske vindt de commissie echter wel op zijn plaats. Daardoor komen de beide grote bedrijventerreinen in één bestuurlijke hand en is er dus voor alle bedrijven hetzelfde vergunningen- en handhavingsbeleid van toepassing. Dan maken ze beiden deel uit van de 'economische motor' Heerenveen.

Ook de in het verleden bestuurlijk overeengekomen afspraken in de gezamenlijke visie op de toekomstige woningbouwlocatie bij Rottum, kunnen in dezelfde aanpassing bevestigd worden.

Gemeente Boarnsterhim

De derde ontwikkeling die gaande is, is de opdeling van de gemeente Boarnsterhim. Hier wordt een raadsbesluit, over de wijze van opdeling van de gemeente, uitgevoerd. De commissie herkent zich in het raadsbesluit met als enige kanttekening dat zij het logisch vindt dat het natuurgebied De Alde Feanen in één beheershand komt en overgaat naar de gemeente Tytsjerksteradiel.

Door de vele betrokkenen bij deze opdeling en de daardoor ontstane gecompliceerde situatie acht de commissie een sturende rol van de provincie onontbeerlijk.

Middelseegemeenten (het Bildt, Menaldumadeel, Ferwerderadiel en Leeuwarderadeel)

Bij de Middelseegemeenten is er sprake van een intergemeentelijke samenwerking. Op basis van de gesprekken en verslagen komt de commissie tot de conclusie dat zij het huidige samenwerkingsverband van Middelseegemeenten niet duurzaam bestendig acht. De commissie heeft sterk de indruk dat deze samenwerking vooral is ingegeven door defensieve motieven. Ook aan de voorwaarden om een goede decentrale burgerparticipatie te creëren, wordt niet voldaan. Bovendien blijkt uit de verslagen en uit de gevoerde gesprekken dat de deelnemende gemeenten, in geval een herindeling onvermijdelijk wordt, zij niet voor elkaar zouden kiezen. Het nodale principe volgend is het logisch om deze gemeenten in verschillende combinaties onder te brengen.

Nieuwe ontwikkelingen**Noordwest-Friesland****Franekeradeel, Harlingen, Het Bildt , Menaldumadeel, Littenseradiel**

De commissie vindt dat deze gemeenten in de toekomst met elkaar zouden moeten samengaan om bestuurlijk het hoofd te kunnen bieden aan de taakverzwaringen die op de gemeenten afkomen en aan de demografische ontwikkelingen zoals die zich in Noordwest-Friesland aandienen.

Bij een herindeling zou vervolgens nog eens goed gekeken moeten worden naar een mogelijke grenscorrectie met de noordkant van SudWestFryslân ter hoogte van de lijn Zurich, Pingjum, Lollum.

De oostelijke delen van Littenseradiel en Menaldumadeel zouden, vanwege de nadrukkelijke oriëntatie op Leeuwarden, logischerwijs moeten worden toegevoegd aan Leeuwarden.

Leeuwarden

De commissie ziet Leeuwarden- naast het reeds genomen besluit over de toevoeging van een deel van Boarnsterhim- in de toekomst als één gemeente in combinatie met de gemeenten Leeuwarderadeel en de oostelijke delen van Menaldumadeel en Littenseradiel. Leeuwarden wordt daarmee een provinciehoofdstad met een inwoneraantal boven de 100.000. Daardoor wordt de centrale rol van Leeuwarden nadrukkelijk verstevigd. De commissie is van oordeel dat daarmee ook de nationaal-politieke betekenis van Leeuwarden en Friesland wordt versterkt.

Zuidoost Friesland

Ooststellingwerf en Weststellingwerf

Deze gemeenten werken op dit moment al op veel terreinen samen. De commissie gaat er vanuit dat deze samenwerking in de toekomst leidt tot een herindeling. Kennelijk sluit de gemeenteraad van Ooststellingwerf dit ook niet uit gezien het amendement op het Collegevoorstel, dat de gemeenteraad van op 14 december 2010 aannam.

Heerenveen, Smallingerland/Drachten en Opsterland

De commissie beschouwt Heerenveen en Drachten (naast Leeuwarden en Sneek) als economische motoren van Friesland. Die positie moeten zij in de toekomst voor heel Friesland kunnen blijven behouden. Het nodale principe volgend is het volgens de commissie logisch dat het grondgebied van deze twee gemeenten wordt uitgebreid. Dat leidt tot het opsplitsen van de gemeente Opsterland. Het zuidelijke deel van de gemeente (Gorredijk en omgeving) naar Heerenveen; het noordelijke deel (Beetsterzwaag en omgeving) naar Smallingerland/Drachten en het landelijke oostelijke deel past qua karakter en cultuur het beste bij Ooststellingwerf.

De gemeente Opsterland heeft de commissie in een brief laten weten dat het functioneren van de gemeente geen aanleiding geeft tot herindeling. De zienswijze van de commissie is echter gericht op een toekomstbestendige lokaal-bestuurlijke inrichting van de provincie – zoals haar is opgedragen - en niet ingegeven door het huidige functioneren van deze noch andere gemeenten. Het gaat de commissie om het volgen van het nodale principe en het versterken van de genoemde economische motoren.

Noordoost- Friesland

Dantumadeel, Ferwerderadiel, Dongeradeel, Kollumerland

De commissie heeft kennis genomen van de goede samenwerking in Noordoost-Friesland in het kader van het Sociaal-Economisch Masterplan, waarbij ook grensoverschrijdend wordt overlegd. Zij is echter van mening dat er in de toekomst meer slagvaardigheid en bestuurskracht nodig is dan samenwerking kan bieden en komt daarom tot de conclusie dat de huidige vier gemeenten (Dantumadeel, Ferwerderadiel, Dongeradeel en Kollumerland,) moeten worden samengevoegd tot één sterke plattelandsgemeente. Opschaling van dit gebied zal – vooral gelet op demografische ontwikkelingen - bijdragen aan de leefbaarheid in dit gebied

Achtkarspelen en Tytjerksteradiel

Deze gemeenten werken reeds op veel terreinen samen en zijn voornemens dit verder uit te bouwen. De commissie is zich er van bewust dat een fusie op dit moment niet als einddoel wordt nagestreefd, maar zij gaat er vanuit – en acht het ook gewenst - dat het in de toekomst wel gaat gebeuren.

Ten aanzien van de overweging inzake de reeds eerder genoemde grensaanpassing bij De Alde Feanen vindt de commissie dat op basis van dezelfde overweging - een samenhangend gebied in één beheershand brengen - het gebied De Groene Ster, moet overgaan naar Leeuwarden.

De Waddeneilanden

Aangezien de Waddeneilanden enige tijd geleden een convenant hebben gesloten met de Provincie en het Rijk over de bestuurlijke inrichting van de eilanden heeft de commissie dit gebied buiten beschouwing gelaten.

Hoofdstuk 3

Slotopmerkingen

De rol van de provincie in de toekomst

Het toegroeien naar grotere gemeenten vraagt ook om herbezinning op de positie, taken en werkwijze van de provincie. Uit de gesprekken die de commissie voerde met burgemeesters is naar voren gekomen dat een regierol van de provincie bij de lokaal-bestuurlijke inrichting de afgelopen jaren node is gemist. De ontwikkeling van de gemeente SudWestFryslân, aanleiding voor de opdracht aan de commissie, illustreert het gebrek aan provinciale regie.

Het toetsen door de provincie van een door gemeenten opgesteld herindelingsvoorstel aan een op provinciaal niveau bestuurlijk vastgestelde visie vindt de commissie onvoldoende. De commissie adviseert de provincie een actieve rol te spelen om de bestuurlijk vastgestelde visie ook daadwerkelijk te realiseren en nadrukkelijk daarvoor ook de verantwoordelijkheid te nemen. Als dit niet gebeurt is het risico groot dat de aandacht voor dit onderwerp verflauwt en het “momentum” verloren gaat. Daarbij is het beoordelen door de provincie van voorstellen van gemeenten over de wijze waarop is nagedacht over het vormgeven van decentrale burgerparticipatie en modern besturen, van groot belang.

De commissie wil er verder op wijzen dat er bovengemeentelijke vraagstukken zijn die niet zijn op te lossen door een verandering in de lokaal-bestuurlijke inrichting. Daarbij zal de provincie een ondersteunende en – zo nodig – regisserende rol moeten vervullen, zoals dat nu ook al wel gebeurt.

Daarnaast vindt de commissie het niet meer dan logisch dat de provincie zich bezint op de taken die zij nu uitvoert. Grotere, krachtige, zelfbewuste gemeenten zullen taken kunnen overnemen van de provincie en mede daardoor het Rijksbeleid om gemeenten als eerste overheid te laten functioneren, inhoud geven.

Ter afsluiting

De commissie heeft de overtuiging dat haar advies tot een evenwichtige lokaal-bestuurlijke inrichting met min of meer gelijkwaardige gemeenten leidt in de provincie Friesland. De belangrijkste resultaten zijn:

- een negental krachtige, toekomstbestendige gemeenten(de Waddeneilanden niet meegerekend)
- reductie van bestuurlijke drukte
- meer invloed van de burger op zijn directe leefomgeving
- kwalitatieve versterking van bestuur en gemeentelijke organisatie
- efficiënte bedrijfsvoering door de gemeenten

De commissie hoopt hiermee een bijdrage te hebben geleverd aan het tot stand brengen van een effectieve en toekomstbestendige lokaal-bestuurlijke inrichting van de provincie Friesland.

BIJLAGEN

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2009-2010

32 242

**Samenvoeging van de gemeenten Bolsward,
Nijefurd, Sneek, Wûnseradiel en
Wymbritseradiel**

Nr. 12

MOTIE VAN HET LID HEIJNEN C.S.

Voorgesteld 15 april 2010

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende, dat gemeenten in de omgeving van Zuidwest-Friesland
zich oriënteren op herindeling;

overwegende, dat het wenselijk is dat hieraan een visie op de bestuurlijke
inrichting van de provincie ten grondslag ligt;

verzoekt de regering de provincie te vragen in overleg met de gemeenten
in Friesland een, zo mogelijk gezamenlijke, visie op de bestuurlijke
inrichting van de provincie op te stellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Heijnen
Van Beek
Van Gent

Bijlage 2

HERINDELINGSCRITERIA

Door het Rijk gehanteerd:

1. **Draagvlak:** Het standpunt van de Gemeenteraad ten aanzien van de aanwezigheid van draagvlak is uitgangspunt (Recentelijk door Donner nog eens nadrukkelijk uitgesproken)
2. **Bestuurskracht** Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden moeten adequaat uitgevoerd kunnen worden.
3. **Duurzaamheid** Het moet een oplossing voor langere termijn zijn.
4. **Interne samenhang** De nieuwe gemeente moet een herkenbare identiteit kennen (cultureel, sociaal, economisch, geografisch)
5. **Regionale samenhang:** Er moeten goede regionale verhoudingen ontstaan. Restproblematiek moet worden voorkomen.
6. **Planologische ruimtebehoefte:** Als het eigen grondgebied van een gemeente te klein wordt om bepaalde functies nog te kunnen vervullen, ligt de voorkeur van het kabinet bij samenwerking. Als dit niet kan dan kan herindeling de beste oplossing zijn.

Door de Provincie Fryslan gehanteerd:

7. **Nodaal principe:** Nieuwe bestuurlijke constellaties bij voorkeur te vormen vanuit regionale samenhang en met minimaal één sterke kern met een ruim verzorgingsgebied.
8. **Functionele relaties:** Samenwerking en/of herindeling ligt het meest voor de hand tussen gemeenten met veel onderlinge functionele relaties (woon/werkpendel, verzorgingsgebied voorzieningen)
9. **Urgentie en omvang:** Als dit hoog is dienen de provinciale inspanningen zich te concentreren.
10. **Bovenlokale opgaven:** De nieuwe constellatie dient afgestemd te zijn op de bovenlokale opgaven die spelen in de regio.
11. **Positieve keuze:** Fuserende gemeenten dienen bij voorkeur een positieve keuze voor elkaar gemaakt te hebben. In uitzonderingsgevallen kan echter afgeweken worden van het uitgangspunt van unanimiteit. "Defensieve allianties" die niet overeenstemmen met de maatschappelijke werkelijkheid zullen kritisch bekeken worden.

Provinciale uitgangspunten.

- a. **Grenzeloosheid** Bestaande gemeentegrenzen zijn niet heilig.
- b. **Natuurlijke barrières:** Bij de begrenzing van een nieuwe gemeente dienen weg, spoor, water, te worden betrokken

2906201200224

**EINDE
DOCUMENT**

